

FUGLEÅRET 2006

Ansv. redaktion: Jørgen Staarup Christensen og Peter Lange

Årgang 1

Sydlig Blåhals, Nørremølle, Tøndermasken, april 2006. Illustr: Jens Gregersen

Dansk Ornitologisk Forening

FUGLEÅRET 2006, Årgang 1

ISBN 87-90310-49-7

Redaktion

Ansvarshavende redaktion: Jørgen Staarup Christensen og Peter Lange

Afsnit

- Årsrapporten 2005-2006:** Jørgen Staarup Christensen og Peter Lange
Medforfattere: Ursula Burmann, Jørgen S. Christensen, René Christensen, Jens Gregersen, Jannik Hansen, Ole Jensen, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Rasmus Bøgeskov Larsen, Peter Lyngs, Leif Novrup, Hans Pinstrup, Palle A.F. Rasmussen, Jan Smidt, Egon Østergaard
- SU-rapporten 2006:** Andreas Bruun Kristensen, Ole Amstrup, Troels Eske Ortvad. Layout: Ole Krogh
- Nye arter for Danmark i 2006:** Andreas Bruun Kristensen, Jan Hjort Christensen, Tim Hesselballe Hansen
- DATSY-rapporten 2006:** Timme Nygaard og Michael Borch Grell
Medforfattere/artskoordinatorer: Henrik Haaning Nielsen, Jørgen Jensen, Hans Skov, Jan Skriver, Bjarke Laubek, Christian Ebbe Mortensen, Hans Erik Jørgensen, Johannes Bang, Jan Blichert-Hansen, Per Bomholt, Erik Ehmsen, Keld Bakken, Lars Maltha Rasmussen, Tscherning Clausen, Leif Novrup, Jesper Tofft, Niels Peter Andreasen, Susanne Bruun, Helge R. Christensen, Mark Pedersen, Palle A.F. Rasmussen, Ole Thorup, Egon Østergaard, Lars Hansen, Jens Overgaard Christensen, Knud N. Flensted, Klaus Dichmann, Hans Pinstrup, Lars Holm Hansen, Niels Knudsen, Hanne Tøttrup, Magnus Bang Hansen, Anders Østerby, Knud Pedersen, Erik Dylmer, John Frikke, Niels Peter Brøgger
- Ringmærkning:** **ZM:** Jesper J. Madsen, Jan Bolding, Kjeld T. Pedersen, Gert Christensen, Peter S. Jørgensen, Kasper Thorup. **Ringmærkerforening:** Henning Ettrup
- Fuglestationer:** Peter Lyngs, Bent Jacobsen, Jacob Sterup, Palle Nygaard, Preben Berg, Morten Rasmussen, Alexander Lee, Janus Ethelberg, Arne Volf, Jens Gregersen, Anders Tøttrup
- Grupper og Udvalg:** Esben Eriksen, Michael Mosebo Jensen, Klaus Dichmann, Hans Skov, Johannes Bang, Jan Durinck
- Fugleværnsfonden:** Morten Jørgensen og Søren F. Hansen
- DOFbasen:** Peter Lange
- ## Illustrationer
- Fotografer:** Flemming Ahlmann, Inger Andersen, Jens Jørgen Andersen, Preben Berg, Klaus Dichmann, Henning Ettrup, Carsten Gadgaard, Mogens Hansen, Jens Søgaard Hansen, Christian Andersen Jensen, Steen E. Jensen, Lars Jensen, Jens Kristian Kjærgaard, Benny Kristensen, Søren Kristoffersen, Ole Krogh, John Larsen, Harry J. Letho, Stephan Skaarup Lund, Peter Lyngs, Gerner Majlandt, Johnny Madsen, Tommy Maul, Rune Sø Neergaard, Anni Nielsen, Peter Nielsen, Allan Gudio Nielsen, Henrik Haaning Nielsen, Knud Pedersen, Morten Rasmussen, Hans Skov, Jan Skriver, Helge Sørensen, Bo Tureby, Jan Kofoed Winther, Kim Aaen
- Tegninger:** Jens Gregersen
- Korrektur:** Hans Christophersen, Palle A.F. Rasmussen
- Layout og trykning:** Bettina Thorup, Sats & Tegn • Skive Offset
- Oplag:** 700 stk.

Fugleåret 2006

Indholdsfortegnelse

<i>Indledning</i>	5
<i>Fugle i Danmark 2005-2006</i>	7-97
<i>Sjældne Fugle i Danmark og Grønland i 2006</i>	99-113
<i>Nye arter for Danmark i 2006</i>	114-119
<i>Truede og sjældne Ynglefugle (DATSY) 2006</i>	121-142
<i>Fugleværnsfondens reservater 2006</i>	143-151
<i>Ringmærkning 2006</i>	152-161
<i>Fuglestationer 2006</i>	162-174
<i>Grupper og Udvalg 2006</i>	175-181
<i>DOFbasen 2006</i>	182-183

*Lille Fluesnapper, Skagen, 25. juni 2006.
Foto: Flemming Ahlmann.*

Vandrefalk, han, Møns Klint, 22. juni 2006. Foto: John Larsen.

Indledning

Generelt er DOFs kernegruppe - de feltaktive ornitologer - kendetegnet ved en stor interesse for fuglenes forekomst i Danmark, såvel faunistisk som fænologisk, og ikke mindst ofte en særlig interesse for sjældne, usædvanlige forekomster. Årlige oversigter giver det enkelte aktive medlem mulighed for at sætte såvel årets forekomst som egen indsats og oplevelser i perspektiv. På det naturfaglige plan er årlige analyser og sammenstillinger vigtige for at fastholde et overblik over udviklingen i fuglenes forekomst i Danmark. Dette vil blive helt uoverskueligt, hvis mange års observationer måtte forblive ubearbejdede. Det må samtidig erkendes, at interessen for at sammenstille og formidle resultater er dalende, hvilket er paradoksalt i en tid, hvor mængden og tilgængeligheden af data aldrig har været bedre.

Med omlægning af den redaktionelle linie i DOFT, hvor SU-, Års- og DATSY-rapporten fremover ikke ville blive publiceret i tidskriftet, opstod muligheden for at realisere en "gammel ide", som havde været på tegnebrættet i Rapportgruppen i flere år, nemlig at udgive et samlet årsværk med alle faunistiske rapporter i form af *FUGLEÅRET i Danmark* - efter svensk forbillede.

Det er vores målsætning at skabe en ny, attraktiv redaktionel platform til formidling af årlige bearbejdnings- og resultater på tryk. Redaktionelt har vi samtidig besluttet at udvide operationsfeltet ud over de faunistiske rapporter til også at omfatte feltornitologiske udvalg/grupper, Fuglestationerne, Fugleværnsfonden og ikke mindst Ringmærkning. I den indledende fase var der mange andre ideer til deltagere og projekter på tegnebrættet, som dog af hensyn til de redaktionelle ressourcer og tidsplan ikke har kunnet realiseres. Det er vores håb - hvis *FUGLEÅRET* viser sig at være en bæredygtig ide - at det feltornitologiske stofområde kan udvides med årssammenstillinger fra flere projekter og lokaliteter - også fra den professionelle del i DOFs nærmiljø. Først og fremmest vil vi dog gerne takke alle bidragsydere varmt for deres positive modtagelse af initiativet, og selvfølgelig for nogle spændende og meget læseværdige indlæg.

Tidligt i forløbet besluttede vi at gå efter en rapport, som både grafisk og trykteknisk skulle være af meget høj kvalitet med mange årsaktuelle fotografier af fuglene. Især fordi fotografier på den bedste måde formidler glæden ved og oplevelsen af fuglene i felten, hvilket alle feltornitologer deler. Dette betød også en tidlig erkendelse af, at dette format kun kunne realiseres, såfremt der blev tale om en vis brugerbetaling af *FUGLEÅRET*. Der er vores håb, at vi med det første nummer af *FUGLEÅRET* i hånden vil kunne overbevise de fleste skeptikere om, at det valgte format er pengene værd, både i indhold og i indpakning. Samtidig håber vi også, at *FUGLEÅRET* i fremtiden vil kunne tilbydes til en lavere pris, men dette afgøres alene af interessen for rapporten.

Vi skylder en meget stor tak til de mange dygtige fotografer, som vederlagsfrit har stillet mange af deres bedste billeder til rådighed for *FUGLEÅRET*. Og til Jens Gregersen for tegninger.

Med *FUGLEÅRET* håber vi at have skabt en ny tradition med én årlig udgivelse, hvor man i fremtiden kan få et samlet overblik over sjældnere og fåtallige yngle- og trækfugles forekomst i Danmark. Samtidig håber vi også årligt at kunne formidle en status over fuglestationer, ringmærkning, fugleværnsfondens reservater og væsentlige aktiviteter i grupper og udvalg, samt diverse separate projekter i det forgangne år. Det er samtidig vores håb, at *FUGLEÅRET* vil kunne stimulere og fastholde interessen for indrapportering til DOFbasen, SU, samt deltagelse i diverse projekter og aktiviteter med feltornitologisk tilsnit.

Tilbage er blot at ønske: *God læselyst med Årgang 1 af FUGLEÅRET*.

November 2007

Jørgen Staarup Christensen og Peter Lange

Rørdrum i frostvej, Tåstrup Mose, 15. februar 2006. Foto: Christian Andersen Jensen.

Fugle i Danmark 2005 og 2006

Årsrapport over observationer – meddelelse nr. 34 fra Rapportgruppen

Redigeret af Jørgen Staarup Christensen og Peter Lange.

Indledning

Dette er den 29. årsrapport fra Rapportgruppen. Rapporten omhandler denne gang to år, idet vi har ønsket at komme up to date i forbindelse med lanceringen af *Fugleåret*.

Teksten præsenterer en samlet oversigt over en række udvalgte fuglearter- og racers forekomst i Danmark. I alt omtales 133 arter/racer, hvilket er omtrent samme antal som i den senest udgivene Årsrapport (Lange 2006).

Endnu en gang sætter mængden af data, der har været til rådighed for bearbejdning, rekord, hvilket skyldes en fortsat stigende interesse for at indtaste sine observationer via DOFbasen (www.dofbasen.dk). DOFbasen udgør sammen med data fra DOFs punkttællingsprojekt, DOFs arbejdsgruppe for truede og sjældne ynglefugle samt caretakerprojektet et vægtigt grundlag for en stor del af indholdet i *Fugleåret*. Fra 2005 fandtes der 546.030 poster, og fra 2006 607.604 poster i DOFbasen, som er den altdominerende kilde til årsrapporten. Hertil kommer i alt 9278 poster med ynglepar fra de to år. Samlet bidrager de store datamængder i DOFbasen til et ganske overvældende stort datagrundlag for årsrapporten, et datagrundlag som formentlig aldrig har været større og bedre igennem tiderne.

Fugleårene 2005–2006

I 2005 blev der registreret i alt 376 fuglearter og underarter i Danmark ifølge DOFbasen. Heraf var 49 arter på SUs liste, og yderligere 10 arter, der med sikkerhed var undsluppet fra fangenskab eller efterkommere efter fugle, der var udsatte eller udslupne, f.eks. Indisk Gås, Moskusand og Rødhøne.

2005 blev rekordår for Sule, Silkehejre, Skestork, Tundrasædgås, Bramgås (ynglepar), Nilgås, Havørn, Vandrefalk, Kærløber, Sorthovedet Måge, Kaspisk Måge, Sydlig Blåhals og Hvidbrynet Løvsanger. Nordisk Lappedykker, Indisk Gås, Hvidvinget Terne, Lunde og Bjergpiber havde også forekomster langt over gennemsnittet og tæt på rekord. Der var også en række arter, for hvem 2005 var et decideret bundår: Lille Stormsvale, Aftenfalk, Tredækker, Lille Kjøve, Storkjøve, Rovterne, Markpiber, Høgesanger, Hvidhalset Fluesnapper samt Hortulan.

I 2006 blev der registreret i alt 377 arter og underarter i Danmark, hvoraf 50 var på SU-listen, og 11 var undslupne eller udsatte arter.

2006 blev rekordår for Hvidnæbbet Lom, Nordisk Lappedykker, Sule, Sølvhejre, Tundrasædgås, Bramgås (ynglepar), Sortbuget Knortegås, Nilgås, Sort Glente, Havørn, Steppenhøg, Sorthovedet Måge, Middelhavs-sølvmåge, Kaspisk Måge og Korttæt Træløber, mens Almindelig Skråpe, Skestork, Indisk Gås, Stellersand,

Pomeransfugl, Mosehornugle, Perleugle, Rødrygget Svale og Gulhovedet Gul Vipstjert havde forekomst tæt på rekord.

Det ses, at en række arter optræder på listen for både 2005 og 2006, f.eks. en række gåsearter og mågearter. Desværre bemærkes også to invasive gåsearter på listen, hvilket ikke tyder godt for bestræbelserne på at holde disse arter ude af den danske fuglefauna.

Følgende arter havde et decideret bundår i 2006: Grønlandsk Blisgås, Dværggås, Mellemkjøve, Sabinemåge, Hvidvinget Måge, Gråmåge, Hærfugl, Markpiber, Flodsanger, Nøddekrige og Hvidvinget Korsnæb. Flere af disse arter er desværre ved at være faste optrædende på denne del af rekordlisten, f.eks. Hvidvinget Måge og Gråmåge samt Markpiber, hvis status som dansk ynglefugl hænger i en tynd tråd.

Artsliste

De årlige bearbejdnings- og sammenfatninger i Årsrapporten udfylder populært sagt det hul i den løbende overvågning, som er imellem punkttællingsarter (almindelige arter) og SU-arter (meget sjældne arter). I forbindelse med udgivelsen af *Fugleåret* har Rapportgruppen foretaget en fornyet gennemgang af artslisten og præciseret den redaktionelle prioritering af behandlede arter. Samlet er nu 179 arter/racer (excl. arter der kun medtages i tabeller) på Rapportgruppens artsliste, som fordeler sig på følgende 5 kategorier. (Arter omfattet af DATSY er markeret med (D), og Punkttællingsprogrammet med (P)):

1. Sjældnere yngle-/træk-/vintergæster (< 100 fugle årligt – seneste 10 års gennemsnit): Islom, Hvidnæbbet Lom, Almindelig Skråpe, Lille Stormsvale, Silkehejre, Sølvhejre, Sort Stork (D), Skestork (D), Grønlandsk Blisgås, Dværggås, Sortbuget Knortegås, Rødhalsed Gås, Nilgås, Rustand, Amerikansk Krikand, Rødhovedet And (D), Kongeederfugl, Stellersand, Amerikansk Skarveand, Sort Glente, Steppenhøg, Kongeørn (D), Aftenfalk, Stribet Ryle, Kærløber, Tredækker, Islandsk Stor Kobbersneppe, Damklire, Thorshane, Lille Kjøve, Sorthovedet Måge (D), Sabinemåge, Middelhavs-sølvmåge, Hvidvinget Måge, Gråmåge, Sandterne (D), Rovterne, Hvidvinget Terne (excl. invasioner), Lunde, Turteldue, Stor Hornugle (D), Kirkeugle (D), Perleugle (D), Biæder, Hærfugl, Toplærke (D), Rødrygget Svale, Storpiber, Markpiber (D), Rødstrubet Piber, Gulhovedet Gul Vipstjert, Sortrygget Hvid Vipstjert, Sydlig Nattegal, Sydlig Blåhals (D), Nordlig Blåhals, Sortstrubet Bynkefugl, Flodsanger, Savisanger, Drosselrørsanger, Høgesanger, Lundsanger, Fuglekongesanger, Hvidbrynet Løvsanger, Sibirisk Gransanger, Rødtoppet Fuglekonge, Hvidhalset Fluesnapper, Fyremejse, Pirol, Rosenstær, Gulirisk, Hvidsiken.

2. Fåtalige yngle-/træk-/vintergæster (< 1000 fugle årligt – seneste 10 års gennemsnit): Sortstrubet Lom, Nordisk Lappedykker, Sorthalset Lappedykker, Sodfarvet Skråpe, Stor Stormsvale, Rørdrum (P), Hvid Stork (D), Atlingand (P), Havørn (D), Hedehøg (D), Lærkefalk, Vandrefalk (D), Vagtel, Plettet Rørvagtel (D), Engsnarre (D), Lille Præstekrave, Hvidbrystet Præstekrave (D), Pomeransfugl, Sorgrå Ryle, Odinshane, Mellemkjøve, Storkjøve, Kaspisk Måge, Sortterne (D), Slørugle (D), Mosehornugle (D), Natravn, Isfugl, Vendehals, Sortspætte (P), Grønspætte (P), Lille Flagspætte, Bjergpiber, Vandstær (D), Lille Fluesnapper, Pungmejse, Nøddekrige, Stor Tornskade (P), Hvidvinget Korsnæb, Stor Korsnæb, Karmindompap, Laplandsværting, Hortulan.

3. Regelmæssige, ret almindelige arter (> 1000 fugle årligt – seneste 10 års gennemsnit): Rødstrubet Lom, Gråstrubet Lappedykker (P), Mallemuk (D), Sule, Pibesvane, Taigasædgås, Tundrasædgås, Kortnæbbet Gås, Blisgås, Canadagås, Bramgås (D), Lysbuget Knortegås, Mørkbuget Knortegås, Pibeand, Knarand (P), Spidsand, Bjergand, Havlit, Sortand, Fløjlsand, Hvinand (D,P), Stor Skallesluger (D,P), Lille Skallesluger (P), Rød Glente (D,P), Fjeldvåge (P), Fiskeørn (D), Trane (D), Hjejle (D), Strandhjejle, Islandsk Ryle, Sandløber, Dværgryle, Temmincks Ryle, Krumnæbbet Ryle, Almindelig Ryle, Brushane, Enkeltbekkasin, Skovsneppe, Stor Kobbersnepe, Lille Kobbersnepe, Lille Spove, Sortklire, Hvidklire, Svaleklire (D), Tinksmed (D), Mudderklire, Stenvender (D), Almindelig Kjøve, Sildemåge, Ride, Splitterne (D), Dværgterne, Lomvie, Alk, Tejst, Søkonge, Hedelærke, Bjerglærke, Skærpiber,

Ringdrossel, Vindrossel (P), Skægmejse (P), Korttået Træløber (P), Sortkrage, Kvækerfinke (P).

4. D/E-arter

Alle D/E-arter, som ikke behandles af SU. Det vil sige Flamingoer, Sort Svane, Indisk Gås, Snegås og Mandarinand. For definitioner af D/E-arter henvises til Rapport fra Sjældenhedsudvalget (side 99).

5. Arter der kun medtages i tabeller

Kategori 1 og 2 omfatter henholdsvis 71 og 44 sjældnere og fåtalige arter/racer (i alt 115), hvor den årlige gennemsnitlige forekomst er under 1000 fugle (inkl. ynglefugle) set over de seneste 10 år. Få store eller små år kan hurtigt ændre det samlede forekomstbillede i Danmark, hvorfor det som minimum er målsætningen, at alle disse arter er omfattet af årlige bearbejdnings i Årsrapporten. Dette mål når vi desværre ikke helt i indeværende års rapport.

Kategori 3 omfatter 64 regelmæssigt forekommende arter/racer, som alle principielt burde være omfattet af årlige opsummeringer, hvilket dog ikke er realistisk set i forhold til de nuværende redaktionelle ressourcer. Udvælgelsen, af hvilke arterne der medtages, vil ske ud fra en konkret vurdering hvor der vil blive lagt vægt på at medtage

- Tilfældige, fåtalige/sårbare ynglefugle
- Arter med væsentlige ændringer i forekomstbillede (hyppighed, geografisk)
- Arter, hvor danske forekomster er væsentlige for vurderingen af den samlede bestandsstørrelse og/eller udvikling/ynglesucces.

Krumnæbbet Ryle, Nivå Bugt, 16. juli 2006. Foto: Helge Sørensen.

I de årlige bearbejdningsarter, som er omfattet af DATSY og Punkttælling, generelt ikke blive prioriteret. For gruppen af tilfældige, fåtallige/sårbare ynglefugle er det målsætningen, at vi fremover i Årsrapporten opsummerer yngleføremønstre (og evt. sommerfund) af Canadagås, Knarand, Pibeand, Spidsand, Bjergand, Almindelig Ryle, Brushane, Stor Kobbersnepe, Mudderklire, Lomvie, Alk, Tejst, Skærpiber, Ringdrossel, Vindrossel og Kvækerfinke, som ikke indgår i DATSY. Arter, hvor det samlede forekomstbillede skønnes at være under forandring vil også blive prioriteret. Det gælder p.t. Mallebuk, Sule, Dværghmåge, og punkttællingsarter som Rød Glente, Fjeldvåge, Skægmejse og Korttået Træløber. For begge grupper gælder dog, at ikke alle arter er nået med i dette års rapport. For alle øvrige arter vil en bearbejdning kun finde sted med års mellemrum under hensyntagen til de redaktionelle ressourcer, som er til rådighed. Således er Fiskeørn eneste undtagelse i dette års rapport.

Det skal desuden bemærkes, at den samlede årlige indberetning til DOFbasen for flere Punkttællingsarter ligger lige uden for den valgte afgrænsning på 1000 fugle for faste Årsrapportarter (Gråstrubet Lappedykker, Knarand, Lille Skallesluger), hvorfor disse nu ligeledes er optaget på Rapportgruppens liste.

Kategori 4 omfatter kun D/E-arter, som enten kan tænkes at forekomme spontant, eller hvor der i vore nabolande findes C-bestande (fritlevende bestande), som muligvis vil brede sig til Danmark i fremtiden. Alle undtagen Mandarinand behandles i dette års rapport.

Kategori 5. I tabeller over rovfugletræk på de vigtigste træklokaliteter medtages alle rovfuglearter, dog ikke arter på SUs liste. Ud over arter allerede nævnt ovenfor er det Hvæpsevåge, Rørhøg, Blå Kærhøg, Duehøg, Spurvehøg, Musvåge, Tårnfalk og Dværghfalk.

Baggrundsstatistikker

Det er nu 15 år siden, at seneste systematiske oversigt over danske fugle, Olsen, K.M. 1992: *Danmark Fugle - en oversigt*, udkom, og siden da har forekomstbilledet for en lang række arter ændret sig markant. For at fastholde overblik over udviklingen i danske forekomster introduceres baggrundsstatistikker for hovedparten af de behandlede arter. Disse vil forhåbentlig samtidig øge læseværdigheden af Årsrapporten og hurtigt give læseren mulighed for at sætte årets forekomst i perspektiv. Det er klart, at sådanne statistikker skal læses med et vist forbehold, når udvikling i hyppighed skal bedømmes. Dels har Årsrapporten først fra og med 1978 haft det i dag kendte format, dels er den ornitologiske aktivitet steget markant i løbet af de seneste 30 år, og ikke mindst er indrapportering og indsamling af data løbende blevet forbedret og systematiseret, ikke mindst med etableringen af DOFbasen. Ved læsning skal følgende bemærkes:

- Hyppighed er angivet som gennemsnitlig antal fugle pr. 10-års interval. En parentes omkring et tal betyder, at ikke alle år i 10-års intervaller indgår. Det vil være anført i kommentarfeltet, hvilke år som mangler i statistikken.
- < 1 betyder, at der er færre end eet fund pr. år i et 10

års interval (samlet 0-9 fund). > 1 betyder, at der er mellem 10-14 fund i et 10 års interval, i mens 15-20 fund er rundet op til et gennemsnit på 2 fund. Det samme gælder ynglefund.

- For år, hvor årstotal er angivet i interval, f.eks. 70-74 fugle, er max. antal anvendt.
- Hvis det samlede antal fund overstiger 100.000 fugle opsummeres artstotalen ikke.
- For tidligere SU-arter medtages kun fund godkendt af SU.

For enkelte arter findes en komplet artstotal, ellers er artstotalen som hovedregel opgjort fra 1970-2006. Det er målet, at der etableres baggrundsstatistikker for alle arter omfattet af Årsrapporten, og i de kommende år vil disse løbende blive opdateret i takt med genbehandling af og sammenstilling af ældre materiale.

Usædvanlige forekomster og svært bestemmelige arter

DOFbasegruppen har fra 2006 iværksat en organiseret kvalitetskontrol af data i DOFbasen, som varetages af en række erfarne feltornitologer i det såkaldte DOFbasens Kvalitetsudvalg (DKU). Formålet med kvalitetskontrollen er at sikre maksimal kvalitet og anvendelighed af de data, der indgår i DOFbasen. Hvis der konstateres en mulig fejl ved en observation, vil observatøren derfor fremover blive kontakten. Dette vil også gælde observationer fra før 2006. Med hensyn til svært bestemmelige arter, fænologi og usædvanlige antal har Årsrapportens redaktører ligeledes foretaget en kritisk gennemgang i forbindelse med udarbejdelse af manuskripter, da DKU først blev etableret primo 2006. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at for Storlommer, Kongeederfugl, Stellersand, Steppehøg, Aftenfalk, Kjøver (excl. Almindelig Kjøve), Hvidvinget Måge, Gråmåge og Hvidvinget Terne medtages kun observationer med køns-, alders- og/eller dragtsangivelse, da disse med rimelighed må kunne forventes noteret, før en sikker bestemmelse har kunnet finde sted. For andre sjældnere arter som f.eks. Lille Stormsvale, Rødrygget Svale, Sydlig Nattergal og Toplærke (uden for Hirsthals) forventes en kort beskrivelse af fund-omstændigheder i DOFbasens kommentarfelt, før et fund medtages.

Forfattere og bearbejdere

Rapportens forfattere og bearbejdere er: Ursula Burmann (sangere), Jørgen S. Christensen (stormfugle, svaner, gæs, lærker, pibere, Sydlig Nattergal, fluesnapper, Rosenstær, baggrundsstatistikker, redaktion), René Christensen (måger, ternere, alkefugle, Gulirisk), Jens Gregersen (Splitterne), Jannik Hansen (ryler, duerskrigefugle), Ole Jensen (Nøddekrige), Palle A. F. Rasmussen (lommer), Peter Lange (Rørdrum, storke, flamingoer, hønsefugle, kjøver, finker-værlinger, redaktion), Arne Bo Larsen (drosler), Rasmus Bøgeskov Larsen (hejrer, Tredækker-Thorsbane, mejser, Pirol), Peter Lyngs (Alk og Lomvie yngel), Leif Novrup (Fiskeørn, Vendehals), Hans Pinstrup (ugler, vipstjerter), Jan Smidt (lappedykkere, ænder), Egon Østergaard (præstekraver, Pomeransfugl, Hjejle).

Materiale

Rapportgruppen har udarbejdet årsrapporter siden 1970. Fra og med 1978 er rapporterne udarbejdet efter stort set samme retningslinier og hovedsageligt baseret på samme kilder som nærværende rapport. Grundlaget for rapporten er fortrinsvis DOFs lokalrapporter samt fuglestationsvirksomheden og de rutinemæssige trækobservationer ved en række træksteder.

Der er udgivet flg. lokalrapporter for **2005**: *Fugle og Dyr i Nordjylland 2005*, Ringkøbing Amt *Årsrapporten 2005* (Sandeviften 2/2006), *Fugle i Århus Amt 2005*, *Årsrapport Fyn 2005* (Havrevimpfen 4/2006), *Fugle i Bornholms Amt 2005*, samt *Rørvig Fuglestation 2005*. Rådata er modtaget fra *Christiansø Naturvidenskabelige Feltstation* (www.chnf.dk) v. Peter Lyngs. Endvidere er der søgt data på www.dofbasen.dk, og materialet fra Vejle Amt, Ribe Amt og Sønderjyllands Amt samt det meste af Sjælland er udelukkende hentet herfra og ved eftersøgning i rubrikken "Siden sidst" i *Fugle i Felten*.

Ved redaktionens begyndelse var der udgivet flg. lokalrapporter for **2006**: *Fugle og Dyr i Nordjylland 2006*. Endvidere har vi haft adgang til manuskriptet til *Fugle i Århus Amt 2006*. Rådata er modtaget fra *Christiansø Naturvidenskabelige Feltstation* (www.chnf.dk) v. Peter Lyngs.

Det skal her præciseres, at det **ikke** er muligt for årsrapportens medarbejdere at gennemgå de mange hjemmesider på internettet, hvor der offentliggøres aktuelle observationer. Oplysninger herfra er for det meste kun medtaget i det omfang, de lokale rapportgrupper har indsamlet dem, eller hvor observatøren også har indsendt sine iagttagelser direkte til den lokale rapportgruppe eller har brugt DOFbasen. Det er overladt til årsrapportens skribenter selv at afgøre, om de vil eftersøge observationer af deres arter på andre hjemmesider end www.dofbasen.dk.

Fuglestationsvirksomhed og rutinemæssige trækobservationer på en række lokaliteter har bidraget med et stort materiale, i de fleste tilfælde via de lokale rapporter: Skagen (Skagen lokalgruppe) (NJ), Tipperne (DMU) (RK), Blåvand (Blåvand Fuglestation (DOF)) (RB), Sydlangeland (Keldsnor Fuglestation v. DOF Fyn), Rørvig Fuglestation, Kongelunden (Kongelundens Fuglestation v. Preben Berg), Gedser Fuglestation (LFM) og Christiansø Feltstation v. Peter Lyngs. Det skal påpeges at regionsforkortelserne (eksempelvis (NJ) for Nordjylland) i artsgennemgangen ikke skal opfattes som henvisninger til lokalrapporter, men kun som geografiske oplysninger.

Tak

Tak til Timme Nyegaard og Anne Eskildsen for stor hjælp med udfærdigelse af kort. Tak til Dennis Langholz, Jacob Sterup, Morten Rasmussen, Peter Lyngs, Preben Berg, Sten Asbirk, Steen Søgaard og Tim Andersen for hjælp med sammenstilling af data for udvalgte lokaliteter og arter. Tak til Hans Christophersen, Palle A. F. Rasmussen og Connie Møller Christensen for at have brugt meget tid på korrekturlæsning. En *stor* tak til de mange, der har indsendt deres oplysninger til lokalrapporter og via www.dofbasen.dk m.m., samt til

observatørerne på fuglestationer o.lign. Uden dem var denne rapport ikke blevet til.

Forkortelser

Følgende forkortelser anvendes i rapporten.

ad.	adult, voksendragt
imm.	immature, dragter mellem juv. og ad.
juv.	juvenil, den første fulde fjerdragt
pull.	pullus, dunungedragt
2K	aldersangivelse i kalenderår. Fuglen "fylder år" ved årsskiftet.
3K+	Fuglen er mindst i sit 3. kalenderår.
pri.	Primo, de første 10 dage i måneden
med.	Medio, den 11.-20. dag i måneden
ult.	Ultimo, fra den 21. og måneden ud
NNØ	Trækretning, verdenshjørne (også S, Ø, SV osv.)
SU	Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenhedsudvalg
sdr.	sommerdragt
odr.	overgangsdragt
vdr.	vinterdragt
h	hørt
R	rast
fou.	fouragerende
sy.	syngende
T	trækkende
TF	trækforsøg
NA	not available

Regionsfordeling anvendt i denne rapport

Artsgennemgang

Islom *Gavia immer*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	2004	2006	
49	52	NA	3	13	34	49	46	74	62	52	845

2005

Der blev i løbet af året set 49 fugle fordelt på 22 lokaliteter. Hermed er årstotalen betydelig lavere end de foregående år (2004: 62, 2003: 74). Årstotalen er dog over gennemsnittet på 44 for perioden 1991-2004. I årets første tre måneder sås der flere end vanligt, blandt andet hele 4 fugle den 9/1: 1 ad. i vdr. rastende Stensnæs (NJ), 1 ad. i vdr. rastende Rødvig Havn (S) og 2 ad. i vdr. trækkende ved Gilleleje-Liseleje (S). Desuden kan nævnes 8-26/1 1 ad. i vdr. Skagen Havn (NJ) og 15/3 1 ad. i vdr. rastende ved Feddet, Fakse Bugt (S).

Under forårstrækket sås i alt 22 fugle. Størstedelen registreredes som vanligt i Nordjylland, hvor den første var 20/4 1 ad. i sdr. Ø Lild Strand. Herefter sås ved Skagen i alt 15 ad. i sdr. og 1 2K i perioden 22/4-1/6 fordelt med 15 nordvesttrækkende og 1 østtrækkende, og følgende dage sås mere end én fugl: 10/5 2, 14/5 2 og 16/5 2. De øvrige forårsobservationer var 7/5 1 ad. i sdr. V Gjerrild Nordstrand (ÅH), 8/5 1 ad. i sdr. N Fornæs (ÅH), 14/5 1 ad. i sdr. N Fornæs (ÅH), 16/5 1 ad. i sdr. V Feddet, Fakse Bugt (S) og 22/5 1 ad. i sdr.

rastende ud for Gedser Odde (LFM). Sidstnævnte fugl blev tillige hørt.

Forekomsten i andet halvår indledtes med et usædvanligt sommerfund, idet en rastende 2K fugl sås 28/7 ved Tranestederne, Ålbæk Bugt (NJ). I oktober-november sås i alt 15 fugle, hvor den første usædvanligt nok sås i Østersøen med 5/10 1 ad. i odr. rastende ved Dueodde (B). De øvrige sås primært ved nordkysten af Sjælland (3) samt ved den jyske vestkyst mellem Skagen og Blåvands Huk (10) mellem 17/10-16/11. Derudover kun 21/10 1 ad. i sdr. trækkende Anholt (ÅH). Den eneste observation i efteråret af mere end én fugl var 9/11 1 ad. i sdr. og 1 2K+ rastende Nordstrand, Skagen (NJ). Det eneste fund fra december var 18/12 1 ad. i vdr. trækkende ved Korshage (S).

2006

Årstotalen blev på 52 fugle fordelt på 24 lokaliteter, og dermed var årets forekomst helt på niveau med 2005. I første halvår var der kun to vinterobservationer: 23/2 1 ad. i vdr. trækkende ind i Limfjorden ved Thyborøn Havn (RK) og 23/2-1/3 1 ad. i vdr. Bønnerup Havn

Regional fordeling af Islom 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	30	1	1	4	0	0	0	11	1	1	49
2006	25	2	5	3	0	2	0	13	1	1	52

Islom, adult i vinterdragt, Bønnerup Havn, 26. februar 2006. Foto: Stephan Skaarup Lund.

(ÅH). Forårstrækket i april-maj omfattede 25 fugle, heraf 17 ad. i sdr. og 1 2K ved Skagen (NJ) i perioden 30/4-25/5 fordelt med 1 Ø, 15 NV og 1 R. Følgende dage sås mere end én fugl ved Skagen: 13/5 2, 17/5 2, 22/5 2 og 23/5 2. De øvrige forårsobservationer var 10/4 1 ad. trækkende Gjerrild Nordstrand (ÅH), 14/4 1 2K+ rastende efter tiltræk Asserbo Strand (S), 18/4 1 2K+ i vdr. N Blåvands Huk (RB), 5/5 1 ad. i sdr. trækkende Korshage (S), 24/5 1 2K Ø Gilbjerg Hoved (S), 29/5 1 2K rastende Syrodde, Læsø (NJ) og 31/5 1 ad. i sdr. NØ Syrodde, Læsø (NJ).

Efterårets forekomst indledtes med nogle meget tidlige observationer: 8/9 1 2K V Lild Strand (NJ), 10/9 1 ad. i sdr. N Stevns Klint (S), 15/9 1 ad. i sdr. V Gedser Odde (LFM) og 1/10 1 ad. i odr. VNV Sønderkoven, Als (SJ). De øvrige i alt 19 observationer i efteråret faldt i perioden 16/10-15/11 fordelt med 8 fugle ved nordkysten af Sjælland, 7 fugle ved den jyske vestkyst mellem Skagen og Blåvands Huk samt 29/10 1 1K+ trækkende Fornæs (ÅH), 10/11 1 2K+ i vdr. trækkende Sønderkoven, Als (SJ) og 15/11 1 2K+ i vdr. rastende inde i Bøvling Fjord (RK). Der sås i efteråret kun mere end én fugl på én enkelt lokalitet på følgende dage: 4/11 1 ad. i sdr. og 1

Månedfordeling af Islom 2005 og 2006

	2005	2006
Januar	7	0
Februar	1	2
Marts	1	(1)
April	3	4
Maj	19	21
Juni	1	0
Juli	1	0
August	0	0
September	0	3
Oktober	7	8
November	8	12
December	1	2

1K+ trækkende Gilbjerg Hoved (S) og 6/11 1 2K+ og 1 1K trækkende Blåvands Huk (RB). De to eneste fund fra december var 17/12 1 1K+ rastende Lysnæs Havn (S) og 25/12 1 2K+ i vdr. rastende ved Stampen (B).

(Palle A. F. Rasmussen)

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii*

Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	2006		1991	2004		
14	37	21	4	10	17	19	18	37	35	26	472	

2005

Årets total på 14 fugle var lidt under gennemsnittet på 17 for 1991-2004. De 11 af årets fugle blev set i Nordjylland, hvor der ved Skagen under forårstrækket registreredes 5 østtrækkende og 1 nordvesttrækkende, alle ad. i sdr., fordelt på 6 dage i perioden 17/4-22/5. De 5 nordjyske efterårsfund var 20/10 1 ad. i sdr. Ø Grenen, Skagen, 22/10 1 ad. i sdr. Ø Roshage, Hanstholm, 23/10 1 ad. i sdr. Ø Grenen, Skagen, 26/10 1 1K+ R Roshage, Hanstholm og 15/11 1 ad. i sdr. NV Grenen, Skagen. De få øvrige fund i 2005 var 19/3 1 2K Ø Kongelundsområdet, Amager (S), 25/6 1 ad. i sdr. fundet

Månedfordeling af Hvidnæbbet Lom 2005 og 2006

	2005	2006
Januar	0	0
Februar	0	1
Marts	1	0
April	4	12
Maj	2	12
Juni	1	2
Juli	0	(1)
August	0	0
September	0	0
Oktober	5	10
November	1	0
December	0	0

Hvidnæbbet Lom, 2K, Sorthat Odde, Bornholm, 29. juni 2006. Foto: Steen E. Jensen.

død på stranden ved Fællesskov på Stevns (S) og 22/10 1 ad. i sdr. S Blåvand (RB).

2006

Årstotalen på 37 fugle er ny rekord, den tidligere rekord på 35 fugle er fra 1991. De 33 af årets fugle sås i Nordjylland, fordelt med 23 under forårstrækket og 10 under efterårstrækket. Ved Skagen registreredes hele 18 ad. i sdr. og 1 2K, alle østtrækkende, fordelt på 14 dage i perioden 16/4-6/6. Følgende dage sås mere end én fugl: 24/4 2, 29/4 2, 1/5 2, 4/5 2 og 5/5 2. Under forårstrækket sås i Nordjylland desuden ved Hirtshals 17/4 1 ad. i sdr. Ø, 27/4 1 ad. i sdr. Ø og 29/4 1 ad. i sdr. Ø samt 29/4 1 2K rastende ved Bulbjerg. Sidstnævnte fra Hirtshals sås angiveligt senere samme dag ved Skagen, og de to øvrige fra Hirtshals passerede formentlig også Skagen i de efterfølgende dage. Helt ene-

Regional fordeling af Hvidnæbbet Lom 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	11		1					2			14
2006	33		1	1				1		1	37

stående sås alle efterårets fugle på kun tre dage ved Grenen, Skagen: 20/10 5 ad. i sdr. og 1 2K Ø, 21/10 2 ad. i sdr. Ø og 22/10 2 ad. i sdr. Ø. Der var i 2006 kun 4 fund uden for Nordjylland: 26/2 1 ad. i vdr. fundet

død Bønnerup Strand (ÅH), 6/5 1 ad. i sdr. NV Fanø Vesterstrand (RB), 26/5 1 ad. i sdr. NØ Hald (S) og 6/6-4/7 1 2K rastende på kyststrækningen mellem Sorthat Odde og Hasle Sydstrand (B).

(Palle A. F. Rasmussen)

Nordisk Lappedykker *Podiceps auritus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	1979	2005	
261	307	NA	(64)	79	134	197	192	307	281	261	(3953)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

2005

Der noteredes 261 fugle fordelt på 71 lokaliteter hvilket gjorde året til det næststørste hidtil, kun overgået af 281 i 1979. Årets forekomst var fordelt med 154 fugle i 1. halvår og 108 fugle i 2. halvår.

De største forekomster i 1. halvår var: 27/1-16/4 op til 4 R kysten ved Sandflugtsplantagen, Rørvig (S), 31/3 5 R Østersøen syd for Als (SJ), 3/4 5 R Ålebæk Strand (LFM), samt 13/4 i alt 36 R i Blåvandområdet, fortrinsvis ved Hvidbjerg Strand (RB), samme dag 2 ved den nordlige del af Skallingen. En enkelt oversomrende fugl sås 19/7-18/8 Han Vejle (NJ).

De første fugle i 2. halvår dukkede op 14/8 1 R Ålebæk Strand (LFM), 22/8 1 R Tontoft Nakke (SJ) og 23/8 1 R Nakkebølle Inddæmning (LFM) samt 31/8 1 R Nørreballe Nor (F). De største forekomster blev 2/10 6 R Ålebæk Strand (LFM), 21/11 5 R Vorsø (VE) samt 9/12 6 R Præstø Fjord (S). Årets sidste fugl blev set på årets sidste dag 31/12 1 R Sorthat (B).

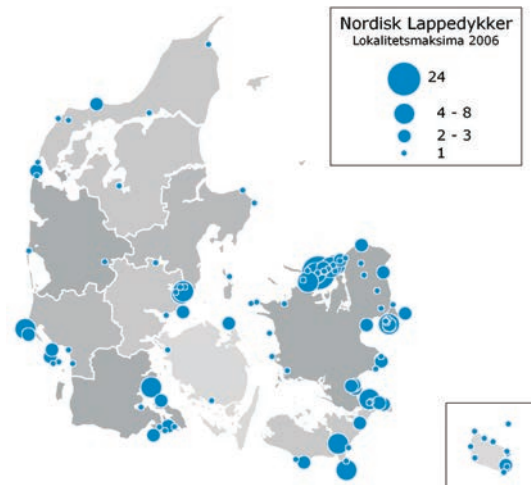
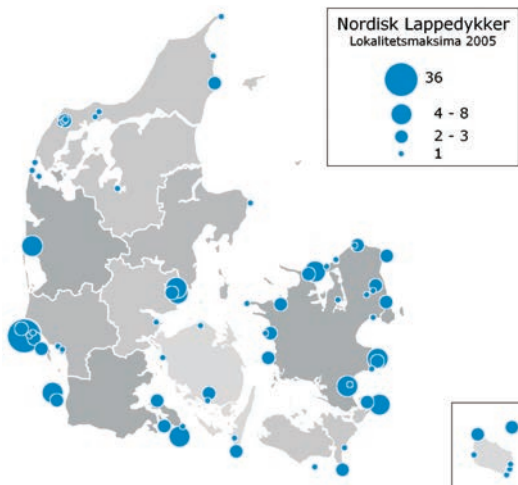
2006

Året blev det hidtil største år med i alt 307 fugle fordelt på 108 lokaliteter, og specielt registreredes mange fugle ved Sjælland og omkring Lolland-Falster-Møn. I første halvår sås 153 fugle. De største forekomster var 7/1 6 R Alrø Eghoved (ÅH), 1/3 6 R Ulvshale Nordstrand (LFM), 4/3 6 R ud for Odden Færgehavn (S), 1/4 24 R kysten ved Sandflugtsplantagen (S) samt 27/4 6 R Guldborgsund (LFM). Der blev således ikke registreret større ansamlinger omkring Fanø-Blåvand i 2006.

Fra sommermånederne var der to iagttagelser: 14/7 1 R Klydesøen, Vestmager (S) og 20/7 1 R Mossø vestende (ÅH).

I andet halvår sås 154 fugle. De første sås til normal tid med 20/8 1 R Damhussøen (S) samt 27/8 1 R Ålebæk Strand (LFM). De største forekomster fra 2. halvår var: 24/9 8 R Ålebæk Strand (LFM) og 30/10 7 S Gedser Odde (LFM). Årets sidste fugl var 25/12 1 R Lejodde (S).

(Jan Smidt)

Regional fordeling af Nordisk Lappedykker 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	17	6	57	1	14	24	7	95	31	9	261
2006	8	4	29	11	6	24	5	139	64	17	307

Sorthalset Lappedykker *Podiceps nigricollis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	1983	1995	
263	243	NA	NA	(217)	268	263	264	321	311	300	-

Kommentar: Tabel omhandler antal ynglepar. Disse er først opgjort i Årsrapporterne fra 1980 og frem, dog mangler årstotal fra 1984-86. Ynglepar er oftest angivet i interval, hvor max. tal er anvendt i tabellen.

2005

De tre første iagttagelser var: 19/3 1 R Hestholm P-plads (RK), 20/3 2 R Hampen Sø (VE) og 20/3 1 R Nakkebølle Inddæmning (LFM). De største tællinger var ikke uventet fra ynglelokaliteterne, hvor lokalitetsmax. fra de 5 suverænt vigtigste ynglelokaliteter var: 13/5 i alt 66 ad. Skjern Å/Vesterenge (Hestholm vest søen) (RK), 23/5 55 ad + 28 pull. Sundet, Fåborg (F) – få dage senere blev der talt 60 pull. her!, 27/5 101 ad. Brabrand Sø (ÅH), 29/5 102 ad. (69 reder) Bølling Sø (RK). På Emborg Odde, Mossø (ÅH) yngede Hættemågen for første gang siden 1999, og de Sorthalsede Lappedykkere kvitterede straks ved også at vende tilbage til Mossø og Emborg Odde i stort tal. Ved en optælling af hele Emborg Odde fra båd 12/7 blev der registreret mindst 76 ad. samt en del unger i området (Garner 2006). Årets sidste fugle var meget sene: 29/10 1 R Vorsø (VE) og 19/11 1 V Gedser Odde (LFM).

2006

Årets tre første iagttagelser var alle vinterfund: 9/1 1 Tontoft Nakke (SJ), 27/1-4/3 1 R Hundested Havn (S) og 31/1 1 R Sønderåen, Hovmose-Rens (SJ). Ellers skete ankomst på ynglelokaliteterne til normal tid ultimo marts. De vigtigste ynglelokaliteter var de samme som i 2005, Bølling Sø (RK/ÅH), Brabrand Sø (ÅH), Mossø (ÅH), Skjern Å/Hestholmsøen (RK) og Sundet, Fåborg (F). De største forekomster på ynglelokaliteterne blev (lokalitetsmax.): 30/5 45 ad. med min. 20 pull. Sundet, Fåborg (F), 1/6 112 ad. Emborg Odde, Mossø (ÅH), 5/6 38 ad. + 8 pull. Vesterenge, Skjern Å (RK), 5/6 54 ad. talt fra båd Brabrand Sø (ÅH), 11/6 49 ad. + 8 pull. Bølling Sø (RK). Årets sidste blev igen meget sene med 28/10-19/12 max. 6 R Borre (VE) og 9/11-17/12 max. 11 R Vorsø (VE), hvor der ganske givet var tale om de samme fugle på de to lokaliteter. Ud fra data på DOFbasen vurderes landbestanden i

Sorthalset Lappedykker, Skjern Enge, 23. april 2006. Foto: Gerner Majlandt.

Ynglelokaliteter for Sorthalset Lappedykker 2005 og 2006

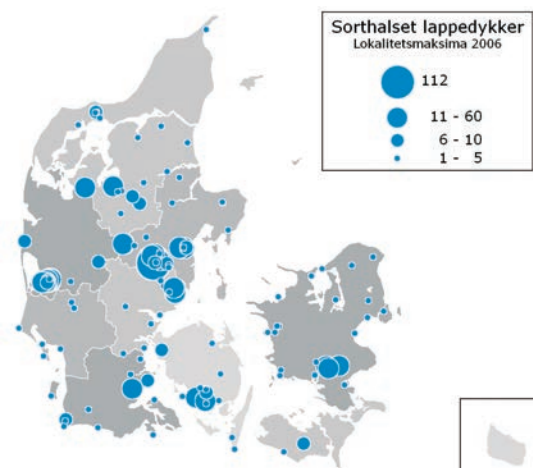
Lokalitet	Region	Ynglepar 2005	Ynglepar 2006
Halkær Sø og Ådal	NJ		1
Rødning Sø	NJ		1
Viskum (Nørreådal)	NJ		1
Bølling Sø	RK	75-80	40-45
Skjern Å/Hestholm søerne	RK	10-30	18-25
Skalle Sø	RK	1-3	
Birksom Sø	ÅH		1-5
Bråbrand Sø	ÅH	51	27
Brassø	ÅH		1
Dystrup Sø	ÅH		1
Emborg Odde/Emborg Vig Mossø	ÅH	35-70	50-70
Huldremose, Ø.f. Ramten Sø	ÅH	1	1
Julsø	ÅH	1-4	
Knudsø	ÅH		4-7
Sem Sø	ÅH	2-3	
Årslev Engsø	ÅH	0-1	
Kongens Kær	VE	4-5	
Bankel Nor	SJ		1
Kragesand	SJ		1
Slivsø, Hoptrup	SJ	3	3
Føns Vang	F		1-2
Lindkær v/Ravnholt	F		1
Nørreballe Nor	F	1	2
Sundet - Faaborg	F		30
Gl. Havdrup Mose	S	1	
Gødstrup Engsø	S	1-7	16
Nielstrup Sø	S	1	1-4
Sømosen	S	1	1
Lidsø-Tjørnebjerg	LFM	1	
Sum		189-263	203-246
Antal ynglelokaliteter		17	22

2005 til max. 263 par og 2006 max. 246 par. Henriksen (1999) skriver, at kun 35-50 % af ynglefuglene registreres når der optælles fra land. Hovedparten af yngleregistreringer i materialet er foretaget fra land, hvorfor de angivne tal må betragtes som minimumstal.

Henriksen (2007) angiver, at der er positiv sammenhæng mellem ungeproduktion og antallet af ynglepar året efter og mener, at det kan være årsag til den store variation fra år til år på mange af artens danske ynglelokaliteter.

Endnu en gang ses det, at naturgenopretningsprojekter med deraf følgende nye søer kun har en kortvarig værdi for arten, idet den ofte forsvinder igen fra området efter få år. Arten er i indværende periode tilsyneladende forsvundet fra Årslev Engsø (ÅH) og Ødis Sø (VE).

(Jan Smidt)

Mallemuk *Fumarus glacialis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1997	1991	2004	
12.775	12.724	NA	(4305)	15.885	(24.013)	(20.671)	NA	71.532	40.846	36.514	-

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1975-76 og 1999-2003. Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

2005

Som tidligere år holdt mellem 2 og 12 fugle stand hele yngleperioden på Bulbjerg (NJ), men heller ikke i år blev der konstateret yngel. De første fugle sås 26/3 i fou./N og flest blev noteret 30/4 med 12 fugle og 15/6 med 10 fugle. Sidste observationer var fra 8/7 med 7 fugle, og en enkelt efternøler sås på lokaliteten så sent som 23/8.

Årstotalen var med 12.775 fugle væsentligt under normalen, specielt manglede store dage fra efteråret, men også forårets forekomst fra Skagen (NJ) var lavere end de seneste år. Som tidligere år stod Nordjylland for hovedparten med 95 % af årstotalen, hvor Skagen alene udgjorde 83 % landstotalen.

Året indledtes med flere pæne forekomster allerede i januar ved Nordsjælland og Skagen med 9/1 150 NV Gilbjerg (S), 14/1 326 V og 15/1 591 NV Grenen (NJ). Samlet udgjorde januar overraskende næsten 15% af årstotalen. Herefter kun få fugle, og først i maj sås igen større antal, hvor der ved Skagen i alt blev observeret knap 7700 fugle, flest 5/5 1350 R og 6/5 1500 R + 675 V/NV, 9/5 900 NV, 10/5 850 R og igen ultimo maj med 27/5 500 R. Eneste større forekomst fra juni var 11/6 288 NV igen fra Skagen. Årets forekomst i såvel august, september og ikke mindst oktober var meget beskedent med kun 136 fugle i august, 1145 i september og 144 i oktober, således var der kun 3 dage i denne periode med > 100 fugle med max. 15/9 461 V Roshage (NJ) og 500 V Grenen samt 21/9 110 V Grenen. I forbindelse med hård vestenvind i midten af november sås igen lidt flere Mallemukker, således 15/11 650 V Lild Strand (NJ) + 200 Roshage (NJ) + 165 NV Grenen. Ud over den usædvanlige januarforekomst var der ellers intet at bemærke fra de indre farvande, dog noteredes årets sidste fugle her med 12/12 1 V Korshage (S) og 18/12 2 V Gilbjerg Hoved (S), som ligeledes var de eneste fund fra december. I øvrigt rapporteredes fra Skagen 10 mellemfase fugle, heraf de 7 fra januar.

2006

De første fugle på Bulbjerg (NJ) blev set 19/3, og i yngleperioden var op til 8 fugle på plads. Selv om kurtiserende fugle blev set igen i år, var der ingen tegn på yngel.

Årets forekomst var på samme lave niveau som 2005 med 12.724 fugle, dog var månedsfordelingen mere jævn med kulmination i maj/juni og igen i efteråret fra august til november, men uden på nogen måde at imponere. Nordjylland stod igen for hovedparten af alle observationer med 96 % af årets forekomst.

Fra første halvår skal vi hen til medio april, før der blev noteret større antal med 11/4 64 R Grenen (NJ) og 27/4 300 R Grenen. I maj og juni var der igen flere pæne

Mallemuk, Bulbjerg, 18. juni 2005. Foto: Gerner Majlandt.

dage fra Grenen, dog med væsentligt færre fugle end de to foregående år, således samlet kun omkring 4000 fugle. De største forekomster herfra var: 13/5 297 R + 650 NV, 14/5 15 R + 435 NV, 26/5 480 NV og 4/6 637 NV. Fra øvrige lokaliteter i denne periode blev 14/5 211 SV Ørhage (NJ) eneste større forekomst. I august igen kun enkelte større dage fra Grenen med 1/8 414 NV og 29/8 510 NV. Årets forekomst kulminerede primo september med 1/9 584 NV Grenen, 4/9 564 NV Grenen og 5/9 716 V Lild Strand (NJ) + 650 S Ørhage + 377 NV Grenen. Sidste større forekomster sås 6/9 144 NV, 7/9 228 NV og 8/9 228 NV - alle ved Grenen. I oktober sås kun i alt 203 fugle, og først medio november blev der igen registreret lidt større antal med max. 12/11 377 V Lild Strand og 259 NV Grenen. Denne dag var også den eneste større dag fra de indre farvande med 57 T ved Smidstrup Strand (S) og 40 V ved Gilbjerg Hoved (S). I år var der lidt flere Mallemukker i december med i alt 239 fugle, hovedparten ved Grenen med 121 fugle. I øvrigt skal 1/12 72 Norske Rende (NJ) og 31/12 13 V Gilbjerg Hoved bemærkes. I alt noteredes 11 mellemfase fugle, heraf de 10 fra Skagen.

(Jørgen Staarup Christensen)

Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1984	2002	1998	
219	186	17	(75)	170	168	161	180	446	403	316	(5039)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

2005

Med en årstotal på min. 219 fugle blev 2005 endelig et år med en forekomst pænt over gennemsnit. Der er foretaget en kraftig udrensning i antallet af formodede gengangere omkring nærliggende lokaliteter på større dage i Vest- og Nordjylland samt Nordsjælland under hensyntagen til oplyste observationstidspunkter.

Månedsfordeling var august 70, september 111, oktober 19, november 16 og december 3. Årets første fugle blev observeret til normal tid med 2/8 1 S Ørhage (NJ), 6/8 1 V Lild Strand (NJ), 13/8 med 2 Vejers Strand (RB), 1 Roshage (NJ) og 1 Ørhage. Første større forekomst sås ultimo august med 21/8 5 S Horns Rev (RB), 26/8 34 S Vejers Strand/Blåvand (RB) og 28/8 5 S Lyngvig (RK). En fugl fra 10/9 ved Møns Fyr (LFM) var bemærkelsesværdig og kun 2. forekomst fra LFM, det første fund er tilbage fra 1967. I forbindelse med kraftig blæst omkring 14-15/9 sås igen pæne antal med 14/9 13 SV Ørhage og 15/9 46 Roshage, 30 SV Ørhage og 15 V Lild Strand (antageligt gengangere). Også i de indre farvande blev der set pænt med fugle 15/9 med 17 V Gilbjerg Hoved (S) og 12 V Korshage (S) (antageligt gengangere). Ydermere blev en nordtrækkende fugl set 27/9 ved Råhede Vade mellem kystlinien og Rømø (SJ). De sidste større forekomster observeredes fra ultimo oktober og medio november med 22/10 3 V Grenen

(NJ) og 28/10 7 S Århus Bugt, set fra Gallohaven (ØJ) – den hidtil største østjyske forekomst samt 15/11 12 V Smidstrup Strand (S) og 6-8 fugle vestrækkende ved andre nordsjællandske lokaliteter, men disse regnes for gengangere. Lidt usædvanligt sås der fortsat fugle ind i december med 12/12 1 V Korshage samt 15/12 1 V Rågeleje Strand (S) og 2 NV Korshage.

2006

Igen et udmærket år meget tæt på seneste 10 års gennemsnit med i alt 186 fugle. Månedsfordeling var juli 4, august 5, september 95, oktober 71, november 10 og december 1. De første fugle var tidligt på færde med 9/7 1 S Græm Strand (NJ), 1 S Lyngvig (RK), 1 S Fjand (RK) og 1 S Blåvands Huk (RB). Teoretisk kunne det være samme individ, men er her regnet som 4 fugle. Årets forekomst kulminerede medio/ultimo september med 19/9 23 S Blåvands Huk og 20/9 33 S Blåvands Huk samt 10 S Nørre Lyngvig (RK). Der registreredes igen en lille top i dagene 8.-11. oktober, hvor der i alt observeres 56 Sodfarvede Skråper på 17 forskellige lokaliteter, flest 8/10 12 T Gilbjerg Hoved (S) og 7 N Nørre Lyngvig. I november sås kun 10 fugle, heraf de 7 langs Nordsjællands kyst, flest 12/11 3 V Kikhavn (S), og årets sidste fugl blev 6/12 1 S Ørhage (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af Sodfarvet Skråpe 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	105	7	58	10	1	1	-	36	1	-	219
2006	46	22	78	4	3	-	-	33	-	-	186

Almindelig Skråpe *Puffinus puffinus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1989	1990	2006	
23	74	NA	6	40	48	51	52	99	81	74	1290

2005

Forekomsten af Almindelig Skråpe svinger meget fra år til år, men med kun 23 fugle var 2005 i den lave ende af skalaen. Med til historien hører dog 5 observationer af Skråpe sp., hvor enkelte menes at gælde Almindelig Skråpe. Månedsfordelingen var januar 1, maj 1, juni 3, juli 4, august 3, september 8, oktober 3, hvilket var færre fugle i juni til august end normalt. Året indledtes med en sjælden vinterforekomst 20/1 1 V Udsholt Strand (S). Dette er den kun 5. januarforekomst fra landet. Det eneste majfund var fra 20/5 1 V Kongelunden (S), hvilket var den 2. forekomst herfra. I juni sås 27/6

2 V Gilbjerg Hoved (S) og 28/6 1 S Vejlbj klit (RB). De første nordjyske fugle noteredes 16/7 1 S Ørhage (NJ) - og udover 17/7 1 V Korshage (S) - dominerede fund fra Nordjylland resten af året. Flest fugle blev set ved Lild Strand (4), Roshage (3) samt Ørhage (3), og årets forekomst kulminerede 14.-15. september med 14/9 2 Ørhage, 15/9 2 V Roshage, 1 SV Ørhage, samt 1 V Lild Strand. Årets sidste observation var 1/10 1 S Blåvands Huk (RB) og 1 S Børsrose Strand (RB) samt 28/10 1 N Gallohaven (ÅH).

2006

Et meget flot år med 74 fugle og det 3. største år hidtil.

Regional fordeling af Almindelig Skråpe 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	13	-	4	1	-	-	-	5	-	-	23
2006	58	4	5	-	-	-	-	7	-	-	74

Dette kunne alene tilskrives en rekordstor junidag ved Ørhage (NJ), hvor der 23/6 blev noteret 43 sydtrækkende fugle. Dette er den hidtil største enkeltobservation fra landet. Månedsfordelingen viste en høj forekomst i juni med maj (5), juni (48), juli (6), august (3), oktober (8) og november (4). De første fugle dukkede op til normal tid med 13/5 1 NV Grenen (NJ), hvor der sås op til 5 fugle i perioden 13/5 til 4/6. Fra Korshage (S) skal 25/5 1 T og 4/6 2 T bemærkes. Årets forekomst kulminerede med ovennævnte forekomst 23/6 43 S. Fuglene blev noteret i tidrummet fra 05.00-10.00, og

flere kom i små flokke på op til 5 ex. og ganske tæt på kysten. Fra 9/7, hvor også de første Sodfarvede Skråper indfandt sig, sås der 1 S Græm Strand (RK), 2 S Lyngvig (RK) og 1 S Blåvand (RB). I efteråret noteredes 6 fugle 7-9/10 ved Blåvand, Vejers Strand, Børsmose Strand, Nørre Lyngvig og årets sidste 6 fugle registreredes 27/10-12/11, flest i de indre farvande med 27/10 1 Græsted-Gilleje (S), 1/11 2 V Røsnæs (S) og 5/11 1 V Gilbjerg Hoved (S). Årets sidste fugl var 12/11 1 R Grenen.

(Jørgen Staarup Christensen)

Lille Stormsvaler *Hydrobates pelagicus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1990	1988	1985	
0	8	NA	(10)	13	11	5	7	50	36	32	(343)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

2005

Et år helt uden observationer, hvilket sidste gang skete tilbage i 1993. Fra Sverige forelå kun 4 fund, hvoraf de 3 vedrørte ringmærkning i august i Skærgården, Halland (Strid 2006).

2006

Med en årstotal på 8 fugle var 2006 lidt over de seneste 10 års gennemsnit. Fænologisk bød året på usædvanlig

mange fugle i december. Der var kun observationer fra RB og NJ. Alle nævnes: 5/9 1 R Hirtshals Havn (NJ), 8/10 1 V Blåvands Huk (RB), 4/12 1 R Søren Jessens Sand, Fanø (RB), 7/12 1 R Fanø Vesterstrand (RB), 8/12 1 Hirtshals (NJ) og 14/12 2 R Fanø Vesterstrand og 29/12 1 S Vejers Strand (RB). December var usædvanlig varm og hele måneden præget af sydvestenvind.

(Jørgen Staarup Christensen)

Stor Stormsvaler *Oceandromoa leucorhoa*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2004	1997	1988	
43	61	NA	(16)	99	115	177	192	902	624	313	(3485)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

2005

Efter rekordforekomst i 2004 blev 2005 et relativt beskedent år med 43 fugle. Månedsfordelingen var januar 3, august 1, september 11, oktober 24 og november 4. Der blev set hele 3 fugle i januar: 20/1 1 fanget og ringmærket Stignæsøværket (S), 20/1 1 NV Kandestederne (NJ) og 21/1 1 V Lild Strand (NJ). Den første fugl fra efteråret var 27/8 1 S Blåvands Huk (RB) og en lille top sås 14/9 7 S Nørre Lyngvig (RK) og 2 S Ørhage (NJ). Ultimo oktober igen en lille top i forekomsten ved vestkysten: 22-23/10 med 19 fugle, flest 22/10 11 S Blåvands Huk og 2 S Nørre Lyngvig samt 23/10 3 S Vejers Strand (RB). Fra ultimo oktober to usædvanlige observationer med 26/10 1 S Gl. Hviding Forland (SJ) og 28/10 1 S Gallohaven (ÅH). Fra november 4 fugle, heraf 2 fra Nordsjælland, hvor årets sidste fugl sås

16/11 1 V Korshage (S). Det skal i øvrigt bemærkes, at der ved den svenske vestkyst i forbindelse med kraftig blæst 15/11 sås 70 sydtrækkende fugle ved Melby Strand (Halland) (Strid 2006), et træk som ikke blev bemærket ved Nordsjælland, selv om kystlinien denne dag var velbesøgt af mange ornitologer.

2006

Igen en årstotal i den lave ende af skalaen med kun 61 fugle fordelt på kun 10 observationsdage. RB dominerede som sædvanlig årets forekomst med i alt 34 fugle, men der var også rekord for Østjylland med 5 fugle. Månedsfordelingen var september 7, oktober 49 og november 5. De første fugle observeredes 4/9 3 S Blåvands Huk (RB), 19/9 3 S Bjerregård Strand (RK) og 28/9 1 S Fjand (RK), og årets forekomst toppede 7-8/10 med 34 fugle og 27/10 med 11 fugle. Flest fugle blev

Regional fordeling af Stor Stormsvaler 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	9	10	19	1	-	1	-	3	-	-	43
2006	5	14	34	5	-	-	-	3	-	-	61

der set 7/10 14 S Vejers Strand (RB), 7 S Blåvands Huk (RB), 4 S Nørre Lyngvig (RK) samt 27/10 5 T Fornæs (ÅH) (ny østjysk rekord) og 2 Vejers Strand. Årets sid-

ste fugle sås mellem 8-12/11 med 8/11 1 R Korshage (S), 11/11 2 S Fjand og 1 Hirtshals Fyr (NJ), samt 12/11 1 V Gilleleje (S).

(Jørgen Staarup Christensen)

Sule *Morus bassanus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	1997	
30.419	39.044	NA	(3144)	9757	(16.678)	(34.732)	NA	39.044	30.419	23.595	-

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1976, samt 1999-2004. Årstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

Sidst Sulen var med i Årsrapporten, var tilbage i 1998, og arten udgik mest under hensyntagen til de redaktionelle ressourcer. Set i lyset af de såvel store forekomster de senere år, men også et fænologisk ændret mønster, er det valgt igen at prioritere arten i dette års rapport.

2005

Med en årstotal på 30.419 fugle var 2005 det hidtil største år i Danmark. Der er foretaget en kraftigt udrensning i antallet af formodede gengangere, således er kun dagsmax. for hovedlokaliteterne medtaget under hensyntagen til observationstidspunkter. Fremgangen skyldes især mange rastende fugle i foråret, således registreredes dobbelt så mange Suler i løbet af foråret i forhold til efteråret. Desuden optrådte arten usædvanlig talrigt i januar og blev observeret i alle årets måneder med en samlet månedsfordeling på januar 875, februar 92, marts 481, april 6659, maj 10.385, juni 130, juli 316, august 491, september 3756, oktober 6933, november 2226 og december 75.

I løbet af januar blev der dagligt observeret 15-34 rastende Suler ved Skagen (NJ), men særligt i det nordlige Kattegat sås mange Suler, flest 14/1 75 R Frederikshavn (NJ) og 15/1 124 R Skansehavnen (NJ). Også længere nede i Kattegat registreredes 1-11 fugle langs Nordsjællands kyst, Fornæs og Århus Havn mv. I løbet af februar og marts sås kun beskedne antal, men fra ultimo april øgedes antallet kraftigt, hvor største dag var 23/4 448 SØ og 127 NV Grenen (NJ). Forekomsten kulminerede primo maj med 3/5 300 fou. Blåvands Huk (RB), 5/5 327 N Nørre Lyngvig (RK), 6/5 225 V og 7/5 522 V Gjerrild Nordstrand (ÅH), 7/5 374 NV Korshage (S) og 9/5 700 Grenen. Daglige tællinger ved Skagen af 50-300 rastende/trækkende Suler indtil midten af maj bidrog ligeledes til en høj månedstotal. Det skal desuden bemærkes, at hovedparten (>90%) af de aldersbestemte fugle i foråret blev noteret som adulte fugle.

Fra efteråret sås det første større tiltræk til danske farvande omkring medio september med 14/9 355 N Ørhage (NJ) og 15/9 211 T Roshage og igen 24/9 300 R Blåvands Huk. Efterårets forekomst kulminerede 9.-14. oktober med 9/10 600 R Blåvands Huk, 353 N Nørre

Lyngvig (RK) og 1130 Ø Roshage samt 14/10 med 516 Hamborg (NJ), 308 Hirtshals Fyr (NJ) og 220 SV Roshage. I november var der næsten dagligt rastende Suler langs Vestkysten og i Kattegat, og en mindre top noteredes 15/11 305 T Gilleleje (S) + 268 V Smidstrup Strand (S) og 18/11 192 Grenen. I december sås kun 75 fugle, flest i Nordjylland og langs Vestkysten, men også 24 fugle i indre favande (S/ÅH).

2006

Sulen fortsatte fremgangen og med en årstotal på 39.044 sættes igen i 2006 ny rekord for arten herhjemme. Baggrunden for den markante fremgang kendes ikke, men kan hænge sammen med den kraftige fremgang i bestandene omkring De Britiske Øer de seneste årtier, som får yngre adulte til at afsøge nye områder på jagt efter nye egnede ynglepladser. En anden årsag kan være reduceret fødemængde i dele af Nordsøen, som får fuglene til at søge til den danske del af Nordsøen og Kattegat (Strid 2006). Månedsfordelingen var januar 31, februar 72, marts 657, april 8526, maj 6488, juni 355, juli 991, august 2544,

Sule, Hanstholm, 17. april 2006. Foto: Søren Kristoffersen.

september 7185, oktober 8733, november 2443 og december 859.

Sulen var i forhold til 2005 ganske fåtallig i januar, og en lille stigning sås i marts primært i Nordvestjylland, men særligt i april optrådte den igen talrigt allerede fra månedens begyndelse med 1/4 230 S Muldbjerger (NJ), 2/4 224 SV Hirtshals Fyr (NJ), 230 R Grenen (NJ) og 114 T Fornæs (ÅH). Igen var der mange fugle i de indre farvande med 7/4 215 S Sødringholm Strand (ÅH), 174 T Gilbjerg Hoved (S) og 11/4 248 T Gjerrild Nordstrand (ÅH). Forekomsten kulminerede ultimo april med 22/4 379 T samt 20 R Grenen, 23/4 249 T Grenen og 30/4 510 Ø Grenen. I maj sås de største forekomster fra medio til ultimo maj med 14/5 100 R Grenen + 410 T Højen (NJ) samt 20/5 236 NØ Hirtshals Fyr, 26/5 265 T Korshage (S) + 200 R ved Anholt Havn (ÅH). Sidste større forekomst fra foråret sås 4/6 100 N Husby Klit (RK). Fra juli til ultimo oktober træffedes Sulen kun i

større antal langs den jyske vestkyst. Første større tiltræk til danske farvande registreredes primo august 1/8 268 S Blåvands Huk (RB) og særligt ultimo august med 28/8 705 T Lyngvig (RK). I september var der flere pæne dage: 3/9 392 Blåvands Huk, 19/9 318 Lyngvig, 20/9 517 T Lyngvig, 24/9 380 R Grenen, og i oktober 5/10 688 SV Ørhage (NJ). Fra ultimo oktober igen lidt flere fugle i de indre farvande med 27/10 303 T og 29/10 219 N Fornæs. I november sås væsentligt færre fugle og flest fugle i de indre farvande med 1-80 fugle pr. observation. Eneste større forekomster fra november var dog fra vestkysten, således 12/11 103 Roshage (NJ) og 99 Lild Strand (NJ). I løbet af december blev der set Suler spredt langs den danske kystlinie, og stadig var der flest fugle i de indre farvande. Særligt skal 18/12 185 Læsø Rende (NJ), 20/12 76 Gilbjerg Hoved og 70 Grenen bemærkes.

(Jørgen Staurup Christensen)

Rørdrum *Botaurus stellaris*

2005

Fremgangen, der er konstateret gennem de senere år, blev formentlig brudt i 2005, idet der meldes om nedgang fra nogle af de vigtige områder for arten. På trods heraf var der mange observationer, fra hvad der af observatørene betegnes som nye lokaliteter. Da arten imidlertid ikke, som i 2004, var begunstiget af en særlig optællingsindsats, kan forekomsten de to år ikke umiddelbart sammenlignes.

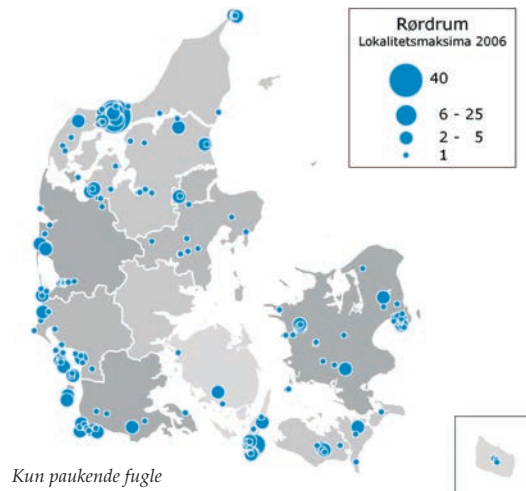
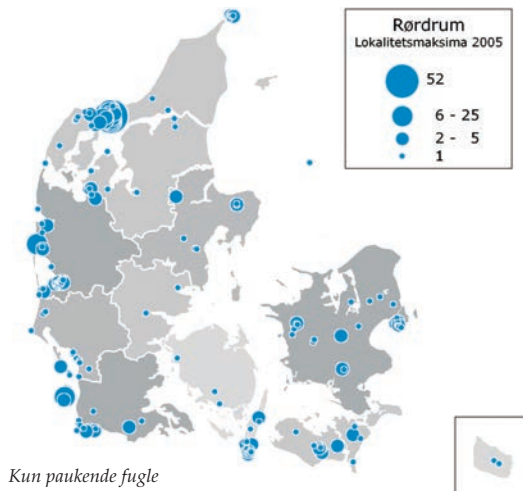
Alt i alt blev der konstateret paukende fugle på omkring 107 lokaliteter med de største koncentrationer i Nord- og Vestjylland samt ved Maribosøerne på Lolland. De første pauk hørtes meget tidligt allerede 3/2 ved Sønderlem Vig (RK) og 7/2 i Vejlerne (NJ). Dette var meget tidligt, og sandsynligvis var vintervejret, der satte ind i februar, årsagen til, at pauke-aktiviteten på langt den største del af lokaliteterne først blev registreret fra slutningen af marts. I Vejlerne blev 162 territo-

Rørdrum, Brabrand Sø, 30. januar 2006. Foto: Kim Aaen

Regional fordeling af paukende Rørdrum 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	22	15	10	5	1	12	7	29	16	1	119
2006	26	13	18	9		15	12	22	10	1	126

rier kortlagt, hvilket var en væsentlig nedgang i forhold til 2004 (202 territorier) (Nielsen u. år a). Formentlig var vintervejret, der ramte dele af landet i februar og marts, årsagen til nedgangen i bestanden. Mængden af fund i januar (ca. 7 fugle) og november-december (ca. 25 fugle) vurderes at være af normalt omfang.

2006

Vinterligt vejr, der fortsatte langt hen i marts, var formentlig årsag til, at vi skulle helt hen til 19/3, før den første pauken registreredes i Vejlerne (NJ). Generelt blev paukende fugle registreret 2-3 uger senere end i 2005 i mange områder. I alt blev der kortlagt 138 territorier i Vejlerne, hvilket var en nedgang i forhold til 2005. Tilbagegangen var dog forventet og tilskrives den

kolde og frem for alt lange vinter (Nielsen u. år b). Uden for Vejlerne var Magisterkogen (SJ) og Sønder sø (S) de eneste lokaliteter med over 4 paukende fugle. Der var mange iagttagelser i januar og februar, hvilket sandsynligvis skyldes, at fuglene grundet isdække blev presset ud til isfrie områder, hvor de ofte er mere synlige. Her skal nævnes 5/1 5 sammen Brabrand Sø (ÅH). I løbet af marts og april rapporteredes mindst 7 døde rørdrummer, hvilket er mange. Endnu et tegn på at den lange vinter tærede hårdt på bestanden. I løbet af nov.-dec. blev der observeret omkring 20 fugle. Det største antal i november-december og samtidig årets sidste obs. var 27/12 4 Nørrestrand (VE).

(Peter Lange)

Silkehejre *Egretta garzetta*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2002	2005	2006	
36	31	5	2	2	7	26	20	42	36	31	289

2005

Fremgangen fortsatte for Silkehejre, og årets total var på mindst 36 fugle. Ser man på regionfordeling er antallet endnu større, men det vurderes, at det i flere tilfælde var de samme fugle, som turnerede rundt i landet. Hejrene besøger således ofte mange lokaliteter og lagde i 2005 vejen forbi 35 forskellige lokaliteter i alle dele af landet, nogle steder i flokke på op til 7 individer. I Vejlerne (NJ) var der som i de foregående år stationære Silkehejrer gennem det meste af sommeren, og også i Odense Fjord (F) og på Sydvestsjælland opholdt der sig Silkehejrer gennem flere måneder. Fundet på

Bornholm, 16-17/5 1 Grisby var det første sikkert verificerede fund på øen i nyere tid.

Årets første observationer blev alle gjort i starten af maj: 6/5 2 Rømødæmningen (SJ), 7/5 1 Dråby Vig (NJ) og 9/5 1 Geddal Enge (RK) samt 1 Blåvands Huk (RB), der senere sås på Skallingen (RB). Årets sidste blev set 30/10 1 Borreby Mose (S), 18. og 20/11 1 Store Stegø (F) og endelig 11/12 1 Horskær (ÅH).

7 Silkehejrer blev set sammen på Skallingen 27/7, hvilket er ny danmarksrekord. Derudover var der flere observationer af mere end to fugle: 4 fugle blev set samtidig i Vejlerne 4/6-8/7, mens en flok på 3 blev set

Regional fordeling af Silkehejre 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	5-8	4-6	12	4	3	3	5	7-9	3	1	47-54
2006	3-6	3	2-3	0	0	0	4-6	10	2	1	25-31

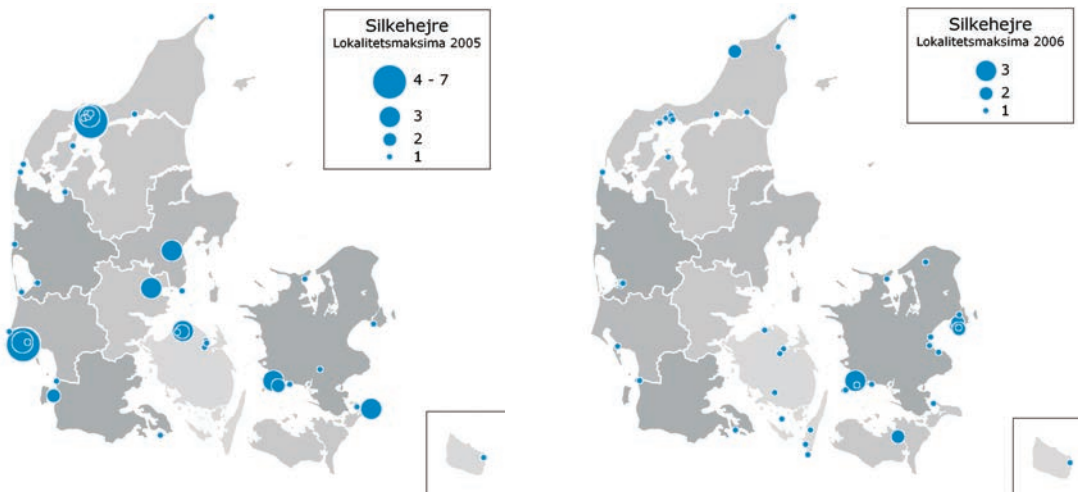
18/5 ved Egebjerg Enge (VE) og derefter Årslev Engsø (ÅH). Samme flok var formodentlig ugen efter fløjet til Fyn, hvor 3 hejrer blev set sammen ved Jersore 25/5 og derefter fortsat østpå til Møn, hvor 3 hejrer blev set trækkende ved Ålebæk Strand dagen efter. Andre tre blev set 3/6 på Skallingen og også Borreby Mose havde besøg af tre på en gang 21/8.

2006

2006 var femte år i træk med 20 Silkehejrer eller flere, hvor gennemsnittet i 90'erne lå på 7 fugle. Årets 50 observationer af ca. 25-31 fugle var først og fremmest koncentreret omkring Nordjylland (3-6), Fyn (4-6) og

Sjælland (10), mens der for andet år i træk og blot for tredje gang nogensinde var en Silkehejre på besøg på Bornholm. De første ankom til landet 18/4 1 Borreby Mose (S), og de sås senere 18. og 20/4 Omø Mose (S), 24/4 1 Arreskov Sø (F) og 25/4 1 Gl. Hviding Enge (RB), mens de sidste blev observeret 14/9 1 SV Gulstavn Mose (F) og 1 Bispeenge (F) samt 23/9 1 Stignæs Vejle (S). 3 Silkehejrer blev set sammen 30/7 Borreby Mose, mens der sås to fugle sammen 9/5 Kærsgård Strand (NJ), 28-29/5 Borreby Mose, 17/7-1/8 Klydesøen (S) og 22/7 Majbølle Nor (LFM).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Sølvhejre *Egretta alba*

Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	2006		2004	2003		
19	31	5	<1	3	4	19	15	31	23	20	203	

2005

Siden 2001 har forekomsten af Sølvhejre været meget ensartet med omkring 15-20 fund om året, således også i 2005 hvor observationerne af de store, hvide hejrer formodentlig drejer sig om ca. 14-19 forskellige fugle. I 90'erne blev der gennemsnitligt set 4-5 fugle på et år. I tråd med tidligere år dukkede de første Sølvhejrer også i 2005 op i starten af april, hvor dens "lillebror" Silkehejren som regel først sås hen imod slutningen af april eller i starten af maj. De første observationer blev 3/4 2 SØ Gedser (LFM), 4-5/4 1 Brændegård Sø (F) og 7/4 1 Brabrand Sø (ÅH), mens årets sidste var 2/10 1 Skærso (RB), 17-18/12 1 Skarresø (S) og 22+25/12 1 Lille Åmose (S). De to sidste observationer må formodes at

dreje sig om samme fugl, der desuden blev på Vestsjælland vinteren over. 21-22/5 blev en farveringmærket Sølvhejre set ved Sønder Lem Vig (RK) og Geddal Enge (RK), som viste sig at være mærket som redeunge i Camarque, Frankrig.

2006

Årets fund af 28-31 Sølvhejrer er det højeste nogensinde og omkring ti fugle flere, end hvad der har været normalen de seneste fem år. I Klydesøen (S) og i Lakølv Sø (SJ) blev to fugle set sammen hen over sommeren (henholdsvis 2-4/6, 30/6-10/10 og 20/5 samt 1-12/6), men der var ingen rapporter om mulig yngleaktivitet. En overvintrende Sølvhejre på Vestsjælland, der første

Regional fordeling af Sølvsøje 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	1-3	2	1	2	0	0	4	3	4	0	17-19
2006	3	3	2	0	0	5-7	3	10	2-3	0	28-31

gang blev set 17/12-2005, sås 8-17/1 Lille Åmose (S) og formodentlig igen 12/3 1 S Kalundborg og 18/3 1 Bøtø Nor (LFM). Årets første regulære forårsankomst var 1-2/4 1 Holløse Bredning (S). 2006 sluttede også af med et par vinterfund, da to fugle blev set samtidig 26/12 ved Loldrup Sø og Flyndersø i Nordjylland. Mens

Loldrup-fuglen sås frem til 10/1-2007, blev Flyndersø-fuglen kun en enkelt dag, før den fløj sydpå igen, og det var formodentlig denne fugl, der sås 28/12 Hestholm (RK).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Sort Stork *Ciconia nigra*

Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	1995		2000	1996		
30	34	NA	(16)	29	32	34	31	61	58	48	(946)	

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76. Evt. data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for Årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Forekomsten er omkring middel med i alt ca. 26-30 fugle i tidsrummet 20/4-1/9. Fundene fordelte sig med 11 forår (april-maj), 10 sommer (juni-juli) og 9-12 efterår (august-september). Der var tre fund af 2 fugle: 13/5 2 kredsende over Skarrild (VE), 14/6 2 Forlev (ÅH) samt 15/7 2 R-SV Gulstav Mose (F). Et af fundene drejede sig om en undsluppet fugl, idet fuglen 4-5/7 Salten Ådal (ÅH) var undsluppet fra AQUA i Silkeborg dagen forinden. Fuglen forsvandt og blev aldrig genindfanget. Enkelte af fuglene blev rapporteret som 1K-fugle, men derudover er der intet i det for os tilgængelige materiale, der tyder på at arten har ynglet i landet i 2005.

Regional fordeling af Sort Stork 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	3-5	1		5	10-12	1	3	3			26-30
2006	6-8	1-2	4-5	3	1-3	7	2	2	2		28-34

2006

Dette års første 'skovstork' dukkede op 1/5 1 N Suserup (S), hvilket var helt normal forårsankomst. Frem til 19/8 blev der rapporteret 28-34 fugle, hvilket var på niveau med 2004 og 2005. Det var udsædvanligt, at der slet ingen fund var efter 19/8. Heller ikke i 2006 blev der rapporteret ynglefund eller noget, der tydede derpå! 2 1K-fugle der gjorde trækforsøg ved Skagen allerede 6/8, var tidligt på den, men 1K-fugle fra sydligere himmelstrøg er tidligere observeret her i landet allerede i starten af august (Lange & Christensen 2003).

(Peter Lange)

Hvid Stork *Ciconia ciconia*

Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	1981		1984	1983		
110	140	NA	(216)	(261)	(153)	194	NA	454	362	316	(5415)	
2	3	NA	40	17	6	1	2	-	-	-		

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. For antal fugle mangler årstotal fra 1970-77, 1988-89 samt 1997-98. For antal ynglepar mangler der nøjagtige tal fra 1970-71. Tre største yngleår efter 1970 er 1971: >60 par, 1972: 51 par og 1973: 38 par.

2005

Forekomsten i 2005 lå noget under gennemsnittet for de senere år. Totalen havner på omkring 110 fugle, hvor der som sædvanlig var rig mulighed for at nogle af fuglene blev observeret i flere rapportområder, hvilket er højst sandsynligt med så stor og iøjnefaldende en fugl. Årets første observation blev 4 storke nær Rødby (LFM) allerede 25/1, som med stor sandsynlighed har sin oprindelse i Sverige. Storkene blev også set i området

dagen efter. To storke over Knardrup sø (S) 19/3 kan være det tamme par fra Hvedstrup (S) på udflugt, hvorimod en stork i Odsherred 21/3 måske var det første tiltræk af en ægte vild stork? Årets sidste observationer af fugle der med sikkerhed ikke var svenske projektstorker, var parret i Vegger (NJ), der trak bort 12/9. For oplysning om de ynglende storke: se Nyegaard & Grell (2006). Der var ingen store storkeflokke, og årets største observation ud over ynglefuglene og deres unger på

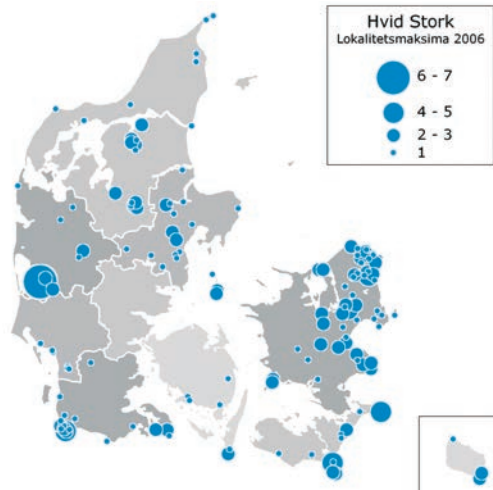
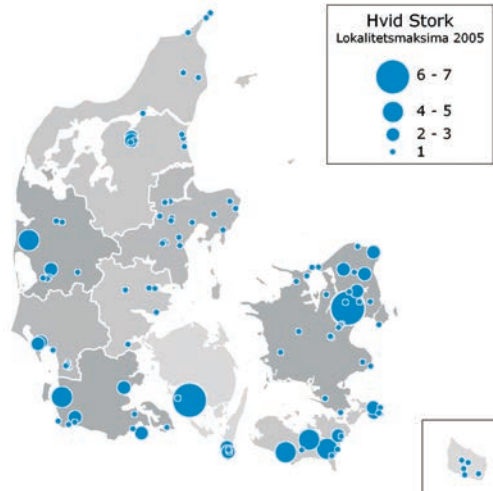
Et af årets tre storkepar i 2006. Hvid Stork på rede ved Rudbøl, 7. maj 2006. Foto: Hans Skov.,

reden i Hvedstrup var således 20/8 6 Fåborg (F), som måske var Hvedstrup-ungerne på vej sydover?

2006

Igen et magert storkeår med en sum på kun omkring 140 storke. Atter blev året indledt med et januar-fund af formodede svenske projekt-storke, idet to storke blev set 22/1 over Hillerød (S). De første observationer af en formodet vildt stork var 9/3 1 Højer (SJ) og 31/3 1 Vejlbj (RK). Årets største flok, der blev observeret i foråret, var 7/5 7 NØ Skjern Enge (RK). Igennem sensommeren og efteråret frem til pri. november var der en del fund af 1-2 storke både på Sjælland og i Jylland. Årets sidste blev en stork med svensk ring fundet døende 31/12 ved Frørup (F). Se også DATSY.

(Peter Lange)

Regional fordeling af Hvid Stork 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	4-7	9-10	4	ca. 11	5-6	18	16	ca. 20	17	2	ca. 110
2006	16	18	5	15-17	0	14-15	6	ca. 50	16	4	ca. 140

Sketork *Platalea leucorodia*

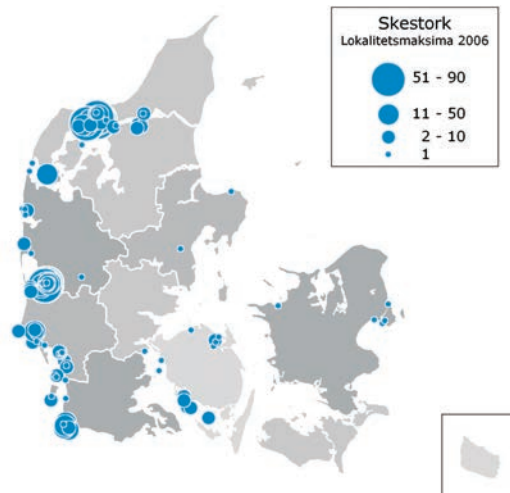
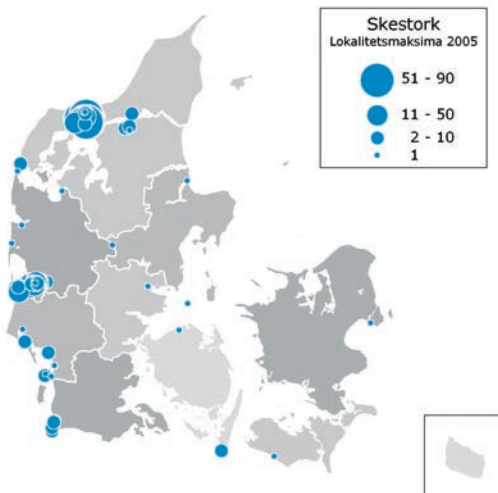
Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
134	143	NA	(3)	8	18	96	78	143	134	132	(958)
21	34	NA	0	0	>1	17	13	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. For antal fugle mangler årstotal fra 1972 og 1976. Der er desuden usikkerhed om, hvorvidt Nordjyllands tal indgår i Rapportgruppens materiale fra 1970-79. Første ynglefund efter 1970 er fra 1996.

2005

Årets første Sketork blev set allerede 15/1 på Agger Tange (NJ), hvilket er første vinterfund i Danmark i

hvert fald i nyere tid. Den hidtil tidligste ankomstdato var 29/2 2004, hvilket vel også, på det yderste mandat, kan kaldes et vinterfund. Forårsankomst skete noget

mere normalt fra 19/3, og i dagene derefter blev de første skestørke registreret på ynglepladserne både ved Skjern Å-mundingen (RK) og i Limfjorden (NJ). Langt størstedelen af indberetningerne var fra yngleområderne i Limfjorden og Skjern Å, samt Vejlerne (NJ), hvor fuglene fra Limfjords-kolonierne fouragerede og samledes med ungerne i løbet af juli-august. Max. blev 30/8 87 Bygholm Vejle (NJ) og ved Skjern Å max. 17/7 og 20/7 40. Der henvises til Nyegaard & Grell (2006) for yderligere oplysninger om ynglebestanden.

Arten optrådte som sædvanligt meget fåtalligt uden for Jylland. I 2005 var der således kun 4 fund: 6/5 1 ad.

Lidsø-Tjørnebjerg (LFM), 9/5 4 N Bagenkop Havn (F), 22/5 1 fou. Gyldenstens Enge (F), samt 25/5-6/6 1 2K Klydesøen, Vestamager (S).

Årets sidste skestork blev set 28/9-2/10 1 imm. R Bygholm Vejle (NJ).

2006

5/3 1 N Nissum Fjord (RK) og 6/3 1 Ho Bugt (RB) blev årets første Skestørke. Ligesom i 2005 yngede der Skestørke både i Limfjorden og ved Skjern Å munden. Max. blev set i Vejlerne i løbet af juli-august, hvor der regelmæssigt observeredes over 65 fugle, max. 16/7 85. Det største antal fra Skjern Å området er fra 20/7, hvor der stod 53 i Vesterenge (RK). Se DATSY-rapporten for yderligere informationer om ynglebestanden. Uden for Jylland var der som sædvanligt meget få fund med undtagelse af på Fyn, hvor arten optrådte usædvanligt talrig i 2006, idet der var ikke mindre end 13 fund af op til 3 fugle i perioden 2/5-31/7. Fra Sjælland var der to fund: 2-3/4 blev hvad der antages at være den samme 2K fugl iagttaget på en række lokaliteter rundt om København og 22/4 1 R Alleshave Bugt. Årets sidste fund blev 8/10 1 Bønnerup Strand (ÅH).

(Peter Lange)

84 Skestørke lander ved Vestsøen, Vejlerne, 16. juli 2006. Foto: Jan Skriver.

Europæisk Flamingo *Phoenicopterus ruber*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	1995	1996	
4	1	NA	>1	2	(2)	<1	>1	7	5	4	(51)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1971-72, samt 1990.

Der hersker en del forvirring med hensyn til arts- og raceangivelse i DOFbasen, og flere af de i det følgende nævnte fugle er således både indtastet som Stor/Caribisk, Stor Flamingo og Flamingo sp. i DOFbasen.

2005

En Europæisk Flamingo blev opdaget 7/5 i Køge Bugt ved Jersie Strand (S). Den blev iagttaget i området indtil 16/5. Fuglen var uden ringe og opførte sig som en vild fugl. I perioden 9/7-18/7 opholdt en Flamingo sig i Ringkøbing Fjord, hvor den især blev set ved Stau-

ning Havn (RK) med afstikkere til Værnengene. 4/8 var der 2 på Ballum Forland (RB), og 26/8 2 Ballum Forland (indtastet som Stor/Caribisk) - måske de samme fugle?

2006

Årets første Flamingo dukker op 19/4 ved Katholm (SJ) og herefter 19/5 1 Kongeå-slusen (RB), 30/5-3/6 1 Sneum Sluse (RB) og 12/6 Sneum Forland (RB) - nok den samme fugl? Sidstnævnte er ikke racebestemt.

(Peter Lange)

Europæisk Flamingo, Ølsemagle Revle, 8. maj 2005. Foto. Helge Sørensen.

Lille Flamingo *Phoenicopterus minor*

2005

Der foreligger et enkelt fund af denne afrikanske art, idet to fugle opholdt sig på Ballum Forland (RB) i perioden 8-23/10.

2006

12/9 2 Bygholm Vejle (NJ) var det eneste fund.

(Peter Lange)

Sort Svane *Cygnus atratus*

2005

Med en årstotal på 36 fugle et år noget lavere end 2003 (49) og 2004 (52). Sort Svane er blevet registreret i alle årets måneder med flest fugle i marts (10) og september (13), og arten blev truffet i alle regioner, på nær LFM og B. Der var ingen meddelelser om yngleforsøg, og stort set alle observationer drejede sig om enkelt-individer, bortset fra 9/1 2 Hauge (NJ), 16/1-8/8 1-3 Sydlyn (Fårevejle, Ristinge Nor, Tåsinge, Hjelmskov) og 24/7 2 Lakolk Sydsøer, Rømø (SJ).

2006

En betydelig nedgang i antal til kun ca. 25 fugle. Arten blev truffet i alle årets måneder og med flest fugle mellem juli og september (i alt 7-9 fugle). Heller ikke i 2006 blev der konstateret yngleforsøg. Stort set alle fugle blev observeret i landets sydlige del (SJ og LFM) samt langs vestkysten (RB, RK, NJ). De største observationer var: 9-11/3 3 Kongens Mose / Solvig (SJ), 8/6 3 Vensholm (LFM), 23-27/7 6 Lakolk, Rømø (SJ), 22+27/7 3 og 6+23/9 3 Tipperne (RK). Der var langtidsstationære fugle omkring Agger Tange (NJ) og Slivso (SJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Sangvane *Cygnus cygnus*

2005

Yngleforekomst: Samlet blev der konstateret 2 ynglepar. For 4. år i træk ynglede et par på en hemmeligholdt lokalitet i Nordjylland. Parret fik fem unger, hvoraf dog kun en blev flyvefærdig. Desuden var der et par på en Sjællandsk lokalitet, hvor ynglen dog blev opgivet i juni.

Det blev igen et år med mange sommerforekomster, dog var der ikke tegn på ynglefugle på andre lokaliteter end de ovenfor nævnte. Mest bemærkelsesværdigt var 4-6 adulte fugle igennem hele juni ved Lille Vild-

mose (NJ). Den største sommer-observation var 19/6 11 ad. Vorup Engsø, Randers (ÅH).

2006

Yngleforekomst: Igen i år var der et ynglepar i Nordjylland. Der kom mindst 3, muligvis 4 unger på vingerne, hvoraf en enkelt blev ringmærket (FDN 2007). Der kendes ikke til yderligere ynglefund i 2006. Der var mange sommerfund af typisk 1-2 fugle over det meste af landet. Den største observation fra yngletiden i øvrigt var 13/6 5 Nakskov (LFM).

(Jørgen Staarup Christensen)

Sædgås *Anser fabalis*

Som følge af den eksplosive fremgang for Tundrasædgås *Anser fabalis rossicus* er det valgt igen at inkludere Taigasædgås (Skovsædgås) *Anser fabalis fabalis* i Årsrapporten. Der skal lyde en stor opfordring til, at alle observatører såvidt muligt racebestemmer Sædgæs, da det er den eneste måde, hvorpå vi kan bevare overblikket over de to racers fremtidige optræden i Danmark. Selvom et stadigt stigende antal i dag racebestemmes i DOFbasen, mangler der især oplysninger om racebestemte fugle vest for Storebælt. I forbindelse med behandling af materialet for 2005 og 2006 er kun racebestemte Sædgæs medtaget, dog er nordjyske og fyn-

ske totaler fra de traditionelle rasteplasser inkluderet med reference til FDN 2006 og 2007 samt Havrevimpen 2006. Trækkende flokke er generelt ikke racebestemt og derfor ikke medtaget i årstotalerne.

(Jørgen Staarup Christensen)

Taigasædgæs, Lille Vildmose, 18. december 2005.

Foto: Flemming Ahlmann

Taigasædgæs, Lille Vildmose. Foto: Flemming Ahlmann

Taigasædgås *Anser fabalis fabalis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1981	1985	1987	
15.082	14.968	NA	(25.476)	(35.210)	(32.090)	(15.025)	NA	51.931	48.871	45.328	-

Kommentar: Taigasædgåsen er kun inkluderet i Rapportgruppens Årsrapporter fra 1974, 1978-1987, samt 1991 og igen 2005-06. Ovenstående oversigt skal derfor kun anvendes med store forbehold. Samtidig er det usikkert, hvordan gengangere (rastende flokke) er behandlet fra år til år. Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

2005

Den danske vinterbestand af Taigasædgås udgør typisk i milde vintre 8-10.000 fugle, mens der i kolde vintre kan opholde sig 18-32.000 fugle i landet. Forekomsten kulminerer typisk i februar, som traditionelt er den koldeste måned, hvorfor et større tiltræk fra Sydsverige kan forekomme (Madsen et. al. 1999). Med en årstotal på 15.082 fugle fordelt med et 1. halvår på 12.014 fugle og 2. halvår 3.068 fugle var 2005 et pænt år for racen i Danmark. De største flokke først på året blev noteret på Lolland, Falster og Syd- og Vestsjælland med 16/1 1000 i selskab med Tundrasædgås ved Jordbjerg Skov (LFM), 29/1 1170 Gunderslevholm (S), 25/1 2200 Bøtø Nor (LFM), 9/2 1037 Saltbækvig (S), 6/3 2800 Bøtø Nor. Fra Nordjylland blev de største antal 23/1 946 Lille Vildmose (NJ), 17/2 730 Ove Sø (NJ) og 9/3 735 Årup/Kvorning Enge (NJ). Antallet af fugle fra januar til primo marts var rimeligt konstant. Marts var en kold fornøjelse med frost og sne over det meste af landet, og Taigasædgæssene forsvandt muligvis længere mod syd, således sås kun en enkelt større flok efter primo marts: 16/3 425 Næsset ved Løvskal (NJ). De sidste fugle var 1/5 2 Arup Kirke (NJ), 21/5 1 Bygholm Vejle (NJ) og 3/6 3 Barn Sø (RB), hvilket var usædvanligt sent.

Efterårets første fugle blev set i Nordjylland med 20/9 135, 21/9 275 og 22/9 350 Hanstholm Vildtreservat (NJ). De største ansamlinger sidst på året var fra 28/10 400 Egebaksande (NJ), 11/12 200 Ydø-Jordbjerg (LFM),

18/12 650 Nørreådalen (NJ), 27/12 320 Tofte Sø, Lille Vildmose (NJ) og 660 Tissø (S).

2006

Forekomsten var på samme niveau som i 2005 med samlet 14.968 fugle fordelt med 13.178 i 1. halvår og 1.790 i 2. halvår. Der var lidt flere fugle i 1. halvår og lidt færre i 2. halvår, især i Østdanmark, hvilket formentlig skyldes en mild december, hvor de svenske vintergæster forblev i Syd- og Mellem Sverige. De største antal (> 500 ex.) fra januar til marts blev: 3/1 800 Lille Vildmose (NJ), 7/1 1300 Tissø (S), 9/1 1300 Tystrup-Bavelse Sø (S), 14/1 1100 Nørreådalen (NJ), 11/2 545 Gjorslev Marker (S), 5/3 2100 Flinting Å's udløb (LFM), 10-11/3 1150 Tjele (NJ) og 19/3 765 Rødby Fjord (LFM). Sidste større ansamling blev set 24/3 700 og 27/3 320 Nørreådalen, hvorefter der kun blev registreret typisk 1-13 fugle forskellige steder i landet, og forårets sidste fugle var 5/5 1 Bastemose (B) og 7-10/5 1-2 omkring Klydesøen og Aflandshage, Amager (S).

I 2. halvår blev langt hovedparten noteret i Nordjylland, hvor de første fugle ankom 29/9 10 og 1/10 320 Rosvang (NJ). Antallet i november var fortsat forholdsvis beskedent med max. 19/11 480 Lille Vildmose, og største antal sås ultimo december med 26/12 641 og 30/12 600 Lille Vildmose. Eneste større observation fra Sjælland var 25/12 225 Holmegårds Mose (S).

(Jørgen Staarup Christensen)

Taigasædgæs, Lille Vildmose, 26. februar 2006, Foto: Flemming Ahlmann

Tundrasædgås *Anser fabalis rossicus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
13.254	17.637	2	<1	6	65	5500	3867	17.637	13.254	6.254	39.210

2005

Med en samlet årstotal på 13.254 blev sidste års rekordforekomst på 6.252 fugle mere end fordoblet. Forekomsten fordelte sig med 5.722 fugle 1. halvår og 7.532 fugle 2. halvår. Fremgangen skyldtes alene store forekomster på Vestlolland, og det antages, at det er de samme fugle, der er på plads i hele perioden, således er kun max. forekomst indregnet i årstotalen. I december 2004 blev der talt 4.200 fugle Vestlolland, og en lille øgning i antallet kunne konstateres med 14/1 5000 Nakskov Indrefjord (LFM). Efter denne dato trak Tundrasædgæssene tilsyneladende videre til rasteplasser syd for Danmark, således var der fra 1. halvår kun to yderligere større forekomster med 6/2 125 og 6/3 300 omkring Bøtø Nor (LFM). I den øvrige del af landet sås kun mindre antal, flest 14/1 18 Udkæret (B), 2/2 22 Nørre Longelse (F). Langs vestkysten blev typisk mellem 1-6 fugle registreret i flokke af Kortnæbbet Gæs *Anser brachyrhynchus*. De sidste fugle sås 5/5 1 Vest Stadil Fjord (RK) og 3-31/5 1 (skadet fugl) Bygholm Vejle (NJ). De første fugle fra 2. halvår var 20/9 1 Vest Stadil Fjord (RK), 9/10 75 Nakskov Fjord (LFM) og 10/10 23 SV Galøkken (B) + 6 R Udkæret. Fra ultimo oktober ankom Tundrasædgæssene for alvor til Lolland med 24/10 200 og 29/10 1300 Nakskov Fjord (LFM). I løbet af november steg antallet kun svagt og i lighed med 2004 kulminerede forekomsten i december, hvor flest er talt 10/12 6000 Nakskov Fjord, 11/12 7400 på marker ved Ydø-Jordbjerg-Bogø (LFM). Fra andre dele af landet blev kun mellem 1-8 fugle registreret, flest 21/12 8 Filsø (RB).

2006

Fremgangen i antallet af Tundrasædgås fortsatte i 2006 med min. 17.637 fugle, fordelt med 6501 1. halvår og 11.136 2. halvår, og racen passerede dermed for første gang Taigasædgåsen i antal. Igen dominerede forekomsten på Vestlolland, men der kunne også spores fremgang i de fleste af de øvrige regioner, og racen blev for første gang registreret i alle regioner med følgende fordeling: (LFM) 15.099, (S) 847, (F) 239, (SJ) 90, (RB) 122, (VE) 30, (RK) 848, (NJ) 277, (ÅH) 9 og (B) 51, hvilket samtidig betød, at alle regioner bortset fra SJ og B havde

Taigasædgæs, Lille Vildmose, 18. december 2005.
Foto. Flemming Ahlmann.

rekordforekomst af racen. Dette skyldtes formentlig også større ornitologisk bevågenhed som følge af fremgangen på Lolland.

Der var fortsat mange fugle på plads på Lolland først på året med 22/1 4416 Ydø-Jordbjerg (LFM), men også pæne antal 16/1 550 Vester Egesborg, Fladså (S) og 27/1 113 Ulfborg (RK). Ligesom i 2005 forsvandt fuglene fra Vestlolland i januar og februar, og i marts sås de største antal i Vest- og Sønderjylland med max. 19/2 149 Langkær Mærskvej (RK) og 24/2 60 Ballum Enge (SJ). Sidste større forekomst fra 1. halvår var 18/3 79 Indfjorden (RK), og forårets sidste sås 24/4 1 Gyldensten (F) og 27/4-1/5 1 Sneum Engsø (RB).

De første fugle fra 2. halvår var 17/9 7 Nakskov Indrefjord (LFM) og 27/9 21 V Dueodde (B). Større tiltræk til Lolland sås igen ultimo oktober med 22/10 450 Høkke Sø (LFM) og 140 Fredsholm (LFM), og ankomst af rastende gæs var lidt tidligere end de to foregående år med 19/11 3000 Fredsholm (LFM) og 22/11 9630 Ydø-Jordbjerg. Desuden fra Fyn 26/11 160 Emtekær Nor (F) flyvende til rast ved Wedellsborg Gods (F), som var største forekomst uden for Lolland. Forekomsten kulminerede igen i december med 27/12 min. 10.000-12.000 ved Ydø-Jordbjerg. Fra andre landsdele var den største enkeltforekomst 26/12 120 Gørlev (S).

(Jørgen Staarup Christensen)

Grønlandsk Blisgås *Anser albifrons flavirostris*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2002	1995	1989	
3	0	2	2	3	7	6	5	22	16	14	157

2005

I alt blev der set 3 fugle: 30/10 2 ad. R Vest Stadil Fjord (RK) og 1 1K R med Bramgæs 26/11-5/12 Mandø (RB).

2006

Et år helt uden observationer. Vi skal helt tilbage til 1987 for at finde et år uden observationer af Grønlandsk Blisgås.

(Jørgen Staarup Christensen)

Dværgegås *Anser erythropus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	1999	2000	
13	9	41	<1	3	10	19	20	32	28	24	300

2005

Tidligere var Dværgegåsen en meget sjælden gæst i Danmark med samlet 78 fugle fra 1825 til 1989. (Christensen & Rasmussen in prep.). Fra 1991 til 1996 typisk mellem 1-7 fugle pr. år, men fra 1997 typisk mellem 20-25 fugle, og i samme periode meldes også om mange Dværgegæs i Holland med op til 60 fugle. Dette var sammenfaldende med øget ynglesucces hos de svenske projektfugle.

De seneste 2 år er antallet af fugle dog på retur med 2003 (32) og 2004 (16), og med 13 fugle blev 2005 igen et år under gennemsnit. Der var 10 fugle fra 1. halvår og 3 fugle fra 2. halvår.

Alle fund nævnes: 22-24/1 1 2K Holmegårds Mose (S), 20/3 1 Fladet Vildtreservat (LFM), 27/3-6/4 1 ad. Selsø Søområdet (S), 2/4 1 2K+ SØ Kronborg (S), 16-30/4 2 ad. Margrethe Kog/Vidåslusen (SJ), 16-17/4 1 Kammerlusen (RB), 30/4 1 (med blå/gul ringe) Rømdæmningen (SJ), 5/5 1 2K R og senere NØ Bolund (S) og 11/5 1 V Tontoft Nakke (SJ).

Fra 2. halvår 15/10 1 Lønborggård (RK), 20/10 1 Vest Stadil Fjord (RK) og 21/10-2/11 1 Kalløgrå (LFM).

2006

For 3. år i træk en nedgang i antal, og med kun 9 fugle, fordelt med 6 i 1. halvår og 3 i 2 halvår blev antallet i 2006 det laveste siden 1998, hvor arten stadig var på SU-listen.

Alle fund nævnes: 5/2 1 Lund Fjord (NJ), 26/2 1 Sydfalster (LFM), 11/3 1 ad. Ribe Holme (RB), 2/4 1 ad. Ø Feddet (S), 9/4 1 SV Tryggevælde Ådal (S), 30/5 1 Lund Fjord/Vesløs Vejle (NJ), og eneste fund fra 2. halvår blev 19/11 3 Fredsholm (LFM).

Før 1997 blev Dværgegåsen primært registreret på de traditionelle gåserastepladser i Vest- og Nordjylland, men arten har i de seneste 10 år været hyppigere på lidt uvante fynske lokaliteter og specielt på østdanske lokaliteter. Specielt på forårstrækket optræder arten mere spredt i landet, hvilket måske er udtryk for en ikke-ned-arvet trækkadfærd hos fuglene fra det svenske udsætningsprojekt.

(Jørgen Staurup Christensen)

Indisk Gås *Anser indicus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	2006	2005	
56	59	5	(1)	(9)	(15)	42	NA	83	59	56	(358)

Kommentar: Rapportgruppens materiale er særdeles mangelfuldt, hvor arten kun lejlighedsvis har været inkluderet i Årsrapporten. Der er kun oplysninger fra 1971, 1974, 1986, 1989, 1990, 1992, 1999-2006.

2005

Selv om der ikke blev iagttaget større flokke og med en kraftig frasortering af formodede gengangere, endte årets total alligevel på mindst 56 individer. Arten blev truffet i alle årets måneder, flest i maj 16 og september 9 og i alle regioner på nær VE og B. Hovedparten gjaldt enkelt-individer typisk i selskab med Grågås. De eneste observationer af mere end en fugl var: 15/6 2 S Helle Sø (RK) og 1/9 6 T Kammerlusen (RB), heraf blev 3 nedskudt af jæger. En enkelt fugl blev oplyst som 1K, 15/10 Borreby Mose (S).

2006

Årets forekomst på 59 fugle var på niveau med 2005. Arten blev i lighed med tidligere år truffet hele året rundt med flest fugle i marts 10, maj 14 og oktober 12. De største forekomster var 8-21/1 6 Tømmerup/Sølager Strandeng (S), 11/5 3 NØ Skagen (NJ), 3/5-5/6 5 Vest Stadil Fjord (RK) og 9/10 6 Favrholt Voldgrav (S).

(Jørgen Staurup Christensen)

Snegås *Anser caerulescens*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2000	1998	1999	
23	26	1	(7)	(13)	(20)	25	26	46	29	29	(487)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1975-76, 1978-79, 1988-89 og 1996.

2005

Med en forekomst på 23 fugle var 2005 på niveau med de foregående år. Fordelingen var ligeligt fordelt med 11 fugle i 1. halvår og 12 fugle 2. halvår. De første sås 1/1 2 NØ Sønderho (RB), og det er sandsynligvis disse to fugle, som i perioden 5/1-4/5 blev set ved en række

lokaliteter i Vestjylland, hyppigst ved Vest Stadil Fjord (RK). Fuglene blev ultimo marts indfanget og ringmærket af DMU i forbindelse med ringmærkning af Kortnæbbet Gæs (Sandeviften 2005). Mellem 18/2 og 1/5 opholdt 1-2 Snegæs sig ved Vadehavet omkring Ribe. Fra Nordjylland var der følgende fund: 8/4 3 Madsted

(NJ) og 28/4 4 NØ Vandet Sø (NJ) - formentlig de samme fugle, og 3-8/6 2 Bygholm Vejle (NJ). Fra Sjælland 20/5 1 VSV med Grågæs Kongelunden (S) og 19/6 1 Saltholm (S).

2. halvår startede med 14/7 1 T med Grågæs Tontofte Nakke (SJ), og næste sås 27-30/8 3 Vest Stadil Fjord og samme fugle 2/9 3 S Tipperne (RK). Eneste større forekomst herudover var 18-19/10 3 Vejlerne (NJ). Sidste fugle sås 20/10 1 Vest Stadil Fjord og formentlig samme 22/10 1 V Stauning (RK) med Kortnæbbet Gås til overnatning ved Klægbanken (RK).

2006

Med en årstotal på ca. 25-26 fugle et år på niveau med tidligere år med 14 fugle i 1. halvår og 11-12 fugle 2.

halvår. Året indledtes med en usædvanlig observation fra Østjylland af en blåfase-fugl 3/1 Stubbe Sø (ØJ). Sædvanligvis holdt 2 Snegæs til i Vestjylland mellem de Kortnæbbede Gæs i perioden 21/1-16/4 og 26/2-6/3 sås 1-2 Snegæs på forskellige lokaliteter på Sydfyn samt 1 5/3 Føns Vang (F). Desuden 13-18/3 1 Flensborg Fjord (SJ), 26-31/3 1 Ballum Forland (SJ) og Nordjyllands eneste fra 1. halvår var 9/4 1 Årup (NJ). Fra 2. halvår noteredes de første fugle 28/7 1 Bygholm Vejle (NJ) og 19/8-3/9 4 Tømmerby Fjord/Rosvang (NJ). Ud over de sædvanlige fund fra Vestjylland sås 28/8 1 blåfase Gyldensten (F), 16-17/9 1 Tissø (S) og muligvis samme fugl ved 23/9 Borre Mose (S). Sidste fugl var 29/10 1 Bygholm Vejle.

(Jørgen Staarup Christensen)

Canadagås *Branta canadensis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1984	1997	Flere år	
0	0	NA	(2)	(2)	(2)	<1	NA	2-6	4-5	3	-

Kommentar: Baggrundsstatistik omhandler kun antal ynglepar. Der mangler oplysninger fra 1970-73, 1975-76, 1980-83 og 1991-95.

2005

Yngleforekomst: Der blev ikke konstateret ynglende Canadagås i 2005. De største observationer fra sommeren (juni-juli) var: 6/6 13 NØ Gilbjerg Hoved (S), 14/6 11 Stubbergård Sø (RK), 17/6 15 Bøjden Nor (F), 28/6 15 og 24/7 16 Vesperne og Noret (RK), samt 26/7 21 Venø (NJ).

2006

Yngleforekomst: Der blev heller ikke i 2006 registreret ynglepar. Arten blev i juni og juli truffet over det meste af landet, og de største observationer var: 4/6 27 Klydesøen, Amager (S), 7/6 24 og 13/6 30 Arreskov Sø (F), 11/6 31 NØ Fredensborg-Humblebæk (S) og 12/6 43 Nymindestrømmen (RK).

(Jørgen Staarup Christensen)

Bramgås *Branta leucopsis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
504	675	0	0	0	13	301	221	675	504	366	-

Kommentar: Tabel omhandler kun antal ynglepar. Første ynglepar er registreret i 1992.

2005

Yngleforekomst: Landets eneste koloni på Saltholm (S) kunne igen i 2005 notere en stor fremgang fra 366 par i 2004 til 504 i 2005 (+ 38%). Der blev ikke fundet ynglende Bramgæs udenfor Saltholm, men sædvanligvis sås oversomrende fugle forskellige steder i landet, primært i Sydvestjylland. Flest blev set omkring Margrethe Kog/Vidåen (SJ) 1-12 fugle, Ballum Engsø (SJ) 1-3 fugle og Sneum Engsø (RB) 1-3 fugle. Desuden opholdt sig op til 116 fugle i Rickelsbüller Kog (Tyskland), som kunne ses fra grænsevejen. Der har tidligere været ynglende Bramgæs i Margrethe Kog, hvor det seneste kendte ynglefund er fra 2003.

2006

Yngleforekomst: I 2006 var der fortsat fremgang for bestanden på Saltholm (S) med i alt 675 ynglepar, og 29/7 taltes 2884 fugle på Saltholm. Ud over Saltholm blev der i løbet af juni og juli truffet stationære Bramgæs ved Keldsnor (F) 1-3 fugle, Ballum Sluse (SJ) 5-6 fugle, Sneum Engsø (RB) 2 fugle og Vejlerne (NJ) 1 fugl.

(Jørgen Staarup Christensen)

Bramgæs, Tøndermarsken, 16. april 2006. Foto: Klaus Dichmann.

Sortbuget Knortegås *Branta bernicla nigricans*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2004	2000	
7	15	0	0	<1	<1	8	6	15	11	9	69

Kommentar: Første fund er fra 1983.

2005

Med kun 7 fugle fra kun 3 lokaliteter var forekomsten i 2005 nær gennemsnittet, men noget under de senere års rekordforekomster. Fra 1. halvår 8/3-10/4 1 Stavns Fjord (ÅH), 17/4-22/5 2 Mandø (RB) og 23/4 2 Lyø Trille (S). Fra 2. halvår 18-28/10 1 Mandø (RB) og 2-30/12 1 Stavns Fjord. Noget tyder på, at det er de samme fugle, der vender tilbage år efter år. Alle fugle opholdt sig i flokke af Mørkbuget Knortegås.

2006

Med i alt 15 fugle det hidtil største år herhjemme med 7 fugle 1. halvår og 8 fugle 2. halvår. Året indledtes med 3/1 1 Stavns Fjord (ÅH), og fuglen her sås indtil 7/5. I

perioden 10/4-6/5 noteredes 1-3 fugle ved Mandø (RB), flest 30/4 med 3 fugle, 21/4-21/5 1 Rømødæmningen/Ballum Forland (SJ), 15/5 1 Agger Tange (NJ) og 17. og 21/5 1 Margrethe Kog (SJ).

Første observation fra 2. halvår var fra 13/10 Stavns Fjord, hvor den sædvanlige fugl kunne ses indtil 29/12. De øvrige fund var 17/10 1 Tranevejle (LFM), 21/10 1 Næs Søjord (RB), 4/11 og 19/11 1 Gedser Odde (LFM), 12-16/11 1 Nyeng (RB), 20/11-31/12 1-3 Ny Gessinge (F) med 3 fugle 26/11 og 3/12 samt 28-30/12 1 Ristinge-halvøen (F), som regnes for genganger fra Ny Gessinge. Som tidligere år blev alle fugle set i selskab med Mørkbuget Knortegås.

(Jørgen Staarup Christensen)

Rødhalsed Gås *Branta ruficollis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2001	2004	2006	
8	9	10	<1	>1	3	10	9	18	9	9	125

2005

Et pænt år med en årstotal på ca. 8 fugle, heraf de 7 fra 1. halvår og kun en enkelt fugl i 2. halvår. Den første sås 2/4 1 Ny Frederikskog (SJ) i selskab med 10.000 Bramgæs. Sandsynligvis var det samme fugl, som dukkede op 12/4 1 Kammerlusen (RB) og senere 15-22/4 på Mandø (RB). I samme periode 15/4-19/4 2 ad. ved Margrethe Kog (SJ), og en fugl 22/4-10/5 ved Ballum Sluse (SJ) var formentligt genganger enten fra Mandø eller Margrethe Kog. På Sjælland sås 22-26/4 1 Lyø Trille (S) og 28/4 1 ØNØ med Bramgæs Kongelunden (S). En ny fugl 1 2K sås 29-30/4 Margrethe Kog (SJ) og forårets sidste fugl var fra 18/5 1 Ø Hammerodde (B) i selskab med 150 Bramgæs.

Fra 2. halvår kun en enkelt fra Vestjylland, som sås 29-30/10 Vest Stadil Fjord (RK), 16/11 Vesterenge (RK) samt 7/11 og 17/11 på Tipperne (RK).

2006

Årets forekomst var med 7-9 fugle på niveau de senere års forekomst. Fordelingen var 3-4 fugle i 1. halvår og 4-5 fugle i 2. halvår. Første fund var en stationær fugl i Vestjylland (RK) som sås i perioden 30/1-9/3 ved Rysensten, Høvsøre, Bøvling Klit og Fjaltring. Muligvis sås den samme sydtrækkende med 15 Bramgæs 30/3 Blåvands Huk (RB). Fra 10/4 til 3/5 var 2 ad. på plads i Margrethe Kog (SJ) sammen med 15.000 Bramgæs. Første fugl i 2. halvår sås 12/10 1 S Gedser Odde (LFM), og atter en trækkende fugl sås 15/10 1 V Hammerodde (B), begge i selskab med Bramgæs. Fra 12/10 til 22/11 var 2-3 fugle på plads i Vadehavet ved Margrethe Kog/Saltvandssøen (SJ), Ballum (SJ), Kammerlusen og Mandø (RB). Alle fund var af enkeltfugle, men data tilknyttet de enkelte fund betød, at forekomsten kan opgøres til mindst to forskellige fugle.

(Jørgen Staarup Christensen)

Nilgås *Alopochen aegyptiacus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
255	354	1	0	0	(8)	135	97	354	255	110	975
2	6	0	0	0	0	3	2	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Første gang arten omtales i Årsrapporten er 1996, men der er muligvis fund før 1996. Første ynglefund fra 2000. Flest par er registreret 2006: 6-8 par, 2003: 5 par og 2004: 4 par.

2005

Nilgåsen fortsatte sin eksplosive fremgang, og rekordforekomsten i 2004 på 110 fugle blev mere end fordoblet til ca. 255 fugle. Nilgåsen blev truffet på 123 forskellige lokaliteter fordelt over hele landet pånær Bornholm.

Der blev kun fundet sikre ynglepar ved Årslev Engsø (ÅH) og Klattrup Mose (SJ) mod 4 ynglepar i 2004. Fra januar til marts var månedstotalerne 20-30 fugle, og fra april steg antallet af fugle kraftigt med 113 fugle i april og 78 i maj. Herefter faldt antallet af gæs successivt, og

Nilgås, Årslev Engsø, 28. august 2006. Foto: Peter Nielsen.

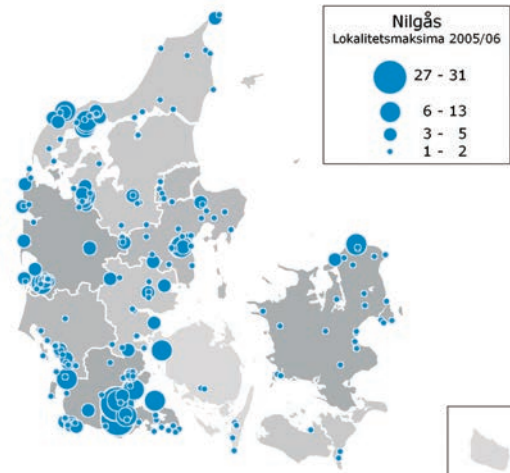
fra september til december kun mellem 10-18 fugle pr. måned. Hovedparten af alle observationer var af 1-4 fugle, de største flokke var 10/1 13 Årslev Engsø og 24/4 9 Flyndersø (NJ).

2006

Fremgangen fortsatte i 2006 med uformindsket kraft og årstotalen nåede 327-354 fugle, fordelt på 120 lokaliteter over hele landet, dog stadig ingen fund fra Bornholm. Det hidtil største antal ynglepar blev registreret med sikre ynglefund (antal unger i parentes) fra: Årslev Engsø (2 pull.) (ÅH), Mossø (5 pull.) (ÅH), Ræhr Grus-

grav (7 pull.) (NJ), Arup/Vesløs Vejle (7 pull.) (NJ), Slivsvø (2 pull.) (SJ) og Klatrup Mose (8 pull.) (SJ). Herudover blev der indberettet ynglefugle fra både Skjernå (RK) og Magisterkøgen (SJ) men uden oplysninger om ynglesucces. I lighed med 2005 var der flest fugle i april og maj. I 2006 var der mange store flokke og et stort antal observationer af 4-7 fugle. De største flokke var 4/3 11 Slivsvø (SJ) og 15/4 9 Rejsby Enge (SJ) samt rekordstore ansamlinger 12/9 27 Mjølvs Grusgrav (SJ) og 17/11 31 Uge (SJ), muligvis gengangere.

(Jørgen Staarup Christensen)

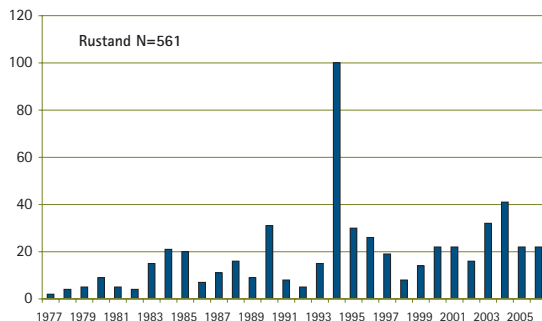
Rustand *Tardorna ferruginea*

Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	1994		1995	1984		
22	22	19	(5)	14	(28)	26	23	100	35	29	(611)	

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972, 1975-76 samt 1991. Årstotal fra invasionen i 1994 er kun opsummeret til ca. 100 fugle.

2005

I alt 22 blev set, og der var ingen observationer der tydede på ynglefund. Året indledtes med 20/2 – 13/4 1 hun Amtoft Vig (NJ), 22/2 1 Langli (RB), 10/4 – 11/4 1 hun Tømmerby Fjord (NJ), 16/4 1 Arup Kirke (NJ), 2/5 1 hun Tøntoft Nakke (SJ) samt 7/5 1 ad. R Østerild Dæmningen (NJ). Fundene i Nordjylland kunne dreje sig om samme fugl.

Fugle i Danmark 2005 og 2006

Observationerne viste en lille efterårstop. Disse fugle blev set i landets sydlige dele: 8/7 1 hun Rickelsbüller Kog (SJ) og formodentlig samme også set ved Højer Sluse (SJ), 23/7 2 Vesterenge (RK), 4/8 – 17/9 1 ad. hun samt 1 1K Margrethe Kog (SJ), 3/8 4 Kammerlusen (SJ) og samme set ved Rømodæmningen (SJ), 13/8 3 Saltvandssøen (SJ) samt 25/9 1 Ballum Sluse (SJ). Fra Østdanmark var der 26/8 5 Sækkesand (LFM) og senere samme dag 5 Ølseagle Revle (S). Augustobservationerne tyder på et mindre influx sydfra. Årets afsluttedes med 13/11 1 R Låddenmosen (SJ) og 27/11 1 Mintebjerg (SJ). Her kunne der også være tale om samme fugl.

2006

I alt 22 blev set, og der var ingen observationer, der tydede på ynglefund. Året indledtes med 4/1 1 Lemvig Sø (RK), 22/1 1 ad. han Gallehus Skov (SJ) samt 9/2 1 han Højer Kog (SJ). Den største observation var 17/7 3 Klægbanken (RK) og de sidste 16/10 – 29/10 1 Ballum Enge/Rømhø (SJ), 20/10 2 Langli (RB), 1/11 1 ad. han

Keldsand & Trinden (RB), 13/11 1 Nyeng (RB) samt 4/12 1 Skjern Å (RK).
I 2006 blev der set flest i juli. I invasionsåret 1994 med mindst 100 fugle sås også langt de fleste i juli-august.

Det formodes den gang, at disse fugle stammede fra den vildtlevende bestand. Så måske skal fund i juli, august og september betragtes som spontane.

(Jan Smidt)

Pibeand *Anas penelope*

Yngleforekomst: Der var i 2005-2006 ingen sikre ynglefund af Pibeand, men begge år var der enkelte sandsynlige ynglepar, som oftest bedømt ud fra observationer af yngleurolog hun. Atlasundersøgelsen (Grell 1998) vurderede ynglebestanden i 1993 – 96 til ca. 4 – 15 årlige ynglepar. Forekomsten i 2005 og 2006 afviger ikke markant fra dette. Fra 2005 blev der meldt om observationer af en formodet yngleurolog hun både fra Vesløs Vejle (NJ) og på Mandø (RB), og fra 2006 er der

rapporteret formodede ynglefugle fra Ulvedybet (NJ), Lakolk søerne (SJ) og Saltholm (S). Ingen af stederne forelå der sikre ynglebeviser. Arten træffes almindeligt som oversomrende over hele landet, og kan også ligge parvis, og foretage kurtiseringsadfærd, uden at yngle på lokaliteten. Alle indberetninger af ynglefugle bør kommenteres grundigt i notefeltet på DOFbasen.

(Jan Smidt)

Knarand *Anas strepera*

Yngleforekomst: Der er indrapporteret ynglepar fra omkring 40 lokaliteter i 2005-2006, men kun enkelte lokaliteter blev optalt begge år. Sammenholdt med Atlasundersøgelsen (178 – 298 ynglepar på 121 lokaliteter, Grell 1998) var der tal fra langt færre lokaliteter og specielt data fra Lolland og Sjælland synes at mangle i materialet. Nedgangen skyldes derfor nok mere mangelfulde data end en reel nedgang i ynglebestanden. De vigtigste lokaliteter var Vejlerne (NJ) med i alt 34-38 par i både 2005 og 2006 (Nielsen uden år a, b) og Tøn-

2 Pulli af Knarand, Mandø, 23. juli 2005. Foto: Helge Sørensen.

Regional fordeling af ynglepar af Knarand 2005 og 2006.

	Ynglepar min.	Ynglepar max.
NJ	34	41
RK	2	2
RB	9	9
ÅH	0	0
VE	0	0
SJ	57	71
F	82	85
S	12	15
LFM	5	6
B	0	0
Total	201	229

dermarsken, hvor der i Margrethekog var 45 par i 2005 og 35 par i 2006 samt 32 og 18 par i Ydre Koge 2005 og 2006 (Clausen et. al. 2007).

Periodens største tælling blev 1/12-2006 625 Sønder sø ved Søholt (LFM). Søen er i særklasse med hensyn til Knarand, den største tælling uden for Sønder sø blev 20/8-2005 300 Skjern Å (RK). Den største tælling af yngre fugle blev 26/7 2005 90 pull./1K Borreby Mose (S). Der var kun rapporteret 2 ynglepar herfra, så bestandsopgørelsen må formodes at være noget i underkanten.

(Jan Smidt)

Amerikansk Krikand *Anas carolinensis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1994	1995	1984	
6	6	0	0	<1	2	8	9			81	

Kommentar: Første fund er fra 1981.

2005

Årets forekomst blev på 6 fugle, hvilket efterhånden er normalt antal. Alle nævnes: 9/4 - 23/4 1 han Bygholm Vejle (NJ), 30/5 1 han Frederiksdal Hede/Hedemose (ÅH), 16/4 - 27/4 1 han Gåsesøen – Ulvshaleskoven

(LFM), 5/6 – 8/6 1 han Klydesøen, Vestamager (S), 4/7 1 han Rærup (NJ) samt 23/3 – 24/3 1 han Tontoft Nakke (SJ). Tidsmæssigt passede fundene også ind i mønstret fra de senere år, da alle blev set i 1. halvår. Observationen fra Ulvshale var den første fra LFM.

2006

Årets forekomst er for 2. år i træk opgjort til 6 fugle, alle nævnes: 8/1 1 Thorsminde Havn (RK), 26/1-1/3 1 han Nyord Enge (LFM), 26/3 1 han Vilsted Sø (NJ), 1/4 1 han Bygholm Vejle (NJ), 15/4 1 han Ballum Sluse (SJ) samt 16/5-17/5 1 han Sneum Engsø (RB). Fund før ult. marts må karakteriseres som sjældne.

Den regionale fordeling viste ikke uventet en overvægt i fund fra den vestlige del af landet. Den tidsmæssige fordeling viser at arten kulminerer ult. marts til pri. juni og den er en meget sjælden efterårsgæst. Antal fugle pr. år stiger pludseligt i 1997 fra 1-2 fugle årligt til 7-9 fugle om året.

(Jan Smidt)

Regional fordeling af Amerikansk Krikand 1981 - 2006.

NJ	19
RK	29
RB	7
ÅH	2
VE	2
SJ	9
F	1
S	10
LFM	2
B	0
Total	81

Atlingand *Anas querquedula*

Yngleforekomster: Arten blev registreret ynglende på ca. 50 lokaliteter i 2005-2006. Under lokalitetsregistreringen 1993 - 1996 blev der sammenlagt registreret 260-300 ynglepar på 108 lokaliteter (Grell 1998). De vigtigste lokaliteter var Vejlerne (NJ) med 12-13 par i 2005 og 33-35 par i 2006 (Nielsen u. år b) og Tøndermarsken, hvor DMU optalte 15 og 19 par i Ydre Koge i 2005 og 2006 og 15 og 8 par i Margrethekog i 2005 og 2006. Magisterkogen, Rudbøl Sø og Hasberg Sø blev desværre ikke optalt i hverken 2005 eller 2006, her var der 7 par i 2004 (Clausen et. al. 2007). For en række af de

øvrige lokaliteter skønnes materialet at være mangelfuldt. Sammenlignes de sidste tre bestandsopgørelser for Atlingand, ses en tydelig nedadgående trend.

	1993-96 (Grell 1998)	2000	2005-06
Atlingand ynglepar	260-300	Min. 171	88-137

Nedgangen vurderes til ikke at være reel, men skyldes manglende data. Måske er her en kandidat til DATSY.

(Jan Smidt)

Regional fordeling af ynglepar af Atlingand 2005 og 2006.

	Ynglepar
NJ	18-37
RK	8-14
RB	0-1
ÅH	2-3
VE	0
SJ	33-34
F	18-24
S	7-20
LFM	2-4
B	0
Total	88-137

Atlingand, han, Skjern Enge, 16. april 2005. Foto: Helge Sørensen.

Rødhovedet And *Netta rufina*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	1994/95	
50	40	NA	(8)	12	12	23	19	50	40	20	(463)
12	10	NA	(2)	<1	<1	5	4	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972 og 1974-76. For ynglefugle mangler oplysninger fra 1971-1972 og 1974-76.

2005

Forekomsten kan gøres op til 20 fugle, når der ses bort fra ynglefuglene. Første fund var 20/3 5 han Hejrede Sø (LFM) og 2 han + 1 hun Ribe Østerå (RB). Nyegaard & Grell (2006) opgør ynglebestanden til 12 sikre eller

sandsynlige par - alle i Maribosøerne (LFM), dette var en fordobling i forhold til 2004. Den positive udvikling i Maribosøerne skal dels ses på baggrund af den stærkt forbedrende miljøtilstand i søerne og dels styrkelse af den Holstenske bestand (Nyegaard & Grell 2006). Der

var ikke modtaget oplysninger om ynglefremkomst andre steder. Største flok blev 29/10 10 han + 8 hun Hejrede Sø (LFM). De sidste fugle blev 2/11 1 han Ydernæs (S), 5 – 13/11 1 han Selsø Sø (S) samt 13/11 1 han Tryggelev Nor (F).

2006

Forekomsten kan opgøres til 14 fugle uden for LFM. De første blev 3/3 1 hun på havet ved Nysted By (LFM), dernæst en næsten invasionsagtig optræden på Bornholm hvor der ikke er iagttaget fugle siden 1993. Her blev der set 31/3 – 20/4 1 ad. hun Salthammer (B) - i

perioden 17/4-20/4 i selskab med 1 han og 2/4-9/4 1 han Sandkås (B). Det er nærliggende at tro, at det er hannen fra Sandkås, der har fundet til Salthammer. Herefter var der observationer fra 13 lokaliteter med max. 11/5-13/5 1 han + 1 hun Hvidkilde Sø (F). Sidste fugl blev 24/12-30/12 1 han Ølseagle Revle (S). Ynglebestanden i Maribosøerne er ikke optalt i 2006, men på baggrund af spredte iagttagelser af min. 10 par, vurderedes det, at bestanden havde samme omfang som i 2005 (DATSY).

(Jan Smidt)

Rødhovedet And, han og hun, Salthammer Odde, Bornholm, 16. april 2006. Foto: Steen E. Jensen.

Kongedærfugl *Somateria spectabilis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1994	1995	1984	
7	16	NA	>1	4	11	14	12	20	19	16	253

2005

Årets forekomst blev på 7 fugle, som er under gennemsnit. I perioden 8/1- 9/4 sås 4 fugle: 8/1 1 han V Kors-hage (S), 1/4 2 han S Kronborg (S), 9/4 1 2K han S Kronborg. Fra efteråret følgende: 2/11 1 han R Ho enge (RB), 3/12 1 hun R Asserbo Strand (S) samt 9/12 1 han Ø Melby Overdrev (S).

2006

I alt er der rapporteret 16 fugle, hvilket er omkring gennemsnittet. I perioden 29/1-14/4 sås 8 fugle: 29/1 1

han Søren Jessens Sand (RB), 12/2 2 ad. han SØ Kors-hage (S), 29/3 1 ad. han SØ Gedser Odde (LFM), 2/4 1 2K han Ø + 1 ad. hun Gedser Odde, 13/4 1 3K han Ø Gilbjerg Hoved (S) samt 14/4 1 ad. han Hammeren (B). 2. halvårs forekomst blev set i perioden 8/10-12/12: 8/10 1 2K han S Gedser Odde (LFM) og samme dag 1 2K+ han V Kikhavn (S), 4/11 1 ad. han VSV Kikhavn, 5/11 1 2K+ han VSV og 1 ad. han VSV Kikhavn, 26/11-21/12 1 ad. han rst Hjerting Strand/Sjelborg Strand (RB), 10/12 1 ad. han SSØ Kikhavn samt 12/12 1 ad. han NV og 1 3K+ han NNV Korshage (S).

(Jan Smidt)

Stellersand *Polysticta stelleri*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	2005	Flere år	
0	8	13	2	4	4	5	14	8	7	121	

Kommentar: Der er set 7 fugle i 1993, 1994 og 2000.

2005

Der var ingen observationer af arten i landet fra 2005 i lighed med 2004.

2006

I alt 8 fugle, som var pænt over gennemsnittet og alle

fund i den østlige del af landet. Alle nævnes: 18/1 1 ad. hun Smidstrup Strand (S), 21/1 1 han Dragør sydstrand (S), 3/2 1 hun Vester Sømark (B), 28/3 1 hun SØ Gedser Odde (LFM), 27/4 – 2/5 1 2K han Maderne (S), 27/5 2 2K hun Ulvshale Nordstrand (LFM) samt 28/11 1 1K Hammeren (B).

(Jan Smidt)

Stor Skallesluger *Mergus merganser*

Kun ynglefund og sommerfund omtales.

2005

Uden for det normale yngleområde, som er Sydøstsjælland, Møn, Falster samt Als var der iagttagelser af i alt 27 formodentlig oversomrende individer: Vejlerne (NJ) 1, Ringkøbing Havn (RK) 2, Aflandshage (S) 2 /imm. samt enkelt-dags observationer fra 4 andre lokaliteter. Se også DATSY (Nyegaard og Grell 2006) for oplysninger om ynglebestanden.

2006

Uden for udbredelsesområdet var der iagttagelse af i alt 56 oversomrende individer: Frederiksværk Lystbådehavn (S) op til 7, Kammerslusen (SJ) 2, samt enkelt-dags observationer fra 12 andre lokaliteter. Yngleforkomsten blev i DASTY opgjort til 42-55 par.

(Jan Smidt)

Stor Skallesluger, Strødam Enge, 5. marts 2006. Foto: Helge Sørensen.

Amerikansk Skarveand *Oxyura jamaicensis*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	2006	Flere år	
3	9	0	0	(<1)	<2	5	5	11	9	9	(65)

Kommentar: Der er lidt usikkerhed om antal fugle i 1980'erne, hvorfor artstotalen skal tages med forbehold.

2005

Der blev registreret i alt 3 fugle: 25/4-12/5 1 han Sundet, Faaborg (F), 14/5-29/6 1 han Søndersø (LFM) samt 29/8-8/9 1 han Selsø Sø (S).

2006

Årets forekomst blev noget større end i 2005 med i alt 9 fugle. Fra Maribo Søndersø (LFM) er der flg. serie af observationer: 15/4 og 28/5 1 par, 23/7 1 han, 19/8 1 hun, 20/8 1 han og 3 hun, 22/8 1 han, 22/10-29/12 1 hun (5 observationer). De øvrige fund var: 9/7- 24/10 1 ad. han Selsø Sø området (S), 12/9 1 han + 1 hun Rørresø (LFM), 7/10 1 brun Røgbølle Sø (LFM), 14/10 – 26/12 1 ad. han Hovvig (S) og 3/11-25/12 1 hun R Oldenor (SJ).

Kerneområdet i 2006 var Maribosøerne: Rørresø samt Røgbølle Sø. Det vurderes, at bestanden er stabil trods det at den bekæmpes.

Amerikansk Skarveand stammer oprindeligt fra lande udenfor Europa og er enten undsluppet fra fangenskab eller blevet udsat. Den må reguleres hele året, da arten er uønsket i den danske natur. Skarveanden kan krydse sig med den meget sjældne og truede Hvidhovedet And og dermed medvirke til, at Hvidhovedet And forsvinder, fordi den så at sige fortyndes ud med Amerikansk Skarveand.

Der findes et samarbejde omkring invasive arter, som samler information og data om bekæmpelse af invasive arter i Norden, Baltikum og de Centraleuropæiske lande. Portalen findes på <http://www.nobanis.org>.

(Jan Smidt)

Rovfugletrækket 2005 og 2006

I det følgende præsenteres i tabelform en oversigt over rovfugletrækket på en række udvalgte lokaliteter. Kun fugle rapporteret som trækkende er medtaget i oversigten, medmindre andet er oplyst. I de tilfælde hvor træktotalerne er opgjort i lokalrapporter af fuglestationsgrupper eller af tilsvarende lokale observatørgrupper, er disse tal anvendt i tabellen.

Der skal knyttes flg. bemærkninger til de enkelte lokaliteter:

Skagen (NJ): Tallene er sammenstillet i rapportererne Fugle og Dyr i Nordjylland 2005 og 2006.

Blåvandshuk: Tal fra 2005 er fra DOFbasen. Data fra 2006 er hentet fra <http://www.blaavand-naturcenter.dk>.

Nordøstdjursland (ÅH): Betegnelsen omfatter data fra Grenå, Fornæs, Gjerrild Nordstrand og lokaliteter herimellem. Tallene er sammenstillet af lokalrapportgruppen ved DOF Århus Amt.

Tontoft Nakke og Sønderskoven (SJ): Tallene er sammenstillet af Dennis Langholz. Dækningen ved Sønderskoven i 2005 var på 52 obsdage, hvoraf der på de 35 blev observeret i mindst 4 timer. Dækningen vurderes at være nogenlunde af samme omfang i 2006. Aktiviteten har været stærkt stigende siden 2003.

Sydlangeland (F): Data er sammenstillet af Jacob Sterup.

Rørvig (S): Data er hentet fra <http://rfst.dk/>. Fugle registreret på trækforsøg er medtaget i tallene fra Rørvig.

Gilbjerg (S): Data fra 2005 er fra DOFbasen. Kun data indtastet fra lokaliteten Gilbjerg Hoved er medtaget. Data fra 2006 er leveret af Morten Rasmussen.

Hellebæk (S): Data er samlet af Steen Søgaard.

Kongelunden (S): Data er hentet fra DOFbasen. Preben Berg har løbende opdateret træktotaler under observerne 2300PB og 2300KL og suppleret med indtastede oplysninger fra observatører uden for den faste stab af observatører ved Kongelunden.

Stevns (S): Data er samlet af Tim Andersen. Antallet af obsdage er begge år omkring det sædvanlige, med 50 eller lidt under.

Gedser (LFM): Data er fra DOFbasen.

For en række lokaliteter ud over de i tabellen nævnte foregår der tillige mere eller mindre systematiske træk-tællinger. Det gælder f.eks. Rosenvold (VE), Fanø (RB), Stigsnæs (S), Hyllekrog/Saksfjed (LFM), Hammeren (B) og Dueodde (B). Det har desværre ikke været muligt inden for den til rådighed værende tid at fremskaffe data fra disse lokaliteter til denne oversigt. Der skal hermed lyde en opfordring til, at man lokalt påtager sig at samle data, og publicerer dem så de er tilgængelige for Årsrapporten. Dette kan passende ske i enten DOFs lokalblade eller på websider.

Lærkefalk, 2K, Skagen, 27. maj 2005. Foto: Knud Pedersen.

Rovfugletræk 2005-2006

Forår 2005	Skagen (NJ)	NØ Djursland (ÅH)	Tontoft Nakke (SJ)	Rørvig (S)	Gilbjerg (S)	Hellebæk (S)
Hvepsevåge	325		8	330	467	591
Sort Glente	5-10		1	3	4	5
Rød Glente	23	26	10	52	42	125
Havørn	6	12		14	3	29
Rørhøg	179	59	35	149	77	89
Blå Kærhøg	208	19	6	120	52	42
Hedehøg	16		1	2	2	2
Duehøg	6		3	30	14	14
Spurvehøg	1661	581	242	1746	1917	702
Musvåge	1363	3577	1775	5180	2222	9640
Fjeldvåge	330**	>10	11	310	97	73
Kongeørn	?	1				1
Fiskeørn	322	34	4	153	91	124
Tårnfalk	540	25	6	80	89	25
Aftenfalk	4	2		1	1	1
Dværgfalk	388	>15	16	122	81	27
Lærkefalk	117	4	2	50	66	17
Vandrefalk	86	12	3	42	20	15

*Tallet er sæsonrekord for lokaliteten. Oplysninger herom er kun medtaget, hvor det er oplyst af observatørerne.

**Tallet er forbundet med usikkerhed, eller lokale ynglefugle kan være medregnet.

Forår 2005	Skagen (NJ)	NØ Djursland (ÅH)	Tontoft Nakke (SJ)	Rørvig (S)	Gilbjerg (S)	Hellebæk (S)
Hvepsevåge	512	61	5	28	56	68
Sort Glente	5	2	1	1	2	2
Rød Glente	10	58**	28	31	38	70
Havørn	10		1	10	10	8
Rørhøg	257	54	42	138	113	63
Blå Kærhøg	298	10	5	105	115	34
Steppehøg	8		1	2	2	
Hedehøg	16	2		9	3	1
Duehøg		2	4	19	28	12
Spurvehøg	1982	525	293	1564	2517	361
Musvåge	88	3078	747	1675	1626	4246
Fjeldvåge	328	3	4	238	131	23
Kongeørn				1		1
Fiskeørn	218	23	9	77	95	74
Tårnfalk	814*	15	25	128	286	26
Aftenfalk	6	3		2	1	1
Dværgfalk	262	21	5	97	113	29
Lærkefalk	332*	45	3	161*	152	54
Vandrefalk	78	16	1	23	20	12

*Tallet er sæsonrekord for lokaliteten. Oplysninger herom er kun medtaget, hvor det er oplyst af observatørerne.

**Tallet er forbundet med usikkerhed, eller lokale ynglefugle kan være medregnet.

Rovfugletræk 2005-2006

Efterår 2005	Blåvand (RB)	Sønder-skoven (SJ)	Sydlangeland (F)	Gedser (LFM)	Stevns (S)	Rørvig (S)	Hellebæk (S)	Kongelunden (S)
Hvepsevåge	5	417	1323	98	2241	167	375	413
Sort Glente		3	3	1	10*	1		
Rød Glente	8	99	352	121	1344*	50	37	97
Havørn	2	10		6	24	6	8	5
Rørhøg	38	51	202	29	455	47	67	47
Blå Kærhøg	25	14	42	14	115	39	72	87
Hedehøg		1	1		2			
Duehøg		2		1	20	2	10	3
Spurvehøg	214	460	2727	1175	6729	397*	947	2303
Musvåge	28	8892	6583	660	9888	3343*	20456	3415
Fjeldvåge	2	6	32	180	193	35	42	86
Kongeørn					5*		1	
Fiskeørn	7	26	99	13	190*	29	38	29
Tårnfalk	166	57	147	25	372	27*	58	73
Aftenfalk			1	1			3	
Dværgfalk	55	19	69	15	83	12	33	62
Lærkefalk		7	34	4	15	3	3	5
Vandrefalk	15	15		1	30	4	9	6

*Tallet er sæsonrekord for lokaliteten. Oplysninger herom er kun medtaget, hvor det er oplyst af observatørerne.

**Tallet er forbundet med usikkerhed, eller lokale ynglefugle kan være medregnet.

Efterår 2006	Blåvand (RB)	Sønder-skoven (SJ)	Sydlangeland (F)	Gedser (LFM)	Stevns (S)	Rørvig (S)	Hellebæk (S)	Kongelunden (S)
Hvepsevåge	24	79	487	386	4323	38	936	81
Sort Glente			2		6			
Rød Glente	2	46	196	355	889	8	24	27
Havørn	1	3	2	9	24	6	4	6
Rørhøg	135*	25	267	72	383	83*	34	59
Blå Kærhøg	21	16	36	35	64	53	56	60
Steppehøg		1		2	1			
Hedehøg					4		1	
Duehøg	3		1	1	5	6	5	1
Spurvehøg	297	571	3709	2801	5388	1052*	1682	1863
Musvåge	22	9409	3953	1170	8445	2998	17844	1965
Fjeldvåge			1	234	53	2	22	12
Kongeørn							1	
Fiskeørn	9	9	53	34	130	30	35	13
Tårnfalk	211	40	538	138	338	73*	1	142
Aftenfalk	1		3			1		
Dværgfalk	74	17	122	109	101	10	61	56
Lærkefalk	3	7	57	14	20	9*	6	7
Vandrefalk	25	10	17	3	33	3	22	4

*Tallet er sæsonrekord for lokaliteten. Oplysninger herom er kun medtaget, hvor det er oplyst af observatørerne.

**Tallet er forbundet med usikkerhed, eller lokale ynglefugle kan være medregnet.

Sort Glente *Milvus migrans*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2000	
125	139	NA	33	59	69	101	91	139	125	115	2323

Sort Glente, Skagen, 1. maj 2005. Foto: Flemming Ahlmann.

Begge år var forekomsten fænologisk indenfor det normale (ult. marts-med. oktober), men med totaler begge år lidt over (2005) til noget over (2006) gennemsnittet. Noget af stigningen kan dog skyldes en ikke helt så hårdhændet frasortering af gengangere. Men det støt stigende antal bidragydere til DOFbasen spiller helt sikkert også ind her.

2005

Årets forekomst ligger med omkring 100-125 fugle lidt over de senere års. De første dukkede op 22/3 i Hammeren (B) samt 3/4 2 ad. Ø Hellebæk (S). Første halvårs sum lød på omkring 75 fugle. Her skal nævnes 3/6 4 S Gulstav (F).

Sensommeren og efteråret bød på i alt omkring 30 fugle, heraf 15-20 på Sjælland. Den sidste var 13/10 1 Ø Borreby Mose (S).

2006

De første observationer var 29/3 1 NØ Maglemosen (S) samt 8/4 1 Sose (B). Skagen (NJ) havde et stort år, med mange trækforsøgende fugle, det samme gælder Århus Amt. De bedste dage var 12/6 5 TF Flagbakken (NJ) samt 23/4 3 NØ Klise Nor (F). Forårstotalen lød på i alt ca. 100 fugle. Ligesom de foregående år er der en del fund henover sommeren.

Efterårets forekomst, i alt ca. 25 fugle, blev afsluttet med 11/10 1 T og 2 R Saksfjed/Store Brunddrag (LFM) og samme dato 2 T Masnedø (S) (de samme fugle?).

(Peter Lange)

Regional fordeling af Sort Glente 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	15-20	4-6	1	10	3	6	13-15	30-40	16-21	3	101-125
2006	35-40	3-5	5	15-17	4	4	10-11	25-28	16-17	7	125-139

Havørn *Haliaeetus albicilla*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2005	2006	2003	
639	631	NA	(36)	88	115	563	319	639	631	485	(5095)
13	16	NA	0	0	2	11	9				

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1970-72. Første ynglefund efter 1970 er fra 1995. For yngleforekomst se DATSY-rapporten.

Havørn observeres nu så hyppigt, at det for visse rapportområder er vanskeligt at overskue de mange poster og dermed at opgøre det reelle antal fugle. Opgørelserne over antal fugle i de enkelte regioner er derfor forbundet med betydelig usikkerhed og må højst tages for vejledene.

For at lette arbejdet med at danne et overblik over de mange poster, opfordres der til at angive klokkeslet, alder, dragtkendetegn og evt. medobservatører så nøj-

agtigt som muligt ved indtastning i DOFbasen!

Der opfordres til øget opmærksomhed omkring aldersangivelserne på Havørnene. Se f.eks. 19/3 2005, hvor den samme trækkende fugl ved Hellebæk er indtastet med ikke mindre end 5 forskellige aldersangivelser. Evt. data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for Årsrapporten. Der henvises til DATSY.

Fortsættes på næste side

Regional fordeling af Havørn 2005 og 2006. Tallene fra S og LFM er skønnede antal.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	43	14	16	53	10	43	ca. 50	ca. 250	ca. 150	10	ca. 639
2006	ca. 70	ca. 15	10	114	17	ca. 30	ca. 50	ca. 220	ca. 100	5	ca. 631

2005

I løbet af årets første tre måneder blev der flere steder observeret to-cifrede antal af rastende og fouragerende ørne, især omkring Sjælland. Det gælder således Saltholm (max. 12 R 15/1), Præstø Fjord max. 10 R på isen 28/2, 7/3 12 Stege Bugt, sad på isen mellem Kalvehave og Nyord, og samme dag var der 11 på isen udfor Gavnø samt 10 i Præstø Fjord! – dvs. i alt 33 omkring Sydsjælland den dag!. Desuden 6/2 14 Avnø/Svinø Vig (S). De mange ørne er formentlig tvunget hertil af is og kulde i Sydsverige.

Forårstrækket var efterfølgende ganske stort flere steder, og både Skagen og sjællandske træksteder melder om antal tæt på eller over rekord. Trækket kulminerede i marts på Sjælland og april ved Skagen, med maks. 19/3 5 T Hellebæk (S), 20/3 9-10 T Hellebæk, 28/3 7 T Saltholm (S) samt 25/4 6 TF Skagen (NJ).

Ynglebestanden var på 12 par, hvoraf 9 var succesfulde og fik i alt 16 unger (Nyegaard & Grell 2006). Udover de kendte ynglepar var der flere steder i landet mere eller mindre stationære adulte fugle, hvilket tyder på at flere ynglepar er på vej.

Efterårstrækket blev indledt pri. august med den første trækkende over Stevns 9/8. Stevns havde som det bedste efterårs-træksted en total på i alt 24 trækkende, hvilket var over middel. Traditionen tro blev der ikke rapporteret de helt store koncentrationer af rastende fugle i årets sidste måneder. Det største tal var 20/11 6-7 Maribosøerne (LFM).

2006

Atter et stort år med rigtig mange observationer fordelt over det meste af landet. Der bliver nu set Havørn næsten året rundt over det meste af landet, hvor der er fjorde eller større søer. Kun i dele af Limfjordsområdet,

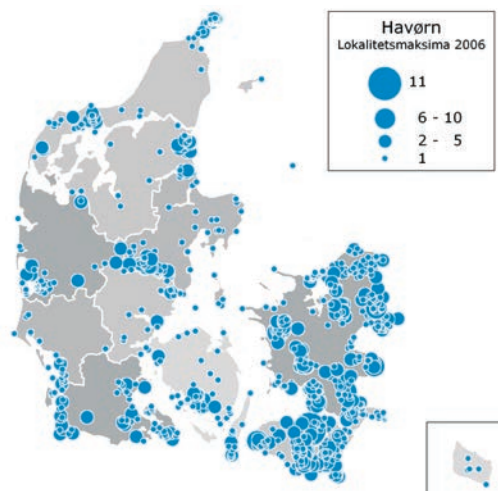
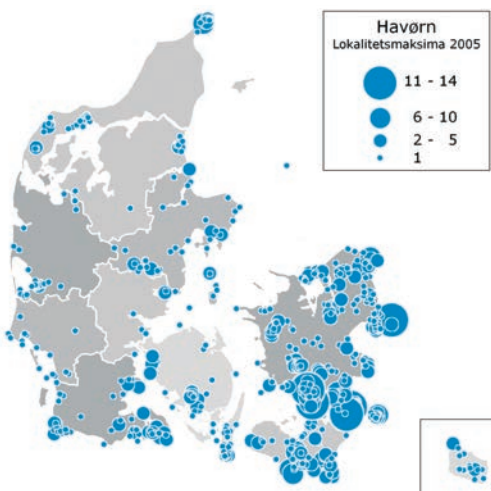

Havørn, 1K, Hejrede Sø, Lolland, 19. november 2005.
Foto: Mogens Hansen.

de indre dele af Jylland samt Bornholm er Havørnen endnu et sjældent syn! (se kort).

I første halvår sås atter en række større koncentrationer af Havørne rundt omkring Sydsjælland og øerne, og på ihvertfald følgende områder var der omkring eller over 10 fugle: Guldborgsund (LFM), Maribosøerne (LFM), Nyord/Ulvsund (LFM), Gavnø-området (S), Præstø Fjord (S), Saltholm (S) samt Tissø (S). Se også træktabelerne og DATSY.

(Peter Lange)

Steppehøg *Circus macrourus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005 (SU)	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2002	
22	42	16	<1	3	4	19	16	42	22	22	229

Kommentar: Årstotal for 2005 er fra SU-rapport 2006.

Steppehøgen er taget af SU-listen fra og med 2006 og optræder dermed for første gang her i Årsrapporten. Fra 2005 er der godkendt 22 individer fra tidsrummet 3/4-9/10 (Amstrup m.fl. 2006).

Ifølge SU er der i alt godkendt 185 fund af i alt 187 fugle siden det første fund i 1858 og frem til og med 2005. Yderdatoerne for forekomsterne i Danmark er 3/4 og 18/11 (www.netfugl.dk). En udvikling modsvarende den i Danmark er også registreret i Sverige, hvor der fra og med 2001 er observeret 58, 41, 44, 46 og 42 Steppehøge pr. år (Strid 2006). Også i Sverige er arten taget af SU-listen fra og med 2006.

2006

Med en total på over 42 fugle, blev det første år hvor Steppehøgen ikke var SU-art klassisk, idet det ofte ses at antallet af fund af en art stiger kraftigt når den tages af SU-listen. Der er også nogle af fundene, der virker noget svagt dokumenteret (f.eks. indtastet på DOFbasen uden ledsagende kommentar i notefeltet!), men selv når disse fraregnes er der stadig tale om et meget stort år. Den første dukkede op allerede 4/4 1 2K R Lakolk, Rømø (SJ), hvilket var Danmarks næsttidligste nogensinde, kun overgået af en adult han ved Rørvig d. 3. april 2005. Også meget overraskende med en så tidlig 2K fugl. Den næste var mere normal 24/4 1 2K T Grenen (NJ). Skagen området havde i alt ca. 13 fugle i perioden frem til 26/5, med max. 6/5 1 ad. han og 2 2K samt 7/5 3 2K. Forårets sidste var 31/5 1 han 2K NØ Vesterlyng (S). Et fund i juni afventer yderligere dokumentation før det tælles med, da det falder udenfor det øvrige forekomstmønster.

Regional fordeling af Steppehøg 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2006	18	0	0	1	0	5	0	8	min. 10	0	42

Hedehøg *Circus pygargus*

Hedehøg, Ballum Enge, 6. maj 2005. Foto: Inger Andersen

Efterårets forekomst blev på i alt ca. 16 fugle i perioden 29/8-25/10. Her skal nævnes 11/10, hvor i alt 3-4 Steppehøge blev set ved Saksfjed/Hyllekrog (LFM): 3 1K T samt 1 1K R.

Aldersfordelingen var:

ad:	6	(14%)
2K:	24	(57%)
1K:	12	(29%)
Ialt:	42	

Fugle indberettet uden alders- og/eller kønsangivelser er ikke medtaget i oversigten.

(Peter Lange)

Steppehøg, 1K, Juovre Enge, Rømø, 15. oktober 2006. Foto: Stephan Skaarup Lund.

2005

De første dukkede op omkring 20/4, idet en række tidligere, men helt ukommenterede obs på DOFbasen her er udeladt. Udenfor yngleområderne blev den første set trække 24/4 Skagen (NJ). Ynglebestanden blev opgjort til ca. 28 par, alle i Vest- og Sydvestjylland (Projekt Hedehøg - se <http://www.dof.dk/pdf/datsy/hedehoeg2005rap.pdf>).

Årets sidste observationer, begge 1K-fugle, blev 12/9 Skallingen (RB) samt 17/9 Dovns Klint (F). Et fund sent i oktober bør dokumenteres nærmere.

2006

Ynglebestanden var på niveau med 2005, ca. 24-29 par, som næsten alle blev fundet i Sydvestjylland (Projekt

Regional fordeling af Hedehøg udenfor yngleområderne i RB og SJ 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	ca. 37	13	yngler	7	0	yngler	7	23	10	1-2	ca. 110
2006	ca. 40	ca. 22	yngler	6	0	yngler	1	25-27	10-14	2	ca. 110

Hedehøg – se <http://www.dof.dk/sider/images/stories/proj/hedeoeg/dokumenter/hedeoeg2006rap.pdf>.

Tiltrækket til ynglepladserne skete lidt tidligere i 2006, med de første fund 11/4 og 15/4. Arten optræder meget fåtalligt udenfor yngleområderne, og i visse dele

af landet var Steppenhøgen i 2006 lige så hyppig som Hedehøg!

Ynglefuglene forsvandt ligeså stille ud af landet i løbet af august, og efter 27/8 er der kun to observationer frem til den sidste 15/9.

(Peter Lange)

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1995	2005	2006	
58	35	NA	(16)	30	28	32	30	62	58	35	(953)
3	3	0	0	0	0	2	1	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotal fra 1972.

Ligesom hos Havørn bemærkes der også hos Kongeørn en vis usikkerhed mht. aldersangivelserne, idet der er en række eksempler på, at den samme fugl er indberettet af forskellige observatører med en vis variation i aldersangivelserne!

Evt. data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for Årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Forekomsten af Kongeørn i Danmark kan groft opdeles i to kategorier: observationerne fra Jylland, der stort set alle kan henføres til ynglefuglene og deres afkom, måske krydret med enkelte tiltrækkende vintergæster eller trækgæster, samt observationer på Sjælland og Øerne, som passerer af nogle få trækkende fugle samt hver vinter huser nogle få langtidsstationære Kongeørne, som formentlig alle er ungfugle fra den svenske ynglebestand. Eksempelvis var der 10-12 besatte territorier i Skåne i 2005, ynglesuccesen var dog begrænset, idet det kun blev til 4 unger (Strid 2006).

Med lidt god vilje kan samtlige fund i 2005 henføres til en af de to kategorier. I Jylland var fundene koncentreret omkring de tre besatte territorier i Østhimmerland og Østvendssyl, i Thy samt det nordlige Vendssyl og Skagen. Omkring ynglestederne blev der udover yngleparrene (kun Høstemark parret havde succes og fik en unge – se Grell & Nyegaard 2006) observeret omkring 6 gæstende fugle, som også alle kan være ældre unger fra de danske ynglepar. I Thy blev der observeret 1-2 2-3K fugle gennem det meste af året, dog ses 27/3 1 ad. og 18/10 ses en 1K fugl flere steder i området, denne fugls oprindelse er ukendt. Gemmer der sig mon et ynglepar et sted i Nordvestjylland? Skagen havde et stort forår med observationer på i alt 23 datoer i perioden 28/3-14/5. Nordjyderne vurderede selv, at det sandsynligvis drejede sig om 6 forskellige eksemplarer (1 ad. + 1 imm. + 1 3K + 3 2K). Udenfor ovennævnte områder i Jylland forelå der kun 7 fund, hvor af en stationær 2K fugl i Lindet Skov (SJ)

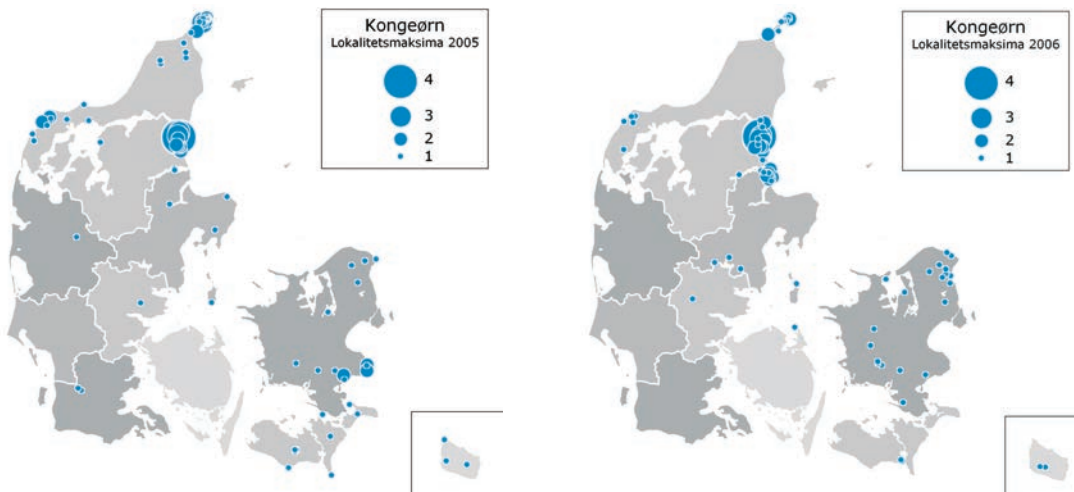

Kongeørn, 3K, Skagen, 31. marts 2005. Knud Pedersen.

vinteren 2004-2005 samt en syd-trækkende fugl på Samsø (ÅH) 8/4 bemærkes.

Sjælland og Øerne havde besøg af mindst 3-5 forskellige Kongeørne i første halvår: 1/1-27/2 1 2K Maribo-sørne (LFM), 4/2 1 ad. Holmegårds Mose (S) og 14/2 1 3K Nyord (LFM). Desuden 27/2 1 u. alder Bognæs (S) samt 2/4 1 2K NØ Kronborg (S), begge kan være en af de ovennævnte fugle.

Efteråret indledtes med 11/9 1 1K indtrækkende Stevns (S), og frem til 24/10 observeredes i alt 4 1K samt 1 2K indtrækkende på Stevns halvøen. Hertil kan lægges 24/10 1 juv. indtrækkende Kronborg, så mindst 6 unge Kongeørne ankom til Sjælland i efteråret 2005. Der blev kun set en udtrækkende på sydkysterne, idet en 2K

Regional fordeling af Kongeørn 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	ca. 30	1	0	4-5	1	2	0	ca. 10	7	3	ca. 58
2006	ca. 16	0	0	5	1-2	0	1	ca. 9	1	2	ca. 35

fugl trak ud ved Saksfjed (LFM) 16/10. Yderligere en 2K fugl gjorde trækforsøg ved Gedser (LFM) 16-17/11, og mon ikke også den er kommet afsted derefter? Tilbage er der 4 fugle at gøre godt med, og groft set kan der i vinteren 2005-2006 redegøres for 4 stationære unge Kongeørne fra Sjælland og Øerne: Fra 30/10 2005 og frem til 11/3 2006 1-2 1K/2K Nordsjælland (Gribskov/Langstrup Mose m.fl.), fra 18/11 2005 og frem til 26/3 2006 1 1/2K Sydvestsjælland (Næsbyholmskovene/Hørhaven/Tystrup-Bavelse m.fl.) samt februar - 14/3 2006 1 2K Østsjælland (Rohden Skov m.fl.). Der var godt nok nogle længere perioder uden observationer fra alle områderne, men den ornitologiske aktivitet i vore selve især i november-december taget i betragtning, kan selv en Kongeørn vel nemt gemme sig i længere tid uden at blive rapporteret.

2006

Vedrørende de overvintrende ørne på øerne – se ovenfor.

De østdanske ørne begynder at røre på sig allerede ult. februar, idet den første på trækstederne var 26/2 1 2K Ø Hellebæk (S), herefter 27/3 1 NØ over København, 2/4 1 imm. der ses flere steder på Nordkysten og samme dag (måske den samme?) 1 2K+ N Fakse (S). 12/5 1 2K+ N Fredensborg (S) falder lidt udenfor og blev forårets sidste på Øerne. Efterårets eneste fra Østdanmark (S,LFM,B) var 25/9 1 1-2K T Hellebæk. I Jylland havde Skagen væsentlig færre obs i 2006, end i 2005. I alt vurderedes 3 fugle (1 2K + 2 imm.) at have gæstet Skagens-området i perioden 8/4-20/5. Iøvrigt bemærkes, at der atter var nogle observationer af ad. Kongeørn fra Midtjylland, hvilket ikke er første gang. Senest i 2003 var der også (få spredte) fund fra dette store skovrige område. Også i Jylland noteredes meget få fugle udenfor yngleområderne i 2. halvår af 2006, i alt kun to fugle: august-oktober 1 imm. Thy, samt 13/8 1 2K R-N Skanderborg Sø (ÅH). Vedr. yngleparrene – se DATSY.

(Peter Lange)

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2005	1998	2006	
2.900	2.600	NA	(894)	(1585)	(1902)	(2413)	NA	2900	2700	2600	(43.911)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-76, 1988-90 og 2001-2004. Der er lidt usikkerhed om opgørelsesmetode for antal ynglepar fra år til år, hvorfor opgørelse er undladt. Evt. data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Med en årstotal på ca. 2900 observationer af Fiskeørn, blev 2005 det største år hidtil. I årets første halvår sås ca. 200 flere end i andet halvår. De ankom til sædvanlig tid med 19/3 1 Gentofte Sø (S) og 20/3 1 Hundested Havn (S), 1 Vestamager (S) og 1 Tystrup Sø (S). Skagens første var 29/3 1 T Hulsig Hede (NJ) og 30/3 1 NØ Skagen

(NJ), hvilket var tidligere end normalt.

Træktotaler for de enkelte træksteder fremgår af rovfugletabellen. De bedste træk dage i Jylland var 24/4 og 25/4 med henholdsvis 58 og 64 Flagbakken, Skagen og på Sjælland 1/4 24 Hellebæk (S) og 3/4 12 Korshage (S). I sidste uge af maj og de første to uger af juni sås fortsat udtrækkende Fiskeørne ved Skagen.

I sommerperioden fra den 18/6 – 20/7 blev der observeret 79 Fiskeørne, flest på Sjælland.

Ud fra de nye kriterier for ynglende Fiskeørn, hvor bestanden defineres ved antallet af aktive reder (reder hvor mindst 1 æg er lagt), har bestanden i år været på 1 par. Der blev kun fundet det sædvanlige par i Nordvestjylland. Her blæste den første rede ned og en ny rede blev bygget i det sædvanlige redetræ. Hunnen lagde æg her, og omkring 5/6 kom der unge(r) i reden. Efter et kraftigt tordenvejr blev reden forladt den 23/6 (Se Grell & Nye-gaard 2006).

Efterårstrækket indledtes den 21/7 1 Øsemagle Revle (S), 31/7 1 Udby, Møn (LFM), 1/8 1 Kongelunden (S), 1/8 1 Nivå Bugt (S) og 1/8 1 Balkalyngen (B).

De bedste trækdage var 14/8 45 Mandehoved, Stevns (S), 15/8 24 Mandehoved, Stevns, 31/8 20 Mandehoved, Stevns og 2/9 14 Dovns Klint (F).

Fiskeørn, Skagen, 19. april 2005. Foto: Flemming Ahlmann.

Årets sidste fiskeørne var 9/11 1 Vestamager (S), 10/11 1 Bornholm og 12/11 1 Lammefjorden (S).

2006

Med en årstotal på ca. 2600 observationer af Fiskeørn, blev 2006 et godt år.

I første halvår sås ca. 450 flere Fiskeørne end i andet halvår. De ankom til sædvanlig tid med en enkelt tidlig obs fra 11/3 1 Gulstav (F) og derefter 23/3 1 Nyord Enge (LFM), 24/3 1 Bjerregård (RK) samt 27/3 med hele 10 trækkende op over Sjælland (S). Skagens (NJ) første var 10/4 2 T, hvilket var sent. Der ses mere end dobbelt så mange Fiskeørne i maj som i april, hvilket er usædvanligt. Alt i alt noteredes ved Skagen 218 T + 11 TF. Træktotaler for de enkelte træksteder fremgår af rovfugletabellen. De bedste trækdage i Jylland var 25/4 16 og 9/5 19 Skagen og på Sjælland 2/4 27 Hellebæk (S) og 2/4 11 Gilbjerg Hoved (S). I den første uge af juni sås stadig udtrækkende fiskeørne ved Skagen.

I sommerperioden fra den 15/6 – 20/7 blev der observeret 102 Fiskeørne fra Skagen til Bornholm. Der blev kun fundet det sædvanlige par i Nordvestjylland. Her ankom ørnene tidligt og gik straks i gang med at bygge på en ny rede nær søen. Hunnen begyndte rugningen primo maj og den 16/6 blev 2 dununger observeret. Den 31/7 fløj begge unger rundt ved reden (Se DATSY).

Efterårstrækket indledtes den 5/8 1 Hulsig (NJ), 5/8 1 Udby, Møn (LFM), 6/8 3 Stauings Ø (S) og 2 Højerup, Stevns (S). De bedste trækdage var 24/8 43 Stevns Klint (S), 25/8 16 Stevns Klint og 26/8 13 Stevns Klint.

Årets sidste Fiskeørne var alle fra 29/10: 1 Give (VE), 1 Gilleleje (S), 1 Bøvling Fjord (RK) og 1 Skjoldenæsholm Engso (S). Observationer fra ult. november og pri december indtastet på DOFbasen uden videre oplysninger henvises begge til yderligere dokumentation.

(Leif Novrup)

Aftenfalk *Falco vespertinus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1992	1988	1975	
49	62	NA	(116)	160	163	75	81	599	385	338	(4685)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972-73.

Fugle uden angivelse af alder og køn vil fremover ikke blive medtaget i Årsrapporten. Arten kan ikke sikkert artsbestemmes, hvis ikke der er taget stilling til alder og køn.

2005

Med en årssum på kun 46-49 fugle tangeredes bundrekorden (46 fugle) som vi skal helt tilbage til 1977 for at finde! Og her må erindres, at med hensyn til den ornitologiske aktivitet er 1977 nærmest at betegne som stenalderen!

Forårsfundene lå i tidsrummet 26/4-3/6, i alt 26-29

Regional fordeling af Aftenfalk 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	7	1	2	4	1	2	3	10	4	12-15	46-49
2006	13	5-6	1	6-7	1	1	3	15-16	5	9	59-62

fugle. Fra sommeren 18/6-29/7 var der i alt 6 fugle, og efterårets 14 fugle blev set i tidsrummet 16/8-6/11. De to sidste fund 27/10 og 6/11, begge fra Bornholm, var meget sene, men veldokumenterede. Der foreligger dog et endnu senere fund, 17/11 1996 fra Sønderjylland.

2006

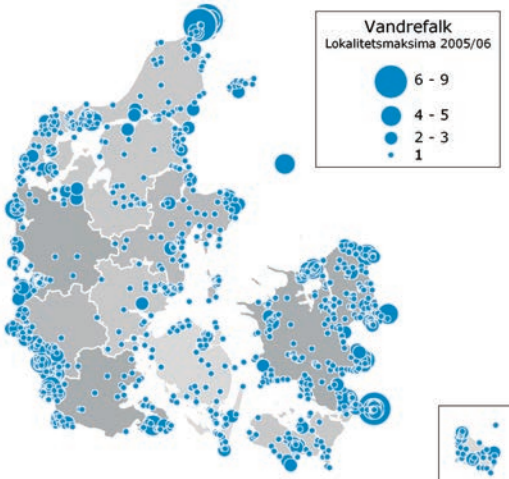
Med en årstotal på omkring 60 fugle, ligger 2006 også langt under middel (131 fugle 1977-2004). Fundene fordelte sig med 32 forår (1/5-14/6), 4 sommer (20/6-28/7) samt 24 efterår (13/8-24/10).

(Peter Lange)

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2000	1999	2001	
NA	NA	NA	(50)	154	519	(805)	NA	1090	860	850	(11.150)
1	2	NA	<1	0	0	>1	<1	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1971-72 og 2005-06. Vandrefalken ynglede indtil 1972 og genetablerede sig i 2003. Eventuelle data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Forekomsten er ikke opgjort på rapportregioner. Der foreligger i alt 2538 poster i DOFbasen fra 2005. Obser-

vationernes geografiske fordeling fremgår af kortet. Trækket på en række af de vigtigste træklokaliteter fremgår af træktabelen. Det største antal rastende fugle på en lokalitet var 20/10 hvor der optaltes i alt 5 på Mandø (RB). En 1K-fugl, der blev trafikdræbt 15/8 ved Korup, Østhimmerland (NJ) var ringmærket i Norge og viser, at ungfuglene kan trække til Danmark meget hurtigt efter udflyvningen. Ynglefuglene er overvåget af DATSY.

2006

Der foreligger i alt 3277 poster med Vandrefalk fra 2006 i DOFbasen. Der har været en støt stigende indrapportering af arten gennem de senere år fra 1284 poster i 2002, som var det første år med DOFbase3. Årsagen til den stadig større hyppighed antages at være dels bedre indrapportering og flere observatører, der anvender DOFbasen, dels en støt fremgang for arten i både Sverige og Tyskland. I Sverige anslås bestanden nu at være på mindst 150-175 par, de fleste i Nordsverige (Strid 2006). Iøvrigt henvises til træktabel og DATSY.

(Peter Lange)

Vandrefalk, 3K+, Bygholm Vejle, 27. marts 2005. Foto: Knud Pedersen.

Vagtel *Coturnix coturnix*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2000	2003	2005	
572	501	NA	(8)	37	85	521	401	654	638	572	(5008)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76.

2005

Antallet af observationer af Vagtel er ligesom bl.a. hos Engsnarren meget afhængig af en aktiv indsats fra ornitologerne med natlyt ture i de egnede områder på det rigtige tidspunkt.

Vagtel blev dog rapporteret fra langt flere lokaliteter end Engsnarren, især bemærkedes tætte koncentrationer i dele af Vendsyssel, i området mellem Randers og Mariager Fjord (Overgaard-området), Nordøstdjursland samt dele af Sjælland.

Bortset fra et fund i januar, som vi overlader til SU at publicere, blev den første observation gjort 29/4 i Holmegårds Mose (S). De største optællinger af spillende fugle var 2/7 i alt 22 sy. i området mellem Randers og

Mariager Fjord (ÅH), 10/7 i alt 38 samme område og 14/7 i alt 25 på en 1½ times rute i Tinglev Kommune (SJ).

Den sidste observation af en spillende Vagtel var 3/9 Skjern Å (RK). Årets sidste Vagtel trådtes op fra den nye strandeng ved Grenen (NJ) 25/9.

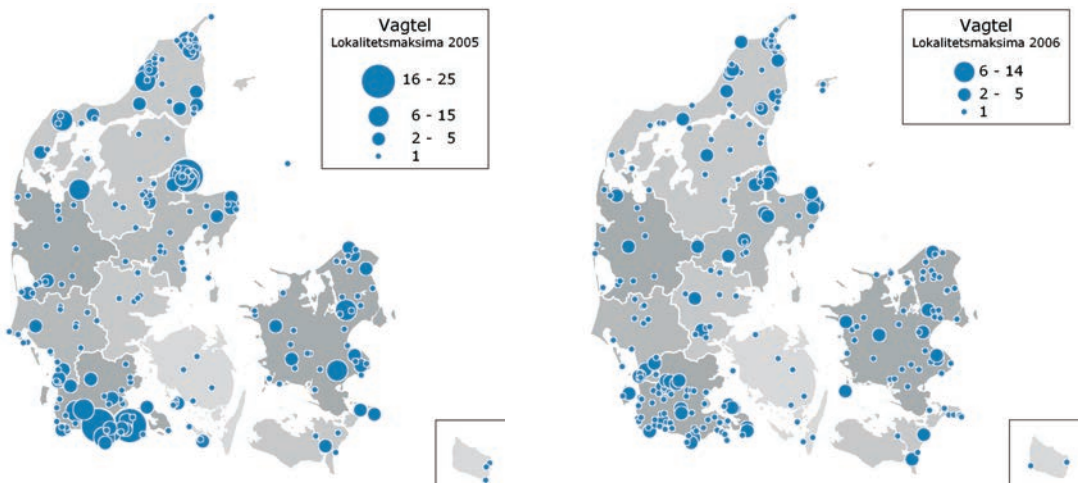
2006

Forekomsten vurderedes at være på niveau med 2005, dog var der fund på flere lokaliteter i Sønderjylland. Yderdatoerne var 26/4 og 30/9. Blandt de få større optællinger skal nævnes 2/7 i alt 34 i området mellem Randers og Mariager Fjord (ÅH).

(Peter Lange)

Regional fordeling af Vagtel 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	165	22	27	122	6	135	17	58	16	3	572
2006	126	26	24	110	14	105	9	74	11	2	501

Plettet Rørvagtel *Porzana porzana*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1983	2002	2003	
57	75	NA	(27)	104	65	107	103	240	201	170	(2657)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975.

2005

Arten dukkede op med maner med 12/4 7 sy. Ribe Østerå (RB), hvilket blev årets største enkeltobs. Fra 15/4 var der næsten daglige observationer. Forekomsten var generelt ret fåtallig i 2005. Vejlerne (NJ) var bedste lokalitet med i alt 9 piftende fugle, hvilket betegnes som et bundår her (Nielsen u.å. a). Den sidste var ret sen, 30/10 1 ad. Ballum Sluse (SJ). Iøvrigt henvi-

ses til DATSY og Nyegaard & Grell 2006, hvor artens forekomst er behandlet.

2006

Ankomsten skete 4/4 i Vejlerne (NJ), hvilket var en tangering af den hidtil tidligste ankomstdato til området. I alt blev der kortlagt 19 piftende fugle i hele Vejlerne, hvilket igen var under niveauet fra slutningen af

Regional fordeling af Plettet Rørvagetel 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	ca. 15	6-7	9	2	0	5	2	6-7	7	3	55-57
2006	25-30	7	2-3	4	1	2-3	2	14	7	3	67-75

90'erne og starten af dette århundrede. Så sent som i 2003 blev der kortlagt 110 territorier i Vejlerne. Udenfor Vejlerne var der ingen lokaliteter med mere end 3 pif-tende fugle samtidigt.

Fra efteråret bemærkedes bl.a. en række obs af op til 3 1K fugle ved Ishøj Strand (S) i dagene 3-5/9. Årets sidste blev hørt 21/9 Rærup (NJ). Se også DATSY (denne publikation).
(Peter Lange)

Engsnarre *Crex crex*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2004	2003	2000	
113	127	NA	(16)	21	44	241	203	508	312	278	(2.444)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1974-1976

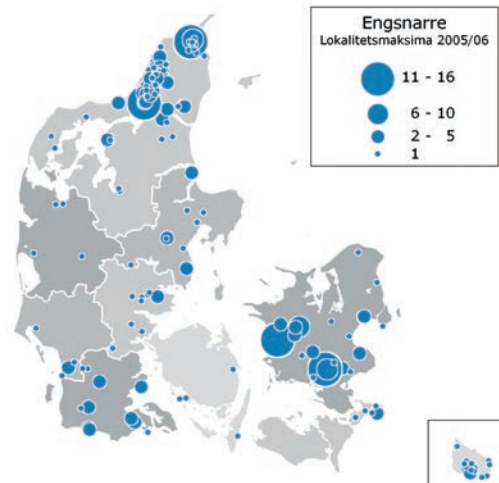
2005

Forekomsten er behandlet af Grell & Nyegaard (2006), som der henvises til. De op til omkring 113 crexende fugle var en tydelig tilbagegang i forhold til de to forrige år. Tilbagegangen formodes dels at være generel, idet den også blev konstateret i andre dele af Nordeuropa (Nyegaard & Grell 2006), dels kan den skyldes dårligt vejr, der har nedsat natlytte-aktiviteten blandt ornitologerne. Forekomsten er tydeligt påvirket af, om der er aktive natlyt ornitologer i området, jvf. kortet. Yderdatoerne for forekomsten var 12/5 og 10/9, i det sidste tilfælde var der højst usædvanligt tale om en set fugl.

2006

Forekomsten vurderedes at være på niveau med 2005 – se DATSY (denne publikation). Yderdatoerne var 9/5 og 13/8, i begge tilfælde sete fugle.

(Peter Lange)

Pomeransfugl *Charadrius morinellus*

Pomeransfugl, 1K, Skagen, 26. august 2006. Foto: Knud Pedersen.

2005

Det sammenlagte maksimum for de 20 lokaliteter (se figur) med observationer blev 227 fugle, og antallet af

fugledage (adderede maksima/dag for samtlige lokaliteter) var 1112. Langt de fleste iagttagelser (87% af fugledagene) blev gjort på især to lokaliteter: Vest Stadil Fjord (RK) (50%) og Skjern Enge (RK) (37%). De største forekomster blev 8/5 64 Vest Stadil Fjord, 10/5 56 Skjern Enge og 13/5 56 Møgeltønder Kog (SJ). Sidstnævnte flok blev dog lidt mindre, da en Vandrefalk snuppede en af fuglene! Trækkets forløb var usædvanligt tidligt med 11/5 som mediandato (se figur). 80% af fuglene blev set i tidsrummet 6/5-18/5.

Fra lokaliteterne med rastende fugle kan følgende sammenføres (første og sidste observation og maksimum): Filsø (RB) (1/5-5/5, 14), Kammerlusen (SJ) (6/5-20/5, 4), Råbjerg Enge (NJ) (14/5-15/5, 4) og Lille Vildmose (NJ) (17/5-22/5, 3). Desuden skal nævnes 18/5 14 Bjergby (NJ). Herudover var der 14 lokaliteter med observationer af op til 4 fugle en enkelt dag i perioden 30/4-29/5. Alle var fra Nord- og Vestjylland, bortset fra 6/5 2 Veggerslev (ÅH) og 29/5 3 ad. R Ringebu (B). Arten er sjælden på Bornholm, hvor den sidst

Pomeransfugl, Revlsbuske, Thy, 8. maj 2006. Foto: Jens Kristian Kjærgaard.

er set i 1996.

Fra efteråret var der som sædvanligt kun få fugle: 9/8 1 1K Egebjerggård (F), 14/8 1 S Margrethe Kog (SJ), 20/8 1 VSV Kikhavn (S), 26/8 1 R Filsø (RB), 1/9 1K og 6/9 1 ad. SV Hovvig (S) og 1 R 19/10 Rindby Strand (RB).

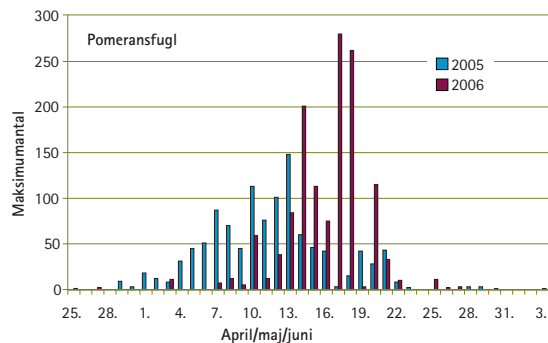
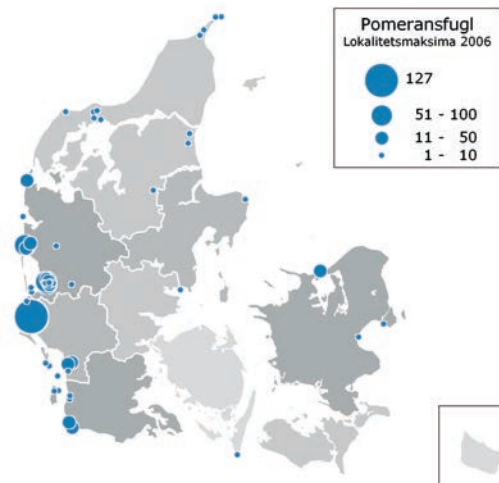
2006

Det sammenlagte maksimum for de 26 lokaliteter (se tabel) blev 456 fugle, og antallet af fugledage (adderede maksima/dag for samtlige lokaliteter) var 1341. Der er således tale om dobbelt så mange fugle som forrige år. Der er især tre lokaliteter, der tegner sig for langt de fleste fugle (79% af fugledagene): Vest Stadil Fjord (RK) (30%), Filsø (RB) (27%) og Skjern Enge (RK) (23%). De største forekomster blev 17/5 127 Filsø (RB), 18/5 92 Skjern Enge og 17/5 78 Vest Stadil Fjord. Trækket forløb som normalt med 17/5 som mediandato. 80% af fuglene blev set i tidsrummet 13/5-19/5.

Fra rastelokaliteter kan følgende sammendrages (første og sidste observation og maksimum): Højer Kog (SJ) (10/5-18/5, 48), Hillerup (SJ) (13/5-21/5, 35), Grønberg (RK) (13/5-14/5, 9), Juvre (SJ) (12/5-26/5, 6) og 2 18-19/5 Lille Vildmose (NJ). Fra en række øvrige lokaliteter er der kun iagttagelser en enkelt dag, her skal nævnes 10/5 19 Langerhuse (RK), 13/5 8 Bygholm Vejle (NJ) og 21/5 7 Sdr. Farup Enge (SJ). Hertil 15 obs. af 1-3 fugle i tidsrummet 25/4-3/6. Alle på nær 25/4 1 Korshage (S) var fra Jylland.

Fra efteråret var der flere iagttagelser end sædvanligt: 25/8-21/10 i alt 15 fugle, alle enkeltvis på nær 7/9 2 R Karlby Klint (ÅH).

(Egon Østergaard)

Hvidbrystet Præstekrave *Charadrius alexandrinus*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1981	1980	1978	
73	96	NA	(371)	(483)	(87)	132	139	674	518	390	(4471)
36	47	NA	NA	(41)	(55)	72	73	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Arten er første gang med i Årsrapporten fra 1978. Der mangler årstotaler fra 1992-94. Eventuelle data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for Årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

En opgørelse over ynglebestanden findes i Nyegaard & Grell (2006). Det laveste antal ynglepar i mange år og en halvering i forhold til året før. Af de 36 par fandtes de 30 på Rømø (SJ) og de resterende i Vadehavsområdet. Tilbagegangen kan måske tilskrives dårligt vejr og ræveprædation.

De første Hvidbrystede præstekraver blev set 3/4 med 6 fugle på Rømø, mens den seneste observation er 7/10 1 Fanø (RB). Eneste fund uden for Vadehavsområdet var 6/8 1R Knudshoved Halvø (S).

2006

Af DATSY (denne publikation) fremgår det, at der blev optalt 47 par, igen alle i Vadehavsområdet med alene 43 par på Rømø, der således rummede næsten hele den danske bestand. Der var således tale om en fremgang i forhold til det meget dårlige år i 2005, men både i 2005 og 2006 var bestanden væsentlig lavere end i årene forud, hvor den var på omkring 60 par. Fanø, der for få år siden husede en god bestand på op til 23 par, er desværre blevet en dårlig ynglelokalitet måske på grund af vegetationsudviklingen og kraftig ræveprædation. Herudover var der kun fund fra to lokaliteter: 23/4 1R Grenen (NJ) og 21-28/5 1 Jerup Strand (NJ).

(Egon Østergaard)

Hvidbrystet Præstekrave, Rømø, 15. april 2005. Foto: Helge Sørensen.

Lille Præstekrave *Charadrius dubius*

Antallet af indrapporterede ynglefugle er meget afhængig af målrettet eftersøgning i den primære ynglebiotop, råstofgrave. Arten er også kendt for hurtigt at erobre nye yngleområder, hvis forholdene er optimale for den, men samtidigt at forsvinde lige så hurtigt, som de vegetationsløse yngleområder vokser til. Antallet af registrerede ynglepar har i perioden 2001-2004 ligget på 27-80 par per år.

2005

Yderdatoerne for årets forekomst var 27/3 og 30/9, hvilket var indenfor det normale. De i alt 60-77 ynglepar var pænt, men indenfor niveauet for de senere år. Flest par på en lokalitet (blandt de indtastede!) var 3-4 par Slivso (SJ). På DOFbasen findes yderligere en række observationer, som sandsynligvis også vedrører ynglefugle, men som ikke er indtastet som sådan. Der opfordres til at få det på plads!

Regional fordeling af Lille Præstekrave, ynglepar 2005 og 2006.

Ynglepar	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	10-12	4-5	3-5	8-10	10-16	6-7	2	13-16	3	1	60-77
2006	11-12	2	3	5-6	6	4	5-6	11	4	3	54-57

De største enkeltobservationer var 13/7 16 Gl. Hviding Enge (SJ), 11/7 15 Rærup (NJ) og 15/7 15 Nykøbing Falster sukkerfabriks slambassiner (LFM).

En opgørelse ud fra oplysninger på DOFbasen om typen af ynglelokalitet på 77 lokaliteter med sikker,

sandsynlig eller mulige ynglepar i 2005, viser artens forkærlighed for vegetationsfrie arealer ved vådområder, både naturlige og kunstige:

Lokalitetstyper med ynglende Lille Præstekrave 2005.

Råstofgrave (grus/ler/kalk)	22 (29%)
Naturlige vådområder (søer,enge)	21 (27%)
Naturgenoprettede områder	14 (18%)
Markoversømmelser	4 (5 %)
Ruderater/byggegrunde/havnearealer	6 (8 %)
Slambassiner	3 (4 %)
Ukendt	7 (9 %)
I alt	77

Lille Præstekrave, Amager Fælled, 15. maj 2005. Foto: Mogens Hansen.

2006

Der var tilsyneladende lidt færre ynglefugle i 2006 – eller skyldes det blot manglende indrapportering? Yderdatoerne for forekomsten var 28/3 og 18/9, hvilket var normalt. De største enkeltobs. var 22/7 22 Klydesøen (S) samt 10/7 og 13/7 14 Galtkær (VE).

(Egon Østergaard/Peter Lange)

Hjejl *Pluvialis apricaria*

2005

En opgørelse over ynglebestanden findes i Nyegaard & Grell (2006). Grundige optællinger på potentielle ynglelokaliteter resulterede i 2 yngleaktive par, men ynglesuccesen er ukendt.

2006

En opgørelse over ynglebestanden findes i DATSY 2007 (denne publikation). Igen et år uden bevis for ynglesucces. Der blev dog i lighed med 2005 iagttaget yngleaktive fugle på to lokaliteter. Hedepleje og plantagerydninger på udstrakte hedeområder i Thy synes således ikke at have påvirket arten positivt.

(Egon Østergaard)

Stribet Ryle *Calidris melanotos*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2001	2004	2005	
7	6	3	<1	<1	2	6	5	7	7	7	74

Arten er udgået af SU listen fra og med 2006, og optræder hermed for første gang i Årsrapporten.

2006

Til og med 2005 forelå der i alt 65-66 af 67-68 fugle i Danmark, og arten har været årlig i landet siden 1992, med op til 7 fund pr. år (2001, 2004 og 2005) (Amstrup et. al. 2006, www.netfugl.dk).

Årets min. 6 fugle var: 5/5 1 Sneum Engsø (RB), 26/5 1 hun, 5/6 1 han, 30/6 1 samt 6/7 2 ad. - alle Tipperne (RK). Fuglene 6/7 fløj og kaldte sammen og vurderedes af observatøren til at være et par! 15-22/7 1 ad. Klydesøen, Vestamager (S), 10-19/9 1 1K Lejsø (S) samt 11/9 1 ad. Gl. Hviding Engsø (RB). (Peter Lange)

Stribet Ryle, Rærup, Nordjylland, 18. april 2005. Foto: Flemming Ahlmann.

Kærløber *Limicola falcinellus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2005	2006	1987	
318	275	NA	(32)	61	45	142	117	318	275	172	(2210)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970, 1972-73 og 1975-76.

2005

Samlet blev 317-318 Kærløbere indrapporteret for 2005 fordelt på samtlige rapportområder. Dette tal er det højeste indberettede antal i årsrapportens historie. Hovedparten af observationerne kom fra Øst-Danmark, især under efterårstrækket. Forårstrækket begyndte 14/5 3 Vidåen ved Højer Sluse (SJ) og fulgtes af yderligere 45 øvrige individer frem til 5/6. Særligt bemærkelsesværdigt var forårstrækket i Nordjylland og Sønderjylland, hvor henholdsvis 13 og 11 individer blev registreret. Sjælland havde 10 forårsobservationer, hvilket var mindre usædvanligt. Det sidste forårsfund var fra juni, 5/6 1 Bygholm Vejle (NJ). Returtrækket begyndte så tidligt som 23/6 6 Klydesøreservatet, Amager (S). Årets største observationer var fra de adulte fugles efterårstræk 22/7 14 R Klydesøen, Amager (S) og 26/7 11 Tipperne (RK). Årets sidste fugle blev ligeledes observeret på Amager med 12/9 1 Klydesøen og 1 Kongelundsstranden (S).

2006

Ligesom i 2005, blev der rapporteret et meget stort antal Kærløbere i 2006, i alt 274-275 fugle fordelt på alle rapportområder på nær Vejle Amt. Margrethe Kog (SJ) havde årets første Kærløbere, 15/5 2. I alt blev 71 af årets Kærløbere set under forårstrækket. Hele 48 af disse indrapporteredes fra Sønderjylland. Forårets største observation var 26/5 11 Vidåslusen (SJ). Forårstrækkets sidste Kærløbere blev set 31/5 2 Bygholm Vejle (NJ). Efterårstrækket indledtes med 7/7 1 Saltvandssøen (SJ). Flest blev set 19/8 16 Kalløgrå (LFM) og 22/8 11 Østerkær Enge (NJ). Årets sidste observation var 10/9 3 Saltvandssøen, Margrethe Kog (SJ). Indtil for få år siden lå årstotalen for Kærløber under

Kærløber, Staunings Ø, Køge Bugt, 24. august 2005. Foto: Johnny Madsen.

100 fugle, ofte et pænt stykke under. De seneste år er dette tal mere end fordoblet. Andre steder kendes markante svingninger i antallet af gennemtrækkende fugle – bl.a. Polen (Meissner 2005). Der er dog ikke fuld overensstemmelse mellem trendsene i de polske og i vore tal. Meissner fandt heller ikke sammenhæng mellem træk-tallene for Puk-bugten i Polen og tal fra Ottenby, Øland i Sverige. Forskellig trækstrategi for forskellige populationer kunne måske forklare dette (Meissner 2005).

Forårstrækket har i nyere tid givet observationer på op til 4-5 fugle ad gangen. I 2005 og 2006 blev der set op til henholdsvis 6 og 11 ad gangen, mens efterårstrækkets flokstørrelser begge år lå indenfor de sædvanlige dimensioner (jv. Melftofte 1993, Grell 1998).

I de fleste rapportområder var der tale om det højeste antal indberettede Kærløbere på årsbasis – og for flere egne også det højeste antal forårsobservationer i både 2005 og 2006.

Status for Kærløberens bestande er dårligt kendt (Stroud et al. 2004), og gode estimater af artens frem- eller tilbagegang er derfor ikke eksisterende. Således er det seneste bud på bestandens størrelse på 71.000-160.000 individer på verdensplan (BirdLife International 2004).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Regional fordeling af Kærløber 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	21	23	3	11-12	1	53	5	157-158	13	8	317-318
2006	61	17	11	1	0	67	14	71-72	30	2	274-275

Islandsk Stor Kobbersnepe *Limosa limosa islandica*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2002	2005	2003	
51	33	0	0	0	<1	52	37	152	51	49	369

Kommentar: Første fund er fra 1995.

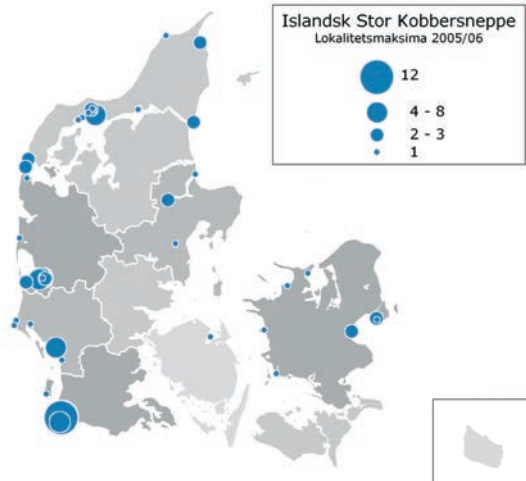
Fugle uden angivelse af alder og dragt vil fremover ikke blive medtaget i Årsrapporten. Arten kan ikke sikkert artsbestemmes hvis ikke der er taget stilling til alder og dragt.

2005

Siden islandica-racen blev taget af SU-listen i 2001, har forekomsten svinget meget – fra blot 34 fugle i 2004 til 152 i 2002, og med 51 fugle i 2005 var året dermed lidt under middel. Blot to "islændinge" blev set i foråret, henholdsvis 1/4 1 Nørreballe Nor (F) og 7/4 1 Bygholm Vejle (NJ). Efteråret indledtes med 22/7 1 ad. Vesløs Vejle (NJ), 28/7 2 ad. Tipperne (RK) og 1/8 2 ad.

Islandsk Stor Kobbersnepe, Harboøre Tange, 26. august 2006.
Foto: Peter Nielsen.

Agger Tange (NJ) og sluttede med 7/11 1 1K Tipperne, 13/11 1 Hygum Nor (RK) og 14/11 1 1K Ølseagle Revle (S). De største observationer blev som oftest før gjort ved Skjern Enge (RK) og i Vejlerne (NJ), hvor der begge steder sås otte fugle: 23-24/9 7 1K + 1 ad. Skjern Enge og 28/9 8 1K Bygholm Vejle. Eneste fund af flere end to fugle udenfor disse to lokaliteter var 18/9 3 1K Ølseagle Revle.

2006

Forekomsten af Islandsk Stor Kobbersnepe i Danmark er meget centreret omkring lokaliteter i Nord- og Vestjylland og i særdeleshed Vejlerne (NJ) og Skjern Enge (RK). I resten af landet ses racen sporadisk, og der gøres typisk 5-15 fund, som tilsyneladende er uafhængigt af forekomsten på de vigtigste lokaliteter. I 2006 gjordes der meget få observationer i Nord- og Vestjylland, mens næsten halvdelen af årets 33 fugle sås i resten af landet. Endnu er der dog en del usikkerhed knyttet til forekomstmønsteret af den islandiske race, idet mange observationer af Store Kobbersnepper – særligt i det sene efterår – ikke racebestemmes. De første 'islændinge' dukkede i 2006 op 13/4 1 Kogleaks (NJ), 19/4 1 Bygholm Vejle (NJ) og 27/4 2 Tipperne (RK), mens de sidste sås 17/11 1 Tipperne, 22/11 1 Ølundgårds Inddæmning (F) og 30/11 1 Tipperne. Eneste fund af flere end to fugle gjordes 10/9 4 1K Saltvandssøen (SJ) og 29/9 4 Sneum Engsø (RB).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Regional fordeling af Islandsk Stor Kobbersnepe 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	16	20	3	0	5	0	1	6	0	0	51
2006	9	9	1	0	5	5	1	3	0	0	33

Tredækker *Gallinago media*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1980	2002	1982	
7	9	NA	(1)	(19)	12	13	14	32	31	30	(505)

2005

Blot syv fund var det laveste antal siden 1995, men blot en enkelt færre end i 2004. Bemærkelsesværdigt var det, at der blot sås en enkelt fugl i august og september, hvor arten normalt er mest talrig, mens de fleste dukkede op sent på sæsonen. Alle Tredækkere nævnes: 29/5 1 spillende Gerå Enge (NJ), 24/8 1 Karup Å (NJ), 6/10 1 Nordstrand, Skagen (NJ), 10/10 1 Eskeplet (ÅH), 10/10 1 Anholt (ÅH), 15-24/10 1 Onsild Ådal (NJ) og 29/11 1 Sønderskoven, Als (SJ). Sidstnævnte er en uhyre sen forekomst.

2006

For tredje år i træk lå totalen et godt stykke under normalen. I 90'erne blev der gennemsnitlig fundet 12 Tredækkere om året, mens de senere år har budt på henholdsvis 8, 7 og 9 fugle. Det er dog ikke unormalt, at antallet af Tredækkere svinger en del, og gode år med 25-30 fugle trækker gennemsnittet op. Alle årets observationer nævnes: 13-16/5 1 Feddet (S), som til sidst blev fundet død, 22/5 1 Hammeren (B), 25/7 1 Kofoeds Enge (S), 5/8 1 Sydvestpynten (S), 17/8 1 Rettrup Kær (NJ), 18-19/9 1 Nordstrand, Skagen (NJ), 19/9 1 Højen Fyr, Skagen (NJ), 26/9 1 Onsild Ådal (NJ) og endelig 27 og 30/9 1 Nordstrand, Skagen, som antages at være samme fugl. (Rasmus Bøgeskov Larsen)

Damklire *Tringa stagnatilis*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005 (SU)	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1994	2001	2000	
8	6	0	<1	<1	3	7	5	10	10	9	95

Kommentar: Første fund er fra 1970.

2006

Damkliren udgik af SU-listen fra og med 2006 med en total på 79 fund af 89 fugle. Bortset fra årene 1985, 1992 og 1998 har arten været årlig siden 1983, og fra midten af 90'erne og fremefter er der gennemsnitligt set fem fugle om året. Med i alt seks Damklirer faldt 2006 ind i

dette mønster. Alle fund nævnes: 23-24/4 1 Sevedø Fed (S), 24-25/4 og 30/4 1 Ølsemagle Revle (S), 12/5 1 Vest Stadil Fjord (RK), 17/5 1 Lakolk Klitsø (RB), 5-10/7 1 ad. Avnø/Svinø Vig (S) og 11/8 1 Skjern Enge (RK).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Odinshane *Phalaropus lobatus*

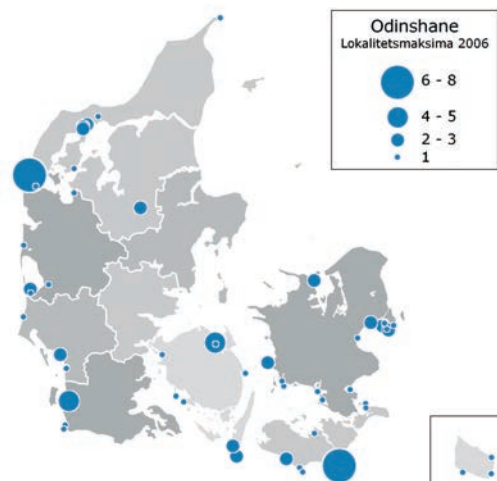
Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1988	1992	1998	
59	96	NA	(51)	75	90	69	78	139	118	116	(2382)

2005

59 fund var under middel, men minder meget om de foregående fem års forekomster. Fordelingen mellem forår og efterår var også ganske typisk med 18 fugle i årets første halvdel og 41 i 2. halvdel. De første dukkede op 14/5 1 Fjandø (RK), 15/5 1 hun Agger Tange (NJ) og 17/5 1 Bygholm Vejle (NJ), mens den sidste nordtrækkende fugl formodentlig har været 14/6 1 Hovvig (S). Samme sted dukker den første sydtrækkende op 30/6, mens efteråret sluttede med 11/9 1 Tofte Sø (NJ), 16-17/9 2 Hovvig og en meget sen efternøler 30-31/10 1 1K Nordstrand, Skagen (NJ) og senere 6/11 1 Skagen Havn. Skagen-fuglen kan meget vel have været den seneste Odinshane nogensinde. Den eneste observation af flere end to fugle gjordes 20/8 4 1K Bøtø Nor (LFM).

2006

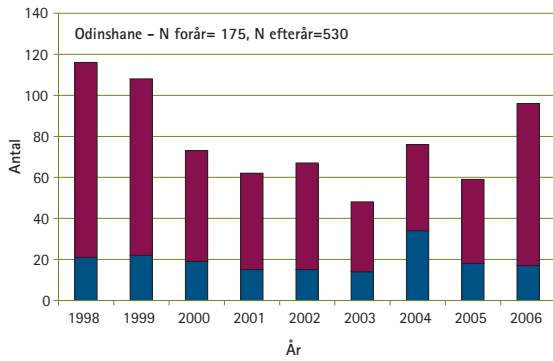
2006 blev det første år i det nye årtusind med en total over middel med i alt 96 fugle fordelt på 17 forårsfugle

og 79 efterårsfugle blev det til, deriblandt flere store forekomster.

Forårstrækket blev indledt 14/5 1 Firtalsstrand (F), 22/5 1 hun Margrethe Kog (SJ) samt 1 hun Tipperne (RK) og afsluttet 14/6 1 Keldsnor (F). Efterårstrækket forløb fra 2/7 1 Avnø/Svinø Vig (S) til og med oktober, hvor der blev gjort tre observationer, 2/10 1 S Børsmose Strand (RB), 9/10 1 1K Klæggrav nord for Kammerslusen (RB) og 27/10 1 1K Værneengene (RK). Sidstnævnte var en sen forekomst. Flest sås 26-27/8 8 1K Harboøre Tange (RK), 18+20/8 7 1K Bøtø Nor (LFM), 17+19/8 5 Firtalsstrand (F) og 8/8 4 Ballum Enge (SJ), og derudover var der på fem lokaliteter observationer af 3 Odinshøns på en gang.

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Odinshøns, Agger Tange, 27. august 2006. Foto: Jens Kristian Kjærgaard.

Thorshøns *Phalaropus fulicarius*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1995	1997	1988	
9	24	NA	(4)	7	(14)	13	14	40	32	27	(323)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972 og 1975-1976. Der er lidt usikkerhed om årstotal i 1990.

2005

2005 var et normalt Thorshøns-år med 9 fugle, der primært blev set på vestkysten i efteråret. Alle fund nævnes: 29/9 1 S Vejers Strand (RB), 8/10 1 1K fou. Margrethe Kog (SJ), 13/10 1 S Hvide Sande (RK) og 1 S Blåvands Huk (RB), 21/10 1 1K R - T S Nørre Vorupør (NJ) og 1 SV Stenbjerg (NJ), 28/10 1 fou. Hvide Sande Havn (RK), 29/10-4/11 1 1K Jerup Strand (NJ), 13/11 1 fou. Børsmose Strand (RB) og 12/12 1 R - T V Korshage (S).

2006

Efterårsstormene gav mange Thorshøns i 2006, der således blev det bedste år siden 1997. De anslåede 24 Thors-

høns var fordelt på 13 fugle i oktober, 4 i november og 7 i december. De bedste dage var 7/10 hvor 3 fugle sås ved Nørre Lyngvig (RK) og flere andre steder langs Vestkysten, 8/10 hvor enlige fugle sås ved Nørre Lyngvig, Blåvands Huk (RB), Gilbjerg Hoved (S) og Udsholdt Strand (S) samt 27/10 hvor 3 fugle sås på 40 minutter ved Vejers Strand (RB) og 1 sås Hirtshals Øststrand (NJ). I begyndelsen af december var minimum tre Thorshøns stationære omkring Fanø (RB), hvor der gjordes flere observationer og 14/12 sås tre sammen.

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Mellemkjovent *Stercorarius pomarinus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	1989	1988	
146	62	NA	(52)	403	(193)	85	127	1361	648	647	(6725)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972, 1975-1976 og 1993.

Fugle uden angivelse af alder og dragt vil fremover ikke blive medtaget i Årsrapporten. Arten kan ikke sikkert artsbestemmes hvis ikke der er taget stilling til alder og dragt.

2005

Med en årstotal på omkring 145-146 Mellemkjovent blev 2005 et lidt bedre år end 2004 og noget bedre end de tre bundår 2001-2003.

To vinterfund udgjorde årets første fund: 15/1 1 Lakolk Strand, Rømø (SJ), samt 21/1, hvor den samme 2K-fugl blev set trække forbi Gilbjerg Hoved (S) kl. 09.07, Vejby Strand (S) (uden tid) og Korshage (S) kl. 11.20.

Forårets forekomst, i alt ca. 12 fugle, blev set i tidsrummet 28/4 2 ad. N Blåvand (RB) til 27/5 1 ad. N Bjerregård Strand (RK).

Efterårets forekomst indledtes med 1/9 1 ad. Bøgeskov Havn (S), og den første 1K-fugl registreredes 1/10 ved både Køge Sydstrand (S) og Præstø Fed (S). I alt blev det til omkring 130 efterårsfugle. Her skal nævnes 28/10 9 1K SV Præstø Fed samt 15/11 21 1K V Smidstrup Strand (S). Også langs den svenske vestkyst blev der set mange Mellemkjovent 15/11, således 34 Båstads Havn og 23 Kullaberg i Nordvestskåne (Strid 2006).

Mon ikke det er nogle af de samme fugle, der blev set langs den sjællandske nordkyst?

Aldersfordelingen blandt efterårets fund var 8 ad/3K, 8 2K/imm., ca. 83 1K samt ca. 31 uspec.

2006

Årets forekomst på i alt kun 59-62 Mellemkjovent var under halvdelen af sidste års antal, og det var ligesom ved tidligere bundår forekomsten af 1K-fugle i efteråret, der svigtede næsten totalt.

Året blev indledt med et enkelt vinterfund 5/1 1 2K Præstø Fed (S), hvorefter vi skal hen til 2/5 for at finde den næste. Forårets forekomst blev af omfang som de senere år, i alt ca. 12 fugle, med den sidste ret sent 19/6 1 ad. Grenen (NJ).

Der var et enkelt fund allerede i juli, 23/7 1 Anholt (ÅH). Et usædvanligt fund der blev fulgt af yderligere en række fund allerede fra 1/8 - alle af adulte Mellemkjovent. Den første 1K-fugl dukkede op 5/10, i alt blev det kun til 18 1K-fugle, resten var 3 2K/imm., 2 3K, ca. 17 ad. samt 19 uden aldersangivelse.

Der var ingen dage og lokaliteter med over 3 fugle/dag i efteråret. Årets sidste Mellemkjovent blev 26/11 1 1K N Grenå Havn (ÅH).

(Peter Lange)

Regional fordeling af Mellemkjovent 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	46	4	25-26	8	0	1	2	58	30	1	145-146
2006	29	3	9	2	0	1	0	12-15	2	1	59-62

Lille Kjovent *Stercorarius longicaudus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1988	1991	1997	
28	57	NA	3	98	93	52	65	719	367	154	2297

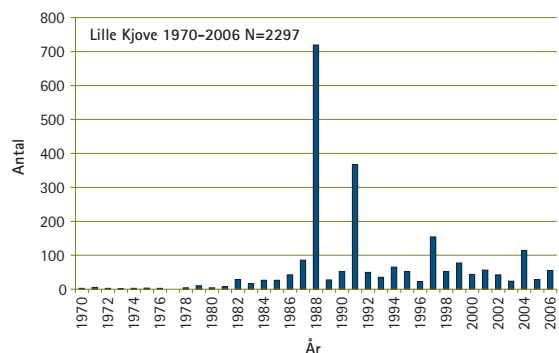
Fugle uden angivelse af alder og dragt vil fremover ikke blive medtaget i Årsrapporten. Arten kan ikke sikkert artsbestemmes hvis ikke der er taget stilling til alder og dragt.

2005

Med en total på kun 25-28 fugle blev 2005 et typisk bundår for arten, hvis forekomst udviser store udsving (se figur). Alle årets fugle blev set i efteråret, i perioden 23/8-15/11. Årets første 1K-fugl blev fundet frisk død på Lolland 27/8. Den eneste observation af mere end en fugl var 11/9 2-3 Præstø Fed (S).

Artens forekomst i Danmark bestemmes, ligesom hos Mellemkjovent, dels af årets ynglesucces, dels af vejret i artens træktid i efteråret. Da arten angiveligt har haft gode ynglear i Lapland både 2004 og 2005 (Strid 2006), må den meget fåtallige danske forekomst i 2005 bero på

mangel på egnet "kjoventvej" i det tidlige efterår. Svenskerne havde et godt år i 2005 med en efterårstotal på omkring 135 fugle (Strid 2006).

Regional fordeling af Lille Kjøve 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	9	0	4	1	1	0	0	9-11	1	0	25-28
2006	12	1	9	0	0	0	0	ca. 20	15	0	ca. 57

2006

Forekomsten blev med i alt ca. 57 fugle noget større end bundåret 2005, men der er stadig langt op til de store invasionsår 1988 (719) og 1991 (367)!

Der var et enkelt forårsfund 16/5, hvor en adult fugl passerede Grenen (NJ). Sommerfundet 21/7 1 2K Vest-amager (S) er usædvanligt, men ikke unikt. Vi skal tilbage til 2002 og 2000 for at finde de seneste fortilfælde.

Efterårets forekomst 26/8-5/10 i alt ca. 50-55 fugle, udgjordes af nogle enkelte ad./2K-fugle, ca. 31 1K samt en stak uden aldersangivelse. De bedste dage var 30/8 med 7 Gedser Odde (LFM) samt 4 Fakse Ladeplads (S) og 8/9 5 Lild Strand (NJ). Den første 1K blev 29/8 fra Grenen (NJ).

(Peter Lange)

Storkjøve *Stercorarius skua*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	2004	2001	
97	446	NA	(80)	285	301	954	822	2077	1879	1134	(13.106)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972 og 1975-1976.

2005

Med en total på kun ca. 97 fugle var 2005 ikke noget at skrive hjem om! Det var efterårstrækket, der svigtede næsten totalt, hvorimod vinterens og forårets forekomst var af normal omfang.

Her skal nævnes 9/1 1 Elkenøre Strand (LFM), hvilket kun var 2. vinterfund fra området samt et tidligt forårsfund 9/4 1 N Lyngvig (RK). Der bemærkedes en del fund henover juni og juli.

Efterårets forekomst, med yderdatoerne 14/7 og 17/11, var koncentreret til juli og august samt oktober-november, hvorimod der stort set ingen Storkjøver blev set i september. Mon ikke det gode sensommervejr, stort set uden lavtrykspassager, havde skylden? Der var to fund i december.

2006

I de fire store år 2001-2004 registreredes et gennemsnit på 1500 Storkjøver/år, hvilket unægtelig sætter sidste

år bundskraber i relief. Dette års total på ca. 450 fugle er lidt bedre, men som det fremgår ikke noget stort år. Det mest bemærkelsesværdige var de mange fund i december!

Året blev indledt med et enkelt fund i januar 22/1 1 Mandø (RB) samt et tidligt forårsfund 10/4 1 NV Kronborg (S). I alt blev det i foråret til omkring 40 fugle frem til 5/6, heraf var de 34 fra Skagens-området (NJ) med max. 26/5 7 T Skagen.

Efterårets forekomst blev indledt allerede 28/6, og der var en del fund i juli. Kulminationen faldt i blæsevejrperioder i september og oktober med max. 5/9 28 V + 1 R Lild Strand (NJ) og samme dag 30 NV Skagen. Efterårstotalen blev på i alt ca. 390 fugle frem til 26/11. Der forelå en række fund i december, i alt omkring 17 fugle, bl.a. 12/12 5 fou. Fanø Vesterstrand (RB) og 14-17/12 3 1K R Fanø Vesterstrand.

(Peter Lange)

Regional fordeling af Storkjøve 2005 og 2006

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	67	7	11	4	0	1	1	min. 5	1	0	97
2006	ca. 280	ca. 35	ca. 85	1	2	0	1	ca. 40	2	0	ca. 446

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2004	2003	2002	
83	128	NA	5	10	31	66	59	75	61	53	897
7	19	NA	<1	0	0	7	5	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotal fra 1991. Første ynglefund er fra 1970. Eventuelle data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Stigningen i antallet af Sorthovedet Måge fortsatte også i 2005 med 83 fugle, hvilket også er ny rekord. Der sås 27 fugle øst for og 55 fugle vest for Storebælt. Der var obs

fra alle måneder og regioner, flest fra (NJ) 16 fugle, (RB) 16 fugle og (S) 20 fugle. Fuglen fra Enghave/Vesterbro i København (S), som gennem flere år er set her, sås frem til 6/3 og dukker op igen 19/11 og sås året ud. Bedste

Sorthovedet Måge, adult og 3 forskellige 1K fugle på plads, Hanstholm, 5. oktober 2006. Foto: Søren Kristoffersen.

lok./område var 26/3 - 1/7 min. 6 fugle Ishøj Strand (S), flest 27/4 1 3K NV + 1 3K + 4 ad., 18/4 - 2/6 4 fugle Fiskeholm (F), 30/7 - 11/10 4 Blåvand (RB) heraf 31/7 1 1K der var ringmærket i Belgien og 18/7 - 15/9 4 Hanstholm (NJ). Arten har formentlig ynglet ved Ishøj Strand og Fiskeholm, mens der var sikre ynglefund fra Sneum Engsø (RB) 30/5 2 ad. rugende og Langli (RB) 27/5 rede med 3 æg. Alle disse fund blev gjort i forbindelse med en hættemågekoloni, så en opfordring til at besøge kendte hættemågekolonier, da der her måske kan gemme sig enkelte par af Sorthovedet Måge.

2006

Efter flere år med en jævn stigning i antallet af fugle, eksploderer antallet i 2006 til min 128 fugle. Der blev set

fugle i alle regioner og måneder, de fleste fra med. marts til oktober. Fuglen fra Enghave /Vesterbro i København (S) sås frem til 12/3, men dukkede ikke op i efteråret.

I alt blev der registreret 19 sikre/sandsynlige ynglepar, se DATSY for nærmere omtale.

En målrettet eftersøgning i efterårets mågeflokke på det nordøstlige Stevns (S) gav 3/9 - 27/10 min. 4 1K + 1 2K +1 ad. fugle. Dette er et absolut minimumstal, da det er et sammensat tal af de største obs dækkende et område på 90 km². Det rigtige tal kan sagtens være dobbelt så stort. Andre gode lokaliteter var 13/5 - 23/10 min 2 1K + 3 ad. Esbjerg (RB), 19/9 -9/10 5-6 fugle Vejle Havn (VE) og 22/7 - 20/10 4 1K + 1 ad. Hanstholm.

(Rene Christensen)

Sabinemåge *Larus sabini*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1997	1988	2004	
42	19	47	5	42	76	39	77	440	189	145	1531

Fugle uden angivelse af alder vil fremover ikke blive medtaget i Årsrapporten. Arten kan ikke sikkert artsbestemmes hvis ikke der er taget stilling til alder.

2005

Et godt år med 42 fugle, selvom det var over 100 fugle

færre end i 2004. Der var dog kun 5 fugle udenfor Vestkysten, heraf 3 ved Korshage (S).

Der var et fund i første halvår: 14/1 1 2K R Hanstholm (NJ), det er godkendt af SU. Den første efterårsfugl var 17/8 1 ad. R Skagen (NJ), mens sidste fugl var 16/11 1 1K R Hanstholm. Flest fugle sås 15/9 - 16/11 12 fugle

Hanstholm, med max. 26/10 2 1K + 1 ad. R og 29/8 - 10/11 11 fugle Blåvand (RB) med max. 31/10 2. Ingen andre lokaliteter havde mere end tre fugle.

2006

Et halvsøjt år med 19 fugle, heraf 5 fra den sjællandske nordkyst. Første obs var 15/8 1 1K T Blåvand (RB) og sidste obs 12/11 1 ad. VSV Rågeleje (S). 15/8 - 23/10 6 fugle med Blåvand, som var bedste lokalitet. Ingen andre lokaliteter havde mere end 2 fugle.

(Rene Christensen)

Sabinemåge, 1K, Hanstholm, 26. oktober 2005. Foto: Anni Nielsen.

Middelhavssølvmåge *Larus michaellis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 8 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
67	129	0	0	0	(17)	64	47	129	67	64	465

Kommentar: Første gang artens forekomst opsummeres er i 1999, hvor SU anerkender arten som regelmæssig gæst i danske farvende. Bemærk at gennemsnit er beregnet på de seneste 8 år.

Middelhavssølvmåge, Rødby Havn, 29. december 2006. Foto: Helge Sørensen.

2005

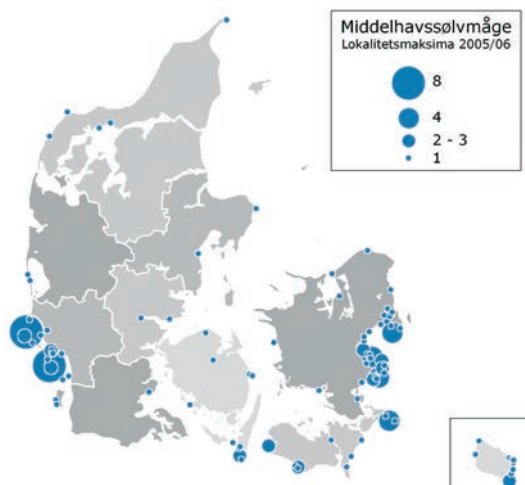
En lille fremgang i forhold til 2004, hvor der sås 64 fugle mod årets 67 fugle. Af disse sås 37 øst for Storebælt. Der var 13 fugle i første halvår, største obs var 8/1 2 2K Køge Havn (S). Bedste lokalitet var 18/9 - 3/12 min. 5 fugle Klintholm Havn (LFM) med max. 29/10 2 1K + 2 2K. I Vestdanmark var der ingen obs. af mere end en fugl. Den første 1K fugl var 11/8 1 Esbjerg (RB). I 2004 var den første 16/9. Der var obs fra alle måneder undtagen juni. De fleste fugle sås i Østersøområdet og ved de vestjyske havne og kyster.

2006

Årets resultat blev næsten en fordobling i forhold til 2005 med min. 129 fugle, 58 af disse var på (S) og 42 i

(RB). Der sås 17 fugle i første halvår, hvor 24/5 1 ad. Årdsdale (B) var den sidste. Andet halvårs første var 2/7 1 ad. Årdsdale Havn, det kan være samme fugl som sås 24/5. Første 1K fugl var meget tidligt 13/7 1 Strøby Ladeplads (S). De bedste lokaliteter var 13/7 - 31/12 min. 4 fugle (1K + 2 2K + 1 ad.) Strøby Ladeplads, 27/11 - 24/12 min. 8 fugle (2 1K + 3 2K + 1 3K + 2 ad.) Vejers Strand (RB) og 24/10 - 31/12 8 fugle (5K + 1 2K + 2 ad.) Fanø Vesterstrand (RB). Noget tyder på at en målrettet eftersøgning vil afsløre flere fugle rundt om i landet. Ud fra materialet kunne noget tyde på, at Middelhavssølvmåge ikke er så bundet til havne som andre måger.

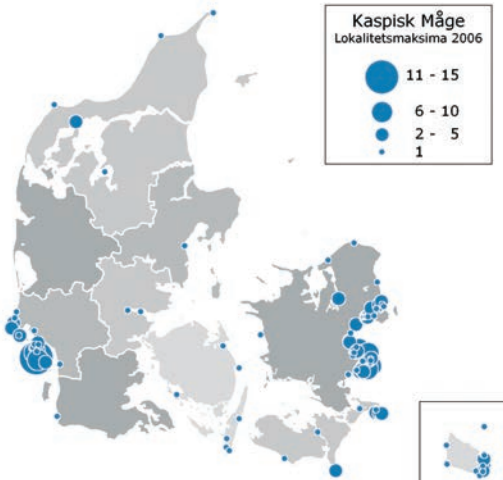
(Rene Christensen)

Kaspisk Måge *Larus cachinnans*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 8 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
280	391	NA	0	0	(42)	170	123	391	283	178	(1234)

Kommentar: Første gang racens forekomst opsummeres er i 1999, hvor SU anerkender racen som regelmæssig gæst i danske farvande. Bemærk at gennemsnit er beregnet på de seneste 8 år.

2005

Siden arten kom med i Årsrapporten i 1999, har antallet af fugle stort set sat rekord hvert år. 2005 blev ingen undtagelse, med min. 280 fugle var det ny rekord med mere end 100 fugle mere end i 2004 (180). Der var i alt 38 fugle i første halvår og 242 fugle i andet halvår.

Arten ses over hele landet, dog med en stor overvægt til områderne i Østersøregionen. Flest fugle sås på (S) med 118 fugle, (B) med 68 fugle og (LFM) med 46 fugle. På Sjælland var det specielt i Køge Bugt og på Stevns de mange fugle blev set. Der var obs fra det meste af året, dog med en meget stor overvægt i oktober-november, når der kommer tiltrækkende fugle fra Østeuropa. De fleste obs var fra havne eller meget kystnære områder. Det er svært at give et præcist billede af antallet af fugle, da det må formodes at de enkelte individer flytter rundt mellem de enkelte lokaliteter. Antallet af fugle er således et udtryk for det maksimale antal af aldersbestemte fugle.

I første halvår bestod observationerne af 1-2 fugle, og ingen lokalitet havde over tre forskellige individer. Antallet af fugle var jævnt fordelt over hele landet. Efterårets bedste lokaliteter var 3/9 - 12/12 min. 14 fugle (6 1K + 1 K + 1 3K + 2 4K + 4 ad.) Strøby Ladeplads (S), flest 12/12 6 1K + 1 2K + 1 3K + 4 ad., 13/8 - 11/11 min. 17 fugle (7 1K + 3 2K + 1 3K + 1 4K + 5 ad.) Rødvig Havn (S), flest 10/11 7 1K + 3 2K + 5 ad. og 14/8 + 7/12 min. 19 fugle (10 1K + 2 2K + 1 3K + 1 4K + 5 ad.) Klintholm Havn (LFM), flest 12/11 10 1K + 1 2K + 1 3K + 1 4K + 1 ad. Yderligere 2 lokaliteter havde flere end 10 fugle.

I Vestdanmark sås flest fugle 30/7 - 13/11 min. 4 (1 1K + 1 3K + 2 ad.) Århus Havn (ÅH) og 22/10 1 1K + 1 2K + 1 3K + 2 ad. Blåvand (RB). Første 1K-fugl sås 13/8 1 Rødvig Havn.

2006

Efter kanonåret 2005 med over 280 troede man ikke det kunne blive bedre, men 2006 blev endnu et rekordår med min. 391 fugle. Mange af fuglene, der sås i efteråret 2005 blev vinteren igennem, og der sås min. 71 fugle i første halvår. Bedste region var (S) med 199 fugle, men (RB) fulgte godt med med 95 fugle, og her var det specielt Fanø, der gjorde sig gældende med min. 60 fugle.

Bedste lokalitet i 1. halvår var 1/1 - 1/2 11 fugle (8 2K + 1 3K + 1 4K + 1 ad.) Rødvig Havn (S), flest 1/2 8 2K + 1 3K. To andre lokaliteter havde min. 5 fugle, begge i Østdanmark. I Vestdanmark var der flest 16/1 - 26/3 min. 5 fugle (1 2K + 2 3K + 2 ad.) Fanø Vesterstrand (RB).

I andet halvår sås der mere end 10 fugle på 10 lokaliteter. De bedste i Østdanmark var 27/7 - 20/11 min. 19 fugle (7 1K + 3 2K + 3 3K + 1 4K + 5 ad.) Rødvig Havn, flest 15/11 5 1K + 3 2K + 2 3K + 1 4K + 3 ad.) og 16/7 - 26/9 min. 14 fugle (7 1K + 2 2K + 2 3K + 1 4K + 2 ad.) Strøby Ladeplads (S), flest 26/9 5 1K + 1 2K + 1 3K + 1 ad.

I Vestdanmark var bedste lokalitet 17/10 - 17/12 min. 25 fugle (3 1K + 4 2K + 2 3K + 1 4K + 15 ad.) Fanø Vesterstrand, flest 17/12 15 ad.

Første 1K fugle sås 11/8 1 Strøby Ladeplads og Rødvig Havn. 23/8 var der 1 1K Strøby Ladeplads med polsk ring. Hvornår findes et rent dansk ynglepar?

(Rene Christensen)

Kaspisk Måge, Rødvig Havn, 26. august 2006. Foto: Helge Sørensen.

Hvidvinget Måge *Larus glaucoides*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1983	1993	1997	
17	6	NA	2	9	16	11	13	27	24	24	362

2005

Årets 17 fugle sås langs den jyske vestkyst, de 16 af dem i 1. halvår. Det er det 4. bedste år nogensinde sammen med 1999 og 2002.

Skagen (NJ) havde 13/2 - 21/3 2 fugle og Thyborøn (RK) 16/2 - 30/3 3 fugle. Ingen andre lokaliteter havde mere end 1 fugl. Største obs var 16/2 og 28/2 1 3K + 1 4K + 1 ad. Thyborøn Havn. Eneste obs fra 2. halvår var 4/12 1 ad. Thyborøn Havn.

2006

De mange fugle i 2005 blev fulgt af et meget sløjt år med kun 6 fugle, det næstlaveste antal nogensinde sammen med 2003 kun "undergået" af 2004 med 4 fugle. Der var 3 fugle i 1. halvår og 3 i 2. halvår. Alle obs nævnes. 15/1 - 4/3 1 4K + Thyborøn Havn (RK), 1-2/4 1 2K Korshage (S), 19/4 1 2K Grønningen (RB) og måske samme fugl 28/4 1 2K Skallingen (RB), 6/11 1 1K Hirtshals Havn (NJ) og 26-27/11 1 1K og igen 21. - 29/12 1 K Thyborøn Havn - Thorsminde. (Rene Christensen)

Hvidvinget Måge, Thorsminde, 29. december 2006.
Foto: Stephan Skaarup Lund.

Gråmåge *Larus hyperboreus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1976	1983	1979	
48	33	NA	(103)	129	(71)	40	47	287	189	170	(3025)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972, 1974-75 og 1991.

2005

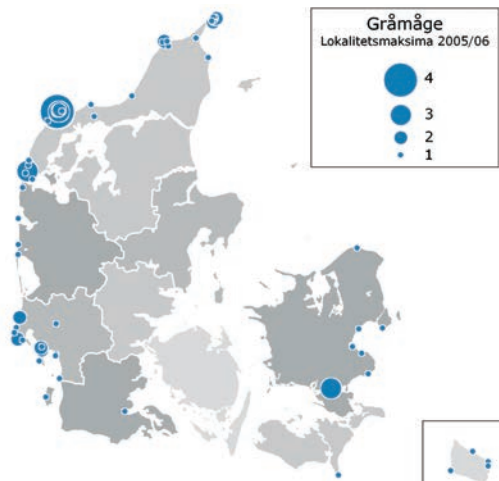
Efter et par sløje år sås min. 48 fugle, 39 i 1. halvår og 9 i 2. halvår. 44 fugle sås langs Vestkysten. De øvrige fund er fra Østersøen, 13/2 1 2K Åbenrå Havn (SJ), 24/2 1 2K Gedser Odde (LFM), 17/3 1 3K Rønne havn (B), 15/11 1 1K Strøby Ladeplads (S) og måske den samme 4-31/12 1 1K Mosede Havn (S). De bedste lokaliteter var som vanligt fiskerihavnene langs vestkysten: Skagen (NJ) i alt 7 fugle (19/3 2 2K + 1 5K), Hirtshals (NJ) i alt 5 fugle, Hanstholm (NJ) i alt 8 fugle (21/2 4 2K) og Thyborøn/Harboøre (RK) i alt 6 fugle (19/3 3 2K + 1 3K + 1 4K).

To sommerfund nævnes: 5/5 - 1/7 og 31/8 1 2K Skagen og 29/7 1 2K Hirtshals. De sidste fugle i første halvår sås pri. maj, mens efterårets første var 9/10 1 Hirtshals og der var kun obs af enkelt individer i 2. halvår.

2006

Et meget ringe år med min. 33 fugle, siden 1978 er kun to år dårligere. 5 af fuglene blev set udenfor Vestkysten. Fuglen fra 2005 ved Mosede Havn (S) sås frem til 5/2, hvorefter den forsvandt og dukkede op ved Køge Havn (S) hvor den opholdt sig fra 26/2 - 14/5. Der sås 18/6 1 2K Kongelunden (S), som kunne være denne fugl. De andre fund udenfor Vestkysten var: 18/3 1 Gil-

leleje (S), 27/1 1 2K Rødvig Havn (S), 9/3 1 2K Svaneke Havn (B) og 24/5 1 2K Årdsdale (B) kunne være samme fugle, herudover sås 11/5 1 3K T Gudhjem Havn (B). Bedste lokaliteter var Skagen med 5 fugle, Thyborøn/Harboøre (RK) 5 fugle (15/1 1 2K + 1 3K + 1 4K) og Hirtshals (NJ) 4 fugle. De sidste sås pri. maj i både Skagen og Hirtshals.

Regional fordeling af Måger 2005.

1 Sorthovedet Måge · 2 Sabinemåge · 3 Middelhavssølvomåge · 4 Kaspisk Måge · 5 Hvidvinget Måge · 6 Gråmåge.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1	16	6	16	6	2	4	6	20	6	1	83
2	17	7	13	1	0	0	0	4	0	0	42
3	3	1	11	3	1	1	10	25	9	3	67
4	5	0	26	5	3	0	9	121	46	68	283
5	8	6	2	0	0	1	0	0	0	0	17
6	21	12	10	0	0	2	0	1	1	1	48

Regional fordeling af Måger 2006.

1 Sorthovedet Måge · 2 Sabinemåge · 3 Middelhavssølvomåge · 4 Kaspisk Måge · 5 Hvidvinget Måge · 6 Gråmåge.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1	12	4	25	3	7	2	28	40	6	1	128
2	3	4	7	0	0	0	0	5	0	0	19
3	2	1	43	1	1	0	3	55	14	9	129
4	10	0	95	1	2	1	7	199	30	46	391
5	1	2	1	0	1	0	0	1	0	0	6
6	17	5	6	0	0	0	0	3	0	2	33

Fra sommerperioden i alt 6 fund: 10-12/7 1 3K, 24/7 1 3K Skagen, 20/8 1 Elling Å (NJ), 7/8 1 ad. N + 28/8 1 ad. begge Blåvand (RB) og 30-31/8 1 3K Hirtshals

Havn. Efterårets første fugl dukkede op ved Ørhage (NJ) 31/10 1 N.

(Rene Christensen)

Gråmåge, Mosede Havn, 4. februar 2006. Foto: Helge Sørensen.

Ride *Rissa tridactyla*

Kun yngleflokket omtales.

2005

Bulbjerg (NJ) 334 par og Hirtshals Havn (NJ) 42 par var de eneste indsendte ynglefund.

2006

Der var udelukkende oplysninger fra de samme lokaliteter som i 2005, Bulbjerg (NJ) 300 par og Hirtshals Havn (NJ) 44 par.

(Rene Christensen)

Sandterne *Gelochelidon nilotica*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1970	1983	1984	
16	5	NA	(113)	44	35	7	13	ca. 400	76	60	(1290)
2	0	+500	NA	(9-11)	(11)	2	4	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1971-77. Den danske ynglebestand angives i 1970 til 200 par. Fund af Sandterne udenfor (RB) og (vest-SJ) skal være godkendt af SU, før de medtages her i Årsrapporten. Eventuelle data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Første fugl var 20/5 1 Lakolk Sydsøer (SJ), mens sidste fugl var 15/8 1 Sønderho (RB). Der ynglede to par på Langli, som dog begge opgav. Lokalteter med to fugle i øvrigt var Rømø (SJ), Mandø (RB) og Skallingen (RB). En 1K-fugl sås 23/7 1 Rejsby Enge (SJ) og fra 28/7 frem til 15/8 blev Sandternen set regelmæssigt ved Heden på Fanø (RB). 28/7 var der 5 ad. med 1 1K på Heden, Fanø og 6/8 2 ad. med 3 1K samme sted. Om

disse fugle var et til flere ukendte danske par eller tyske ynglefugle vides ikke.

2006

6/5 2 Fanø Nordspids (RB) var årets første mens de sidste sås i august 22/8 1 1K og 2 ad. Sønderho Gamle Fuglekøje. Har den i ubemærket ynglet på Fanø (RB)? To fund fra (NJ) skal godkendes af SU, før de medtages her i Årsrapporten. (Rene Christensen)

Rovterne *Sterna caspia*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1980	1997	1988	
48	88	NA	(60)	79	75	61	72	138	137	100	(2330)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972 og 1975-77.

Rovterne, Årslev Engsø, 22. juni 2005. Foto: Christian Andersen Jensen.

2005

Med min. 48 fugle var totalen i 2005 det laveste antal siden 1990, hvor der var 36 fugle. Af de 48 fugle sås de 30 øst for Storebælt, hvilket er normalt.

Første fugl var 5/4 1 SØ Gedser Odde (LFM). Næste fugl var 26/4 1 Ø Hammer Odde (B), mens sidste fugl var 15/9 1 2K+ Skjern Enge (RK). Første fugle var noget tidligt på færde, mens de næste ligger indenfor det normale.

Ingen lokaliteter havde mere end 3 fugle. Største obs var 4/9 2 1K + 1 ad. S Dovns Klint (F).

2006

Efter et meget miserabelt år i 2005 rettede 2006 sig op med min. 88 fugle, og var det bedste år siden 1998 (89 fugle). 2006 var det 7. bedste år siden 1978. 67 fugle sås øst for Storebælt. Første obs var 12/4 2 S Limensgade (B). For 3. år i træk sås sidste fugle i Skjern Enge (RK), denne gang 11/9 1 2K. Bedste område var Vestamager/Kongelunden (S) 6/6 - 27/8 med min. 10 fugle, flest 11/8 1 1K + 2 ad., Christiansø (B) 27/7 - 19/8 9 T, flest 19/8 5 T og 21/6 - 25/8 6 fugle Ølseagle Revle (S), flest 12/8 4. Ingen andre lokaliteter havde mere end 4 fugle.

(Rene Christensen)

Splitterne *Sterna sandvicensis*

2005

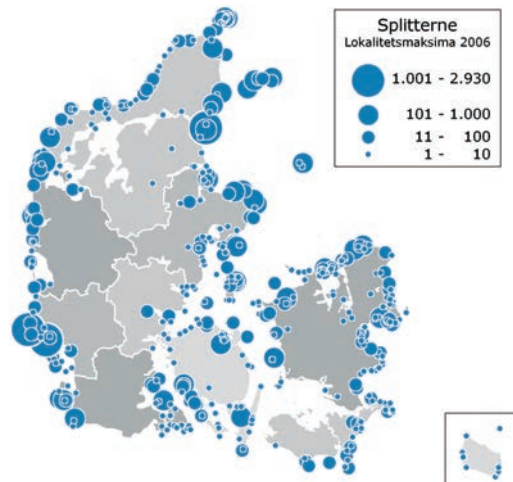
Der forelå i alt 533 obs i DOFbasen mellem 22/3 6 Sælving (ÅH) og 14/11 1 Blåvands Huk (RB). Det største antal var 6/8 2000 Blåvands Huk og 29/8 570 Nordmandshage (NJ). Observationerne var fordelt langs kysterne overalt i landet. Splitternen kom med i

DATSY fase 2, og yngleforekomsten opgøres til 4300-4500 par, hvilket vurderes at være på niveau med de foregående år (Nyegaard & Grell 2006). Gregersen (2006) opgør efter en detaljeret analyse bestanden i 2005 til 4268 par.

2006

I alt 617 obs blev der indrapporteret på DOFbasen mellem 24/2 2 Thyborøn Havn (RK) og 27/11 2 Klintholm Havn (LFM). Februar observationen står alene indtil 4/3 1 Thyborøn (RK), der også var tidligt på færde. Først fra ult. marts observeredes arten regelmæssigt. Fund af denne art i februar er meget usædvanlige, men der foreligger dog enkelte fortilfælde på DOFbasen. De største tal var 8/7 1200 Blåvands Huk (RB), 1/8 960 Agger Tange (NJ), 28/8 750 Grenen (NJ) og 1/9 1100 Nordmandshage (NH). Ligesom i 2005 bemærkedes, at der var meget få obs fra Limfjorden. Ynglebestanden opgøres af DATSY til omkring 6100 par.

(Jens Gregersen)

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1997	2005	2002	
286	13	5	2	2	196	49	228	1926	286	18	2344

Kommentar: Uden invasionen i 1997 udgør gennemsnit 1990-99 4 fugle.

2005

Et meget stort år med min. 286 fugle, flest i den østlige og sydlige del af landet. Invasionen ramte landet den 13/5. Før denne dag var der ikke set en eneste fugl! 13/5 sås 266 fugle, mens der 14/5 kun sås 31 fugle. Et eksempel på det hurtige gennembræk er fra Maribosø-

erne (LFM): 13/5 76 fugle, 14/5 1 fugl og 15/5 7 fugle. Der var 12 obs af mere end 10 fugle. De største nævnes, alle fra 13/5: Margrethe Kog (SJ) 16 R, Karlsmosen (F) 27 R, Utterslev Mose (S) 18 NØ, Damhussøen (S) 18 NØ, Præstesø (S) 17 R, sø ved Lellinge 19 R, Holme-gårds Mose (S) 16 R og Maribosøerne 76 R. Efter 15/5

Hvidvinget Terne, Præstesøen, Værløse, 13. maj 2005. Foto: Helge Sørensen.

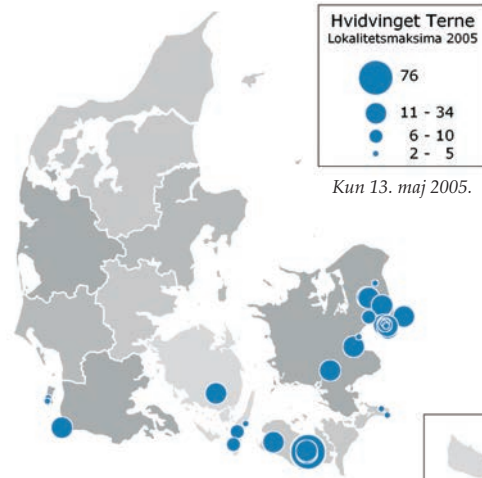

så der ganske få fugle med 23/5 3 ad. Vest Stadil Fjord (RK) som den største. Der sås 2 1K-fugle: 26/8 - 2/9 1 Vorup Engsø (ÅH) og 24-26/8 1 Tofte Sø (NJ). Fuglen ved Vorup Engsø blev også årets sidste.

2006

Efter 2005 kom vi ned på jorden med i alt 13 fugle. Flest fugle sås 4/5 2 Nyord (LFM) og 18/6 2 Føns Vang (F). Fuglene 4/5 var også årets første. Den sidste fugl var 13/9 1 ad. Vest Stadil Fjord (RK). En tidlig 1K-fugl sås 20/7 ved Margrethe Kog (SJ) og kan stamme fra et lokalt dansk eller tysk par. Ved Vest Stadil Fjord sås 30/8 - 2/9 1 1K.

(Rene Christensen)

Lomvie *Uria aalge*

2005 og 2006

Yngleforekomst: Der foretages ikke optællinger af de ynglende Lomvier på Græsholmen, da fuglene yngler meget tæt og utilgængeligt. Christiansø Feltstation har dog opmålt alle subkolonier, og forsøger herudfra at

vurdere bestandsstørrelsen og eventuelle større bestandsændringer. Ynglebestanden vurderes forsigtigt til 2500-3000 par med en (svagt) stigende tendens.

(Peter Lyngs/Christiansø Feltstation)

Alk *Alca torda*

I en artikel i Fugle i Felten præsenteres lidt af det store materiale, der gennem årene er indsamlet om Alkene på Græsholmen. Bl.a. redegøres for den kraftige stigning i bestanden gennem 1980'erne og frem til i dag (Lyngs 2005).

2005

Yngleforekomst: På Græsholmen (B) var bestanden på 895 par. På Nordbornholm var der ynglepar på tre lokaliteter: Slotslyngen 15 par, Hammerknode 5 par og Jons Kappel/Blåskinsdalen 7 par.

2006

Yngleforekomst: I 2006 talte Christiansø Feltstation 965 par på Græsholmen, hvor bestanden har været konstant stigende de sidste 25 år. Fra kystklipperne ved Slotslyngen (B) er der angivet ynglefugle i DOFbasen, men desværre er der ingen oplysninger om par-antal.

(Rene Christensen/ Peter Lyngs/Christiansø Feltstation)

Tejst *Cephus grylle*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2005	1996	2000	
1275	(1254)	NA	201	454	922	(1216)	NA	1089-1275	1069-1171	981-1119	-

Kommentar: Tabel omhandler kun antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1970-77 og 2001-2004. Antal ynglepar 2006 er anslået, ikke optalt.

Tejst, Vejrø, 8. juni 2006. Foto: Christian Andersen Jensen.

Yngleforekomst: Hovedparten af oplysningerne om ynglende Tejst er indsamlet og sammenstillet af Sten Asbirk, Skov- og Naturstyrelsen. Data vises i tabel-form. Ved lokaliteter hvorfra der savnes oplysninger er indsat opl. fra den seneste kendte optælling.

Det er ikke muligt udfra de tilgængelige data at konkludere noget om bestandsudviklingen. De kolonier der er optalt begge år, viser ikke nogen entydig bestandsudvikling, idet nogle går frem, andre tilbage.

(Rene Christensen)

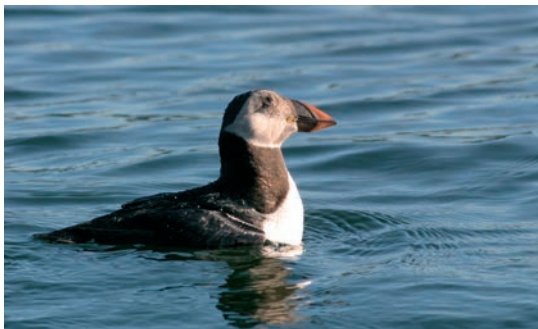
Tøjt ynglepar 2005-2006

Lokalitet	Antal par 2005	Kilde/optæller 2005	Antal par 2006	Kilde/optæller 2006
Hirsholmene (NJ)	561-690 par	Jens Gregersen	561-690 par?	ikke optalt
Deget (NJ)	141-150 par	Jens Gregersen	141-150 par?	ikke optalt
Ndr. Rønner (NJ)	45 par?	ikke optalt	45 par?	ikke optalt
Østerbyhavn (NJ)	0-4 par?	ikke optalt	0-4 par?	ikke optalt
Sangstrup-Karlby Klint (ÅH)	9 par	Hans Christophersen	15 par	Hans Christophersen
Hjelm (ÅH)	0 par?	ikke optalt	0 par?	ikke optalt
Hesselø (S)	115 par?	ikke optalt	115 par?	ikke optalt
Samsø, Vandstedet (ÅH)	2 par?	ikke optalt	2 par?	ikke optalt
Lindholm (ÅH)	6 par?	ikke optalt	6 par?	ikke optalt
Kyholm (ÅH)	7-10 par	DOFbasen	1 par?	ikke optalt
Vejrø (ÅH)	38 par?	ikke optalt	20-25 par	DOFbasen
Tunø (ÅH)	60 par	Søren Højager	45 par	Søren Højager
Æbelø (F)	0 par ?		1 par	DOFbasen
Sejerø (S)	60-93 par	Hans Frederiksen	81-87 par	H. Frederiksen, S. Asbirk
Endelave (VE)	9 par	Søren Højager	9 par	Søren Højager
Hjarnø (VE)	0 par	Jens Gregersen	0 par	Jens Gregersen
Mejlø (F)	3 par	Lars Hansen	3 par	Lars Hansen
Nekselø (S)	0 par?	ikke optalt	0 par?	ikke optalt
Musholm (S)	25-30 par	DOFbasen	14-30 par	P. Ahrenst, L. Hansen, S. Flex
Reersø (S)	0 par	Pia Ahrenst	0 par	Pia Ahrenst
Romsø (F)	2-3 par	Jens Gram	2 par	Lars Hansen, Jens Gram
Anholt (ÅH)	2-4 par?	Ikke optalt	2-4 par?	Ikke optalt
Sprogø (S)	4 par	Knud Flensted	10-12 par	Lars Hansen
I alt	1089-1275 par		1078-1254 par	

Lunde *Fratercula arctica*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2002	1990	1995	
70	50	NA	(22)	41	65	53	54	101	100	85	(1568)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1974-76.

Lunde, Vejle Havn, 5. august 2005. Foto: Peter Nielsen.

2005

Efter et jævnt år i 2004 blev 2005 det 6. bedste år nogensinde og det bedste siden 2002. Der sås 15 fugle (8 døde) i 1. halvår og 55 fugle (1 død) i 2. halvår. 1. halvårs sidste fugl var 25/3 2 døde Skagen (NJ). Som det er blevet en tradition var der også denne sommer fugle i Vejle Fjord (VE) 13/8 - 28/9 op til 3 fugle (16/8 2 2K

+ 1 ad.). 30/8 1 2K og 4/9 2 R Rosenvold (VE) kan stamme herfra. Andre sommerfund, der bør nævnes, var 2/8 1 V Kragesand (SJ) og 11/8 1 V og 12/8 2 V begge Sønderskoven (SJ). 27/8 findes 1 død ved Liver å's udløb (NJ). Efteråret startede planmæssigt med de første fugle i oktober, men i år skete det med et af de sjældne fund på Bornholm, kun øens andet fund, 10/10 1 V Dueodde. I modsætning til de sidste par år sås der kun ganske få fugle ved de nordsjællandske kyster. Dog sås 18 af de 55 efterårsfugle i Kattegat. Bedste lokaliteter var 21/10 - 17/11 6 T + 2 R Skagen (NJ), 22/10 5 R og 23/10 2 T begge Blåvand (RB) og 18/10 - 3/12 8 T Fornæs (ÅH).

2006

Et jævnt år med 50 fugle (1 død) alle fra 2. halvår. For første gang i mange år var der ingen sommerfund fra Vejle Fjord (VE), derimod var der for 2. år i træk sommerfund fra Als (SJ), 2/7 1 V Sønderskoven. 10/7 1 2K S Stensnæs (NJ) var årets andet sommerfund. Selvom 2006 var et sløjt år, sås næste halvdel af alle

fugle ved den nordsjællandske nordkyst. Det drejede sig om 21 fugle, der sås fra 27/10 - 13/11. Den største observation var 28/10 4 N + 1 S Helsingør (S). Efter

Bornholm i 2005 fik sit andet fund, kom der i 2006 endnu et fund 10/10 1 IK V Hammerodde.

(Rene Christensen)

Turteldue *Streptopelia turtur*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1983	1993	1982	
60	68	NA	(70)	133	102	50	57	297	219	180	(3050)
14 sy	26 sy	NA	>2	NA	30	16	NA	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1971-74 og 1975-76. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne, max-antal ynglepar er 1993: 47 par, 1992: 38-44 par og 1999: 29-31 par.

2005

Der blev indrapporteret 60 Turtelduer for 2005, hvoraf der regnedes med ca. 14 ynglepar.

Årets første observation var fra 6/4 1 Brøndby Strand (S), mens den sidste Turteldue blev observeret 9/10 i Hvide Sande (RK).

Det sydlige Jylland var kerneområdet, men også Skagen-egnen (NJ) havde mange observationer.

Som sædvanligt var maj og juni de måneder, hvor de fleste Turtelduer blev observeret.

Der blev kun indrapporteret syngende hanner fra Sønderjylland og fra Ribe amt, fortrinsvis fra gammelkendte lokaliteter. Flest syngende hanner blev rapporteret fra Hønning Plantage (SJ), Frøslev Plantage (SJ) og Grøngård (SJ) – alle steder blev tre syngende hanner registreret. De øvrige syngende hanner fordelte sig således: 1 Selbjerg Vejle (NJ), 1 Rugbjerg Skov (SJ), 2 Høm (SJ) og 1 i Gram Kommune (SJ).

Derudover var der kun ganske få observationer af mere end en fugl: 21/5 2 Sølsted Mose (SJ), 28/5 4 Sottrup (SJ), 30/5 2 Skallingen (RB), 31/5 3 Skærbæk (SJ), 16/6 2 Harboøre Tange (RK) og 6/8 2 Bulbjerg (NJ).

2006

Dækningen af Turtelduens habitater var tilsyneladende bedre i 2006 end i 2005. I hvertfald indrapporteredes et højere antal individer og syngende hanner end året før. For hele landet blev der indrapporteret 68 Turtelduer i 2006 og i alt ca. 26 syngende hanner.

Årets første observation var 24/4 1 Grøngård (SJ), mens den sidste Turteldue blev observeret 1/10 i Hanstholm (NJ). Flest observationer kom fra de Søn-

derjyske lokaliteter og Skagen (NJ). Observationerne lå fortrinsvis i maj og juni, men også juli og august.

Syngende hanner blev fundet i Århus Amt, på Bornholm, i Ribe amt og især Sønderjylland. Flest syngende hanner blev rapporteret fra 29/6 4 Beckmanns Plantage (SJ), 6/7 og 17/7 3 Frøslev Plantage (SJ), 6/7 3 Bommerlund Plantage (SJ) og 10/8 2 Ellum (SJ).

Desuden blev enkelte syngende hanner fundet ved 10 andre lokaliteter i Sønderjylland samt 8/5 Savmølle Skov (ÅH) og 21/7 ved Bodilsker (B).

De øvrige observationer, var fortrinsvis af enkelt individer, bortset fra 21/5 2 Lovrup Skov (SJ), 26/5 2 Skagen og 21/7 4 Sønder Ådal (SJ).

Årsrapporternes tal for Turteldue er stærkt varierende, da duens levesteder sjældent besøges af ornitologer (Tofft 1993). Dækningen må således betragtes som utilstrækkelig.

De fleste observationer kommer fra Sønderjylland, hvor størstedelen af ynglebestanden menes at holde til (Grell 1998). Bestanden ligger formentlig omkring 100-135 par (Grell 1998).

Turtelduen har generelt været i tilbagegang i Europa bortset fra Baltikum og Finland, hvor en svag fremgang har kunnet spores (BirdLife International 2000). Ifølge Pan-European Common Bird Monitoring har artens nedgang været mindre udtalt i de nye EU-medlemslande end i de gamle EU-medlemslande. De fortrinvis østeuropæiske lande har haft en mindre intensiv land- og skovbrugssektor. Det kan muligvis have givet en mindre hård medfart for Turtelduerne i disse lande (PECBM 2006).

(Jannik Hansen)

Regional fordeling af Turteldue 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	8	4	6	1	0	30	1	7-8	0	1	ca. 60
2006	12	0	7	1	0	40	0	2	3	3	68

Slørugle *Tyto alba*

Forekomster af denne art behandles alene af DATSY.

Stor Hornugle *Bubo Bubo*

Forekomster af denne art behandles af DATSY. Der er ikke i de 2 år, 2005 og 2006, gjort iagttagelser, som ikke

umiddelbart har at gøre med ynglefund eller optræden på potentielle ynglelokaliteter.

(Hans Pinstrup)

Kirkeugle *Athene noctua*

Forekomster af denne art behandles alene af DATSY.

Mosehornugle *Asio flammeus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1983	1982	1979	
250	335	NA	(298)	(308)	(214)	299	276	527	380	379	(7471)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-73, 1974-77, 1988 og 1991-92. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne, max-antal ynglepar er 1979: 12-16 par, 1990: 10-12 par og 1993: 11 par.

De største forekomster af Mosehornugle ses som regel sidst på vinteren. Det kunne eventuelt tyde på, at der sker en tilflyvning af fugle, måske tiltræk nordfra på det tidspunkt. Hver vinter er der lokaliteter med store koncentrationer af fugle, men det er ikke sådan, at det nødvendigvis er de samme lokaliteter år efter år, som er overvintrings-/rasteplads.

En opgørelse af ynglebestanden foretages af DATSY.

2005

Der blev iagttaget ca. 250 fugle i løbet af året (forsigtig vurdering). De største forekomster var 6/1 9 Aalborg Marina – eneste større antal herfra. 6/1 – 27/3 sås "dagligt" Mosehornugle ved Helnæs Made (F) med følgende maximumtal: 16/1 11, 7. og 9/3 13. 1. halvårs største antal var imidlertid 9/3 14 Fogense Enge (Lille-

strand) (F). Forårstræk blev blandt andet registreret langs den nordsjællandske kyst, hvor der i perioden 20/3 – 16/5 iagttoges 27 fugle med 23/3 3 Gilbjerg Hoved (S), 25/3 3 Gilbjerg Hoved, 1/4 3 Korshage (S) og 29/4 3-4 Gilbjerg Hoved som de største forekomster. Ved Skagen (NJ) noteredes i perioden 27/4 – 4/6 mindst 5 forskellige fugle med 24/4 4 Grenen (NJ) og 3/5 3 Grenen som største antal.

Fra efteråret forelå en meget stor forekomst: 17/10 20 Mandø, vestlige forland (RB).

2006

Et meget fint år med mindst 335 fugle (meget forsigtigt vurderet). Ikke mindst nogle meget store koncentrationer fra januar til april var imponerende.

Ved Kastrup (S) sås i perioden 22/1 – april op til 21

Forekomst af Mosehornugle i Danmark, 1997-2006.

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
118	190	350	345	290	-	295	300	250	335

Mosehornugle, Kastrup, Amager, 11. februar 2006. Foto: Helge Sørensen.

Mosehornugle, Kastrup, Amager, 11. februar 2006.
Foto: Helge Sørensen.

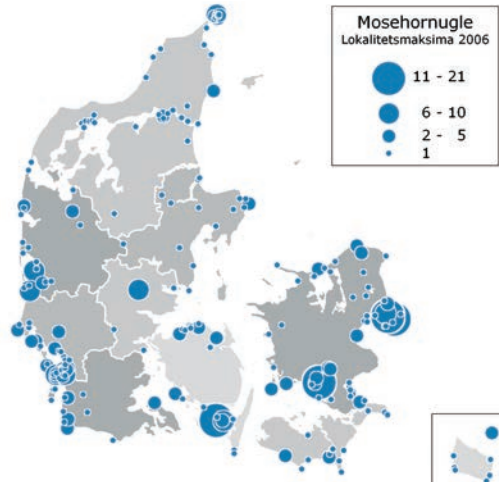
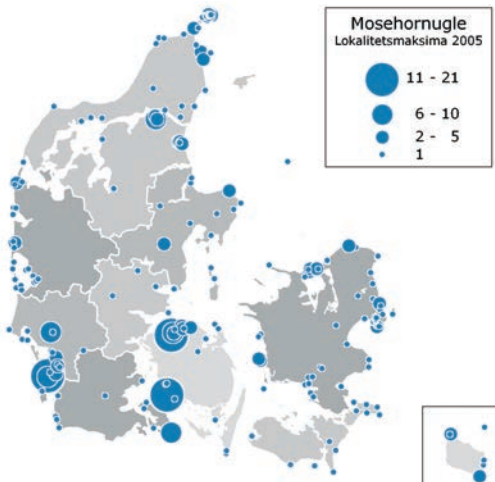
ugler, der dagrastede i græs- og ruderatområder samt på stenbunker langs kysten ved Kastrup og Københavns Lufthavn, og om eftermiddagen kunne ses flyve

ud til fouragering bl.a. over lufthavnens græsarealer. De største antal der blev meldt fra området var 27/1 17, 4/2 21, 7/2 15 og der var stadig mange ugler på lokaliteten i marts, således 14/3 11. Den sidste observation fra Kastrup/Kystvejsområdet var 21/4 1. Endnu en lokalitet havde mange vinterugler. Monnet, Tåsinge (F) 26/1 – 7/3 med følgende tal: 3/2 6, 5/2 6, 7/3 7. Øvrige større ansamlinger fra 1. halvår var 20/1 12 Ydernæs-søen, Næstved (S), 10/2 18 Hjortø (F), 28/2 15 Hjortø (F), 31/3 og 9/4 7 Uldum Kær (VE) og 22-23/4 7 Mandø (RB).

Fra de traditionelle forårstræklokaliteter ved den nordsjællandske kyst, Gilbjerg Hoved (S), Korshage (S) og Kronborg (S), sås i perioden 29/3 – 16/5 blot 17 fugle. Ved Skagen (NJ) blev der i perioden 17/4 – 14/6 registreret mindst 12 fugle, hvoraf 26/4 7 Nordstand (NJ) var største forekomst.

De eneste større forekomster fra 2. halvår var 17/10 6 Mandø, 16/12 7 Værnengene (RK) og 17/12 8 Værnengene.

(Hans Pinstrup)

Perleugle *Aegolius funereus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1989	1986	1987	
1	8	NA	(3)	8	7	4	4	15	14	14	(207)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne og derfor undladt. Max. er 1996: 7 sy, 2000: 3-4 par og 1991: 3 par. Vedr. evt. hemmeligholdte ynglefund henvises til DATSY, da disse er ikke tilgængelige for årsrapporten.

En detaljeret opgørelse over fund/bestand foretages af DATSY. Her bringes blot en oversigt over de rå data.

2005

Blot en enkelt forekomst med 9/6 1 Svinemose (B).

2006

Et meget flot år med mindst 8 fugle fordelt på følgende forekomster: 12/2 – 23/3 max. 4 syngende Paradisbak-

ker (B), 1-14/3 1 syngende Rø Plantage (B), 14-19/3 1 syngende Tved Plantage (NJ), 9/7 1 kaldende Paradisbakker (B), 15/10 1 1K ringmærket Gedser Odde (LFM), 19/10 1 død (trafikdræbt) Brønshøj (S) og 2/12 1 død (med svensk ring) Nykøbing Falster (LFM).
(Hans Pinstrup)

Natravn *Caprimulgus europaeus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1994	2001	1987	
159	236	NA	(59)	(138)	191	(209)	184	304	291	290	(4438)

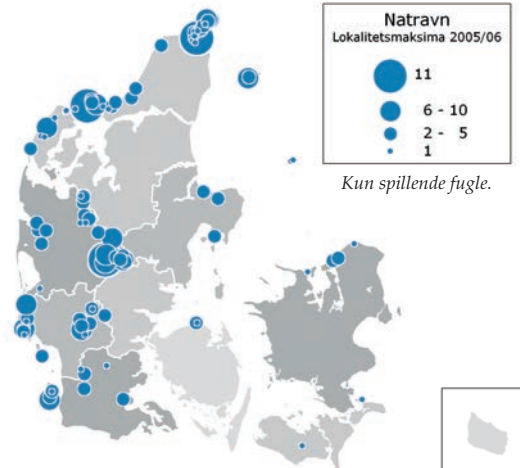
Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-76, 1988-89 og 2004. Forekomsten gælder typisk syngende fugle (>95%) og kun få rastende eller trækfugle.

2005

Mellem 117 og 159 territorier blev indrapporteret i 2005. Dette var betydeligt under de seneste bestandsestimater (se nedenfor), men dækningen af denne art må anses for at være ringe i de fleste rapportområder. De nordjyske lokaliteter tegnede sig for flest territorier, men også Ringkøbing, Ribe og Århus amter havde en betydelig mængde territorier. Fundene lå i tidsrummet 9/5 til 13/9. Der er indtastet et sent fund 15/10, som bør dokumenteres. Det er det næstseneste fund på DOFbasen nogensinde. De største optællinger var 11/6 11 syngende Lild Klitplantage (NJ), 1/7 6 syngende + 5 set Bordrup-Oksby Plantage (RB) samt 12/7 10 Nørlund Plantage (RK/VE).

2006

Væsentligt flere Natravneterritorier blev indrapporteret for 2006 blandt andet på grund af en fin indsats på især fastlandslokaliteterne i Sønderjylland. Sjællandske og fynske lokaliteter blev ligeledes dækket bedre i 2006. Kun Lolland-Falster-Møn og Bornholm havde ingen rapporter om Natravneterritorier, resten af landet havde flere end i 2005. Yderdatoerne for forekomsten var 29/4 og 10/9. Fundet 29/4 af en han, der blev trådt op på Flakfortet (S) er det hidtil tidligste af de godkendte fund på DOFbasen, der forelå et endnu tidligere fund fra 14/4 2006, men det bør dokumenteres nærmere for offentliggørelse. De største optællinger var 22/5 16, heraf 10 syngende Ålbæk Klitplantage (NJ) og 2/7 13, heraf 4 syngende Skagen Klitplantage (NJ). Bestanden i Danmark har været nedadgående (Grell 1998) og blev anslået til mellem 500-600 par efter en inventering 1992-1996 (Jensen & Jacobsen 1996). På

europæisk plan har arten også haft tilbagegang, bl.a. i Tyskland (BirdLife International 2004).

Som flere andre arter, holder Natravnen til i områder, der kun i begrænset omfang besøges af ornitologer, ligesom den er mest aktiv i skumringen. Således er dækningsgraden meget varierende, og når en særlig indsats gøres for at undersøge artens forekomst, vil dette influere betydeligt på indrapporteringerne. Det er blevet foreslået, at stormfaldet januar 2005 har givet Natravnebestanden bedre muligheder i det mere åbne landskab (jf. FDN 2006) og dermed givet en fremgang. På landsplan kan dette dog være vanskeligt at erkende på grund af de svingende indrapporteringer. Andre steder i landet blev arten eftersøgt uden held, bl.a. på flere bornholmske lokaliteter.

(Jannik Hansen)

Regional fordeling af territoriehævdende/syngende fugle af Natravn 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	43-76	21-28	30	18-19	0	2	0	1	2	0-1	117-159
2006	59-93	31	38	23-28	2	27-30	3-5	9	0	0	192-236

Isfugl *Alcedo atthis*

2005

Yngleforekomst: Dette år blev 19 sikre og 29 sandsynlige ynglepar indrapporteret. Desuden var der en række enkeltstående observationer af enlige fugle i yngletiden

Regional fordeling af ynglepar af Isfugl 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	0-11	6-7	0	7-13	1-6	1-3	2-3	2-5	0	0	19-48
2006	1-13	4-5	0	1-10	0-2	1-5	0	2-5	0	0	9-40

på andre lokaliteter. Størstedelen af ynglefundene kommer fra Jylland – kun fire af de sikre par (21%) stammer fra Fyn og Sjælland.

Flest ynglefugle rapporteredes fra Rørbæk Sø (VE), hvor 3 familieflokke blev set 18/8.

2006

Yngleforekomst: 9 sikre og 31 sandsynlige ynglepar blev det samlede resultat for året. Som i 2005 var der desuden en række observationer i yngletiden af enkeltindivider, observeret rundt om i landet. 78% af de sikre ynglepar blev registreret vest for Lillebælt. Kun 2 på Sjælland. Antallet af indrapporterede ynglepar varierer ofte betydeligt fra år til år. Fra 1996 til 2006, lå det laveste antal sikre ynglefund på 3 par og det højeste i perioden var på 20 par. 2005 og 2006 ligger således lidt over gennemsnittet. Antallet i 2006 er lidt højere end 2005, og der blev indrapporteret flere Isfugle i dele af landet dette år (jvf. Fugle og dyr i Nordjylland 2006). Flere steder i Europa er bestanden af Isfugl nedadgående (BirdLife International 2004), men den danske bestand anses for stabil, med ca. 300 par (Grell 1998).

(Jannik Hansen)

Isfugl, Stubber Ådal, 29. juli 2006. Foto: Gerner Majlandt.

Biæder *Merops apiaster*

Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	1999		2000	1992		
34	25	NA	(4)	19	29	41	43	72	83	61	(792)	
		NA	<1	<1	>1	3	3	-	-	-		

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76. Flest par er registreret 1998: 3-7 par, 2000: 4-6 par og 2003: 4-6 par. Evt. data om hemmeligholdte ynglefund er ikke tilgængelige for årsrapporten. Der henvises til DATSY.

2005

Der blev indrapporteret 34 Biædere i 2005, hvoraf hele 29 blev set i første halvår og blot 5 i årets sidste halvdel. Årets første indrapportering var 28/4 1 Skagen (NJ), en meget tidlig observation. Flest Biædere på en gang var der 22/5 7 Skagen.

Udover Skagen, havde både Sjælland, Falster, Møn, Sønderjylland og Århus Amt sommerbesøg af Biædere. Der blev dog ikke konstateret yngleforsøg i Danmark i 2005 (Nyegaard & Grell 2006).

Årets sidste observation var fra 17/7 1 nær Sønder Åby (F).

I Sverige havde man færre observationer end sædvanligt og kun en enkelt i Skåne (Strid 2006).

2006

Der indrapporteredes 25 individer i 2006, og kun en af disse var fra 2. halvår.

For andet år i træk blev den første Biæder observeret i

Skagen (NJ) allerede 28/4. Årets største antal fugle var 31/5 4 Ålsrode (ÅH).

De fleste sommerfund var fra Skagen og gjaldt trækende fugle. Der blev ikke registreret yngleforsøg i år (DATSY).

Det enlige efterårsfund, 26/8 1 Egebjerg ved Ballerup (S), var dermed også årets sidste biæderobservation. Biæderen vendte tilbage som dansk ynglefugl i 1998, og frem til 2004 var der årligt ynglepar på Sjælland (Grell m.fl. 2004, Lange 2006). I den nordlige, europæiske del af udbredelsesområdet har der generelt været fremgang for arten (Nyegaard & Grell 2006), og varme somre anses for en mulig grund hertil (Mälöw & Nodel 2000). Da Danmark ligger i den absolut nordligste kant af udbredelsesområdet, vil det være sandsynligt, at en art som Biæder med jævne mellemrum yngler her i landet. Det er dog næppe sandsynligt, at det bliver til en stabil bestand i overskuelig fremtid.

(Jannik Hansen)

Regional fordeling af Biæder 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	20	2	0	2	0	1	1	2	6	0	34
2006	9	3	3	4	0	0	1	5	0	0	25

Hærfugl *Upupa epops*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1997	1996	2003	
27	11	NA	(16)	23	27	22	21	43	41	41	(768)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76.

2005

27 Hærfugle blev indrapporteret i 2005, og der var observationer fra samtlige rapportområder. Fra 5-8/4 opholdt en Hærfugl sig i Klegod ved Holmsland (RK), og den blev dermed årets første. I alt 18 fugle blev set i første halvår. To af disse var årets eneste sommerfund, 8/6 1 Hårbølle Havn på Møn (LFM) og 10/6 1 Begtrup Vig (ÅH).

Årets første efterårsfugl var 25/9 1 Gammel Hviding (RB) efterfulgt af yderligere otte fund. Sidste fund og årets eneste vinterfund var 26/12 1 Grindeskov (RK). Vinterfund er usædvanlige. Hærfugle overvintrer sædvanligvis syd for Sahara (Rasmussen & Fjeldså 2002).

2006

Ikke siden 2000 har der været så få indrapporterede Hærfugle som i 2006 (Lange et al. 2002). Bare 11 observationer blev indrapporteret, seks i første halvår og 5 i andet halvår.

Årets første var 1/1 1 på Næstvedkanten (S). En fugl var set gentagende gange i området, også i efteråret

2005. Årets eneste sommerfund var 10/6 1 Gesten ved Vejen (RB).

Første fugl i efteråret var 16/9 1 Østermarie (B), og årets sidste Hærfugl blev set 24/10 1 et sted i Stenløse Kommune (S).

Hærfugl har i årtier haft en jævn nedgang i randområderne af dens udbredelsesområde (BirdLife International 2004), således også i Europa. For den vestlige og nordlige del af dens europæiske udbredelsesområde er den således betragtet som truet (Hustings 1997), omend bestanden tog til i dele af Tyskland frem til 1990'erne (Mälöw & Nodel 2000). En kombination af klimatiske ændringer til vådere somre og intensiveret landbrug menes at være blandt årsagerne til den nord-europæiske nedgang (Bauer & Berthold 1997).

I Danmark har vi haft svingende antal gennem de seneste årtider, dog oftest mere end tredive observationer årligt. I Sverige, har man til gengæld haft et gennemsnit på 70 fra 1992-2005 (Strid 2006).

(Jannik Hansen)

Regional fordeling af Hærfugl 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	2	3	4	2	1	2	3	5	4	1	27
2006	1	0	1	0	0	0	0	5	0	4	11

Vendehals *Jynx torquilla*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1981	1980	1982	
218	251	NA	(193)	(370)	(143)	166	161	533	517	467	(6888)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-73, 1975-76, 1988 og 1991. Ynglefugleoplysninger er meget mangelfulde og derfor undladt. Max-antal ynglepar er fra 1974: 25-30 par, 1998: 23-29 par og 2003: 7-25 par.

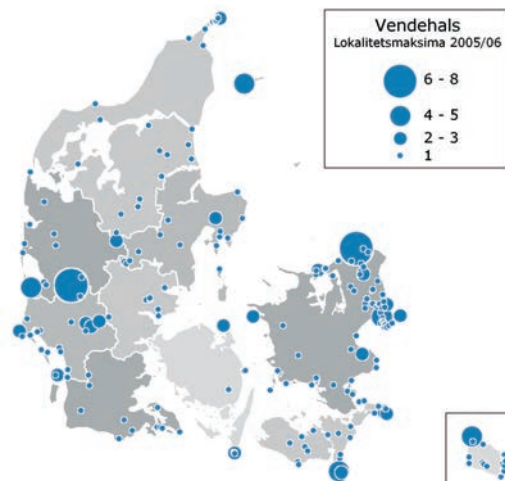
2005

Der blev indrapporteret 218 Vendehalse for 2005 mod 188 i 2004. Den første var 2/4 1 Bredlund Plantage (ÅH), hvilket var tidligt. Den næste til normal tid 16/4 1 Kikhavn (S). De fleste observeredes i forårsperioden, i alt 119, når ynglefuglene fratrækkes.

Der blev indrapporteret 10-23 ynglepar, fordelt på NJ 2-5 par, RK 8-11, SJ 1 og RB 0-2, VE 0-2, LFM 0-1, B 0-1. Bedste lokalitet var stadig Borris Hede (RK) med 7 sikre ynglepar. Det var det bedste år her siden 1987. Her blev 59 unger ringmærket. Ét af kuldene var meget stort – 13 unger! Det er kun set én gang før i perioden 1970-2004.

De sidste var 2/10 1 Nyord Enge (LFM) og 3/10 1 Mythue Eng (RB).

Forekomsten i efteråret lå på 49 fugle og faldt i perioden 7/8-3/10. Der blev ringmærket 10 Vendehalse på

fire træksteder. Heraf Tipperne (RK) 4 og Blåvands Huk (RB) 3.

2006

Arten havde fremgang igen i år – idet der blev indrapporteret 251 Vende-halse i 2006 mod 218 i 2005. Det bedste resultat i mange år. Den første blev hørt til sædvanlig tid 18/4 1 Stensbæk Plantage (SJ).

De fleste observeredes i forårsperioden, i alt 139, når ynglefuglene fratrækkes.

Der blev indrapporteret 11-20 ynglepar, fordelt på NJ 0-1 par, ÅH 0-1, RK 8-12, SJ 1-2, RB 2, S 0-1, LFM 0-1. Bedste lokalitet var igen Borris Hede (RK) med 4-5 sikre ynglepar. I 4 kasser kom der henholdsvis 9, 4, 6 og 6 unger på vingerne. I den 5. kasse blev 8 æg forladt. 25 unger og to adulte blev ringmærket.

Forekomsten i efteråret lå på 72 fugle og faldt i perioden 22/7- 21/10. Efterårstrækket indledtes først rigtigt 13/8 over hele landet fra Bornholm til Sønderjylland og varede ved med daglige obs til 3/9, hvorefter træk- ket aftog. De næstsidste var 23/9 1 Gulstav Mose (F) og 10/10 1 Kulhuse-Brovig (S). Den sidste 21/10 1 Mandehoved (S) var sen.

Der blev ringmærket i alt 16 Vende-halse på de tre træk- steder Gulstav (F), Gedser (LFM) og Blåvand (RB).

(Leif Novrup)

◀Vendehals, Christiansø, 6. maj 2006. Foto: Johnny Madsen

Sortspætte *Dryocopus martius*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1988	1983	1981	
31	33	NA	(62)	97	(65)	(45)	NA	133-163	102-111	101-111	-

Kommentar: Tabel omhandler kun antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1970-73, 1975-76, 1978, 1990, 1998, 2000, 2002-03 og 2004.

2005

Årets samlede sum af ynglepar var væsentligt lavere end i 1990'erne, men dog højere end 2004. I alt var der 17-31 ynglepar fordelt i de fleste egne af landet. Dette år var der ingen ynglende Sortspætter på Bornholm, hvor arten havde en betragtelig bestand i 1990'erne og ind i starten af dette årti.

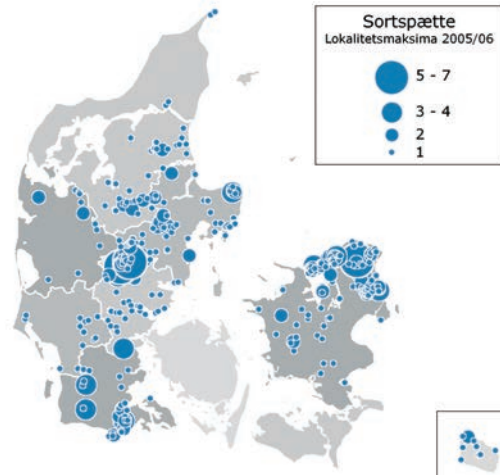
2006

Der blev fundet flere ynglepar i 2006 givetvis grundet en større ornitologisk indsats, ikke mindst i det Sønderjyske. Materialet menes dog stadig at være meget mangelfuldt, især Århus Amt forventes at have flere ynglefugle.

Efter artens indvandring som ynglefugl tilbage i 1961 har der været stor opmærksomhed omkring Sortspæt-

Regional fordeling af ynglepar af Sortspætte 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	0-1	2-5	1	9-13	1	2	0	2-8	0	0	17-31
2006	0-1	0-2	0	0-4	1	15	0	3-10	0	0	19-33

ten, og dens spredning rundt om i landet har været fulgt nøje. I de senere år er antallet af ynglefund ikke blevet registreret i samme omfang. Dette skyldes givetvis et vist fald i fokus på arten. Det er dog tydeligt, at arten er i tilbagegang som ynglefugl i flere egne af landet, bl.a. i Nordjylland og ikke mindst på Bornholm. Det er spørgsmålet om den seneste bestandsvurdering på 200-250 par (Grell 1998) stadig er aktuel. En koordi-

neret gennemgang af kendte ynglepladser ville givetvis kunne give et mere præcist billede af bestandens størrelse og udvikling.

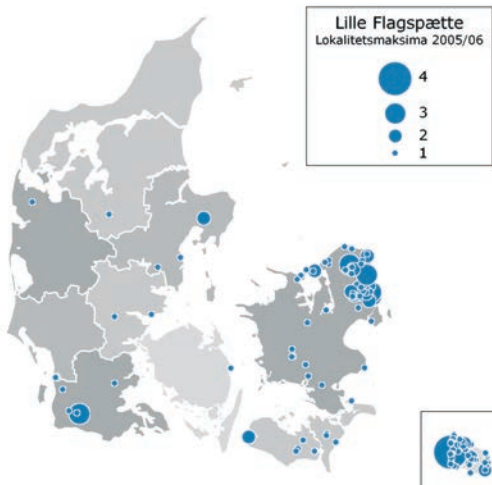
Den europæiske bestand er ifølge Pan-European Common Bird Monitoring i fremgang (PECBM 2006), men arten har dog været i tilbagegang også i Tyskland (BirdLife International 2004).

(Jannik Hansen)

Lille Flagspætte *Dendrocopos minor*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1998	2006	1997	
88	102	NA	(31)	(57)	79	(85)	NA	167	102	101	(2130)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1988-89 og 2002. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne fra år til år og derfor undladt. Max-antal ynglerpar er 1998: 64-74 par,

ynglebestand på mellem seks og ti par, mens der var et sikkert og 8 mulige par i Sønderjylland.

Dækningen må antages at være mangelfuld, da arten givetvis yngler i så godt som alle landsdele (Grell 1998). Dækningsgraden varierer ofte fra år til år, da Lille Flagspætte yngler i områder, der er svært tilgængelige og derfor ikke besøges jævnligt af feltornitologer (Grell et al. 2004).

Fra flere lokaliteter, der tidligere har været kendt som ynglelokalitet for Lille Flagspætte, findes ingen eller kun få observationer. En del af disse lokaliteter er givetvis ikke eller kun sjældent besøgt. Ofte er observationer, der giver et sikkert billede af yngleforsøg (dvs. aktive redehuller, udføjne unger, immature fugle) sjældne, ikke mindst grundet det ofte uvejsomme terræn i ynglebiotoperne.

(Jannik Hansen)

2005

I 2005 blev 85-88 individer af Lille Flagspætte indrapporteret. De indrapporterede oplysninger tydede på 9 sikre og 19 mulige ynglerpar. De mulige ynglerpar dækkede over par set i yngletiden samt syngende hanner. Yngleparene fordelte sig på tre regioner: På Bornholm var der mellem 1 og 6 ynglerpar. Sjælland havde mellem 7 og 11 ynglerpar, mens Sønderjylland havde 1-2. Sandsynligvis var der mange flere par, bl.a. på Lolland og Falster (se nedenfor).

2006

Med 100-102 indrapporterede individer ligger totalen for 2006 over de seneste år, men langt fra 1998, der med 167 individer indtil nu har været året med den højeste total (Søby & Christensen 2000). Observationerne kom fra alle rapportområder, bortset fra Ringkøbing Amt. Der blev kun indrapporteret ynglefugle, yngleforsøg og syngende hanner fra Sønderjylland og Sjælland. Observationerne fra de sjællandske lokaliteter gav en

Lille Flagspætte, han, Draved Skov, 26. april 2006. Foto: Tommy Maul.

Regional fordeling af Lille Flagspætte 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	0	1	0	1	1	4	1	50-52	5	22-23	85-88
2006	1	0	3	0	1	5	1	43-45	5	41	100-102

Toplærke *Galerida cristata*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1978-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1981	1980	1978	
11	11	NA	562	(390)	(84)	13	23	715	705	676	(5005)
1-2	2-3	NA	85	(117)	(28)	5	10	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Toplærke er første gang med i Årsrapporten i 1978. Der mangler årstotaler fra 1988-90 og 1992. Største yngleforekomster er indrapporteret fra 1984: 119 par, 1986: 109 par og 1985: 107 par.

2005

Den danske ynglebestand i Hirtshals (NJ) var på 1-2 par, hvor største observation var 20/6 5 Hirtshals Havn (2 ad. med 2 1K samt 1 ad. lidt derfra), 5/8 5 Hirtshals Banegård (4 ad. + 1 1K). Udover Hirtshals blev Toplærke truffet i Frederikshavn (NJ), en stationær fugl hele året omkring H.C. Ørstedsvvej, 14/3 1 Skagen, 20/3 1 Hellebæk (S), 3/5 1 TF Grenen (NJ), samt 19/9-2/10 1 Trekoner, Roskilde (S).

2006

Årets ynglebestand i Hirtshals var på 2, muligvis 3 par. Udover Hirtshals (NJ) var der fund i Frederikshavn (NJ), hvor formentlig samme fugl som sidste år blev set fra 8/5-10/9 omkring H.C. Ørstedsvvej samt 28/6 1 Skagen (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Rødrygget Svale *Cecropis daurica*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	2006	1997	
5	10	3	<1	>1	3	6	6	16	10	9	89

2005

Med en årstotal på 5 fugle blev 2005 et år tæt på seneste 10 års gennemsnit. Alle fund var fra maj, og der var kun fund fra Østdanmark. Første fugl sås 3/5 1 Ø kl. 07.30 og senere samme dag endnu en fugl kl. 14.29 Gilbjerg Hoved (S). Det kan naturligvis ikke udelukkes, at det var samme fugl, men er her regnet som 2 fugle på grund af den store tidsmæssige afstand mellem de to observationer. Årets øvrige fugle var 5/5 1 Ø Korshage (S), 15/5 1 Ø Mandemarke Haver (LFM) og 16/5 1 fou. Klinteskoven (LFM).

2006

Et meget flot år, det næststørste hidtil, med i alt 10

fugle, kun overgået af 2003 med 16 fugle. Alle fund var sædvanligvis fugle på forlænget træk i maj måned. Der blev set et større indryk (6 fugle) omkring dagene 4-6/5, imens de sidste 4 fugle sås i perioden 13-16/5. De første fugle sås 4/5 1 SØ Enebærrodde (F) og 1 V Skagen (NJ). Dagen efter 5/5 1 V Gilbjerg Hoved (S) og 1 Skagen (NJ). De sidste fugle i første bølge var 6/5 1 NV Fyns Hoved (F) og 1 Fosdalen (NJ). De næste fugle var 13/5 1 S Aborrebjerg (LFM), 14/5 1 R Grenen (NJ), 22/5 1 fou. Ø Bødkermosen (LFM) og sidste fugl 26/5 1 R Hejresøen, Vestamager (S), som nåede at blive set af flere tililende ornitologer.

(Jørgen Staarup Christensen)

Storpiber *Anthus richardi*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1994	2003	1988	
34	25	12	>1	12	28	27	26	65	51	50	605

2005

Et ganske pænt år med i alt 34 fugle, hvilket er lidt over seneste 10 års gennemsnit. Fra foråret forelå hele 3 fund med 15/4 1 Ø Korshage (S), 3/5 1 R Tontoft Nakke (SJ) og 19/5 1 R NØ Korshage. Fuglen fra 15/4 er meget tidlig, og det er måske samme fugl som 16/4 sås ved Hitarp, Helsingborg i Sverige. Fra Danmark foreligger 26 forårfund til og med 2004 med kulmination i maj. Fra Sverige foreligger samlet 21 fund fra foråret til og med 1999 (SOF 2003) med flest fund primo maj. Arten angives at skulle overvintre fåtalligt i det sydlige Spanien og Portugal (Snow & Perrins 1998), hvorfor forårsfund kan gælde fugle på returtræk herfra til yngleområderne i Østasien. Forårets forekomst står dog ingen steder i Nordeuropa mål med efterårets forekomst. De fleste fugle i Europa om efteråret regnes for at vedrøre

omvendt træk, da arten optræder hyppigst i år med østenvind.

Efterårets forekomst var på 31 fugle, hvor første fugle blev set primo september med 6/9 1 R Horsens Havn (VE), 8/9 1 R Nordhavnstippen (S) og 8/9 1 Mandø (RB). Fra 23/9 til 30/9 sås i alt 12 fugle, flest ved Blåvand (RB) 23/9-26/9 3 S og Grenen (NJ) 23/9-28/9 2 R/T. I oktober sås 13 fugle mellem 8/10-30/10 primært langs Vestkysten med i alt 8 fugle (fra Agger Tange til Mandø). I november flere fugle end normalt med i alt 4 fugle 8-9/11 1 R Vester Vedsted Sluse (RB), 9/11 1 Agger Tange (NJ), samt 9/11 1 TF og 19/11 1 TF Grenen. I alt havde Grenen 5 fugle, Blåvand 4 fugle og Harbøre/Agger Tange (RK/NJ) 3 fugle. Kun en enkelt fugl fra Fanø (RB) i år.

2006

Med 25 fugle blev 2006 et år lidt under normalen. Fra foråret kun et enkelt fund af en rekord-sen fugl 19/6 1 R Grenen (NJ), hvilket er det 2. sommerfund fra Danmark. Det første var fra en fugl rastende 31. maj til 5. juni 1978 på Christiansø (B). Efterårets 25 fugle fordelte sig med 11 fugle september, 13 oktober og 1 november, hvor første fugle sås 17/9 1 R Flyndersø, Korshage (S), 19/9 1 R Lejsø (S) og 21/9 1 TF Grenen. Igen sås efterårets fugle

meget spredt mellem 17/9 og 3/11, med antydning af en lille kulmination 23-30/9 med 8 fugle, mens forekomsten i oktober forløb uden tydelig kulmination, dog 9/10 3 T Fanø sydspids (RB). Efterårets sidste fugle var 25/10 1 SV Nordmandshage (NJ), 30/10 1 S Gedser Odde (LFM) og 3/11 1 S Fanø sydspids (RB). Flest fugle blev set på Fanø (RB) 4 fugle, Blåvand (RB) 3 fugle og Grenen (NJ) 3 fugle.

(Jørgen Staarup Christensen)

Markpiber *Anthus campestris*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	1983	1981	
10	12	NA	39	76	(36)	21	(23)	115	110	90	(1423)
		NA	NA	(16)	14	8	12	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972-76 og 1997. 10-års gennemsnit er beregnet på de seneste 9 år, da 1997 mangler. Tre største år for yngleforekomst er 1982: 26-33 par, 1989: 29-31 par, 1998-99: 18-24 par.

2005

Med kun 10 fugle (incl. ynglefugle) blev årstotalen den laveste hidtil. Der blev kun konstateret et sandsynligt ynglepar i Nordjylland ved Damsted Klit (NJ) og fra Anholt var der kun 27/5 1 syngende fugl Ørkenen (ÅH). I Sverige blev bestanden i 2005 skønnet til at være på 38-48 par, alle i Skåne og Halland, hvilket var på niveau med året før (Strid 2006).

Fra foråret forelå kun 4 observationer foruden ovennævnte: 26/4 1 Nyord Enge (LFM), 19/5 1 R Korshage (S), 23/5 1 SV Grenen (NJ) og 28/5 1 V Spodsbjerg (S). Efterårets forekomst var ligeledes yderst sparsom med 7/9 1 SØ Hyllekrog (LFM), 13/9 1 S Blåvands Huk (RB) og desuden en sen fugl med 31/10 1 imm. R Nordstrand, Skagen (NJ). De seneste fund er fra 14/11 1988 Ulvedybet (NJ) og 2/11 2000 Hanstholm (NJ).

2006

Trods intensiv eftersøgning på Skagen Odde og Anholt var resultatet kun et sikkert ynglepar ved Råbjerg Stene (NJ) samt 29/5 1 R Anholt. Fra yngletiden i øvrigt 18/7 1 Raghammer (B). Årstotalen blev på samme niveau som 2005 med kun 12 fugle, heraf de 2 fra foråret, 4 sommer og 6 efterår.

Årets første fugl var 5/5 1 Ø Korshage (S) og eneste øvrige observation fra foråret udover mulige ynglefugle blev 28/5 1 TF Skagen (NJ). Efterårets forekomst var 12/8 1 N Gedser Odde (LFM), 22/8 1 V Røsnæs (S), 24/8 1 V Venslev Huse (S), 27/8 1 R Stignæs Vejle (S) og 1 SV Hyllekrog (LFM) samt 1 S Blåvands Huk (RB).

(Jørgen Staarup Christensen)

Rødstrubet Piber *Anthus cervinus*

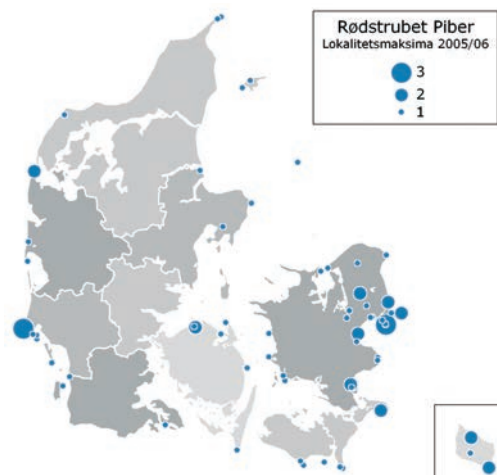
Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1991	1992	1994	
58	81	NA	(79)	137	184	74	81	355	307	260	(4047)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-73 og 1975-76.

2005

Med 58 fugle blev 2005 et år i den lave ende af skalaen. Der blev noteret 5 fugle i foråret mellem 12/5-26/5 og 53 fugle i efteråret mellem 27/8-13/10.

Forårets fugle var 12/5 2 N Damvad Å (S), 22/5 1 Fyns Hoved (F) og 1 Christiansø (B), samt 26/5 1 R Fornæs (ÅH). Efterårets første fugl blev observeret 27/8 1 Christiansø, 30/8 1 1K R Hyllekrog (LFM) og 3/9 1 S Hanstedreservatet (NJ). Efterårets forekomst var meget spredt uden nogen tydelig kulmination, men fra 16/9-30/9 noteredes trækkende / rastende fugle dagligt med i alt 23 fugle i perioden og igen en lille opblomstring 7/10-12/10 med 11 fugle. Primære lokaliteter var Grenen (NJ) 6 fugle (23/9-10/10), Dueodde (B) 6 fugle (22/9-16/10) og Christiansø 5 fugle (22/5 1, samt 4 27/8-5/10), mens Kongelunden (S) havde et skuffende år med kun 3 fugle (5/9-12/9).

2006

Med en årstotal på 81 fugle blev 2006 endelig et lidt bedre år. Årets forekomst var fordelt med 13 fugle forår (5/5-12/6) og 68 fugle efterår (26/8-25/10). Forårets første fugl var 5/5 1 Ø Enebærrodde (F), 9/5 1 N Juvre Forland, Rømø (SJ) og 11/5 1 Grenen (NJ) og 11-14/5 1-2 R Strandenge v/ Jesore (F). Desuden 14-16/5 2 R Feddet (S) og forårets sidste blev 12/6 1 Grenen. Efteråret fugle ankom 26/8 1 Blåvands Huk (RB), 27/8 1 1K R Østersø, Knudshoved (F) og 29/8 1 Lejsø (S).

Efterårets gennemtræk kulminerede medio-ultimo september med i alt 37 fugle, hvor største observation var 17/9 3 SØ Kongelunden (S). Sidste fugle sås 13/10 3 S Blåvands Huk (RB), 14/10 1 S Vest Stadil Fjord (RK) og en efternøler 25/10 1 SV-R Sønderskoven (SJ). Største lokaliteter i 2006 blev Grenen 8 fugle (3 fugle 11/5-12/6 og 5 fugle 6/9-23/9), Kongelunden 8 fugle (16/9-4/10) og Blåvands Huk 6 fugle (26/8-13/10).

(Jørgen Staarup Christensen)

Skærpiber *Anthus petrosus***2005**

Yngleforekomst: Der blev i alt indrapporteret 24-28 ynglepar: 21/5 16-20 par Hirsholmene (NJ), 22/5 7 par Deget ved Frederikshavn Havn (NJ) og 17/7 1 par Sælvig Havn, Samsø (ÅH). Den danske ynglebestand er i Grell (1998) opgjort til ca. 115-130 ynglepar, hvor de primære ynglepladser er Hirsholmene (40-50 par) Nordre Rønner (22 par) og Deget (20 par). Således lå årets niveau fra både Hirsholmene og Deget væsentligt under bestandsopgørelsen fra 1993-1996.

2006

Yngleforekomst: Et meget magert år, hvad angår indrapporterede ynglefund. Således manglede helt optællinger fra især de nordjyske kernelokaliteter, og der blev ikke indtastet ynglefund i DOFbasen fra øvrige landdele. Desuden uhyre beskeden sommerforekomst, hvor der i juni og juli forelå kun 3 fund af 4 fugle: 11/6 1 R Frederikshavn Havn (NJ), 16/7 1 R Blåvands Huk (RB) og 29/7 og 30/7 Østhavnen, Århus (ÅH). Det må kunne gøres bedre.

(Jørgen Staarup Christensen)

Skærpiber, Gilleleje, 29. oktober 2006. Foto: Helge Sørensen

Bjergpiber *Anthus spinoletta*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	2001	2004	
327	184	0	0	<1	52	356	289	672	415	395	3012

Kommentar: Første fund er fra 1989.

2005

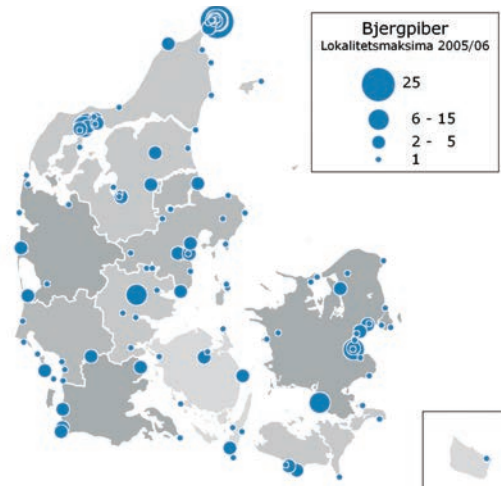
Skønsmæssigt er rapporteret 174 fugle i 1. halvår og 153 fugle i 2. halvår, hvilket gav en årstotal på 327

fugle, hvilket var under de to foregående år, men stadig det 4. største år hidtil. Der er foretaget en kraftig udsortering i antallet af formodede gengangere.

Antallet af fugle var ret konstant i årets første 3 måneder med januar 53, februar 67 og marts 48, dog var det forskellige lokaliteter som bød ind på månedstotalerne. De største forekomster 2/1 9 Vesløs/Arup Vejle (NJ), 6/2 15 Avnø/Svinø Vig (S), 7/2 10 Grenen-Nordstrand (NJ) og 20/2 10 Uldum Kær (VE). Forårets sidste fugle var fra Østjylland med 4/4 1 Årslev Engsø (ÅH), 6/4 3 Brabrand Sø (ÅH) og en efternøler 20/4 1 Brabrand Sø. Efterårets første fugl var 1/10 1 Ishøj Strand (S), 17/10 1 Råhede Enge (RB) og 19/10 1 Grenen (NJ). Ultimo oktober steg antallet af fugle, især ved Skagen, som fuldstændig dominerede 2. halvårs total. De første større antal sås 31/10 21 Grenen/Nordstrand og igen mange fugle 20/11 32 og 21/11 25 (gengangere) Grenen Nordstrand. Eneste større forekomst udenfor Skagen var således 30/12 5 Græse Strandeng (S).

2006

Med kun 184 fugle var årets forekomst næsten en halvering i forhold til 2005. Fordeling var 116 fugle i 1. halvår og kun 68 fugle i 2. halvår. I forhold til tidligere år skyldes nedgang dels meget få fugle i februar (17 fugle), dels færre fugle i Vejlerne (NJ) samt færre fugle i Skagen (NJ) særligt i 2. halvår. De største antal fra 1. halvår var 25/2 9 og 4/3 12 Uldum Kær (VE), 5/3 6 Køge Sydstrand (S) og 8/3 8 Grenen (NJ). Forårets sidste fugle var 11/4 1 Keldsnor (F), 14/4 1 Egebjerg Enge (VE) og 18/4 1 Fårup Sø (VE). Den første fugl i 2.

halvår var tidligt på færde med 26/9 1 Ishøj Strand (S), og de næste var 5/10 1 Ishøj Strand og 12/10 2 Saksfjed Inddæmning (LFM). De eneste større forekomster fra 2. halvår var alle fra Skagen med 30/10 5, 5/11 8 og 17/11 10 Grenen/Nordstrand (NJ) og desuden 26/11 4 Bygholm Vejle (NJ). Sidste større forekomst var 17/12 8 Grenen Nordstrand.

(Jørgen Staarup Christensen)

Sortrygget Hvid Vipstjert *Motacilla alba yarrelli*

Årstotal		Hyppeghed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006 (973)
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2001	2004	2003	
60	70	NA	(2)	15	31	74	62	106	90	75	

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1973-1979.

En forekomst begge år helt efter bogen, med hovedparten af observationerne fra det sydvestlige Jylland (RB).

2005

Et gennemsnitligt år med observationer af ca. 60 fugle. De første var 17/3 2 hanner Gl. Hviding Engsø (RB) og 20/3 1 han Skallingen (RB). De sidste var 22/7 1 han Silkeborg (ÅH) og 30/7 1 Lakolk Sydsøer (SJ). Der var ingen observationer af mere end to fugle sammen.

2006

Ligeledes et gennemsnitsår med observationer af ca. 70 fugle.

De første var 9/3 1 Mejrup (RK), 25/3 1 Fanø Nordspids (RB) og 26/3 1 han Rindby Sø (RB). De sidste var 16/8 1 Hønen, Sønderho (RB), 1 hun Ølsemagle Revle (S), 25/8 1 hun Sneum Sluse (RB) og 8/10 1 Sønderho Strand (RB). Følgende var de største forekomster: 27/3 4 Nordby Enge (RB), 27-28/3 3 Sloen (RB), 28/3 3 Fanø Nordspids, 30/3 3 Nordby Enge, 8/4 3 Skideneng (RB). Der var et enkelt ynglefund: 28/7 1 ad. + 2 juv. Mandø (RB).

(Hans Pinstrup)

Sortrygget Hvid Vipstjert 2K han, Flade Sø, Thy, 15. april 2006.
Foto: Jens Jørgen Andersen.

Gulhovedet Gul Vipstjert *Motacilla flava flavissima*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1995	1986	1987	
3	10	NA	(2)	8	6	6	6	13	12	12	(184)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1974-1979.

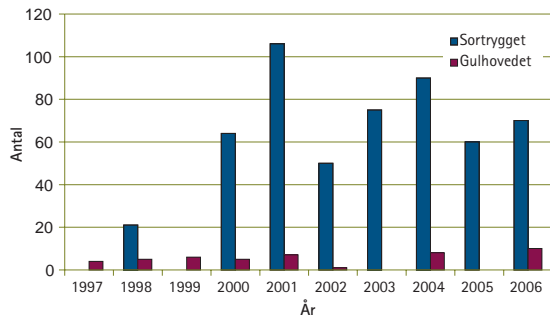
2005

Et dårligt år med blot 2-3 fugle: 28/4 1 han Årslev Engsø (RB), 3/6 1 han Vest Stadil Fjord (RK) og 11/6 1 han Bøvling Klit (RK).

2006

Et af de bedste år med en forekomst af i alt 10 fugle: 23/4 1 Skødstrup Enge (RB), 25/4 2 Mandø Gammelkog (RB), 4/5 1 han Værneengene (RK), 12/5 1 han Grønningsen (RB), 13/5 1 han Lakolk Sydsøer (SJ), 22/5 1 han Birkepøl (SJ), 19/8 1 han Majbølle Nor (LFM), 22/8 1 Roborghus – Sneum (RB), 6/9 1 Hummelvig/made (SJ).
(Hans Pinstrup)

Sortrygget Hvid Vipstjert og Gulhovedet Gul Vipstjert 1997-2006.

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2004	2005	
7	11	7	1	2	2	7	5	11	10	7	97

2005

Et flot år med i alt 7 fugle, og dermed det næststørste hidtil. Første fund var 2/5 1 han rmk. og 4/5 1 hun rmk. begge ved Blåvands Huk (RB). Af stationære fugle var der for anden gang et sikkert ynglefund ved Kær i Sønderborg (SJ), hvor hannen første gang blev hørt syngende 4/5 og sidste gang 3/7, og 22/6 blev ungefodring iagttaget. Det første sikre danske ynglefund er fra netop Kær i 2003. Den eneste stationære fugl herudover var en meget populær fugl, som blev hørt af mange 7/5-16/6 ved Tryggevælde Ådal (S). Øvrige fund var 26/5 1 sy Grenen (NJ) og endnu fra fugl fra Als 8/6 1 sy Hartsø (SJ).

2006

Rekordforekomst af Sydlig Nattergal med i alt 11 fugle (inklusive 2 ad. + 2 juv. ved Kær (SJ)). Første fund er 25/4 1 R Gl. Hviding Engsø (SJ). Herefter indfandt yngleparret ved Kær (SJ) sig 27/4, hvor hannen hørtes første gang. Sidste observation var fra 16/7, hvor også ungefodring af 2 juv blev set. Desuden 4/5 2 fugle i sangduel på lokaliteten. Igen i år blev en fugl hørt 31/5 1 Hartsø (SJ). Bornholm havde et stort år med hele 3 fugle, 8/6-5/7 1 Svenskehavn (B), 10/6 1 Ølene (B) og 25-28/6 1 Hammeren (B) alle syngende fugle. Øvrige observationer var 4/5 1 syngende Ringholm (LFM) og 18/6 1 syngende Fyrvej, Skagen (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Sydlig Blåhals *Luscinia svecica cyanecula*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2006	2005	2004	
148	186	NA	0	<1	3	(99)	NA	186	148	134	(653)
94	82	NA	NA	(16)	2	40	NA	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Arten var ynglefugl i landet i 1800-tallet, første ynglefund efter 1970 er fra 1992. Der mangler årstotal og ynglefugle tal fra 2003.

Efter en dramatisk tilbagegang i 1970'erne, først og fremmest på grund af ødelæggelse af egnede habitater, er arten nu igen i tydelig fremgang i Nordeuropa. I Holland steg bestanden fra ca. 800 ynglepar i 1978 til ca. 6500 ynglepar i 1990. I Slesvig-Holsten øgedes bestanden først fra 1993. Den positive udvikling begyndte ved Elbmundingen og ved floden Eider og fortsætter stadig væk. I 1998 vurderedes bestanden til at omfatte ca. 150 ynglepar, deraf 40-50 ynglepar i Neufelder Koog (Berndt, Koop & Struwe-Juhl 2002). Artens

udbredelse nordpå har positiv indflydelse på den danske bestand. En 1K Sydlig Blåhals, som blev ringmærket i Belgien i 2003, bliver i 2005 fundet ynglende i Friedrichstadt i Slesvig-Holsten. I alt meldes der om fremgang i antallet af ynglende Sydlige Blåhalse langs den nordtyske vestkyst i 2005. Der observeres ynglende/territoriehævende fugle på mindst 7 nye lokaliteter i 2005 (Koop 2005, Jeromin 2005). I 2006 meldes fortsat om kraftig udbredelse af Sydlig Blåhals ved vestkysten i Slesvig-Holsten, især på

Regional fordeling af Sydlig Blåhals i 2005 og 2006. Tallene fra 2005 omfatter alene syngende/territoriehævdende hanner samt fund udenfor yngleområderne. Tallene fra 2006 er opgjort som summen af lokalitetsmaksimum, dvs. at hanner og ungfugle kan være medregnet.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	-	1	36	-	-	111	-	-	-	-	148
2006	-	4	58	-	-	124	-	-	-	-	186

halvøen Eiderstedt og på øen Nordstrand. I den østlige del af Slesvig-Holsten sker der en langsom udbredelse ved slambedene ved Kieler Kanalen som kerneområde (Koop 2006, Jeromin 2006).

Ubestemte Blåhalse indenfor det kendte yngleområde i Sønderjylland og Vestjylland er behandlet som Sydlig Blåhals.

2005

Denne race var i 2005 målet for en grundig eftersøgning og optælling især i Sønderjylland og den vestlige del af Ribe amt. Også Lolland blev dækket, men her blev der ikke gjort registreringer af racen (Andersen, Green & Johansen 2006). Dele af de indsamlede observationer er desværre ikke indtastet på DOFbasen, hvilket gør det vanskeligt at beregne totaler og regionale fordelinger. Der blev i undersøgelsen registreret i alt 147 syngende/territoriehævdende hanner i perioden 1/4-23/7, alle i Sønderjylland og Ribe amt. De største koncentrationer var 28 Rudbøl Kog (SJ), 20 Magisterkog (SJ), 18 Margrethekog (SJ), 14 Ballum Enge (SJ) og 12 Højer Kog (SJ). Racen blev eftersøgt i Sønderjylland i slutningen af marts, men de første fund blev gjort 1/4

1 sy. Sneum Engso (RB) og 3 sy. Rudbøl Kog (SJ). Det nordligste fund hvor racen blev angivet, var en fugl der blev set og derfor ikke er medregnet i ovennævnte undersøgelse, 7/4 1 han R Tipperne (RK). Der forelå yderligere to fund af ikke-racebestemte Blåhalse, fra Skjern Enge (RK) og dermed indenfor det område hvor Sydlig Blåhals tidligere er registreret, men da begge fund blev gjort i træktiden for den nordlige race, medtages de under denne. Årets sidste blev 23/7 1 R Gl. Hviding Engso (RB) og samme dag 3 Rudbøl Kog.

2006

Der blev registreret 186 Sydlige Blåhalse (sum. af lokalitets max.) i perioden 31/3-18/8, heraf 90 ynglende/territoriehævdende fugle på 37 lokaliteter, fordelt med 52 (SJ), 37 (RB) og 1 (RK). Flest var der (lokalitets max >5): 8 Margrethekog (SJ), 11 Magisterkog (SJ) samt 28 Rudbøl Kog & Sønderkog (SJ). De første var 31/3 1 sy. Varde Å (RB) og 1 sy. Rudbøl Kog (SJ). De nordligste fund var fra Vonå (RK) samt Skjern Enge (RK). Nogle af disse fund er indtastet som ubestemte Blåhalse, men da fundene blev gjort i april medtages de her. Det sidste fund var 27/7 4 Rudbøl Kog.

(Arne Bo Larsen)

Nordlig Blåhals *Luscinia svecica svecica*

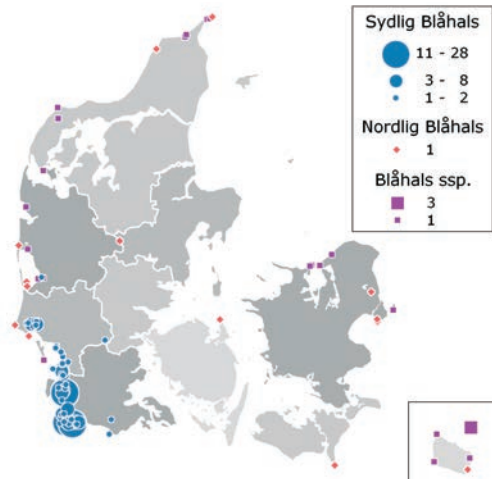
Årstotal		Hypighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1980	1997	1995	
42	71	NA	(73)	166	(136)	93	87	300	265	244	(184)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76 og 1991.

Ubestemte Blåhalse uden for de kendte yngleområder for Sydlig Blåhals i Sønderjylland og Vestjylland er behandlet som Nordlig Blåhals.

2005

Der blev registreret 42 Nordlig Blåhals fordelt med 37 forår (6/5-28/5) og kun 5 fra efteråret (13/8-15/11), 2005 blev dermed et år langt under gennemsnittet. Hovedparten af fuglene stod Christiansø (B) sædvanen tro for, med i alt 15 fugle 6/5-26/5, og det første fund i foråret var herfra. Flest var der 20/5 3 R Christiansø (B). Forårets sidste var 28/5 1 syngende Bølling Sø (RK/ÅH). Efterårets fund var 3/9 1 ad. og 6/10 1 ad. han, begge Kongelundsstranden (S), 4/9 1 han Saltholm (S), 12/9 1 1K ringmærket Gedser (LFM) samt det sidste fund 15/11 1 han Tversted Plantage (NJ). Der er tale om det hidtil seneste fund af Blåhals i Danmark.

Regional fordeling af Nordlig Blåhals 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	7	3	4	-	-	-	1	11	1	15	42
2006	13-15	3	-	-	-	-	1	11	1	40	69-71

2006

Der blev registreret 71 fugle og forekomsten blev dermed noget større end sidste års, omend den stadig var under gennemsnittet. Christiansø dominerede som sædvanlig foreåret, med i alt 40 fugle i perioden 10/5-31/5. Den første var dog fra Fyn, 6/5 1 Fyns Hoved. De bedste dage på Christiansø var 10/5 med 15 R, og 14/5 10 R. Skagen (NJ) havde et stort år, med i alt 9-11 fugle i foråret, heraf 16/5 3.

Efterårets forekomst var som sædvanlig fåtallig, i alt 7 fugle 13/8-18/10. I alt 4 fund i august var usædvanligt. 13/8 1 1K ringmærket Indfjorden (RK) og 18/8 1 hunfarvet Thyholm (RK) blev ikke racebestemte, og kunne måske være af den sydlige race, men vi har valgt at medtage dem her, da de nordligste dokumenterede fund af den sydlige race er omkring Ringkøbing Fjord. Det er ikke muligt at racebestemme hunner og ungfugle i felten. Årets sidste Blåhals var 18/10 1 Hanstholm Fyrhaver (NJ).

(Arne Bo Larsen)

Nordlig Blåhals, Ertsholmene, 10. maj 2006. Foto: Johnny Madsen. ▶

Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola torquata*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1998	1996	2000	
48	45	NA	(10)	22	(54)	51	49	80	69	62	(1134)
24	21	NA	0-2	NA	(9)	25	22	-	-	-	

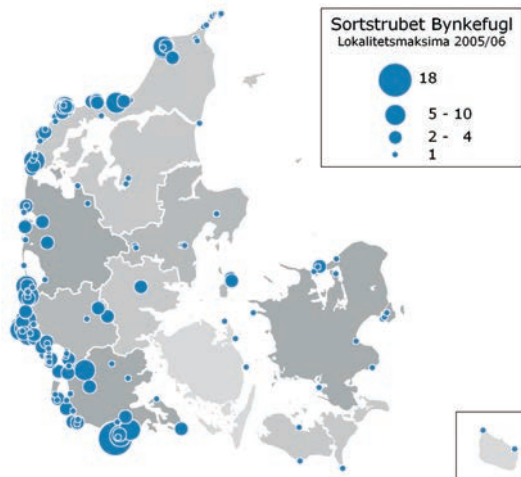
Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Årstotaler mangler fra 1972-73, 1976 og 1997. Flest par er registreret 2000: 31 par, 2003: 30 par og 1999: 25 par.

Intensiveringen af landbruget førte til stærk tilbagegang i 1970-erne. Fra slutningen af 80-erne går det langsomt fremad igen, og der sker en udvidelse af bestan-

den mod nord (Bauer, Bezzel & Fiedler 2005). I Slesvig-Holsten findes i 1997 63 territorier på 27 lokaliteter ved en intensiv optælling, mens bestanden i 1998 allerede

Sortstrubet Bynkefugl, hun, Harboøre Tange, 30. oktober 2005. Foto: Gerner Majlandt.

vurderes til at omfatte 120-140 ynglepar. Perspektiverne for arten er positive på grund af tiltagende braklægning og ekstensivering af afgrænsningsarealer (Berndt, Koop & Struwe-Juhl 2002). I 2005 øges bestanden yderligere og der observeres flere ynglepar i de gamle kerneområder og på nye lokaliteter (Jeromin 2005, Koop 2005). Udviklingen fra 2005 fortsætter i 2006 i Slesvig-Holsten med øget udbredelse af Sortstrubet Bynkefugl.

2005

Der blev indrapporteret 23-24 ynglepar på 17 lokaliteter fordelt med 10 par (SJ), 5-6 par (RB), 1 par (VE), 2-3 par (RK), 1 par (ÅH), 4 par (NJ), flest: Frøslev Mose 6 par

(SJ). Forårets første større forekomster (>2) indledtes 24/3 3 Frøslev Mose (SJ) og 3 R Blåvands Huk (RB). Efterårets sidste større forekomster (>2) var 22/10 3 R Hamborg (NJ). Der var kun få vinterobs.

2006

Der blev registreret 21 ynglepar i 2006 fordelt med 12 par (SJ), 3 par (RB), 2 par (RK), 1 par (ÅH) og 3 par (NJ). Forårets første større forekomst (>2) var 24/3 3 Kors-hage (S). Efterårets sidste større forekomst (>2) var 25/10 4 R Blåvands Huk (RB). Der var en større vinterobservation (>1) 28/12 3 R Grønningen (RB).

(Arne Bo Larsen)

Vindrossel *Turdus iliacus*

2005

Yngle- og sommerforekomster: Forårstrækket ebbede ud pri. maj med enkelte efternølere i løbet af maj. Det sidste fund drejede sig muligvis om et yngleforsøg, 20/5-1/6 1 syngende Bastemose (B). Der er dog ikke berettet om yderligere yngleindici.

2006

Yngle- og sommerforekomster: Forårstrækket ebbede ud i løbet af maj med sidste fund 21/5 1 Skagen (NJ). Der var to sommerfund: 1/6 1 sy. Bjerregrav Mose (ÅH) samt 18/6 1 ringmærket Grenen (NJ).

(Arne Bo Larsen)

Ringdrossel *Turdus torquacus*

2005

Sommerforekomster: Forårstrækket sluttede 28/5 med 1 hun Blåvands Huk (RB) og 1 han Gilbjerg Hoved (S). De næste observationer var fra efterårstrækket: 25/9 2 R Blåvands Huk (RB), 2 Lyngvig Fyr (RK) og 1 Dødeå Enge (ÅH).

2006

Sommerforekomster: Forårstrækket sluttede 31/5 med 1 han Vippefyret, Skagen (NJ). Der var et enkelt sommerfund: 17/6 1 han Kraneled (LFM). Efteråret indledtes med 3/10 3 Nordmandshage (NJ) og 2 S Hammer Bakker (NJ).

(Arne Bo Larsen)

Flodsanger *Locustella fluviatilis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1995	1992	2003	
13	6	11	2	(6)	15	12	34	25	21	(317)	

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1989.

2005

I årene 1990-2004 har gennemsnittet ligget omkring 15 fugle. Med 13 fund ligger 2005 kun lidt derunder. Alle nævnes: 22/5 1 Kikhavn (S), 22/5-28/5 1 Vindinge Å (F), 27/5-4/6 1 Korshage (S), 27/5-21/6 1 Rugballe Mose ved Fårup (VE), 28/5 1 Anholt (ÅH), 30/5-15/6 1 Skarresø (ÅH), 9/6 1 Vejen Mose (RB), 19/6-20/6 1 Hagbards Høj (S), 19/6 1 Borreby Mose (S), 21/6-2/7 1 Vrangstrup Enge (S), 28/6 1 Ravnstrup Kær (NJ), 3/7 1 Sose Odde (B) og 11/7 1 Skjern Å (RK). I alle tilfælde var der tale om syngende fugle.

2006

Med kun 6 fugle ligger forekomsten i 2006 under halvdelen af gennemsnittet af de sidste 16 år. Fundene ligger spredt over hele landet, alle nævnes: 11/5 1 Bødkermosen (LFM), 21/5-27/5 1 Tryggelev Nor (F), 28/5 1 Vejle Enge (VE), 6/6 1 Lindenberg-Gravlev Ådal (NJ), 16/6-18/6 1 Klint (S) og 26/8 1 Salthammer (B).

(Ursula Burmann)

Savisanger *Locustella luscinioides*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1989	1988	1991	
17	22	26	(7)	26	26	19	50	40	38	(713)	

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1973 og 1975-76.

2005

Der blev ikke konstateret sikre eller sandsynlige ynglefund, men der observeredes 17 syngende fugle på 14

lokaliteter. På to lokaliteter hørtes syngende fugle i længere perioder: 20/4-8/7 1-3 syngende Magisterkrog (SJ) og 12/5-11/7 1-2 syngende Brabrand Sø (ÅH).

Regional fordeling af Savisanger 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	1	1	2	4	-	3	1	2	3	-	17
2006	2	5	-	3	2	4	1	3	2	-	22

Magisterkog (SJ) var også den lokalitet, hvor den første syngende fugl observeres den 20/4. Den sidste observation var 22/9 1 sy. Gulstav (F).

2006

Den første observation i år var på samme lokalitet som den første i 2005: 23/4 2 syngende Magisterkog (SJ). På fem lokaliteter observeredes der syngende fugle i længere perioder: 23/4-26/5 1-2 Magisterkog (SJ),

25/4-9/5 1 Borreby Mose (S), 26/4-29/5 1 Utterslev Mose (S), 1/5-15/5 1 Fredmosen (F) og 22/5-10/6 1 Kolby Kås (ÅH). I alt blev der hørt 18 syngende fugle på 17 lokaliteter. Den sidste observation af en syngende fugl var 30/7 Brabrand Sø (ÅH). Desuden blev der i perioden 29/7-13/8 ringmærket 5 fugle ved Indfjorden (RK).

(Ursula Burmann)

Drosselrørsanger *Acrocephalus arundinaceus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1979	1984	1977-78	
19	17	NA	(19)	17	13	16	15	35	24	22	(524)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1973 og 1975-76.

I 1980'erne satte en katastrofal tilbagegang ind over store dele af udbredelsesområdet i Mellemeuropa og Danmark. Grunden hertil er først og fremmest ødelæggelse af egnede habitater, for eksempel afvanding af fugtige områder med tab af rørskove som følge (Bauer, Bezzel & Fiedler 2005). I Slesvig-Holsten er Drosselrørsanger efterhånden en stærkt truet art. I sammenligning med 70'erne er ynglebestanden i kerneområderne i Slesvig-Holsten i 90'erne gået tilbage med 90% (Berndt, Koop & Stuwe-Juhl 2002). Selvom der er egnede yngleområder, indrapporteres i 2005 kun 9 syngende fugle på 3 lokaliteter og i 2006 6 fugle på 6 lokaliteter (Koop 2005 og 2006, Jeromin 2005 og 2006).

2005

I perioden 9/5-24/8 observeredes der i alt omkring 19

fugle på 13 lokaliteter, heraf 11 syngende. Fra to lokaliteter blev der rapporteret mere end en fugl: 19/7 2 syngende Jarsskov (S) og 23/5-2/7 5 Maribosøerne (LFM). Et ynglepar observeredes ved Røgbølle Sø ved Maribo, Lolland (pers. medd.). Maribosøerne blev tidligere vurderet som muligvis eneste lokalitet i landet med en nogenlunde fast ynglebestand (Grell 1998).

2006

I perioden 12/5-25/8 observeredes i alt omkring 17 fugle på 15 lokaliteter, deraf 14 syngende. Fra Røgbølle Sø (LFM) indberettedes 3 syngende fugle i perioden 19/5-25/6. Som året før var det også stedet, hvor der observeredes et ynglepar.

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af Drosselrørsanger 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	3	1	-	-	-	-	1	5	8	1	19
2006	2	-	1	-	-	2	2	1	4	5	17

Høgesanger *Sylvia nisoria*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	1970	1992	
21	26	NA	(29)	38	28	21	48	58	56	50	(1015)
0	0	NA	NA	10	3	<1	<1	-	-	-	

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Årstotaler mangler fra 1972 og 1975-76.

2005

Forårets tre fund var: 24/5 1 R Christiansø (B), 31/5 1 T Grenen (NJ) og 1/6 1 sy. Knudshoved Odde (S). Efterårets 18 næsten udelukkende 1K-fugle observeredes i perioden 22/8-12/10. Her skal nævnes 22/8 2 1K ringmærket på Tipperne (RK), samt 20/8-13/9 i alt 5 på

Christiansø (B). Det sene fund var 12/10 1 R Korshage (S).

2006

Forårets to fund var 27/5 1 2K R Christiansø (B) og 28/5 1 2K hun ringmærket Grenen (NJ).

Regional fordeling af Høgesanger 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	3	3	3	-	-	-	2	3	2	6	21
2006	3	-	2	1	-	-	1	-	3	16	26

Efterårets første fugl 11/8 1 1K ringmærket Grenen var ifølge observatøren Skagens tidligste efterårsfugl og kom derfor muligvis fra ynglelokaliteter i Vestsverige eller Syd Norge. I alt observeredes 24 fugle i perioden

11/8-24/10, deraf 15 fugle 13/8-22/8 på Christiansø. Den sidste fugl observeredes endnu senere end året før, 24/10 1 1K fou. Gl. Hviding Kirke (RB).

(Ursula Burmann)

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1992	1988	1993	
5	11	6	7	13	28	14	19	57	53	42	577

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Første ynglefund er fra 1985 og arten er fortsat uregelmæssig ynglefugl. Max-antal ynglepar er 1997: 4 par, 2002: 3 par og 2004: 1-2 par.

2005

På Christiansø (B), hvor der så sent som i 2004 blev registreret to ynglepar, observeredes der kun en rastende fugl 27/5. Desuden indrapporteredes 28/5 1 sy. Anholt (ÅH), 11/6 1 ringmærket Grenen (NJ) samt 13/6 og 14/6 to observationer af syngende Lundsanger, sandsynligvis samme fugl, på Bornholm. Eneste efterårsfund var 24/8 1 R Christiansø.

holm med 4 observationer af 3 syngende fugle i perioden 20/5-16/6 samt 4 rastende fugle på Christiansø. Fra resten af landet observeredes kun to fugle, 11/6 1 sy. Blåvands Huk (RB) og 13/6 1 sy. Højsande, Læsø (NJ).

Efterårets to fund var 21/8 1 hun ringmærket Grenen (NJ) og 18/9 1 ringmærket Christiansø. Sidstnævnte fugl er ifølge observatøren Ertholmenes hidtil seneste observation.

(Ursula Burmann)

2006

Forårets første Lundsanger observeredes 20/5 1 sy. Gulløkken (B). De fleste observationer var fra Born-

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1996	2000	1999	
3	8	1	<1	6	16	10	11	84	30	20	293

2005

Året bød kun på 3 observationer af 4 fugle, deraf et af de i Danmark sjældne forårsfund, som dog er indstillet til SU-behandling (FDN 2006). Fra efteråret var der to fund, 7/10 1 R Christiansø (B) og 12/10 2 ringmærket Blåvands Huk (RB).

2006

Der blev observeret 8 fugle, dobbelt så mange som i 2005. Alle nævnes. Første fund var 12/10 1 ringmærket Ertholmene (B), efterfulgt af 16/10 1 R Skagen (NJ), 17/10 1-2 Hanstholm Fyrhaver (NJ), 24/10 1 R Blåvands Huk (RB), 29/10 1 Vang (NJ) og 13/11 1 R Blåvands Huk, som ifølge observatøren er det seneste fund på stedet nogensinde. En endnu senere observation var 19/11 1 R Gedser Odde (LFM).

(Ursula Burmann)

Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2005	1986	2006	
56	42	17	2	18	12	23	21	56	52	42	520

2005

Med 102 observationer af omkring 56 fugle blev 2005 et rekordår. De første fugle indberettedes 22/9 1 R Christiansø (B) og 1 ringmærket Gedser Odde (LFM) og den sidste observeredes 2/11 1 R Blåvands Huk (RB). Tre steder med særlig mange observationer nævnes:

22/9-4/10 i alt 6-7 Gedser Odde, 22/9-7/10 i alt 12 R Christiansø og 24/9-2/11 i alt 19 Blåvands-området (RB). Også fra den nordtyske vestkyst var der meldinger om ualmindelig mange observationer. Tallene er dog langt mindre end de danske. Her er Hvidbrynet Løvsanger SU-art.

Regional fordeling af Hvidbrynet Løvsanger 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	3	2	23	2	-	2	1	7	4	12	56
2006	1	4	20	-	-	1	1	4	1	10	42

2006

72 observationer af omkring 42 fugle er et pænt antal, men når dog ikke rekordåret 2005. Blåvands Huk-området med 14 fugle i perioden 27/9-14/10 stod for de fleste observationer efterfulgt af Christiansø, hvor der observeredes 10 fugle i perioden 18/9-15/10. Herfra meldes også det første fund 18/9. Sidste observation er 17/10 1 rastende Toftum, Rømø (SJ).

(Ursula Burmann)

◀ Hvidbrynet Løvsanger, Hanstholm, 26. september 2005.
Foto: Jens Jørgen Andersen.

Sibirisk Gransanger *Phylloscopus collybita tristis*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1987	1984	1988	
0	0	0	<1	3	<1	<1	<1	9	6	5	44

Kommentar: Første fund er fra 1975. Seneste fund er fra 2004.

Ifølge DOFBasen var der ingen observationer af denne race fra 2005 og 2006. Kun fugle bestemt i hånden medtages i Årsrapporten.

(Ursula Burmann)

Rødtoppet Fuglekonge *Regulus ignicapillus*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2003	2004	1999	
90	82	NA	(42)	36	60	(95)	91	136	135	131	(1924)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne og derfor undladt. Max. yngleførekomst er 1999: 27-36 par. Årtotal for 2002 er mangelfuld.

2005

Året bød på 137 observationer af omkring 90 fugle efter frasortering af gengangere.

Der var indberetninger om 3-4 ynglepar i Gribskov (S). På yderlige 17 lokaliteter hørtes 20 syngende fugle i perioden 2/4-3/7, flest 5/5 3 syngende Frøslev Plantage (SJ). Bortset fra enkelte syngende fugle i resten af landet hørtes i alt 5 syngende på Sjælland, 6 på Lolland/Falster/Møn og 9 i Sønderjylland. Potentielle ynglefugle findes altså i den sydlige og østlige del af landet.

Der var to vinterfund i første halvår, begge på Fyn: 6/1 1 R Svanninge Bakker og 5/3 1 R Sibirien. Fra ultimo marts/primo april observeredes Rødtoppet Fuglekonge på flere lokaliteter. Årets seneste observation var 1/11 2 fou. Frøslev Plantage.

2006

Med 147 observationer af omkring 82 fugle efter frasortering af gengangere afveg antallet kun ganske lidt fra sidste år. Men antallet af registrerede ynglepar var tydeligt stigende på de lokaliteter som var undersøgt

Regional fordeling af Rødtoppet Fuglekonge 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	2	1	9	1	-	20	5	12	39	1	90
2006	1	1	19	2	-	9	3	25	14	8	82

begge år. Der var indberetninger om et sikkert og 10-12 sandsynlige ynglepar i Gribskov (S). På yderlige 21 lokaliteter hørtes 27 syngende fugle, flest 27/5 4 sy. Frøslev Plantage (SJ). Bortset fra enkelte syngende fugle i resten af landet hørtes i alt 12 syngende på Sjælland, 6 på Lolland/Falster/Møn, 3 på Bornholm og 6 i Sønderjylland. I forhold til de foregående år har kerneområdet for ynglende Rødtoppet Fuglekonge måske flyttet sig fra Sønderjylland til Sjælland.

Årets tidligste observation var 11/3 1 fou. Brogård Plantage (SJ). Fra ultimo marts observeredes Rødtoppet Fuglekonge på flere lokaliteter. Efter flere observationer til sidst i november er der 3 vinterfund: 10/12 1 fou. Hornbæk Plantage (S), 17/12 1 fou. Hannenov Skov (LFM) og 22/12 1 R Ølby Lyng (S).

(Ursula Burmann)

Lille Fluesnapper *Ficedula parva*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1981	1989	1980	
102	124	NA	(93)	261	144	119	110	572	349	330	(5441)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-77.

2005

Et år på det jævne med i alt 102 fugle, heraf de 77 fra Christiansø (B). Foråret forekomst var på 54 fugle (42 på Christiansø) i perioden fra 4/5 til 19/6. Første fugl sås 4/5 1 Christiansø, som sædvanligvis havde flere pæne dage med 18/5 12, 22/5 8 og 25/5 5 som de største. Kun 6 syngende hanner blev registreret mellem 23/5 og 19/6, både i Nordjylland (Skagen og Skals), Falster (Gedser Odde), Sjælland (Slotssøen og Kongelunden/Pinseskoven) samt et lidt usædvanligt fund fra Marbæk Plantage (RB). Der var dog ingen tegn på ynglende fugle i år.

Efterårets fugle sås mellem 7/8 og 10/10, hvor de første fugle var 7/8 1 2K+ Køge Sydstrand (S), 23/8 1 Christiansø og 12/9 1 brun Møns Fyr (LFM) og 1 Christiansø. Samlet noteredes 48 fugle i efteråret, heraf de 35 fra Christiansø, hvor største dage var 30/9 5 og 4/10 6. Desuden 4 fugle fra Gedser/Gedesby mellem 21/9-10/10, og årets sidste fugl var også herfra med 10/10 1 ringmærket Gedser Odde.

2006

Et normalt år med 124 fugle, heraf de 87 fra Christiansø. Sædvanligvis flere fugle i foråret med i alt 77 fugle og efterår med 47 fugle, hvoraf Christiansø stod for 53 fugle i foråret og 34 fugle i efteråret. Forårets første fugle sås 3/5 1 og 4/5 2 Christiansø samt 5/5 1 Hammeren (B). De største dage fra Christiansø var 21/5 4, 22/5 4, 27/5 12 og 31/5 4. Desuden 2 fugle 18/5 Gudhjem Plantage (B). Skagen havde også et flot forår med 4-5 fugle 17/5-6/6. I alt blev der registreret

Lille Fluesnapper, Christiansø, 6. maj 2006. Foto: Johnny Madsen.

13 syngende hanner fra Sjælland (4 fugle), Møn (3 fugle), Bornholm (3 fugle), Skagen (2 fugle), samt ved Gulstav (F) og Gjerrild (ÅH). Ingen af disse fugle var dog stationære, således heller ingen ynglefund i 2006. Efterårets første fugle sås 17/8 2 fou. Svaneke Nordskov (B), 18/8 1 1K Sneum Engsø (RB) og 19/8 1 Gedser Odde (LFM). De største antal på Christiansø blev set 19/9 3, 28/9 3 og 2/10 3. Efterårets sidste fugle var 10/10 1 og 13/10 1 Christiansø og en sen fugl 24/10 1 1K Blåvands Huk (RB).

(Jørgen Staurup Christensen)

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1996	1991	1999	
2	8	NA	3	4	9	5	6	21	13	12	193

2005

Et meget magert år med kun 2 fugle 16/5 (1 ad. han og 1 hun) Christiansø (B). Vi skal helt tilbage til 1988 (0 fugle) og 1986 (2 fugle) for at finde lignende lave årstotaler.

2006

Et flot år med i alt 8 fugle. Alle nævnes: 8/5 1 han, 13/1 han, 14/5 1 han alle Christiansø (B), 16/5 1 hun Saltholm (S), 16/5 1 han Rønne (B) og 18/5 2 hanner Gudhjem Plantage (B).

(Jørgen Staurup Christensen)

Skægmejse *Panurus biarmicus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1991	2000	2004	
4537	8953	NA	(43)	95	(4409)	8014	6841	10.000	9273	9141	(83.801)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76 og 1992-95.

2005

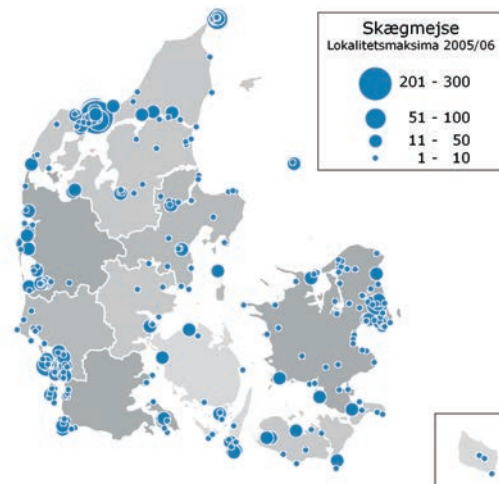
Vejlerne (NJ) er Skægmejsens kerneområde i Danmark, og da Vejlernes Feltstation blev lukket med udgangen af 2003, gjorde det naturligvis, at antallet af observerede Skægmejser her faldt drastisk. I 2004 blev der imidlertid set mange Skægmejser i resten af landet, og kombineret med en øget brug af DOFbasen gjorde det, at årstotalen (9141) blev ganske normal. I 2005 derimod gik Skægmejserne markant tilbage udenfor det nordjyske, og lukningen af Vejlernes Feltstation slår dermed først nu kraftigt igennem i tabellerne. I alt 4537 Skægmejser blev der observeret i 2005, hvilket blot er halvt så mange som i de foregående år. Tilbagegangen skal altså tages med et gran salt, men den lave total dækkede dog over, at der særligt i Ringkøbing Amt, Århus Amt og Ribe Amt blev set få fugle i forhold til tidligere år. Årets største observationer (>50) gjordes da også i det nordjyske: 8/7 130 og 29/10 70 Han Vejle samt 10/11 65 TF Grenen, Skagen.

2006

Skægmejserne er kendt for at kunne gå kraftigt tilbage efter en hård vinter, men de kan til gengæld også hurtigt genetablere bestanden. Det skete i 2000, hvor der blev observeret 9273 Skægmejser mod 4278 i det forrige år, og situationen var næsten den samme i 2006. Her gik Skægmejserne frem fra 4537 til 8953 observerede fugle. Svingningerne skal dog i disse år tages med forbehold, i det lukningen af Vejlernes Feltstation giver

færre observationer herfra end tidligere, mens den øgede brug af DOFbasen omvendt giver flere observationer fra resten landet end førhen. 2006 var dog uden tvivl et meget produktivt år hvilket man ikke mindst kan konkludere ud fra de store forekomster i efteråret. I Vejlerne (NJ) var de største koncentrationer 6/9 270 Han Vejle, 29/10 223 og 17/12 160 Bygholm Vejle, mens det i resten af landet drejede sig om 17/11 76 TF Grenen, Skagen (NJ), 14/9 76 Utterslev Mose (S) og 25/10 75 Sønderho Strand (RB).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Regional fordeling af Skægmejse 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	2243	341	106	253	18	47	427	1065	31	6	4537
2006	4027	564	885	291	96	218	446	2206	214	6	8953

Skægmejse, Nivå Bugt, 2. november 2006. Foto: Helge Sørensen.

Fyrremejse *Parus montanus*

2005

Fra 1998 til og med 2003 overvågede DOF's Arbejdsgruppe for Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY) forekomsten af Fyrremejse i Danmark. Gruppen kunne til slut konstatere, at arten i Sønderjylland er veletableret og årligt forekommer på rundt 30 forskellige lokaliteter, men ikke ser ud til at sprede sig yderligere. Det gør den til gengæld uden for det Sønderjyske, hvor Fyrremejse nu er blevet faste, årlige gæster i både Ribe, Vejle og Ringkøbing Amt, men endnu kun yngler få steder. Det billede blev der i 2005 ikke lavet om op. Arten registreredes kun fra nogle af de Sønderjyske lokaliteter, i 2005 endda blot fra 6 forskellige, hvilket var ligeså mange som i Ribe Amt, men altså næppe dækkende. Udenfor Sønderjylland ynglede der med sikkerhed Fyrremejse ved Filsø (RB), hvor der sås udflyjne unger, samt formodentlig mindst et par i Høgsbro Plantage (RB). En enkelt observation gjordes i Ringkøbing Amt, 3/4 2 Skjern Å-udmunding. Det var den tredje SU-godkendte observation for amtet, og arten er derfor nu udgået af den lokale SU-liste.

2006

Der blev set pænt med Fyrremejser uden for de veletablerede områder i Sønderjylland i 2006, hvor der var fund fra 7 lokaliteter i Ribe Amt, 6 lokaliteter i Vejle Amt og en enkelt i Ringkøbing Amt. Ud af dem har de 3 formodentlig huset ynglepar: 2-3 par Filsø (RB), 1-2 par Uldum Kær (VE) og min. 1 par Høgsbro Plantage (RB), mens der muligvis også har været yngleaktivitet ved Knabberup Sø (VE), Ribe Østerå (RB) og Vejen Mose (RB). Fjerde fund for Ringkøbing Amt blev gjort 8/4 2 Skjern Å-munding.

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Regional fordeling af lokaliteter med Fyrremejse 2005 og 2006.

	2005	2006
RK	1	1
RB	6	7
VE	4	6
SJ	6	12

Korttået Træløber *Certhia brachydactyla*

2005

Der blev i 2005 gjort 684 observationer af Korttået Træløber i de seks regioner (NJ, RK, RB, S, LFM, B), hvor arten endnu ikke er veletableret, mod 518 i 2004. De mange noteringer skete dog fra færre lokaliteter, nemlig 64 mod 70 i 2004, og skyldes derfor nok snarere, at arten bliver rapporteret hyppigere i DOFbasen fra de samme lokaliteter. For andet år i træk gjordes der flere observationer i Vestjylland: 3/4, 27/5, 29/5 samt 15/6 1 sy. i parken ved Lønborggård og 4/10 1 ringmærket Tipperne. Samtidig er to observationer fra 2004 blevet godkendt af SU: 6. og 27/3 1 sy. Hoven og 14/8 3 Herning Søndre Anlæg. Med udgangen af 2004 er arten ikke længere en lokal SU-art i Ringkøbing Amt.

I Nordjylland sang der Korttået Træløber på flere af de nu kendte lokaliteter, og en enkelt fugl blev også set nord for udbredelsesområdet, da første fund for Aalborg-området gjordes 15/11 1 Almen Kirkegård. Den største koncentration af Korttået Træløber var i Jægersborg Dyrehave (S), hvor de 33 noterede fugle den 20/3 var den største forekomst hidtil på lokaliteten og formentlig også i landet som helhed.

Regional fordeling af lokaliteter med fund af Korttået Træløber i perioden 2001-2006. Data er ikke opgjort for ÅH,VE,SJ og F, hvor arten er almindelig

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
NJ	1	2	5	8	6	8
RK	0	0	0	1	2	3
RB	7	7	4	10	6	10
S	20	22	33	37	41	45
LFM	8	3	7	12	9	12
B	0	1	0	0	0	0

Korttået Træløber, Assistents Kirkegård, København, 1. marts 2006. Foto: Mogens Hansen.

2006

Efter at 2005 blev det første år i lang tid, hvor antallet af lokaliteter, der husede Korttået Træløber, ikke steg, fortsatte ekspansionen i 2006. I alt 79 lokaliteter var 15 flere end i 2005 og 9 flere end i 2004. Fremgangen skete i alle seks områder (NJ, RK, RB, S, LFM og B), men var mest tydelig på Sjælland, hvor arten noteredes på 45 lokaliteter, hvilket er dobbelt så mange som for blot 4 år siden. Spredningen foregår dog alene i Københavnsområdet, hvor 70 procent af fundene gjordes. I det vestjyske blev der observeret Korttået Træløber på tre lokaliteter, hvor arten tidligere har optrådt, Parken ved Lønborggård, Hoven samt Tipperne.

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Pungmejse *Remiz pendulinus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1990	1993	1992	
16	27	1	>1	(27)	48	17	62-68	55-57	55	-	

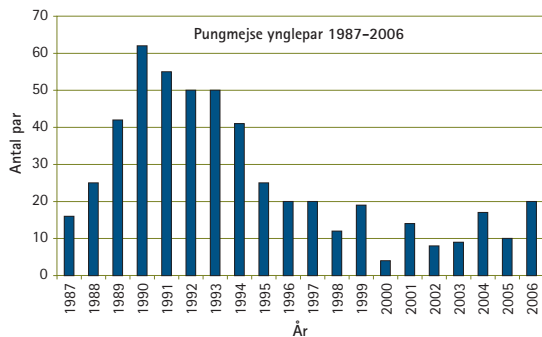
Kommentar: Tabel behandler kun ynglefund. Der mangler oplysninger fra 1978 og 1984-87.

2005

Bestandene af Pungmejse svinger meget lokalt, og der blev således i 2005 slet ikke set nogle fugle på Lolland, Falster og Møn, mens der dukkede et par ynglepar op i Vejle Amt, hvor arten har været fåtallig i mange år. I de to vigtigste områder for arten, Brabrand Sø-området (ÅH) og Vestamager (S), blev der med henholdsvis 2-3 og 3-5 par noteret færre ynglepar end året før. Samlet set var 2005 med i alt 282 observationer og 10-16 ynglepar dog meget lig de andre år i det nye årtusinde. Årets første Pungmejse ankom 3/4 1 Kalvebod Fælled, Vestamager (S) samt 6/4 1 Sømosen (S) og 1 Århus Å (ÅH), mens de sidste forlod landet 14/10 1 Sydvestpynten (S), 23/10 1 Gulstav (F) og 13/11 1 Indvindingen (RB), hvilket var et ret sent fund.

2006

Med mellem 20 og 27 ynglende Pungmejsepar blev 2006 det bedste år siden midten af halvfemserne. LFM var den eneste region, hvor der ikke noteredes yngleaktivitet, og særligt på Amager var der godt gang i de karakteristiske reder med mindst 5 sikre ynglepar og formodentlig et par stykker mere. Der blev også holdt godt øje med de mange Pungmejsere, og årstotalen på 502 fugle er derfor ikke noget godt sammenlignings-

Regional fordeling af Pungmejse 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	22	6	18	31	37	7	21	137	0	3	282
2006	32	5	24	84	36	28	23	240	9	21	502

Pirol *Oriolus oriolus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1978-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1982	1983	1992	
94	55	NA	(65)	131	100	71	78	179	171	150	3001

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-77. Ynglefugleoplysninger er meget uregelmæssige og derfor udeladt.

2005

For tredje år i træk var årstotalen over middel, som for de seneste ti år er 78 fugle om året. I alt 94 fugle var det

Pungmejsere, Tryggevælde Ådal, 8. maj 2005. Foto: Helge Sørensen.

grundlag – da arten ynglende med dobbelt så mange par i starten af halvfemserne var årstotalen blot 300-400 fugle. De første Pungmejsere dukkede regelmæssigt op 7/4 1 Århus Å (ÅH), 8/4 1 Skjern Å-munding (RK) og 15/4 bl.a. 3 Høll (VE), mens de sidste sydtrækkende fugle blev set 15/10 2 SØ Fanø sydspids (RB) og 1 Saksfjed Inddæmning (LFM) samt 19/10 1 Kammer-slusen (RB). 17/12 noteredes et meget sjældent vinterfund, da en Pungmejsere sås i Bygholm Vejle (NJ).

(Rasmus Bøgeskov Larsen)

højeste antal siden 1998, men i lighed med de foregående år, var det ikke fordi, der blev set flere Piroler på mulige ynglelokaliteter. Derimod har arten været hyppig

på træklokaliteterne, ikke mindst i Skagen (NJ), hvor der dette år sås op mod 30 fugle. De bedste dage var her 20. og 21/5, hvor der sås henholdsvis 5 og 6 forskellige Piroler. Landets mulige ynglepar holdt som før først og fremmest til på de fynske småøer og på Lolland-Falster, hvor der nok har været størst sandsynlighed for ynglesucces på Æbelø (F) og Frejlev Skov (LFM) – begge steder høres op til tre syngende Piroler. Årets første fugle noteredes 3/5 1 sy. Dyrehaven, Gråsten (SJ), 5/5 1 ad. han sy. Buse- ne Have og Mandemærke Haver (LFM) og 7/5 1 Draved Skov (SJ), mens de sidste bogførtes 21/8 1 Æbelø (F), 25/8 1 TF Gedser Odde (LFM) og 6/9 1 ad han Lindelse (F).

2006

Gennem de seneste 10 år har antallet af Piroler svinget mellem 48 og 122, og årstotalen i 2006 på 55 fugle hørte derfor til i den lave ende. DOF's Arbejdsgruppe for Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY) stoppede overvågningen af ynglende Piroler med udgangen af 2003, hvor bestanden opgjordes til 4-11 par (2 sikre, 2 sandsyn-

lige og 6-7 mulige). Siden da har situationen næppe ændret sig meget, men det er svært på baggrund af de indtastede observationer i DOFbasen at fastslå yngleforekomsten særlig præcist. Æbelø (F) er stort set den eneste lokalitet, hvor der gøres observationer gennem hele sommeren, og nogle år ses juvenile fugle. På andre mulige ynglelokaliteter i den sydlige del landet høres der typisk syngende Piroler i sidste halvdel af maj og starten af juni, men om det bliver til egentlige ynglefor- søg vides ikke. Pirolen er gået støt tilbage i Danmark siden starten af 70'erne, hvor op mod 400 par registrer- des, hvilket formodentlig mest skyldes klimatiske for- hold og ikke så meget driften af de danske kystskove (Grell et al. 2004).

Årets første Piroler observeredes to uger tidligere end normalt, da to fugle sås og høstes 23/4 Trelde Skov (VE), mens de efterfølgende noteringer var mere normale: 5/5 1 ad. han Ø Aflandshage (S) og 6/5 1 grøn Ø Bulbjerg (NJ). Årets sidste observationer gjordes alle på Fyn: 2/7 2 sy. Bogense, 8/7 4 (3 han og 1 hun) Æbelø og 20/8 1 sy. Æbelø.
(Rasmus Bøgeskov Larsen)

Nøddekrige *Nucifraga caryocatactes*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1985	1995	1977	
98	43	NA	(289)	(542)	554	124	285	3676	1493	1297	(12.064)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76 og 1988. Der var tilsyneladende invasion i 1988, men der mangler opsummering. Ynglefugleoplysninger er uregelmæssig, men max-antal er 1989 2-5 par.

2005

De foregående års lave antal observationer af Nøddekrige fortsatte i 2005, og slog især igennem på forårets observationer, som kun blev til 2 fugle, ligesom der ikke blev gjort ynglefund. Dette falder i øvrigt godt i tråd med at arten ifølge Strid (2006) menes værende i tilbagegang i Sverige.

Foråret to observationer var: 27/2 1 R Søgård (SJ) og 27/3 1 SV Moesgård (ÅH).

Efteråret første var 31/8 3 SV Strandkær/Molslaboratoriet (ÅH), 3/9 1 TF Gedser Odde (LFM), 11/9 1 TF Fornæs (ÅH) og samme dato 2 ved Vrads Sande (ÅH). Årets største observation var ubetinget 3/10 16 Dueodde (B) samt samme dato 4 Boderne (B). Desuden 24/9 3 S Mandehoved (LFM) og 31/8 ovennævnte 3 ved Molslaboratoriet (ÅH), alle øvrige observationer var 1-2 fugle.

Kun to individer blev racebestemt: 12/9 1 Tyndnæbbet Nøddekrige (ssp. *macrohynchos*) Gedser Odde (LFM) og 6/10 1 Tyknæbbet (ssp. *caryocatactes*) Gurre Sø (S).

2006

Også i 2006 blev der observeret særdeles få Nøddekrige, faktisk det laveste antal siden 1993. Til gengæld kan der noteres et enkelt muligt ynglefund 1/7 i Rutsker (B) hvor 3 1K menes at være set. Er den lille ynglebestand ved Silkeborg helt forsvundet?

Forårets sidste var 3/5 1 Silkeborg Vesterskov (ÅH), 6/5 1 T Gilbjerg Hoved (S), 9/5 1 Fakse By (S), 27/5 1 Gribskov (S). De to fugle i Silkeborg Vesterskov og Gribskov kunne måske være lokale ynglefugle?

Sommerens observationer blev gjort 12/6 1 Nakkelyng (S), 12/6 1 R Rørvig Lyng (S), 12/6 og 13/6 1 Ø Gilbjerg Hoved (S) og 8/7 1 Stubbæk (S).

Efteråret første blev 13/7 og 15/7 1 Skjern Å, Sdr. Fel- ding-Skarrild (RK), 15/7 1 Grenen (NJ), og 2/8 1 V Røllum (SJ)

De største observationer var 3/3 3 Erritsø (VE) og 1/10 8 NØ Blemmelyng (B).

Ingen af årets Nøddekrige blev racebestemt.

(Ole Jensen)

Regional fordeling af Nøddekrige 2005 fordelt på halvår.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1. halvår	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
2. halvår	4	0	2	8	1	0	0	33	15	33	96

Regional fordeling af Nøddekrige 2006 fordelt på halvår.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
1. halvår	0	0	0	3	3	1	0	11	0	2	20
2. halvår	2	1	0	1	0	1	1	5	2	10	23

Rosenstær *Sturnus roseus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2002	2005	2003	
8	5	NA	<1	2	2	10	77	31	8	7	103

2005

Et rigtigt flot år med i alt 7-8 fugle, hvilket var det næsthøjeste antal hidtil. Fra 1. halvår forelå 3 fund fra juni, 4/6 1 ad. Korshage (S), 6-7/6 1 ad. Anholt (ÅH) og 20/6 1 2K+ Hanstholm (NJ). Fra 2. halvår 4/9 2 rst (2K+ og 1K) Agger Tange (NJ), 23/9 1 1K S Agger Tange (muligvis genganger), 25/1 1K Bjerregård (RK) og 1 1K Hirtshals Fyr (NJ).

2006

Selvom årstotalen blev på 5 fugle blev 2006 det fjerde/femte største år, da der også i 1995 blev set 5 fugle. Årets forekomst var typisk med adulte fugle i forsommeren og 1K fugle i efteråret. Årets observationer var 11/6 1 ad. Værmengene (RK), 12/9 1 1K TF Grenen (NJ) + 1 N Blåvands Huk (RB), 16-17/9 1 1K Rømhø Sønderland/Havneby Krog (SJ) – det første fund fra Sønderjylland – og 29/9 – 1/10 1 1K Køge Havn (S).

Kvækerfinke *Fringilla montifringilla*

2005

Yngle- og sommerforekomster: Det egentlige nord-træk ebbede ud ult. maj, hvorefter der foreligger enkelte fund af enkelt-fugle i juni og juli med den sidste 2/7 1 Grenen (NJ). Der er ingen observationer, der tyder på yngleforsøg. Efterårets første dukkede op 31/8.

rastende og/eller trækforsøgende Kvækerfinker gennem det meste af maj, juni og frem til den sidste obs 7/7. Fundene i juli var alle fra Skagen (NJ), hvor en fugl gjorde trækforsøg ved Grenen (NJ) næsten dagligt. Flere af fundene drejede sig om syngende fugle, og i et enkelt tilfælde (Korshage (S) er forekomsten angivet som et muligt ynglefund. Kvækerfinkerne dukkede op nordfra igen pri. september med de første 7/9 2 Bøtø (LFM).

2006

Yngle- og sommerforekomster: Efter at det egentlige nord-træk ebbede ud pri. maj, blev der registreret enkelte

(Peter Lange)

Gulirisk *Serinus serinus*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1996	1997	1998	
76	85	NA	(40)	(46)	(79)	75	82	131	126	103	(2011)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972,1975-77, 1988, 1990-91 og 1993-94. Ynglefugleoplysninger er ikke opgjort.

Gulirisk, Præsto Fed, 6. maj 2005. Foto: Helge Sørensen.

2005

Der var obs fra 19/3 1 sy. Gentofte Sø (S) frem til 15/10 1 T Omø Skovklint (S). Begge datoer ligger indenfor det normale. Der er 148 obs. af min. 76 fugle. Flest fugle er set i det østlige Danmark, specielt Feddet (S) og Sydfalster (LFM) samt i Skagensområdet. Ved Skagen (NJ) sås 25/4 - 21/7 op til 5 fugle og 17/5 fandtes en rede med 3 æg ved Poul Eegs Camping. Den 5/5 sås 4 hanner og 1 hun ved Poul Eegs Camping, som også var årets største danske forekomst. Andre steder hvor der kan være tale om ynglefugle var Feddet 3/5 - 10/7 op til 4 fugle og Marielyst (LFM) 28/3 - 6/7 op til 3 fugle. Det er overraskende, at der ikke er flere ynglefund i Danmark når der skønnes at være 6.000-9.000 ynglear alene i Mecklenburg-Vorpommern i 1994-98, et område på størrelse med Sjælland og øer. Dette er endda en stigning i forhold til 4.000 par i 1978 - 1982 (Eichstädt m.fl. 2006). Ved Gedser (LFM) sås 26/3 - 6/10 4 R og 14 T og Gilleleje (S) 15/4 - 2/6 6 Ø + 1 V +

Regional fordeling af Gulirisk 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	6	1	6	1	2	2	3	29	25	1	76
2006	7	0	6	5	1	5	0	24	18	19	85

1 R De øvrige lokaliteter havde ikke mere end 1-3 fugle.

2006

Årets første fugl var 1/4 1 R Gedser Odde (LFM), mens den sidste var 24/10 1 S også ved Gedser Odde. Begge obs var indenfor det normale. Der blev set i alt 86 fugle, lidt flere end i 2005. Som andre år var de fleste fund fra de østlige og sydlige dele af landet og igen i år specielt Feddet (S) og Sydfalster (LFM). Der var to sikre ynglefund begge fra Feddet. 7/6 blev der set udflyjende unger og 29/6 er en hun set fodrende unger i reden. Ved Feddet blev der set fugle fra 23/4 - 10/8 med op til 3 fugle. Andre potentielle ynglelokaliteter er Marielyst (LFM) 24/4 - 6/7 op til 3 fugle - her blev der dog kun set hanner, og Gedser-området, hvor der blev set 1 han og 1 hun sommeren igennem, dog uden at der var tegn på yngel.

Herudover skal nævnes: Gilleleje (S) 5/5 - 22/5 7 T + 1 R.

(Rene Christensen)

Gulirisk, Præstø Fed, 6. maj 2005. Foto: Helge Sørensen. ▶

Bjergirisk *Carduelis flavirostris*

2005

Sommerforekomster: Der var ingen sommerfund af arten i 2005. Forårets sidste var 17/5 2

Nordhavstippen/Stubben (S) og efterårets første observation var 20/9 på Århus Havn (ÅH). Årets største antal rastende fugle var 6/1 600 Sandby (ÅH). Ret usædvanligt er der tale om en indlandslokalitet, idet fuglene rastede og fouragerede på en høstet rapsmark.

2006

Sommerforekomster: Forårets sidste Bjergirisk blev set 7/5 5 N Grenen (NJ) og efterårets første blev helt normalt spottet i starten af oktober. Årets største optælling af rastende fugle var 15/1 843 Saltholm (S).

(Peter Lange)

Hvidsiken *Carduelis hornemanni*

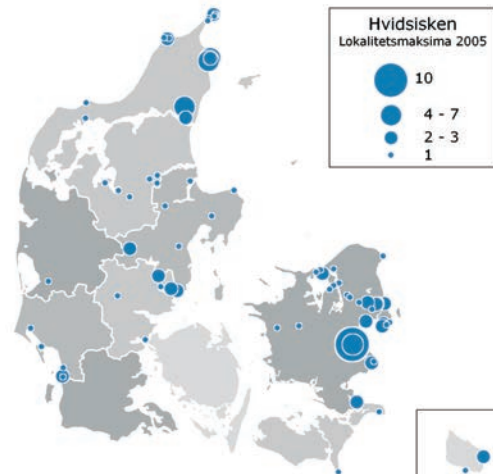
Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1995	2005	1985	
177	53	NA	(14)	55	(61)	66	49	221	168	142	(1546)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1978-79 og 1990. Der var tilsyneladende invasion i 1990, men der mangler opsummering.

2005

I forbindelse med en større invasion af Gråsisken i vinteren 2005-2006, fulgte der også en del Hvidsiken med. Men også i første halvår af 2005 var der, takket være mange observationer fra Sjælland og især fra Køge Bugt området, ganske mange fugle: 1/1-27/3 i alt ca. 99 fugle, heraf var de ca. 90 fra Sjælland. De fleste observationer og det største antal kom fra området omkring Køge Havn (S), hvor der blev set Hvidsiken næsten dagligt i perioden 1/1-18/3, med max. 5/2 og 19/2 6 og 7 brune samt 5/3 5 og 7 brune. Fuglene optrådte sammen med Gråsisken, og de største tal blev registreret i forbindelse med til- og fraflyvning ved en overnatningsplads ved Køge Havn.

Efterårets forekomst lå i perioden 15/10-27/12, i alt ca. 78 fugle, hvoraf hovedparten var fra Nordjylland (ca. 32) og Sjælland (ca. 19). Den største obs var 27/11 6 Bolle og Try Enge (NJ).

Regional fordeling af Hvidsirken 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	37	1	5-6	10	7	0	1	109	5	2	177
2006	15	4	1	8	0	1	2	20	2	0	53

2006

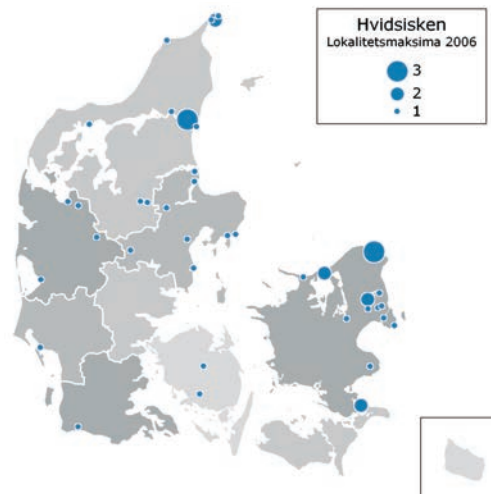
I første halvår sås stadig resterne af en mindre invasion i efteråret 2005. I alt blev det til 50 fugle i perioden 1/1-16/4. Max. var 14-16/1 3 Hornbæk Havn (S) og 27/1 3 Hals (NJ).

Efterårets forekomst blev derimod en mager affære med kun 3 fugle, alle fra Nordjylland i perioden 24/10-10/11.

(Peter Lange)

Hvidsirken, Grenen, 10. november 2006. Foto: Knud Pedersen.

Hvidvinget Korsnæb *Loxia leucoptera*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		2002	2003	1998	
13	5	NA	(18)	36	134	177	199	670	590	394	(3117)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1975-76.

2005

Året fortsatte hvor 2004 slap med meget få fugle. Faktisk skal vi frem til efteråret, før de første dukkede op. I tidsrummet 25/9-6/12 rapporteredes i alt 13 fugle, hvor 17/10 3 Tvorup Plantage (NJ) og 21/10 2 Sød-ringholm Strand (ÅH) var de eneste observationer af mere end en fugl. Den seneste større invasion var i efteråret 2002.

2006

Der var fortsat meget få fugle af denne art tilstede i landet i 2006. Der foreligger kun 5 fund, som alle nævnes: 7/1 og 7/3 1 hunfarvet fou. C. E. Flensborg Plantage (NJ), 22/4 1 grøn T Gilbjerg Hoved (S), 21/8 1 grøn Nørrestrand (VE) samt 31/12 1 Klosterheden (RK).

(Peter Lange)

Stor Korsnæb *Loxia pytyopsittacus*

Årtotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Årtotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1983	1990	1982	
385	112	NA	(40)	1668	(1222)	629	820	7893	5632	5034	(32.280)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-73, 1975-76 og 1991.

2005

Med en total på kun omkring 385 fugle hører 2005 til blandt de mindre år. Sjælland bidrog med i alt 172 fugle, resten fordelte sig ud på de øvrige rapportområder, men alle steder var der tale om få og tilfældige fund. Første halvårs forekomst blev på i alt 125 fugle,

max. var 15/1 23 Melby Overdrev (S) og med den sidste 2/5 Gilbjerg (S). Der var ingen sommerfund. Efteråret blev indledt med 16/9 2 1K T Mandø (RB) og i alt blev der set 261 fugle. De største flokke var 18/10 32 Tved Plantage (NJ) og 30/10 16 TF Griben (S).

Regional fordeling af Stor Korsnæb 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	105	16	30	22	11	17	1	172	6	5	385
2006	44	2	9	2	1	4	0	43	4	1	112

2006

I første halvår bemærkedes, især på Sjælland og i Nordjylland, eftervirkningerne af et mindre influx i efteråret 2005 med i alt 105 fugle, hvor den sidste meget usædvanligt var på Christiansø (B) 19/5. Det er kun øgruppens 8. forårssfund af denne art. Den største flok var fra Nordsjælland 27/2 18 Tisvilde Hegn.

Arten var stort set fraværende i landet i 2. halvår af 2006, idet totalen blev på sølle 7 fugle, der blev set i perioden 9/8-11/11. For 2. år i træk var der således ingen deciderede sommerfund, og heller ikke noget der tydede på, at arten har ynglet i landet.

(Peter Lange)

Karmindompap *Carpodacus erythrinus*

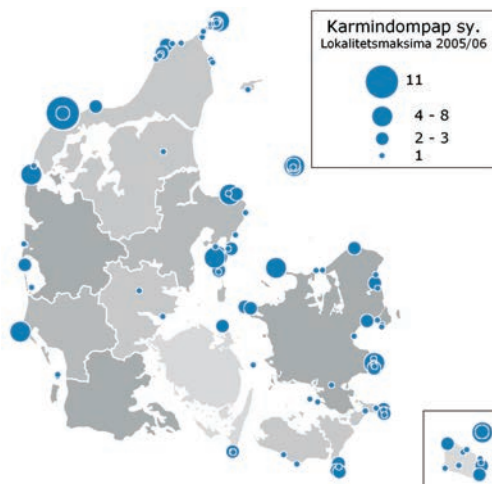
Årstotal		Hyppighed						Sidste 10 års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06	1996		1992	1987		
327	270	NA	(45)	(256)	(729)	(323)	NA	1200	1000	976	(8355)	
0	0	NA	NA	(27)	(55)	NA	NA	-	-	-		

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-77, 1988-90, 1993, 1995, 1998 og 2001-02. Oplysninger om ynglepar er meget uregelmæssige. Første ynglefund var i 1972. Max. antal ynglepar er fra 1998: 86-109 par, 2001: 80 par og 1991: ca. 62 par.

2005

En årstotal på omkring 300 fugle var noget over den meget svage forekomst i 2004, men på niveau med 2003. Observationerne af forårstræk og ynglefugle lå i tidsrummet 13/5 - ca. 24/7, i alt omkring 316 fugle. Her skal nævnes 27/5 10 Christiansø (B), 28/5 5 sy. + 1 brun Anholt (ÅH), 4/6 5 sy. Harbøre Tange (RK). Der blev registreret ganske få (ca. 15) mere eller mindre sikre ynglepar, hertil syngende fugle på yderligere omkring 55 lokaliteter.

Efterårets forekomst blev omkring 11 fugle, hvoraf den sidste var sen 2/10 1 brun T Saksfjed (LFM).

Karmindompap, Skagen, 5. juni 2006. Foto: Bo Tureby.

Regional fordeling af Karmindompap 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	ca. 145	10-15	ca. 25	ca. 25	1	0	ca. 15	ca. 50	ca. 45	7	ca. 327
2006	ca. 160	11	2	23	1	0	6-8	ca. 45	23	ca. 12	ca. 270

2006

Sidste års fremgang fortsatte desværre ikke, og med omkring 270 fugle var vi tilbage på det lave niveau fra 2003 og 2004. Der var syngende fugle på omkring 60 lokaliteter. Flest 31/5 5 sy. Harboøre Tange (RK), 27/5 4 sy. Anholt (ÅH) og 1/7 4 sy. Stevns Klint (S). Der blev

kun indrapporteret et ynglepar Søgård Mose (S), samt yderligere nogle få hentydninger til ynglefund, men kun indtastet som noter på DOFbasen. Forekomsten lå imellem 11/5 og 11/9 med en meget sen efternøler 13/10 1 K R Lyngvig (RK). Der er tale om et af de seneste fund fra landet. (Peter Lange)

Hortulan *Emberiza hortulana*

Årstotal		Hyppighed					Sidste 10 års gns.	Tre største år			Arttotal fra 1970-2006
2005	2006	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-06		1986	1978	1983	
56	133	NA	(228)	(357)	(281)	(85)	NA	572	552	449	(7373)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972-73, 1975-76, 1988 og 1999-2003.

Begge år var forekomsten stort set efter bogen for denne østdanske specialitet, hvilket vil sige koncentreret forårstræk fra de sidste dage af april og godt 14 dage frem, og efterårstræk ligeså koncentreret, fra ult. august til med. september.

2005

Et svagt år med en forekomst endnu lavere end sidste års bundskraber. Fra foråret i alt 38 fugle. De første blev set 30/4 både på Møn og i Nordsjælland, den sidste var 2/6 1 sy. Bastemose (B). Efteråret var ikke stort bedre, i alt 18 fugle 19/8-26/9. Alle efterårets fugle blev set enkeltvis.

2006

Efter tre magre år rettede forekomsten af Hortulan sig heldigvis noget op i 2006, hvilket især må tilskrives en pæn forekomst på Sjælland i foråret med ikke mindre end 51 fugle, samt Christiansø (B) med i alt 12 i tidsrummet 30/4-20/5. Forårstotalen kom op på i alt 98 fugle 27/4-2/6. Max. var 6/5 med 6 Korshage (S) og 8 T Gilbjerg (S). Efteråret bød på i alt 35 fugle 21/8-13/9, heraf var de 12 fra Sjælland og 12 fra Ertholmene. Max. var 31/8 7 Christiansø.

(Peter Lange)

Regional fordeling af Hortulan 2005 og 2006.

	NJ	RK	RB	ÅH	VE	SJ	F	S	LFM	B	Total
2005	11	1	4	1	0	0	3	24	3	9	56
2006	16	0	4	4	0	0	7	63	11	28	133

Laplandsværling, Grenen, 22. oktober 2006. Foto: Knud Pedersen.

Årlig forekomst er typisk mellem 300 til 600 fugle, dog ses visse år mere end 1000 fugle. Flest er registreret 1988 med 1790 fugle.

Laplandsværlingen nåede desværre ikke med i dette års rapport, så hvis du har lyst til at skrive om Laplandsværling eller andre arter, så kontakt DOFs Rapportgruppe ved Peter Lange.

Referencer

- Amstrup, O., A. S. Frich, T. H. Hansen, H. H. Nielsen, K. Pedersen, K. Thorup 2006: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. Dansk Orn. Foren. Tidsskrift 100: 359-371.
- Andersen, Tim, G. Green & T. W. Johansen 2006: Sydlig Blåhals i Danmark – en status. Fugle i Felten nr. 2, 2006 s. 16-18. DOF.
- Bauer, Bezzel & Fiedler 2005: Das Kompendium der Vögel Mitteleuropas, Band 2 – AULA - Verlag .
- Bauer, H. G. & P. Berthold. 1997. Die Brutvögel Mitteleuropas. – AULA-Verlag Wiesbaden.
- Berndt, Koop & Struwe-Juhl 2002: Vogelwelt Schleswig-Holsteins Band 5, Brutvogelatlas – Wachholtz Verlag.
- BirdLife International. 2004. Birds in the European Union: a status assessment. – BirdLife International, Wageningen.
- Christensen, J. S. & P. Rasmussen in prep.: Oversigt over sjældnere fugles forekomst i Danmark før 1965.
- Clausen et. al. 2007 (Clausen, P. Kahlert, J., Hounisen, J.P., Olsen, K., Bøgebjerg, E. & Kjeldsen, J.P. 2007): Tønder-marskens ynglefugle 2005-2006. Naturovervågning. Arbejdsrapport fra DMU nr. 238. 2007. 56 s. (<http://www.dmu.dk/Udgivelser/Arbejdsrapporter/Nr.+200-249/Abstracts/AR238.htm>)
- DATSY (denne rapport): Nyegaard, T. & Grell, M.B. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2006.
- Eichstädt, W, W. Scheller, D. Sellin, W. Starke & K.-D Stegeman (2006): Atlas der Brutvögel in Mecklenburg-Vorpommern. Steffen Verlag, Friedland.
- FDN 2006: Fugle og Dyr i Nordjylland 2005. Rapport nr. 42 fra Nordjysk Ornitologisk Kartotek. 142 sider. Klarup 2006
- FDN 2007: Fugle og Dyr i Nordjylland 2006. Rapport nr. 43 fra Nordjysk Ornitologisk Kartotek. 162 sider. Klarup 2007
- Gregersen, J. 2006: Ynglebestanden af Splitterne i Danmark 1993-2005. DOFT 100, 88-96.
- Grell, M. B. 1998. Fuglenes Danmark. – DOF og Gads Forlag, København.
- Grell, M.B., Heldbjerg, H., Rasmussen, B., Stabell, M., Tofft, J. & Vikstrøm, T. (red.) 2004. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998-2003. – DOFT 98: 45-100.
- Henriksen, K. 1999: Metoder til optælling af Sorthalset Lappedykker Podiceps nigricollis. – DOFT 93, 82 – 84.
- Henriksen, K. 2007: Ureproduktion hos Sorthalset Lappedykker Podiceps nigricollis i Brabrand Sø. – DOFT 101: 27 – 28.
- Hustings, F. 1997. Upupa epops, Hoopoe. In Hagemeyer, W. J. M. & Blair, M.J. (red.). The EBCC Atlas of European Breeding Birds; Their Distribution and Abundance. – Poyser, London.
- Jensen, N.O. & Jacobsen, L.B. 1996. Ynglebestanden af Natravn i Danmark, 1992-95. DOFT 90: 93-98.
- Jeromin 2005 og 2006: Westküstenmitteilung 102-104 - Ornithologische Arbeitsgemeinschaft für Schleswig-Holstein und Hamburg .
- Koop 2005 og 2006: Ostküstenmitteilung 97-99, Ornithologische Arbeitsgemeinschaft für Schleswig-Holstein und Hamburg.
- Lange, P. 2006. Fugle i Danmark 2004. – DOFT 100: 319-358.
- Lange, P., Christensen, R. & Lindballe, P. 2002. Fugle i Danmark 1999 og 2000. – DOFT 96, 91-144.
- Lange, P. & R. Christensen 2003: Fugle i Danmark 2001.- DOFT 97: 239-272.
- Lyngs, Peter 2005: Alkene på Holmen. Fugle i Felten 3/2005 s. 12-15.
- Madsen, J., Cracknell, G. & Fox, A. D. (eds.) 1999. Goose population of Western Palearctic. A review of status and distribution. Wetlands International Publ. No. 48, Wetlands International, Wageningen, The Netherlands. National Environmental Research Institute, Rönde, Denmark. 344 pp.
- Mälow, W. & Nodel, N. (eds.) 2000. Vorkommen und Bestand seltener Brutvogelarten in Deutschland. Vogelwelt – 121: 198-205.
- Nielsen, H. H. u. år a: Udvalgte ynglefugle i Vejlerne 2005. Upag. Aage V. Jensens Fonde.
- Nielsen, H. H. u. år b: Udvalgte ynglefugle i Vejlerne 2006. Upag. Aage V. Jensens Fonde.
- Nyegaard, T. & M. B. Grell. 2006: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2005. DOFT 100, 57 – 74.
- PECBM 2006. State of Europe's Common Birds, 2005. Pan-European Common Bird Monitoring. – CSO/RSPB, Prag.
- Rasmussen, E.V. & Fjeldså, J. 2002. Skrigfugle. In Meltofte, H. & Fjeldså, J. (red). Fuglene i Danmark. 2. udgave. – Gyldendal, København.
- Snow, D. W. & C. M. Perrins 1998: The Birds of the Western Palearctic, Concise Edition. Vol. 1 + 2. Oxford University Press, Oxford.
- SOF 2003. Sällsynta fåglar i Sverige. 2:a uppl., Stockholm.
- Strid, T. (red.) 2006 – Fågelrapport 2005. SOF 2006. Fågelåret 2005. Stockholm.
- Søby, E. & Christensen, K. 2000. Fugle i Danmark 1998. Årsrapporter over observationer. – DOFT 94: 101-144.
- The North European and Baltic Network on Invasive Alien Species (NOBANIS).
- Tofft, J. 1993. Ynglende Turtelduer i Sønderjylland. – DOFT 87, 251.

Alle kort er udarbejdet på grundlag af DOFbasen.

Høgeugle i Grib Skov, 14. januar - 25. marts 2006. Fotos: Helge Sørensen.

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2006

Andreas Bruun Kristensen, Ole Amstrup og Troels Eske Ortvad

Rapport nr. 37 fra Sjældenhedsudvalget

(With a summary in English: Rare birds in Denmark and Greenland in 2006)

Indledning

Denne rapport omhandler 141 færdigbehandlede sager fra Danmark, heraf 93 fra 2006. Heri indgår 2 sager, som SU har behandlet på opfordring fra lokalrapporternes redaktioner, vedrørende arter, som er udgået af SU-listen, men som skønnes at være sjældne lokalt eller er truffet på usædvanlige tidspunkter af året. Disse fund publiceres (siden Rasmussen 1997) i den landsdækkende årsrapport i DOFT, men er tillige nævnt sidst i denne rapport. 99 (70%) af de færdigbehandlede sager (heraf 72 (77 %) af sagerne fra 2006) blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 75 og 83 de seneste 10 år. 51 (53 %) af de godkendte sager blev dokumenteret ved hjælp af foto, video eller bånd. For Grønland færdigbehandles 5 sager, hvoraf en blev forkastet.

Til og med denne rapport henligger der 11 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlet. En liste over disse sager samt en liste over forkastede fund findes bagest i rapporten.

Den systematiske gennemgang og den regionale inddeling er som i den foregående rapport (Amstrup et al. 2006). Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for henholdsvis første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen mindst er i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immature (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første egentlige fjerdragt), pull. = pullus (dununge), rst. = rastende, sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1.1 1950; 2) antal godkendte fund og individer fra og med 1.1 1950 til og med 2005; 3) antal godkendte fund og individer i 2006. Denne opdeling er i overensstemmelse med den standard, der anbefales af AERC (Association of European Rarities Committees). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag regnes som 5 fund. I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (inkl. unger) som ét fund. Mht. returnerende individer fra år til år, har SU valgt at ændre praksis, således at observationer fra flere år kun opsummeres som ét fund.

Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), videofilm (Video), lydoptagelse (Bånd) eller dødfunden fugl (Død). Desuden er findere(n) ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Som fin-

der(e) regnes den(de), der har været til stede, da fuglen blev opdaget/bestemt. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderen er, og der kan derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til SU bør det angives, hvem finderen er.

I bemærkningerne til de enkelte arter/racer er artens/racens normale yngle- og vinterudbredelse eller udbredelse, hvorfra danske forekomster vurderes at komme, tilføjet i parentes.

Sjældne fugle i 2006

År 2006 blev skudt i gang med manér nytårsdag med fundet af landets første Østlig Kalandrlærke ved Køge. Første kvartal stod i øvrigt i de amerikanske fugles tegn med Halsbåndstrolch på Falster, Amerikansk Sortand ved Blåvands Huk og Ringnæbbet Måge i Nærum. Forårets højsæson begyndte lovende med en nordsjællandsk Alpejernspurv i april. Maj måned havde lidt svært ved at levere varen, men reddede æren i kraft af bl.a. Sibirisk- og Amerikansk Hjele i Vejlerne og Hvidrygget Ryle på Møn.

Hvad foråret manglede af "megahit" blev dog rigeligt kompenseret hen over sommeren. Juni måned vil især huskes for landets første Audouinsmåge, som holdt audiens i Helsingør Havn, mens sensommeren bød på et slagkraftigt trekløver i form af Sortvinget Braksvale ved Esbjerg, Skadegøg på Als og den højest uventede første spontane forekomst af Krøltoppet Pelikan som krydsede Jylland på langs.

Under vadefuglenes returtræk var en nordjysk Bairdsryle det absolutte højdepunkt. På rovfuglefronten markerede Stevns Klint sig med fund af Ørnevåge i august og Eleonorafalk i september. Efterårets hovedbegivenhed fandt dog sted på Mandø, hvor landets første Stribet Sanger tilbragte et par dage i oktober.

Året sluttede omtrent lige så godt som det var begyndt med en længe ventet Ismåge på Lolland mellem jul og nytår.

SU-listen

Listen over arter og racer, som skal godkendes af SU, er senest publiceret i Rasmussen (1997), med ændringer i Rasmussen (1998, 1999), Thorup & Nielsen (2000), Nielsen & Thorup (2001), Ortvad et al. (2002), Amstrup et al. (2004), Amstrup et al. (2005) og Amstrup et al. (2006). SU-listen kan desuden findes på http://www.dof.dk/01_organisation/Udvalg/SU_listen.html. En generel vejledning i indsendelse af sager findes på http://www.dof.dk/01_organisation/Udvalg/SU.html#indsend.

Det er nu blevet muligt for indsendere at uploade deres

SU-beskrivelser direkte til SU's database. Hvis man vil uploade en beskrivelse til SU kan man gå ind på adressen: <http://www.netfugl.dk/su-upload/index.php>. Her bliver man vejledt. SU modtager naturligvis fortsat beskrivelser pr. post og e-mail, men vi anmoder om at folk uploader beskrivelserne selv.

SU behandler fund af arter fra alle kategorier (se nedenfor), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de forskellige arters og racers optræden herhjemme, er det i princippet vigtigt, at alt bliver rapporteret. Der vil dog forekomme tilfælde, hvor det må skønnes at en SU-godkendelse ikke er nødvendig, f.eks. fund af almindelige burfugle (Undulat m.fl.). Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC-standard inddeles de i Danmark trufne fuglearter i 5 kategorier, defineret som følger:

A Arter der betragtes som spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1.1 1950; f.eks. Vibe og Amerikansk Pibeand. Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, når fuglen ikke har været fodret eller tilbageholdt.

B Arter der betragtes som spontant optrædende men kun er truffet før 1.1 1950; f.eks. Kravetrappe og Bartramsklire.

C Udsatte og undslupne arter som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. Nilgås og Fasan.

D Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde havde optrådt spontant i landet; f.eks. Flamingo og Almindelig Pelikan.

E Arter der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende; f.eks. Rødrygget Pelikan, Steppeørn med stropper og ynglefund af Mandarinand.

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund af arter i kategori D og E behandles også af SU, men publiceres særskilt bagest i SU-rapporten.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU bestod frem til udgangen af 2006 af følgende medlemmer: Ole Amstrup, Alex Sand Frich, Tim Hesselballe Hansen, Sebastian Klein, Andreas Bruun Kristensen, Peter H. Kristensen, Kent Olsen, Troels Eske Ortvad, Michael Schwalbe og Kasper Thorup.

Sjældenhedsudvalgets adresse: Sjældenhedsudvalget,

DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.
E-mail: su@dof.dk.

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes sjældenhedsudvalgets medlemmer samt Morten Bentzon Hansen, David M. Boertmann og Lars Svensson. Takkes skal også Anders Blomdahl for informationer om sjældne fugleforekomster i Sverige i 2006. Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til SU og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Kuhls Skråpe *Calonectris diomedea* (0, 46/47, 3/3)

2006: 5.10, Gilbjerg Hoved (S), rst. og trk., *Alex Rosendal, Jakob Engelhard, Christian Leth m.fl. – 5.11, Skagens Gren (NJ), trk., *Knud Pedersen, Rolf Christensen m.fl. – 12.11, Gilleleje (S), trk., *Jim Christensen, *Christian Leth, Henrik Korsbæk m.fl. – 12.11. Kikhavn (S), trk., *Lars Rask, Morten Heegaard, Henrik Rask. – 12.11, Rørvig (S), trk., *Jørgen Hulbæk Christiansen.

Fuglen fra 5.11 viste en undervingetegning som tyder på ssp. borealis, som yngler i Atlanterhavet, men fundet er indtil videre godkendt som *C. diomedea* ssp., idet variationen hos ssp. diomedea, som yngler i Middelhavet, endnu ikke er tilstrækkelig dokumenteret. Begge underarter forekommer i Nordøstatlanten dog med en stor overvægt af ssp. borealis (Fisher & Flood 2004). Fundene fra 12.11 drejer sig om samme individ. (Middelhavet og Midtatlanten; overvintrer Sydatlanten).

Lille Skråpe *Puffinis assimilis* (1/1, 0, 0)

Landets andet forekomst (18.6 1997 Nordsøen) anerkendes efter genbehandling ikke længere. Fundet er publiceret i Rasmussen (1998). Eneste danske fund er fra 18.9 1912, hvor en adult blev indsamlet i Skagerrak (Hørring 1942). (Madeira, Kanariske Øer)

Krøltoppet Pelikan *Pelecanus crispus* (0, 0, 1)

2006: 22.7, Kongens Mose (SJ), imm., *Villy Petersen (Foto). – 4.-5.8, Hanstholm og Sårup Grusgrav, (NJ), imm., *Jan S. Kristensen, John Kyed m.fl. (Foto). – 5.-6.8, Ørum Sø, (NJ), imm., Silas K.K. Olofson m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Samtlige iagttagelser fra 2006 drejer sig om samme individ og udgør landets første spontane fund af arten. Nordvesteuropæiske fund fra nyere tid anses typisk at gælde undslupne fangenskabfugle. SU vurderer dog, at det aktuelle fund efter al sandsynlighed er spontant, eftersom fuglen udviste udpræget vild adfærd uden tegn på fangenskab. Dragtdetaljer har desuden gjort det muligt at spore fuglen langt tilbage mod artens naturlige udbredelse. Samme fugl sås således med sikkerhed tidligere på sommeren på flere lokaliteter op gennem Polen og formentlig også i Tyskland (Hagerman & Jensen 2006). Fundet skal ses i lyset

Kroltoppet Pelikan, Ørum Sø, Thy, 6. august 2006.
Foto: Søren Kristoffersen.

af de senere års fremgang for den europæiske ynglebestand (Hagerman & Jensen 2006). (Sydøsteuropa og Asien; overvintrer østlige del af Middelhavet mod øst til Pakistan og Indien)

Sort Ibis *Plegadis falcinellus* (13/20, 20/22, 1/1)

2006: 28.9-29.10, Tobberup, Hobro (NJ), ad., *Børge Lyngaa, *Jenny Lyngaa, Hans Christophersen m.fl. (Foto).

Fuglen fouragerede på en mødding ved en gård. (Sydeuropa og Centralasien; overvintrer i Nord- og Østaf-

Sort Ibis, Tobberup, Hobro, 25. oktober 2006. Foto: Ole Krogh.

Amerikansk Pibeand, Thorsminde Havn, 8. januar 2006.
Foto: Gerner Majlandt.

rika samt Sydøstasien)

Dværgegås *Anser erythropus* (30, 57 t.o.m. 1996, -)

1978: 7.11, Harndrup, Bogense (F), 2K+, skudt, via Erik Ehmsen (Foto).

Det udstoppede eksemplar findes nu i samlingen på Valdemar Slot. Dværgegås udgik af SU-listen fra og med 1997. (Nordskandinavien, arktisk Rusland)

Amerikansk Pibeand *Anas americana* (0, 26/26, 1/1)

2002: 9.4-16.4, Nexø Sydstrand (B), han, Oluf Lou m.fl. (Foto).

2006: 5.1-9.1, Thorsminde Havn (RK), 3K+ han, *Ole Amstrup m.fl. (Foto) – 30.1-13.2, Indfjorden (RK), 3K+ , *Jørgen Nørgaard m.fl.

Fundet for 2002 er tidligere godkendt fra 9.4 (Klein & Thorup 2003). Observationerne fra 2006 drejer sig med stor sandsynlighed om samme fugl, hvorfor de kun medregnes som ét fund. (Nordamerika)

Halsbåndstroidand *Aythya collaris* (0, 9/9, 1/1)

1990: 18.2-19.3, Hjarbæk Fjord, (NJ), 3K+ han, Jens Lind.

2006: 29.1-11.3, Guldborgsund, Nykøbing Falster (LF), 3K+ han, *Asbjørn Jensen m.fl. (Foto).

Fundet fra 1990 er tidligere godkendt for perioden 18.-25.2 (Frich & Nordbjærg 1992). (Nordamerika)

Hvidøjet And *Aythya nyroca* (4/4, 31/34, 2/2)

1971: 1.-19.6, Bromme Lille Sø, Sorø (S), han, Jens Lind m.fl.

2005: 31.10-4.12, Røgbølle Sø, Maribosøerne (LF), 2K+ han, *Lasse Strandgaard, Rasmus Strack m.fl.

2006: 3.9, Nakskov Indrefjord (LF), 2K+ hun, *Rasmus Strack. – 7.10, Søndersø, Maribosøerne (LF), 2K+, han, *Rasmus Strack (Foto).

Hålbåndstroland, Nykøbing Falster, 12. februar 2006.
Foto: Ib Jensen.

Fuglen fra 1971 har tidligere været godkendt for perioden 1.-3.6 (Bruun et al. 1972). Der bør udvises stor forsigtighed ved bestemmelse af Hvidøjlet And, idet hybrider med Taffeland let forveksles med rene Hvidøjedede Ænder. (Øst- og Sydøsteuropa; overvintrer Middelhavet, Sortehavet og Nordafrika)

Amerikansk Sortand

Melanitta americana (0, 3/3, 0/0)

2006: 18.3-26.5, Blåvands Huk (RB), ad. han, *Søren Kristoffersen, Henrik Knudsen m.fl. (Foto).

Fuglen regnes som samme individ som sås på den nærliggende lokalitet, Grønningen, 3.2 2005 (Amstrup et al. 2006). (Nordamerika og nordlige Østasien)

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0, 28/30, 2/2)

2005: 14.10, Ørhage, Klitmøller (NJ), ad. han, Anni Nielsen, Peter Nielsen (Foto).

2006: 1.1-28.3 Blåvands Huk (RB), 2 ad. hanner, *Henrik Knudsen, Bent Jakobsen m.fl. (Foto). – 17.9-15.11, Blåvands Huk (RB), 2K+ han, Rasmus Strack m.fl. – 7.10, Vedersø Klit (RK), ad. han trk., *Tina Ellis Petersen, *Lars H. Mortensen m.fl.

Fundet fra 2005 har tidligere været godkendt fra 13.10 (Amstrup et al. 2006). Der var evt. tre forskellige hanner ved Blåvands Huk i vinteren 2005/06, heraf blev

Slangeørn, Skagen, 3. juli 2006. Foto: Knud Pedersen.

den ene opdaget 30.12 2005 (Amstrup et al. 2006). Fuglen fra perioden 17.9-15.11 2006 regnes som et af de individer der overvintrede på lokaliteten i vinteren 2005/06 - i lighed med Amerikansk Sortand. (Nordamerika)

Slangeørn *Circaetus gallicus*

(Uddød 1882. Herefter 1/1, 31/31, 1/1)

2006: 9.6-8.7, Skagen (NJ), 2K+, trk.fors., *Palle A.F. Rasmussen, Jørgen Kabel, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

(Syd- og Østeuropa; overvintrer nordligt i tropisk Afrika).

Steppehøg *Circus macrourus* (14/14, 171/173, -/-)

2005: 23.5, Rørvig (S), 2K trk., *Anders Fischer. – 12.10, Rørvig (S), 1K trk., *Christian Gade, Anders Fischer.

Fuglen fra 23.5 2005 er tidligere godkendt fra Hundested (Amstrup et al. 2006). Arten er udgået af SU-listen fra og med 2006. (Østeuropa og Centralasien; overvintrer tropisk Østafrika, Lilleasien og Indien)

Ørnevåge *Buteo rufinus* (1/1, 13/13, 1/1)

2006: 22.-23.8, Mandehoved, Stevns (S), 1K, rst. og trk., *Bo Tureby m.fl. (Foto).

Fundet er det første fra Stevns og det sjette fra august måned. (Sydøsteuropa og Centralasien samt Nordafrika).

Stor Skrigeørn *Aquila clanga* (3/?, 55/56, 1/1)

2005: 30.4, Hesbjerg samt Hellebæk (S), imm. trk., *Per E. Pedersen, Alexander Lee, Hugo Petersen m.fl.

2006: 10.11, Højerup, Stevns (S), ad. trk., *Jan Pedersen, Tim Andersen m.fl. – 11.-12.11, Vemmetofte (S), ad., rst. og trk., *Lars Adler Krogh, Tim Andersen m.fl. (Foto). – 25.11-31.12, Søholt, Maribosøerne (LF), ad., rst., *Simon Vikstrøm, Tim Andersen m.fl.

Fundene fra 2006 drejer sig om samme individ; fuglen havde et stort hak i de venstre armsvingfjer. (Rusland og østlige Baltikum; overvintrer Sydøsteuropa, Lilleasien og Nordøstafrika)

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* (9/?, 93/97, 7/7)

1993: 29.-30.5, Aborrebjerget (M), 2 subad./ad., rst. og trk., Klaus K. Nielsen, Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl.

2005: 6.5, Lundegård, Præstø (S), 3K, trk., *Lars Paaby.
2006: 7.5, Ballum (SJ), 3K, trk., *Ole Thorup, Klaus B. Fries m.fl. (Foto). – 8.5, Bøtø Nor (LF), 3K+, trk., *Asbjørn Jensen. – 12.5, Aborrebjerget (M), ad., trk., *Niels Bahl Andersen, Jens Toftelund Madsen m.fl. (Foto). – 9.-11.6, Skagen (NJ), 3-4K, trk.fors., *Palle A.F. Rasmussen, Jørgen Kabel, Bo Tureby m.fl. (Foto). – 1.7,

Mou, Ålborg (NJ), ad., trk., *Lars Jakobsen (Foto) – 10.9, Mandehoved, Stevns (S), 3K+, trk., *Lars Paaby, Andreas Bruun Kristensen, Silas K.K. Olofson m.fl. (Foto) – 10.9, Hyllekrog (LF), 3K+, trk., *Jan Speiermann, Michael Fink Jørgensen, Andreas Petersen.

Fuglene fra 1993 regnes som to forskellige fund, idet de sås hver for sig. Fuglen fra 2005 regnes som samme individ, som sås tidligere på dagen på Møn (Amstrup et al. 2006). Tidspunkterne for observationerne 10.9.2006 viser at det drejede sig om to forskellige individer. (Østeuropa; overvintrer sydlige og sydøstlige Afrika)

Duehøg *Accipiter gentilis* (0, 0, 0)

Med karakterer svarende til Russisk Duehøg ssp. *buteoides*

Det hidtil eneste danske fund (17.3 1982, Skagen Nordstrand (NJ), ad. hun (Boertmann et al. 1986)) anerkendes efter genbehandling ikke længere. (Rusland).

Eleonorafalk *Falco eleonora* (0, 6/6, 1/1)

2006: 21.9, Holtug, Stevns (S), ad., lys fase, trk., *Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl.

Fuglen sås trække ud ved Falsterbo tidligere på dagen (A. Blomdahl i brev). (Middelhavet; overvintrer sydlige Afrika).

Jagtfalk *Falco rusticolus* (39/39, 78/78, 1/1)

2006: 23.1-24.3, Bøvling Klit og Stavsholm (RK) og Agger Tange (NJ), 2K, *Søren Wium Andersen, Silas K.K. Olofsson, Søren Kristoffersen, Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto) – 21.12, Hanstholm Havn (NJ), 1K, *Søren Kristoffersen (Foto).

Fuglen fra januar-marts er samme fugl som registreres ved Bøvling Klit i perioden 28.10-28.11 2005 (Amstrup et al. 2006), hvorfor den ikke medregnes i opsummeringen. (Nordskandinavien).

Stortræppe *Otis tarda* (?/? , 5/5, 0/0)

1964: "allersidst på efteråret", Febbersted, Thy (NJ), hun, skudt, via John Kyed (Foto).

Fuglen fandtes tidligere i en privat samling, men er nu overdraget til Hanstholm Friskole. (Sydeuropa, Østeuropa og Rusland).

Dværgræppe *Tetrax tetrax* (19/20, 3/3, 0/0)

1991: 27.7-27.8, Reersø (S), Flemming H. Nielsen.

Fuglen er tidligere godkendt for perioden 27.7-24.8 (Frich & Nordbjærg 1993). (Sydeuropa og Rusland)

Stylteløber

Himantopus himantopus (13/16, 29/41, 1/2)

2006: 4.-7.5, Lidsø, Rødby (LF), 2 eks. (han + hun), *Ole Friis Larsen m.fl. (Foto).

Der er nu fund fra maj 9 år i træk, og arten forekommer kun undtagelsesvis udenfor denne måned. (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Jagtfalk 1k, Hanstholm, 21. december 2006.
Foto: Søren Kristoffersen.

Jagtfalk, Agger Tange, 18. marts 2006. Foto: Søren Kristoffersen.

Triel, Skivholme, Østjylland, 17. juli 2006. Foto: Peter Nielsen.

Triel *Burhinus oedicanus* (17/22, 22/22, 1/1)

2006: 16.-29.7, Skivholme (ÅH), *Jesper Windeløv, Tommy Kaae m.fl. (Foto).

(Mellem- og Sydeuropa; overvintrer Sydeuropa og Nordafrika).

Sortvinget Braksvale *Glareola nordmanni* (2/2,7/7,1/1)

2006: 28.7, Margrethe Kog (SJ), 2K+, *Stefan Pihl. – 29.7-11.8, Sneum Sluse (RB), 2K+, *Svend-Erik Petersen, *Peter J. Petersen, Ole Amstrup m.fl. (Foto).

Begge observationer drejer sig med al sandsynlighed om samme fugl, hvorfor det kun regnes som ét fund. (Sortehavsegnene og Centralasien; overvintrer i det sydlige Afrika).

Sortvinget Braksvale, Sneum Engsø, 10. august 2006.
Foto: Carsten Gaadgård.

Amerikansk Hjejle, Arup Vejle, 3. maj 2006. Forrest til højre med Hjejler til venstre. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Sibirisk Hjejle *Pluvialis fulva* (0, 22/22, 3/3)

2003: 18.5, Revlbuske, Lønnerup Fjord (NJ), 2K, Mogens Erlandsen.

2006: 6.5, Lund Fjord (NJ), ad. sdr., *Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto). – 3.-9.7, Vidåslusen (SJ), ad. sdr., *Martin Kviesgaard m.fl. (Foto). – 10.7, Geddal Enge (RK), ad. han sdr., *Leif Novrup m.fl. – 15.-16.10, Mandø (RB), ad. odr., *Henrik Mikkelsen, Freddy S. Hansen, Silas K.K. Olofson, Helge Sørensen m.fl. (Foto).

Ved Revlbuske blev der i 2003 set to forskellige individer hhv. 10.5 og 16.5. En beskrivelse fra 18.5 stemmer mest overens med beskrivelsen fra 10.5 (Amstrup et al. 2004, Amstrup et al. 2005). Fuglen fra Lund Fjord i 2006 regnes som samme individ, som stod på samme mark i hhv. 2004 og 2005 (Amstrup et al. 2005, Amstrup et al. 2006). Derfor regnes den kun som ét fund for årene 2004-2006 og opsummeringen er ændret. Månedsfordelingen er nu: april (1), maj (2), juli (14), august (2), september (3), oktober (3). (Nordrusland og Alaska; overvintrer i Sydøstasien og Australien).

Amerikansk Hjejle *Pluvialis dominica* (0, 9/9, 1/1)

2006: 3.-5.5, Arup Vejle, Vejlerne (NJ), ad. sdr. *Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Foto).

Månedsfordelingen er nu: maj (3), juni (1), juli (1), august (1), september (3), oktober (1). (Nordamerika; overvintrer i Sydamerika).

Tyknæbbet Dværgryle *Calidris pusilla* (0, 1/1, 0)

Landets første forekomst (18.9 1987 Skagen (NJ)) anerkendes efter genbehandling ikke længere. Fundet er nævnt i Olsen (1991). Landets eneste fund er hermed 30.5-1.6 2005 Sneum Forland (RB) (Amstrup et al. 2006). (Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Hvidrygget Ryle *Calidris fuscicollis* (0, 17/17, 1/1)

2006: 29.5-2.6, Ulvshale Nordstrand (M), 2K+ sdr., *Per Schiermacker-Hansen m.fl. (Foto).

Arten er nu truffet hele 4 gange ved Ulvshale Nordstrand. (Arktisk Canada; overvintrer i Sydamerika).

Bairdsryle *Calidris bairdii* (0, 1/1, 1/1)

2006: 26.8, Geråens udløb (NJ), 2K+, *Rune Sø Neergaard (Foto).

Landets andet fund dukkede op ganske tæt på hvor landets første fund noteredes: 19.-23.9 2000, Stensnæs, Sæby (NJ) (Nielsen & Thorup 2001) (Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Spidshalet Ryle *Calidris acuminata* (0, 0, 0)

Samtlige tre fund af arten (16.8 1989, Bygholm Vejle, Vejlerne (NJ), 25.8 1989, Bygholm Vejle, Vejlerne (NJ), 1K og 1.10 1996 Storefener, Kongeåslusen (RB), 1K (Olsen 1991, Rasmussen 1997)) anerkendes efter genbehandling ikke længere. Arten udgår dermed af den danske fugleliste. (Asien)

Prærieløber *Tryngites subruficollis* (1/1, 26/26, 0/0)

1977: 16.-22.10, Sidselbjerg, Vest Stadil Fjord (RK), Alex Sand Frich m.fl.

Hvidrygget Ryle, Ulvshale Nordstrand, Møn, 1. juni 2006.
Foto: Harry Lehto.

Bairdsryle, Gerå, 26. august 2006. Foto: Rune Sø Neergaard.
Fuglen midt i billedet med front imod sammen med Almindelig Ryle.

1995: 15.8-2.9, Indvindingen, Vester Vedsted (RB), Morten M. Hansen m.fl.

De omtalte fund er tidligere godkendt for hhv. 16.-21.10 1977 og 15.-28.8 1995 (Pedersen 1980, Rasmussen 1997). (Arktisk Nordamerika; overvintrer sydlige Sydamerika)

Terekklire *Xenus cinereus* (2/2, 35/35, 2/2)

2006: 25.-30.5, Kammerslusen (RB), 2K+, *Alex Sand Frich m.fl. (Foto). - 5.7, Tipperne (RK), 2K+, *Henrik Knudsen.

To typiske fund. Arten har været årlig siden 1998. Månedsfordelingen er nu maj (13), juni (8), juli (12), august (2) og september (4). (Finland og Nordrusland; overvintrer tropisk Afrika og Det Indiske Ocean)

Ringnæbbet Måge *Larus delawarensis* (0, 1/1, 1/1)

2006: 26.2-26.3, Nærum (S), 2K ringm., *Kjeld T. Pedersen, *Eddie Fritze, Arne Olesen m.fl. (Foto).

Fuglen blev fundet i forbindelse med ringmærkning og den blev mærket med en rød farvering med koden Y56. (Nordamerika)

Ringnæbbet Måge, Nærum, 12. marts 2006.
Foto: Gerner Majlandt.

Terrekklire, Kammerslusen, Ribe, 29. maj 2006. Foto: Carsten Gadgård.

Audouinmåge, Helsingør Havn, 10. juni 2006. Foto: Helge Sørensen.

Audouinmåge *Larus audouinii* (0, 0, 1/1)

2006: 9.-12.6, Helsingør Havn, (S), 4K, *Jan Hjort Christensen, Arne Olesen m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Der har været en række fund af arten i Nordvesteuropa indenfor de senere år, senest Finland 2007 (Gantlett et al. 2007) hvilket kan ses i sammenhæng med en markant bestandsstigning i den vestlige del af Middelhavet. (Sydeuropa, overvintrer Afrika)

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides* (0, 0, 0)

Med karakterer svarende til ssp. kumlieni
Det hidtil eneste danske fund (22.2 1987 Hanstholm Havn (NJ), 3K (Olsen 1989)) anerkendes efter genbehandling ikke længere. (Canada)

Thayers Måge *Larus thayeri* (0,1/1,0)

2002: 17.1, Hirtshals Havn (NJ), 2K, Morten M. Hansen m.fl.

Fuglen er tidligere godkendt for perioden 15.-16.1 2002 på lokaliteten (Klein et al. 2003). (Nordvestlige Canada)

Ismåge, Langø, 29. december 2006. Foto: Ole Krogh.

Rosenmåge *Rhodostethia rosea* (1/1, 8/8, 0)

1984: 30.1-5.2, Thorsminde Havn (RK), ad., Niels Bomholt Jensen m.fl.

1988: 8.-21.5, Esbjerg Havn (RB), ad., John Kyed m.fl.

Fundene er tidligere godkendt for hhv. 30.1-4.2 1984 og 8.-18.5 1988 (Boertmann et al. 1986, Olsen 1989). (Arktis, Sibirien)

Ismåge *Pagophila eburnea* (2/2, 4/4, 1/1)

2006: 27.-31.12, Langø Havn (LF), 3K+, *Lars Adler Krogh m.fl. (Foto).

Ny art for regionen og en længe ventet gæst fra det høje nord. Seneste fund er fra 1994 og drejede sig om en dødfunden fugl (Rasmussen 1996). Man skal helt tilbage til 1983 for at finde seneste fund af en Ismåge set i levende live herhjemme (Boertmann et al. 1986). (Arktis, Sibirien)

Skadegøg, Birkepøl, Sydals, 3. august 2006. Foto: Jens Kristian Kjærgaard.

Hvidskægget Terne

Chlidonias hybridus (0,18/22,1/1)

1983: 14.+16.+24.5 og 18.6, Tipperne (RK), Jens Lind.
2006: 26.4, Korshage, Rørvig (S), ad. sodr., trk., *Erik Vikkelsø Rasmussen, Lasse Braae, Anders Fischer, Christian Gade.

Fundet fra 1983 er tidligere godkendt for datoerne 14.+16.5 og 18.6 (Boertmann et al. 1986). April-fundet er det tidligste herhjemme med 3 dage. (Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Skadegøg *Clamator glandrius* (3/3, 2/2, 1/1)

2006: 1.-11.8, Birkepøl, Sydals (SJ), 1K, *Gert L. Jørgensen, Kim Søvæld m.fl. (Foto).

Høgeugle, Grib Skov, 18. marts 2006. Foto: Helge Sørensen.

Seneste fund er også fra Sønderjylland, men fra 1995 (Rasmussen 1997). (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Høgeugle *Surnia ulula* (ca. 30/30, 39/39 ud over invasionen i 1983/84, 1/1)

1990: 4.3, Margrethelund Plantage, Viborg (NJ), Flemming H. Nielsen.

2006: 1.1-5.2, Hjørdemål (NJ), *Peter H. Kristensen, Jens Kristian Kjærgaard m.fl. (Foto) – 14.1-25.3, Grib Skov (S), *Kim Lunding, Arne Olesen m.fl. (Foto).

Fuglen fra 1990 er tidligere godkendt fra og med 5.11 1989 (Olsen 1991). Fuglen ved Hjørdemål blev opdaget 18.12 2005 og indgår derfor ikke i opsummeringen (Amstrup et al. 2006). (Skandinavien, Finland og Rusland)

Spurveugle *Glaucidium passerinum* (17/17, 31/31 ud over invasionen på Sjælland i 1999/2000, 1/1)

2006: 11.-24.3, Frederiksdal Skov (S), *Steffen Sommer Nielsen, Preben Berg m.fl. (Foto). (Skandinavien, Finland og Rusland)

Korttået Lærke

Calandrella brachydactyla (0, 38/38, 1/1)

2006: 17.5, Tarphage Enge (RB), *Carsten Gadgaard m.fl. (Foto). (Sydeuropa)

Spurveugle, Frederiksdal Skov, 11. marts 2006. Foto: Helge Sørensen.

Kortiået Lærke, Tarp Enge, 17. maj 2006. Foto: Carsten Gadgaard.

Østlig Kalanderlærke

Melanocorypha bimaçulata (0, 0, 1/1)

2006: 1.-4.1 og 3.-6.3, Staunings Ø (S), *Connie Grubbe Jensen, Rasmus Strack m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Med bl.a. 5 fund i Sverige var det ventet at arten også ville dukke op herhjemme.

(Mellemøsten og sydlige Asien; overvintrer Nordøstafrika, Mellemøsten mod øst til Nordindien)

Gul Vipstjert *Motacilla flava*

Med karakterer svarende til Sorthovedet Gul Vipstjert, ssp. feldegg (0, 13/14, 1/1)

2006: 16.-31.7, Kelds Nor, Langeland (F), han sdr., *Henrik Knudsen m.fl. (Foto).

(Balkan og Lilleasien; overvintrer tropisk Afrika)

Citronvipstjert *Motacilla citreola* (0, 26/27, 4/4)

2006: 28.4, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ han, trkf., *Alex

Alpejernspurv, Munkeruphøve, Sjælland, 18. april 2006. Foto: Lars Jensen.

Sand Frich, Rasmus Turin m.fl. – 14.5, Sydvestpynten, Kongelunden, (S), hun-farvet, *Preben Berg. – 23.8, Borreby Mose (S), 1K, rst., derefter trk. *Rasmus Strack, *Sebastian Klein. – 31.8, Nexø Havn, (B), 2K+, rst., derefter trk., *Sune Riis Sørensen (Foto).

4 fund på et år er ny rekord. (Rusland mod vest til Baltikum og Polen; overvintrer Indien og fåtalligt Arabien)

Alpejernspurv *Prunella collaris* (1/1,9/9,1/1)

2006: 18.4, Munkerup (S), *Allan Nielsen, Arne Olesen m.fl. (Foto).

Fuglen opholdt sig i et parcelhuskvarter. (Alperne og Sydeuropa; overvintrer i østlige og sydlige Afrika)

Lille Gulbug / Steppegulbug *Hippolais caligata* / *Hippolais rama* (0, 1/1, 0)

2001: 16.10, Nexø Havn (B), *Henrik Haaning Nielsen, *Søren Haaning Nielsen, *Michael Mosebo Jensen m.fl. (Foto).

Østlig Kalanderlærke, Staunings Ø, 3. januar 2006. Foto: Ole Krogh.

Brun Løvsanger, Korshage, Rørvig, 14. oktober 2006.
Foto: Lars Jensen.

Lille Gulbug er nu splittet op i to arter: Lille Gulbug *H. caligata* og Steppegulbug *H. rama*. Arterne ligner hinanden meget og er vanskelige at skelne i felten. I Danmark er der ingen fund af Steppegulbug, men 4 af Lille Gulbug; disse vil blive genbehandlet. (Rusland og Centralasien; overvintrer Indien)

Spottesanger *Hippolais polygotta* (0, 2/2, 0)

Et hidtil godkendt fund (20.8 1978, Korshage, Rørvig

(S), 1K ringm. (Frich & Nordbjærg 1992)) anerkendes efter genbehandling ikke længere. De to godkendte fund er: 11.-22.6 1982, Klinteskoven ved Jydelejet (M) og 1.6 1990 Blåvands Huk (RB) (Hansen 1986, Frich & Nordbjærg (1992). (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Brun Løvsanger

Phylloscopus fuscatu (0, 39/39, 3/3)

2005: 12.10, Christiansø (B), *Lars Christiansen, Peter Lyngs, Mikkel Lausten m.fl.

2006: 4.10, Frederikso, (B), *Henning Vikkelsø Rasmussen, Peter Lyngs, Mikkel Lausten m.fl. – 11.10, Christiansø (B), hun ringm., *Mikkel Lausten, Peter Lyngs m.fl. (Foto). – 14.-15.10, Korshage, Rørvig (S), *Erik Vikkelsø Rasmussen m.fl. (Foto).

Et fund fra 9.11 1987 Stignæs (S) anerkendes ikke længere efter genbehandling (Olsen 1988). Derfor er der ændret i opsummeringen. Af landets 42 fund er der 22 registreret på Ertholmene (B). (Østsibirien; overvintrer Indien til Øst- og Sydøstasien)

Nordsanger *Phylloscopus borealis* (0, 3/3, 0/0)

Et hidtil godkendt fund (27.5 1988, Amager Fælled (S), syng. (Olsen 1989)) anerkendes efter genbehandling ikke længere. De tre godkendte fund er fra: 18.-20.9 1996, Tipperne (RK), 28.9 1998, Blåvands Huk (RB) og 22.8 2001, Holmsland Klit (RK) (Rasmussen 1997, Rasmussen 1999, Ortvad et al. 2002). (Nordskandinavien og Sibirien; overvintrer Filippinerne, Sydøstasien og Indonesien)

Stribet Sanger, Mandø, 16. oktober 2006. Foto: Ole Krogh.

Humes Sanger *Phylloscopus humei* (0, 22/22, 0/0)

2003: 13.-17.11, Gammel Hviding Kirke (RB), *Kurt B. Christensen, Martin Kviesgaard m.fl.

Hermed tiende fund fra rekordåret 2003 (Amstrup et al. 2004). (Himalaya og Tien Shan; overvintrer Nepal og Indien)

Rosenbrystet Tornskade*Lanius minor* (3/3, 42/42, 2/2)

2006: 7.6, Margrethe Kog (SJ), 2K+ han, *Kent Olsen. – 5.8, Borris Hede (RK), 2K+, *Egon Østergaard m.fl. (Foto).

(Syd- og Østeuropa samt Centralasien; overvintrer tropisk Afrika)

Stribet Sanger *Dendroica striata* (0, 0, 1/1)

2006: 15.-16.10, Mandø (RB), *Tim Hesselballe Hansen m.fl. (Foto).

Ny art for landet og første fund af en amerikansk skovsanger-art. (Nordamerika; overvintrer nordlige Sydamerika)

Dværgværling *Emberiza pusilla* (0, 66/66, 2/2)

2006: 1.2-1.4, Sivested, Kolind (ÅH), *Ingelise Jensen, Birger Jensen m.fl. (Foto). – 3.11, Grenen, Skagen (NJ), trkf., *Rolf Christensen, *John Pedersen, *Andreas Bruun Kristensen.

Første fund for februar. Eneste øvrige vinterfund stammer fra Vorsø (VE) 9.-26.12 1986 (Olsen 1988). (Nordfinland og Nordrusland; overvintrer Kina og Sydøstasien).

Kategori D:**Mulige undslupne fangenskabsfugle**

Category D: Possible escapes

Brunhovedet Værling*Emberiza bruniceps* (0, 7/7, 0)

1967: "efter 16.8", Febersted, Thy (NJ), ad. han, fundet død, via John Kyed (Foto).

(Centralasien; overvintrer Indien)

Kategori E: Sandsynlige eller sikre undslupne fangenskabsfugle

Category E: Likely or certain escapes

Krøltoppet Pelikan *Pelecanus crispus*

1974-1976: 2. halvår 1974 primært set i Vejlerne (NJ). 1. halvår 1975 Vejlerne og Agger Tange (NJ). Andet halvår 1975 Læsø, Skagen, Limfjordsområdet og Thy (NJ). Første halvår 1976 Vejlerne og Østre Anlæg, Ålborg (NJ), fuglen fandtes død på sidstnævnte lokalitet 26.3, Hans Christophersen (Foto).

Det drejer sig om samme fugl, som sås på Tipperne 12.5 1974 og i Vejlerne 16.-24.5 1974 (Pedersen 1980). Fuglen kan muligvis spores tilbage til en østjysk fugleholder. Den bar ingen ringe, men SU vurderer at det med største sandsynlighed har drejet sig om en und-

Dværgværling, Sivested, 24. marts 2006. Foto: Kim Aaen.

sluppet burfugl, idet den var tam og Østre Anlæg
næppe havde faldet i en vild pelikans smag.

Hybrider

Records involving hybrids

Hvidøjet x Troidand *Aythya nyroca x fuligula*

2005: 28.7, Hejrede Sø, Maribosøerne (LF), han, Klaus Malling Olsen (Foto),
2006: 26.-29.7, Sønderød Sø, Maribosøerne (LF), , *Rasmus Strack, Sebastian Klein, Andreas Bruun Kristensen m.fl. (Foto). – 8.11, Bøjden Nor (F), han, *Tim Hesseballe Hansen, Bente Christensen, Jacob Sterup (Foto).
Fuglen fra Sønderød Sø 2006 drejer sig formentlig om samme individ, der sås i Hejrede Sø i 2005.

Troidand x Halsbåndstroidand *Aythya fuligula x collaris*

2006: 12.-18.3, Gavnø (S), ad. han, *Lars Michael S. Nielsen, Klaus Malling Olsen, Rasmus Strack m.fl. (Foto).
Andet danske fund af denne hybrid, første sås i foråret 2001 og igen på to lokaliteter i foråret 2002 i Vestjylland (Klein et al. 2003).

Grønland – Kategori A

Greenland – Category A

Krikand/Amerikansk Krikand *Anas crecca/carolinensis*

2006: 25.-26.8 1 hun med 5 pull., Kapisillitfjorden/Isfjorden, *Martin Kviesgaard, Lars Witting (Foto).
Iagttagelsen er indsendt som Krikand, men dokumentationen tillader ikke udelukkelse af Amerikansk Krikand. Krikanden er en regelmæssig gæst i Grønland og der foreligger flere ynglefund. Langt de fleste fund drejer sig om den europæiske art, men den amerikanske ses også jævnligt. Ingen af ynglefundene har endnu kunnet henføres til art, men dem fra Østgrønland har højst sandsynligt drejet sig om den europæiske.

Skeand *Anas clypeata* (? , ?/? , 1/2)

2006: 16.6, Sisimiut, 2 (han + hun), *Jørgen Nielsen, Kaj Høgh (Foto). Der er hidtil kendt fem fund, alle fra Vestgrønland og spredt over hele kysten mellem Nanortalik og Upernavik kommuner (Boertmann 1994).

Stribet Ryle *Calidris melanotos*

2006: 6.-7.7, Zackenberg, *Jannik Hansen, Christian Dinsen (Foto). Der er publiceret 14 fund fra Vestgrønland og seks fra Nordøstgrønland (Boertmann 1994, Meltofte 1999, 2003). Dertil kommer yderligere et fund fra Nordgrønland og et fra Sydøstgrønland. Begge disse har omfattet tre fugle. Det omtalte fund er det tredje fra Zackenberg i løbet af de ti år, der har været feltstation på lokaliteten.

Ringnæbbet Måge *Larus delawarensis* (? , ?/? , 1/1)

2006: 12.7, Qarajat qeqertait Øerne syd for Lille Narsaq, Nuuk, ad., Lars Witting, Aili Lage (Foto). Der er publiceret to fund af denne amerikanske mågeart fra Grønland (Boertmann 1994, Boertmann & Mosbech 1999), dertil kommer to (endnu?) ikke-publicerede fund fra Nuuk.

Østlig Kongetyran *Tyrannus tyrannus* (? , ?/? , 1/1)

2006: 12.7, Paamiut, *Aron Peter Fly (Foto). Der er fire tidligere fund af denne amerikanske art. To af dem er ligesom det foreliggende fund fra Paamiut Kommune, de to øvrige er fra Nuuk og Maniitsoq kommuner. Bortset fra det første fund fra Paamiut, der er fra september, er de alle fra månederne juni og juli (Boertmann 1994).

Årsrapporten

Species considered for regional reports

Grønspætte *Picus viridis*

2006: 26.4, Korshage, Rørvig (S), *Anders Fischer m.fl. – 13.5, Vestamager, København (S), trk., *Morten Kofoed-Hansen, *Kristoffer Hansen, *Ib Jensen.

Endnu ikke færdigbehandlede sager

Records still under consideration

- Lille Canadagås *Branta hutchinsii* 2004: Maj, Borreby Mose (S). (Foto). – 21-22.3, Margrethe Kog (SJ) (Foto).
- Sibirisk Krikand *Anas formosa* 2005: 24.11, Skælskør (S), 1K hun, skudt.
- Halsbåndstroidand *Aythya collaris* 2006: 1.10, Sønderød Sø, Maribosøerne (LF), ad. han.
- Hvidøjet And *Aythya nyroca* 2004: 6.-20.3, Gavnø (S).
- Stylteløber *Himantopus himantopus* 1998: 16.5, Borreby Mose (S), 3 eks.
- Rødvinget Braksvale *Glareola pratincola*: 2006: 13.6, Store Stege, Fåborg (F), trk.
- Perleugle *Aegolius funereus* vinteren 1967/68: Kongelunden (S), 3 eks.
- Gul Vipstjert *Motacilla flava*, ssp. *feldegg* 2002: 20.5 han, Gilleleje (S).
- Vestlig Bjergløvsanger *Phylloscopus bonelli* 2005: 31.5, Skagens Gren (NJ), ringm., (Foto).
- Ensfarvet Stær *Sturnus unicolor* 2003: 15.4-31.5 han, Tane Sø (RB).

Forkastede sager

Records not accepted

- Kap Verdepetrel/Madeirapetrel *Pterodroma fea/madeira* 2003: 12.10, Helsingør Nordhavn (S).
- Lille Skråpe *Puffinus assimilis* 1997: 18.6, Nordsøen.
- Hvidøjet And *Aythya nyroca* 2006: 11.4, Nakskov Indrefjord (LF), han – 9.7, Bøjden Nor (F), han. – 27.8, Gentofte Sø (S), 2 ind.

- Steppehøg *Circus macrourus* 2005: 21.8, Borreby Mose (S), ad. han trk.
- Ørnevåge *Buteo rufinus* 2006: 11.-18.8, 2K, Blåvands Huk (RB).
- Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 2006: 31.5, Hostrup Sø, Åbenrå (SJ), trk. – 9.6, Solkær Enge, Kolding (VE), trk.
- Kejsereørn *Aquila helica* 2005: 13.5, Borreby Mose (S).
- Steppevåge *Buteo bueo ssp. vulpinus* 2006: 11.5, Skagens Gren (NJ) ad., trkf.
- Duehøg *Accipiter gentilis ssp. buteoides* 1982: 17.3, Skagen Nordstrand (NJ).
- Jagtfalk *Falco rusticolus* 2006: 18.11, Hejrede Sø, Maribosøerne (LF).
- Sibirisk Hjejle *Pluvialis fulva* 2006: 25.7 Rørvig (S) ad. sodr. – 13.9 Lejsø, Korsør (S) 1K, (Foto).
- Sibirisk / Amerikansk Hjejle *Pluvialis fulva/dominica* 1995: 31.8 trk. Grønordsøen, Amager (S).
- Tyknæbbet Dværgryle *Calidris pusilla* 1987: 18.9 Skagens Gren (NJ).
- Spidshalet Ryle *Caldris acuminata* 1989: 16.8 Bygholmen (NJ). – 25.8 Bygholmen (NJ), 1K. – 1996: 1.10 Storefæner, Kongeåslusen (RB), 1K.
- Damklire *Tringa stagnatilis* 2005: 4.9 Agger Tange (NJ).
- Armensk Måge *Larus armenicus* 2006: 3.4 Billum (RB), 4K+.
- Kumlien's Måge *Larus glaucooides ssp. kumlieni* 1987: 22.2, Hanstholm Havn (NJ), 3K.
- Azteker- / Bengalsk Terne *Sterna elegans/bengalensis* 2006: 11.4 1 trk. Lejodde, Korsør (S).
- Forsters Terne *Sterna forsteri* 2006: 6.7 Nørre Lyngvig (RK), ad. vdr. trk.
- Spurveugle *Glaucidium passerinum* 2006: 4.4 Hornbæk (S).
- Alpesejler *Apus melba* 2005: 7.9 Hellebæk (S).
- Gråsejler *Apus pallidus* 1987: 19.10, 1K ringm., Christiansø (B).
- Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* 2006: 4.5 Korshage, Rørvig (S), trk. – 22.5 Grenen, Skagen (NJ), trkf.
- Gul Vipstjert *Motacilla flava, ssp. feldegg* 2006: 15.5, Tontoft Nakke, Nordborg (SJ), han.
- Tornsanger *Sylvia communis* 2006: 18.4 Amager Fælled (S).
- Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* 2006: 12.5 syng. Sønderkoven (SJ).
- Spottesanger *Hippolais polygotta* 1978: 20.8, Korshage, Rørvig (S), 1K ringm.
- Brun Løvsanger *Phylloscopus fuscatus* 1987: 9.11 Stigs-næs (S).
- Løvsanger *Phylloscopus trochilus* 2006: 21.-26.12 Jyderup (S).
- Nordsanger *Phylloscopus borealis* 1988: 27.5, Amager Fælled (S), syng.
- Dværgværling *Emberiza pusilla* 1969: 21.4 Refshaleøen (S), 2 eks. – 2006: 8.5, Rørvig (S). – 15.10 Næsseskov, Furesøen (S).
- Pileværling 2006: 13.9 Dueodde (B), trk.

Summary

Rare birds in Denmark and Greenland in 2006

In 2006, the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget, SU) processed 141 Danish records (including two records on behalf of the regional reports) of which about 70% were accepted. Five records from Greenland were processed of which four were accepted. The main section of the report, Accepted records, includes species on the Danish list belonging to categories A, B and C according to the AERC standard. Species belonging to category D and E and records involving hybrids are treated after the main section, as are species considered for the regional reports, before the sections dealing with records from Greenland, records still under consideration, and records not accepted.

For each record the following details are included: (1) year and date, (2) location (see map for regions), (3) number of individuals if more than one, (4) other details if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transitional plumage, K = calendar year, ringm. = ringed, and (5) name of observer(s), with finders marked by asterisk(s). Where applicable, documentation by photo (Foto), video (Video), audiotape (Bånd) or corpse (Død) is indicated.

The numbers in brackets after the species name refer to the total number of records and individuals (separated by a slash) in Denmark (1) before 1950, (2) from 1950 to 2005 incl. and (3) in 2006, respectively.

Four new species recorded during 2006 were added to the Danish list: Dalmatian Pelican *Pelecanus crispus*, Audouin's Gull *Larus audouinii*, Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata* and Blackpoll Warbler *Dendroica striata*. Other remarkable sightings included the second records of Ring-billed Gull *Larus delawarensis* and Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*, the third record of Black Scoter *Melanitta americana* and the sixth record of Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius*. All older records Danish records of Goshawk *Accipiter gentilis beteoides*, Sharp-tailed Sandpiper *Calidris acuminata* and Iceland Gull *Larus glaucooides kumlieni* were reconsidered and rejected.

Referencer

- Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, H.H. Nielsen, K. Pedersen, K. Thorup 2006: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. Dansk Orn. Foren. Tidsskrift 100: 359-371.
- Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, K. Pedersen, K. Thorup 2005: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2004. Dansk Orn. Foren. Tidsskrift 99: 169-181.
- Amstrup, O., A. S. Frich, K. Pedersen & K. Thorup 2004: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2003. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 98: 174-188.
- Boertmann, D., K.M. Olsen & B.B. Pedersen 1986: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i årene 1982, 1983 og 1984. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 35-57.

- Boertmann, D. 1994: An annotated checklist to the birds of Greenland. – Meddr. Grønland Biosc. 38: 64 pp.
- Boertmann, D. & A. Mosbech 1999. Bemærkelsesværdige fugleobservationer fra Vest- og Nordgrønland, 1992-1998. – Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift 93: 145-152.
- Bruun, Jens B., J.R. Jacobsen, E. Kramshøj & B.P. Nielsen 1972: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1971. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 66: 123-131.
- Fisher, A. & B. Flood 2004: A Scopoli's Shearwater off the Isles of Scilly. *Birding World* vol. 17: 334-336.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. Dansk Orn. Foren. Tidsskrift 86: 107-122.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1993: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1991. Dansk Orn. Foren. Tidsskrift 87: 231-241.
- Gantlett, S., R. Millington & S. Harrap 2007: Western Palearctic Bird News – *Birding World* vol. 20: 278.
- Klein, S., K. Pedersen & K. Thorup 2003: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2002. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 97: 289-302.
- Hagerman, A. & I. Jensen 2006: En ægte pelikan? Fugle i felten, nr. 4 2006, s. 26.
- Hørring, R. 1942: Om 6 for Danmarks Fauna nye fuglearter. Dansk Orn. Foren. Tidsskrift 36: 40-54.
- Meltofte, H. 1999. 4.3 Birds. Pp. 25-32 in Rasch, M. (ed.): Zackenbergs Ecological Research Operations, 4th annual report. – Danish Polar Center, 62 pp.
- Meltofte, H. 2003. 4.4 Birds. Pp. 33-43 in Rasch, M. & Canning, K. (eds): Zackenbergs Ecological Research Operations, 8th annual report. – Danish Polar Center, 80 pp.
- Nielsen, H.H. & K. Thorup 2001: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 153-166.
- Olsen, K.M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81-100.
- Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-149.
- Olsen, K.M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20-34.
- Ortvad, T.E., K. Pedersen & K. Thorup 2002: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2001. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 147-160.
- Pedersen, B.B. 1980: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1977 og 1978. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 74: 127-140.
- Rasmussen, P.A.F. 1996: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1994. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 90: 141-152.
- Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133-150.
- Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253-267.
- Rasmussen, P.A.F. 1999: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 127-140.
- Thorup, K. & H.H. Nielsen 2000: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1999. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 94: 157-170.

Rettelse til SU-rapport nr 31 DOFT 95: 153-166, 2000

Kategori A: Spontane forekomster

s. 158 Kejserørn *Aquila heliaca* 2000: 19-20.12, St. Vildmose (NJ), 1K, *Einar Flensted-Jensen m.fl. (Foto), skal være 19-21.12.

Rettelse til SU-rapport nr 35 DOFT 99: 169-181, 2005

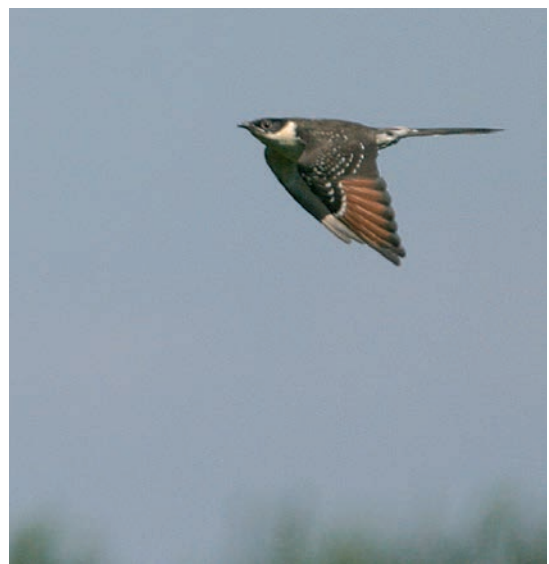
Kategori A: Spontane forekomster

S. 172: Amerikansk Rørdrum *Botaurus lentiginosus*. Fund fra Vejlerne 2001, 2002, 2003 og 2004 regnes nu som samme fugl. Idet Sjældenhedsudvalget har valgt at fund af returnerende individer ikke påvirker opsummeringen ændres den til (0, 2/2, 0).

Ole Amstrup (olea@nypost.dk)
Tarmvej 97
6893 Hemmet

Andreas Bruun Kristensen (anbrkr@yahoo.dk)
Æbeløgade 46, 2
2100 København Ø

Troels Eske Ortvad (teortvad@gmail.com)
Arkonagade 19, st.tv.
1726 København V

Skadegøg, Birkepøl, Sydals, 6. august 2006. Foto: Helge Sørensen.

Østlig Kalanderlærke på Staunings Ø – ny art for Danmark

Af Andreas Bruun Kristensen.

Østlig Kalander Lærke, Staunings Ø, 4. marts 2006. Foto: Helge Sørensen.

Danmarks lærkeliste har i mange år indeholdt beskedne 5 arter. Det er forbavsende få set i forhold til vores nabolande, idet der er registreret 10 arter i Sverige, 9 i Tyskland og 9 i Norge. Hundredvis af timer er brugt i åbent terræn herhjemme, men det har kun givet Korttåede Lærker.

1. januar 2006 er Connie Grubbe Jensen (CGJ) og hendes mand i felten. Mens andre sover brandert ud efter Nytårsaften, besøger de Mosede Havn, Rådvad og Ishøj Strand. Rapporten om en Klyde på nordspidsen af Ølseagle Revle får ægteparret til at besøge Staunings Ø, i håb om at fuglen kan ses herfra.

Klokken er 14.45, da bilen parkeres ved Staunings Ø. Der er en time til solen går ned, og et par Rødben er eneste tegn på liv, indtil en mindre fugl flyver op fra tangopskyllet ved reservathegnet, der om sommeren holder badegæster væk fra revlens ynglefugle. Fuglen har kraftige sorte brystpletter, sort brystbånd og et kraftigt næb. CGJ ved, at det er en fugl hun ikke har set før. Fuglen letter igen, og CGJ bemærker en lærkeagtig fugl med kort hale og lange vinger. Den lander på Ølseagle Revles nordspids, hvor den går rundt blandt 50-60 Snespurve. Fuglen er tydeligt større end disse. Fuglen letter og flyver igen til Staunings Ø, men kort efter landing lettes den af en hundeluffer og flyver igen til Ølseagle Revle. Det er ved at være mørkt, og

CGJ og hendes mand returnerer til bilen. Her bliver "Fugle i felten" fundet frem, og CGJ bladrer om til lærkerne. Det er kun Kalanderlærke og Østlig Kalanderlærke, der minder om fuglen. Men ingen af arterne er tidligere set i landet, og hitskrækken melder sig. Sveden springer frem på panden, og CGJ frygter, at champagnen Nytårsaften har påvirket dømmekraften.

Hjemme i Mosede kigger CGJ i bøger og på internettet for at få løst gåden om lærken. Hendes fugleinteresse-rede datter, Mette Jensen, henviser til en artikel i DOF's medlemsblad, *Fugle i felten*, 2002 nr. 4. Heri har Andreas Hagerman i en af sine artikler i føljetonen, "Next stop Danmark" (Hagerman 2002) beskrevet både Kalanderlærke og Østlig Kalanderlærke. Et foto af en Østlig Kalanderlærke fra Sverige, januar 1999, giver mindelser om Ølseagle-lærken. Noget må gøres. CGJ sender flere sms-beskeder til lokale ornitologer, men ingen reagerer.

Næste morgen må CGJ på arbejde. Ingen har meldt tilbage om lærken, så hun må selv handle. Det lykkes hende at forlade arbejdspladsen 12.30, og kl. 14 er hun igen på Staunings Ø. Fuglen flyver op lige foran CGJ og udstøder et "prrrrrrr!". Den lander igen og bevæbnet med gårsdagens lærkeresearch kan fuglen nu bestemmes sikkert. Østlig Kalanderlærke.

Et kursus venter på arbejdet, men ingen andre ornitologer er i sigte til at overvåge fuglen. Tilfældigvis har Jacob Engelhard og Morten Kofoed-Hansen netop set en Hedelærke på nærliggende Køge Sydstrand, som de har adviseret andre ornitologer om via DOFcall. Meldingen modtages af CGJ, som straks ringer til JAE. JAE og MKH er lidt skeptiske, men heldigvis sætter de kursen mod Staunings Ø. Telefonerne begynder at gløde i Storkøbenhavn, og flere kører mod Staunings Ø. JAE og MKH møder Jimmy Skat Hansen og Jørgen Hulbæk Christiansen, der også har taget meldingen alvorligt. "Hov, den er her!" råber JHC, som ca. 15.15 genfinder lærken. Kun ca. 10 ornitologer når frem i tide, inden mørket sænker sig over Køge Bugt. Resten er historie. Fuglen opholder sig på Staunings Ø og Ølseagle Revle frem til 4. januar og ses af ca. 350 ornitologer. I forbindelse med en kuldeperiode primo marts opdages fuglen igen på lokaliteten af Jacob Engelhard 3. marts. Den ses frem til 6. marts, som bliver fuglens sidste optræden.

Iagttagelsen dokumenteres af mange gode fotos. Bestemmelse af arten sker lettest ved at bide mærke i størrelse og proportioner. Den korte hale og manglende hvid vingebagkant adskiller den fra Kalanderlærke. Stort tofarvet næb, sorte brystpletter og hvid halespids er desuden gode kendetegn. Fuglens vagtel-formede fremtoning, som også har været fremhævet af CGJ, kan være første indikation på en Østlig Kalanderlærke.

Fund i nabolandene:

Finland

4 fund: 12-23.1 1960, Pori Musa; 26.5-27.5 1996 Äänekoski Liimattala; 31.5-3.6 1996 Pello Pellojärvi; 17.12-17.1 1999/00 Porvoo Långören.

Norge

1 fund: 1.-26.8 2001 Ona, Sandøy, Møre og Romsdal.

Polen

Ingen fund.

Storbritannien

3 fund: 7.-11.5 1962 Devon; 24.-27.10 1975 Scilly øerne, Cornwall; 7.6 1976 Fair Isle, Shetland (Evans 1991).

Sverige

5 fund: 24.5 1982, Haparanda Sandskär, Norbotten; 10.-23.12 1983 Gotland; 27.-29.5 1996, Gotland; 28.1-23.3 1999 Landsort, Södermanland; 17.6 2001 Vombs ångar, Skåne (www.Club300.se 2007).

Tyskland

1 fund: 6.7 1998, Bayern (manglede halvdelen af det ene ben; godkendt som kategori D fund).

Østlig Kalanderlærke er en trækfugl, der yngler fra Tyrkiet mod øst til Pakistan; arten overvintrer mellem Nordøstafrika og Nordindien. I de områder (Tyrkiet) hvor udbredelsen overlapper med Kalanderlærke, vil Østlig Kalanderlærke typisk findes i større højder og i åbne tørre steppeagtige landskaber, mens Kalanderlærken foretrækker lavere liggende kultiverede områder (Snow & Perrins 1998). Fundet på Staunings Ø passer fint ind i billedet af artens forekomst i Nordeuropa, idet 4 af de tidligere 10 iagttagelser drejer sig om vinterfund. Østlig Kalanderlærke lever af insekter og frø, og Staunings Ø fuglen har formentlig overvintret på en stubmark inde i landet, og er så presset ud til kysten på jagt efter føde, da markerne er blevet dækket af sne. Nyheden om den celebre gæst, ca. 5.000 km NV for dens normale overvintningsområde, nåede medierne, og mange glade besøgende kunne – efter at have set fuglen live – opleve den på landsdækkende TV over aftenkaffen.

Tak til Alex Sand Frich for kommentarer til artiklen. Visa Rauste og Club300.se takkes for information om finske og svenske fund af Østlig Kalanderlærke.

Referencer:

- Evans, L., 1991: Rare Birds in Britain 1800-1990.
- Hagerman, A., 2002: Next stop Danmark: Kalanderlærke eller Østlig Kalanderlærke. Fugle i felten, 2002, nr. 4, s. 30-31.
- Snow, D.W., Perrins, C.M. 1998: The Birds of the Western Palearctic, concise edition. Volume 2, Passerines. Oxford.

Østlig Kalanderlærke, Staunings Ø, 4. marts 2006.
Foto: Helge Sørensen.

Audouinsmåge (*Larus audouinii*) med Kronborg om styrbord – ny art på den danske fugleliste

Af Jan Hjort Christensen.

Fredag den 9. juni 2006 var for mig en normal arbejdsdag på Helsingør Havn. Tilbage på arbejde efter en måneds rejse i Kina var der mange ting at følge op på. Ikke mindst havnens vejrstation som havde lidt "skibbrud" under min rejse.

Jeg måtte have styr på, hvad vores reparatør havde sendt til Norge, og hvad der stadig sad tilbage af elektronik i fyret på havnens søndre mole. Bevæbnet med blok, pen og kikkert, som jeg altid bærer over skulderen, begav jeg mig fra kontoret ud på søndre mole. Låste ISPS-porten op og gik ud af molen og "skridtede mågefronten af". Sølvmåge, Sølvmåge, Sølvmåge, Audouinsmåge! Sølvmåge. "Stop lige en halv" sagde mit indre. "Audouinsmåge i DK! DET MÅ MAN IKKE!" Frem med kikkerten!

Rødt næb! Grå ben! Sort vingespids! Grå ryg! Langstrakt hovedprofil! Og mørkt øje! Audouinsmåge poppede igen op fra harddisken! Altså var der kun ét at gøre: Tilbage til kontoret og huske at låse ISPS-porten!

På kontoret blev havnens overvågningskamera (tilsluttet optagefunktion) drejet og zoomet ind på Audouinsmågen. For alle tilfældes skyld var fundet nu dokumenteret.

Et hurtigt telefonopkald til Christian Leth, som hurtigt fik meldt fundet ud på DOF-call, et par formaninger til havnevagten om ikke at dreje kameraet før jeg var blevet inddraget og så ud på Nordre mole for at holde øje med mågen, indtil de første "fuglespurtere" var på plads.

Efter 10 min. var jeg på plads på nordre mole, men til min store fortrydelse var mågen væk! Herefter fulgte 10 nervøse minutter, hvor jeg nervøst skiftevis afsøgte Søndre mole og horisonten, indtil jeg endelig fandt, hvad jeg søgte. Et par hundrede meter ude over Øresund fik jeg øje på Audouinsmågen, som i adstadigt tempo lå og fouragerede med små dyk mod vandoverfladen.

Kort tid efter ankom Jens Lind der hurtigt blev guidet ind på fuglen. Nu forduftede den sidste rest af nervøsitet fra mine let tyndslidte nerver.

Der gik ikke mange minutter før de næste fuglefolk ankom. Efter en times tid var der så mange folk med kikkert og kameraer forsamlet på molen, at der begyndte at gå rygter i Helsingør om, at "Kronprinsesse Mary" ville ankomme med kongeskibet for at åbne det nye psykiatriske sygehus i Helsingør. Hvad kan ellers samle så mange fotografer ud over et royalt besøg. Hun kom, men bare ikke med skib.

Audouinsmågen tog det hele lidt mere afslappet og

Audouinsmåge, Helsingør Havn, 10. juni 2006.
Foto: Helge Sørensen.

skiftevis fløj i adstadigt tempo rundt og poserede for fotograferne eller landede på søndre mole for at tage sig en lille blund, og humøret var højt omkring det lille fyr.

Mågen blev i løbet af dagen det helt store tilløbsstykke for både fuglefolk og presse. Og det lykkedes minsandten Audouinsmågen at få lige så meget omtale i lokalpressen som kronprinsessebesøget.

De følgende dage strømmede det til med fuglefolk fra både Danmark og Sverige, der alle ville have syn for sagen. Audouinsmågen lod sig villigt beskue hele weekenden. Mandag middag var seancen dog forbi. Fuglen tog en lille runde over havnen og fløj mod syd, lagde sig på vandet omkring Scandlines færgernes lejer og forsvandt på lige så spøgelsesagtig vis, som den var dukket op. Den blev ikke set siden. Heller ikke af en ivrig flok svenskere, der de næste par dage ihærdigt gennemsøgte de svenske øresundshavne, havde heldet med sig.

Beskrivelse

Audouinsmågen i Helsingør var en næsten fuldt udfarvet fugl i sit fjerde kalenderår. Eneste afvigelse fra en adult fugl var sorte spidser på de ellers grå 3-4 yderste store hånddækfjer.

Ellers var helhedsindtrykket en mellemstor, langvinget måge med lys grå ryg og vinger, sorte vingspidser. Hvidt hoved og hvidlig underside med en svag gråtone på kroppen der fik hovedet til at skinne endnu mere hvidt. Et relativt kraftigt rødt næb med mørk spids, mørkt øje og blygrå ben.

Mere detaljeret var fuglen tydeligt mindre end sølvmågerne og klart større end stormmågerne. Fuglen virkede lang og slank, når den stod mellem Sølvmågerne, hvilket forstærkedes af en mere horisontal holdning og lange vinger der ragede et godt stykke ud over halen, samt en markant anderledes "tilspidset" hovedprofil med en næsten konveks pande og højeste punkt et godt stykke bag øjet. Oversidens farve var lys grå let skinnende i en lidt lysere nuance end vores hjemlige sølvmåge af racen *argentatus*. De yderste 4 håndsvingfjer var nærmest helt sorte, de næste 2-3 grå med sorte spidser. De hvide spidser der i frisk dragt ses på gamle fugle var på denne fugl slidt helt væk, og der sås kun et lyst vindue lidt inde på yderste håndsvingfjer. Ellers var resten af vingeoversiden og ryg ensfarvet lys grå med en svagt markeret hvid bagkant. Resten af fuglens fjerdragt var hvid med en svag grå tone på bryst og flanker. Dette var nemmest at erkende, når fuglen stod, og det fik især hovedet til at fremstå snehvidt.

Næbbet var relativt kraftigt med markeret gonys på undernæbbet, og farven var koralrød på inderste ca. 4/5 og den yderste femtedel sort. Helt tæt på sås alle ryderst en lys gulig "negl". Benene virkede relativt lange og slanke og havde en unik blygrå farve. Prikken over det hele var fuglens flotte mørke øjne som funkede i den danske sommerson.

Audouinsmåge, Helsingør Havn, 10. juni 2006.
Foto: Helge Sørensen.

Fuglen var i en meget slidt dragt og især hale og svingfjer stod til snarlig udskiftning. Men det er netop også, hvad der formentlig har stået på programmet, netop i sommermåneder udskifter Audouinsmågen sving og halefjer. Og især yngre måger kan se meget rampone-rede ud lige inden fældningen. Under min sommerferie i Spanien i juli måned i år studerede jeg fældning på ca. 100 Audouinsmåger og mange af disse især 3 og 4 k fuglene viste store ligheds tegn med fuglen i Helsingør. Alle fuglene udviste helt sorte svingfjerspidser, og de fleste af de yngre fugle var i en form for halefjers fældning. Oftest var de yderste 1-2 friske og nye hvor imod de midterste enten var meget slidte, fældede eller ved at vokse ud.

Alt i alt var det en helt normal Audouinsmåge men på en uventet lokalitet.

Forekomst

Fundet af en Audouinsmåge i Danmark kom ikke helt overraskende. Måske havde det været mere forventeligt med et fund i det vestlige Danmark. Men måske skal fundet i Helsingør ses i sammenhæng med arter som f.eks. Kuhls Skråpe, som er en anden havgående art, der også optræder i de indre farvande mod geografisk logik.

Fundet i Danmark falder fint i tråd med, at fuglen i de senere år er set som ny art i bl.a. Storbritannien, Holland og Tyskland, og at det især er i artens vestlige bestande, der er sket en kraftig fremgang i de senere år. Fra at der i 1980 ingen par var i Ebro deltaet, er bestanden vokset så hurtigt, at der i dag yngler op mod 12.000 par. Endvidere er den fra 2001 begyndt at yngle i Portugal, og den bliver nu oftere set på den Franske atlantehavskyst. Til sidst skal det nævnes at der i år 2007 er set en 2k fugl på en finsk losseplads. (Fundet er endnu ikke godkendt af det finske SU).

Audouinsmåge, Helsingør Havn, 10. juni 2006.
Foto: Helge Sørensen.

Første fund af Stribet Sanger (*Dendroica striata*) i Danmark

Af Tim Hesselballe Hansen.

Stribet Sanger, Mandø, 16. oktober 2006. Foto: Peter Nielsen.

DOFs "Felttræf 2006" blev afholdt i Vadehavet i efterårsferien. Efter at arrangementet de foregående syv år havde gæstet Blåvandshuk, Vadehavet, Bornholm og Hanstholm, var der blandt de loyale træfdeltagere konsensus: Vadehavet er Danmarks bedste område til sjældne fugle.

Det er især vadehavssøerne Rømø og Mandø, der har vist sig at tiltrække sjældne fugle, og søndag d. 15. oktober, den første morgen på træffet, kørte Rasmus Strack og undertegnede til Mandø. Vi begyndte at luske efter småfugle, og lidt nord for byen opsøgte jeg nogle mindre isolerede fyrrekrat, hvor der før er fundet sjældne sibiriske sangere. Blandt nogle Fuglekonger så jeg der et kort glimt af en fugl, som jeg omgående var klar over, var noget helt usædvanligt. Fuglen forsvandt ind i krattet igen, og selvom Rasmus blev tilkaldt, var fuglen som sunket i jorden. Fire timer efter det første glimt fandt jeg fuglen igen, da den sad i trækrønerne og kaldte med et svagt sangdrosselagtigt "sit". Denne gang så jeg nok til at sikre mig, at det drejede sig om en amerikansk småfugl. Febrilsk tilkaldte jeg igen Rasmus og denne gang også Henrik Haaning Nielsen, der begge så fuglen med det samme og var enige i, at det var en af de helt sjældne. Så begyndte folk at strømme

til fra hele træfområdet, og ret hurtigt blev den bestemt til en Stribet Sanger. Inden det blev mørkt nåede alle felttræffets deltagere plus en hel del flere at se fuglen. Næste morgen var fuglen stadig på plads og i forhold til førstedagen betydeligt mere medgørlig; måske var den da udmattet efter en lang flyvetur. Den kunne nydes hele dagen, og i alt nåede op mod 200 fuglekiggere at se fuglen.

Bestemmelse

De flotte nordamerikanske skovsanger er ikke nært beslægtede med vore egne sangere og er relativt lettere at bestemme. Brunbrystet Sanger *Dendroica castanea*, eller "Bay-breasted Warbler", er om efteråret den mest oplagte forvekslingsmulighed. Stribet og Brunbrystet Sanger har bl.a. størrelse, hvide halehjørner og kraftige vingebånd tilfælles, men Mandø-fuglens gule fødder, hvide undergump og svagt sribede brystsider udelukker sidstnævnte.

Småfugle, der kommer ud af kurs om efteråret, er oftest ungfugle, men en sikker alders- og kønsbestemmelse af Mandø-fuglen er ifølge nordamerikanske eksperter ikke mulig ud fra de foreliggende fotos.

Udbredelse og forekomst i Europa

Stribet Sanger er udbredt i store dele af Canada og Alaska. Om efteråret foretager arten et imponerende træk fra det østlige Canada og nordøstlige USA til overvintringsområdet i Sydamerika, og meget tyder på, at dette træk oftest foregår i én etape. Det er den nordamerikanske sanger, der foretager det længste træk, da de fleste andre arter overvintrer nordligere og desuden tager trækket i mindre etaper. Artens usædvanlige efterårstræk er sikkert årsagen til, at Stribet Sanger er den *Dendroica*-art, der hyppigst registreres i Europa. Der er ca. 55 fund af arten i Europa, og langt de fleste er fra de vestligste ekstremer som Island (13 fund; heraf 5 i 2005, men ingen i 2006) og Storbritannien (ca. 36 fund) - størsteparten på Scillyøerne i SV. De hidtil eneste fund fra det kontinentale Europa er fra Frankrig, hvor i hvert fald to fugle er truffet på "hitøen" Ouessant, landets vestligste punkt.

Udover at være landets første var det aktuelle fund således også det første i Skandinavien, og det blev overraskende fulgt op af yderligere et fund i Klepp, Rogaland i Vestnorge 2.-12. november 2006. Dragtetaljer viser, at det drejer sig om to forskellige fugle. Hvordan fuglen er nået til Danmark, kan man naturligvis kun gisne om, men i første omgang er den givetvis blevet tvunget ud af kurs af et kraftigt vestgående lavtryk. Det kan ikke afvises, at den er fløjet direkte til Mandø, men ruten uden om land er lang og temmelig kringlet, og det forekommer mere sandsynligt, at fuglen forinden har rastet andetsteds i Nordvesteuropa; f.eks. Skotland eller det vestlige Norge. Endelig er det en mulighed, at fuglen har fået et lift på et skib undervejs.

Der er tidligere truffet tre forskellige amerikanske spurvefuglearter i Danmark: Vandredrossel *Turdus migratorius*, Mørkøjet Junco *Junco hyemalis*, og Hvidstrubet

Stribet Sanger, Mandø, 16. oktober 2006. Foto: Helge Sørensen.

Spurv *Zonotrichia albicollis*. Hvad næste tilføjelse til listen bliver, vil tiden vise, men den Stribede Sanger på Mandø viser, at de små amerikanske skovsangere kan nå helt til Danmark. Måske bliver den næste amerikaner en Myrtesanger *Dendroica coronata* på Mandø?

Krøltoppet Pelikan (*Pelecanus crispus*) første gang truffet i Danmark

Af Jørgen Skaarup Christensen.

2006 blev også året, hvor Krøltoppet Pelikan for første gang blev truffet spontant i Danmark; se Rapport fra Sjældenhedsudvalget side 101. Omstændigheder omkring fundet er omtalt i Jensen, I et. al. 2006: *En ægte pelikan? Fugle i felten, nr. 4 2006, s. 26*. Da et spontant fund på vores bredde grader forventes at have international interesse, er forekomsten publiceret i DOFT (se Klein, S. 2007: First Danish record of Dalmatin Pelican *Pelecanus crispus*, DOFT 101, side 120).

◀ Krøltoppet Pelikan, Ørum Sø, Thy, 6. august 2006.
Foto: Søren Kristoffersen.

Rødrygget Tornskade, Bulbjerg, 12. juni 2006. Foto: Gerner Majlandt.

Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2006

Sammenskrevet og redigeret af Timme Nyegaard og Michael Borch Grell.

Rapport nr. 9 fra DOF's Arbejdsgruppe for Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY)

Stor Hornugle på yngleplads i Sønderjylland, 3. juni 2006. Foto: Klaus Dichmann.

Forord

I perioden 1998-2005 blev DATSYs årsrapport publiceret i Dansk ornitologisk Forenings Tidsskrift, oftest i årshæfte nr. 2. Efter beslutning i DOF udkommer DATSYs årsrapport ikke længere i DOFT. Nærværende rapport er således arbejdsgruppens første "egenproducerede". Årsrapporten vil fra og med denne rapport udelukkende blive publiceret elektronisk i pdf-format, der kan downloades fra DATSYs hjemmeside på www.dof.dk/datsy, samt *Fugleåret*.

Sammenfatning og tak

De 38 artscoordinatorer i DATSY overvågede i 2006 sammenlagt 36 forskellige arter af truede og sjældne ynglefugle (Tabel 1). Sorthovedet måge kandiderer som årets succeshistorie, da hele 19 ynglepar er registreret. En særlig intensiv registrering af ynglesucces, hvor artscoordinatoren besøgte ynglelokaliteter over hele landet, dokumenterede, at 12 par havde ynglesucces med en samlet ungeproduktion på 23-24 unger. Det er næsten en tredobling af bestanden fra i fjor, hvor kun 7 ynglepar registreredes. Vi kan således konstatere, at denne tidligere sydeuropæiske art nu er veletableret i den danske fuglefauna. Til gengæld blev 2006 endnu et dårligt yngleår for Hvidbrystet Præstekrave. Fra et topunkt på 115 par i 2000 – alle i Vadehavsregionen – er bestanden faldet år for år til kun 60 registrerede yngle-

par i 2006. Det er navnlig de lokale bestande på Fanø og på Rømø Sydstrand, der er reduceret. I det mindste på Fanø synes forvaltningsbetingede faktorer at spille ind, mens tilbagegangen på Rømø kan være betinget af oversvømmelser ved sommerhøjvande.

Flere af de store rovfugle klarede sig godt i 2006. Navnlig Vandrefalk, hvor parret på Møns Klint fik hele 4 unger på vingerne, og det nye par på Bornholm præsterede 2 unger. Et tredje par synes at være ved at etablere sig på Stevns. Kongeørn har nu 3 veletablerede danske revirpar, men atter var det kun parret i Høstemark, der ynglede succesfuldt. Havørn nåede med 16 ynglepar og 23 unger et nyt toppunkt i den genindvandrede bestand.

Alle artscoordinatorer takkes varmt for et godt samarbejde omkring dataindsamlingen; alle er nævnt i Tabel 1. Ligeledes takkes alle observatører, der har leveret registreringer af ynglefugle til projektet eller gennem DOFbasen. Preben Clausen og Thomas Nordby takkes for hhv. faglig og sproglig korrektur på rapporten. Jørgen Peter Kjeldsen har valgt at stoppe som koordinator for trane; han takkes for sin indsats i projektet. Endelig skal der rettes en stor tak til Aage V. Jensens Fonde for den økonomiske støtte til projektet, som har muliggjort DOFs indsamling af data om de sjældne og truede ynglefugle samt udgivelsen af nærværende rapport.

Table 1. Sammenfatning af resultaterne af overvågningen af de truede og sjældne ynglefugle i 2006. Under dækning angiver +++, at arten vurderes godt dækket (alle ynglear er formodentlig registreret), ++ angiver en middelgod dækning (alle ynglear kan eller er ikke registreret, men tilfredsstillende nok til at vurdere bestandsstørrelsen) og + angiver en dårlig dækning (kun tilfældige ynglefremkomster er kendt), der ikke er tilstrækkelig til at foretage en bestandsvurdering ud fra.

Art	Ynglear	Lokaliteter	Dækning	Artkoordinator
Mallemuk <i>Fulmarus glacialis</i>	0	1	+++	Henrik Haaning Nielsen
Sort stork <i>Ciconia nigra</i>	0	0	++	Jørgen Jensen
Hvid stork <i>Ciconia ciconia</i>	2*	2*	+++	Hans Skov
Skestork <i>Platalea leucorodia</i>	33-34	2	+++	Jan Skriver
Sangsvane <i>Cygnus cygnus</i>	-	-	-	Bjarke Laubek
Bramgås <i>Branta bernicla</i>	657	1	++	Christian Ebbe Mortensen
Rødhovedet and <i>Netta rufina</i>	-	-	+	Hans Erik Jørgensen
Hvinand <i>Bucephala clangula</i>	89-94	8	+++	Johannes Bang
Stor skallesluger <i>Mergus merganser</i>	42-55	32	+++	Jan Blichert-Hansen
Rød glente <i>Milvus milvus</i>	40-52	52	++	Per Bomholt
Havørn <i>Haliaetus albicilla</i>	16	16	+++	Erik Ehmsen
Blå kærhøg <i>Circus cyaneus</i>	0	0	+++	Keld Bakken
Hedehøg <i>Circus pygargus</i>	25-34	-	+++	Lars Maltha Rasmussen
Kongeørn <i>Aquila chrysaetos</i>	3	3	+++	Tscherning Clausen
Fiskeørn <i>Pandion haliaetus</i>	1	1	+++	Leif Novrup
Lærkefalk <i>Falco subbuteo</i>	10-15	15	++	Jesper Tofft
Vandrefalk <i>Falco peregrinus</i>	2	2	+++	Niels Peter Andreasen
Plettet rørvagtel <i>Porzana porzana</i>	54	31	++	Susanne Bruun
Engsnarre <i>Crex crex</i>	112-127	-	++	Mark Pedersen
Trane <i>Grus grus</i>	60-63	-	++	Palle A. F. Rasmussen
Hvidbr. præstekrave <i>Charadrius alexandrinus</i>	47	6	++	Ole Thorup
Hjejle <i>Pluvialis apricaria</i>	1-2	2	++	Egon Østergaard
Svaleklire <i>Tringa ochropus</i>	-	-	+	Ingen artskoordinator
Tinksmed <i>Tringa glareola</i>	-	-	+	Egon Østergaard
Stenvender <i>Arenaria interpres</i>	51	5	+++	Palle A. F. Rasmussen
Sorthovedet måge <i>Larus melanocephalus</i>	19	12	+++	Lars Hansen
Dværgmåge <i>Larus minutus</i>	-	-	-	Poul Hald Mortensen
Sandterne <i>Gelochelidon nilotica</i>	0	0	+++	Ole Thorup
Splitterne <i>Sterna sandvicensis</i>	6100	13	++	Jens Overgaard Christensen
Sortterne <i>Chlidonias niger</i>	57-61	4	+++	Knud N. Flensted
Slørugle <i>Tyto alba</i>	283	283	++	Klaus Dichmann
Stor hornugle <i>Bubo bubo</i>	35	35	++	Hans Pinstrup
Kirkeugle <i>Athene noctua</i>	70-85	85	++	Lars Holm Hansen
Mosehornugle <i>Asio flammeus</i>	4	3	++	Niels Knudsen
Perleugle <i>Aegolius funereus</i>	0-6	3	++	Hanne Tøttrup
Biæder <i>Merops apiaster</i>	0	0	+++	Magnus Bang Hansen
Toplærke <i>Galerida cristata</i>	2-3	1	+++	Anders Østerby
Markpiber <i>Anthus campestris</i>	1-2	2	+++	Knud Pedersen
Vandstær <i>Cinclus cinclus</i>	1	1	++	Erik Dylmer
Blåhals <i>Luscinia svecica cyaneola</i>	-	-	+	John Frikke
Stor tornskade <i>Lanius excubitor</i>	17-19	8	++	Niels Peter Brøgger

*Herudover et forvildet ynglear bestående af tamfugle

Projektets baggrund og formål

2006 var den 9. sæson, hvor Dansk Ornitologisk Forenings Arbejdsgruppe for Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY) indsamlede data om en række af Danmarks mest truede og sjældne ynglefugle. Planen er, at projektet i sin nuværende form løber frem til og med ynglesæsonen 2008. Det landsdækkende projekt påbegyndtes i 1998 med det formål at opnå den bedst mulige registrering af en række fåtallige ynglefugle. Fra 2004 er det primært EF-fuglebeskyttelsesdirektivets liste 1, der er udgangspunkt for de arter, der overvåges i projektet. Dog opretholdes ligeledes en overvågning af udvalgte fugle, som er sjældne eller truede på nationalt plan. Som der er redegjort for i årsrapporten 2004 (Nyegaard & Grell 2005), prioriterer DATSY også en mere stringent registrering og tolkning af data gennem udarbejdelse af monitoringsvejledninger, en forøget elektronisk afrapportering via DOF-basen og en styrket formidling via foreningens hjemmeside.

Projektets formål er:

- at indsamle kvalificerede data om de truede og sjældne ynglefugle, der muliggør en årlig eller næsten årlig statusopgørelse.
- at øge offentlighedens opmærksomhed på vort fælles ansvar for at sikre dansk natur af tilstrækkelig kvalitet som levested for sjældne fuglearter.
- at udgive en årlig, illustreret rapport om resultaterne af dataindsamlingen.
- at aktivere de fagligt interesserede amatørornitologer i et vigtigt landsdækkende projekt.

Statsligt samarbejde

På dagen for fejringen af foreningens 100 års fødselsdag indgik DOF den anden gensidigt forpligtende aftale med Miljøministeriet om en særlig indsats for truede fuglearter. Aftalen gælder for perioden 2007-09. I aftalen er der særligt fokus på Hedehøg, Rød glente, Hjejle, Almindelig ryle (engryle), Brushane, Stor kobbersneppe, overvågning af almindelige fugle samt ynglefuglene på EF's fuglebeskyttelsesdirektiv. Ministeriets forpligtelse er at yde en særlig forvaltningsindsats, der fremmer bevaringen af de mest truede arter. DOF er forpligtet til gennem sin frivillige overvågning at levere data, der kan indgå i den statslige naturovervågning (NOVANA-programmet) og dermed give en forbedret viden om bestandenes udvikling på kort og på langt sigt. Aftalen medfører således et mere udbygget samarbejde mellem DOF og såvel Skov- og Naturstyrelsen som Danmarks Miljøundersøgelser om forvaltning og overvågning.

Det er DOFs forventning, at aftalen vil medføre en række konkrete forvaltningsinitiativer og naturgenopretninger, som vil forbedre fokusarternes bevaringsstatus. Aftalen er således et godt eksempel på vidensdeling, der sikrer, at de naturdata, der indsamles via DOFs frivillige overvågning, kan blive nyttiggjort til at forbedre fuglebeskyttelsen.

DATSYs monitoringsvejledninger

Ved udgangen af 2006 er der færdiggjort monitoringsvejledninger for Rød Glente, Hedehøg, Kongeørn, Lærkefalk, Plettet Rørvagtel, Trane, Hjejle, Hvidbrystet Præstekrave og Sandterne. Alle er tilgængelige på DATSYs hjemmeside på www.dof.dk/datsy. Monitoringsvejledninger for Sort Stork og Markpiber er næsten klar. Endelig er arbejdet påbegyndt for Sangsvane, Hvinand, Havørn, Fiskeørn, Perleugle og Engsnarre.

Formidling på nettet

Der er etableret særlige hjemmesider for samtlige 41 truede og sjældne ynglefugle, der overvåges i projektet (www.dofbasen.dk/DATSY).

Dataindsamlingen i 2006

I det følgende gennemgås resultaterne af overvågningen af de truede og sjældne ynglefugle, der er modtaget rapporter om i 2006. Der blev ikke gennemført målrettede optællinger af Rødhovedet And og Tinksmid i 2006, hvorfor bestandene ikke har kunnet opgøres i fuldt omfang. Desuden er der ikke modtaget opgørelser over Sangsvane og Dværghøg. Det er endnu ikke lykkedes at finde en artskoordinator for Svaleklire; undersøgelser i Gribskov udført af den lokale caretakergruppe tilvejebragte imidlertid et fint materiale fra dette yngleområde, der sandsynligvis er landets vigtigste for arten.

Det er fortsat et problem, at ikke alle fuglearter i DATSY-projektet kan overvåges på samme høje niveau. Fugle, der yngler spredt og i vanskeligt overskuelige biotoper, eller som er udpræget nataktive eller har en skjult levevis, kan normalt ikke dækkes i fuldt omfang i projektet. Det gælder eksempelvis fugle som Engsnarre, Trane, Kirkeugle, Stor Hornugle og Vandstær. Nogle artscoordinatorer har derfor på grundlag af deres erfaring og tidligere års overvågning forsøgt at estimere størrelsen af den reelle ynglebestand. Nogle af de kortlagte ynglebestande må af denne grund anses for at være i underkanten af den reelle bestandsstørrelse.

Erratum

Der sneget sig desværre nogle fejl ind i DATSY-årsrapporten for 2005. Der blev skrevet i indledningen, at Sortternen ikke længere yngler i Tøndermarsken. Dette var en fejl, da der blev registreret 12-15 par i Hasberg Sø og 1 par i Gammel Frederikskog i 2005. Desuden var der i oversigtstabellen fejlagtigt angivet 2 ynglepar af Sangsvane; der blev kun registreret 1 ynglepar af denne art i 2005.

Artsgennemgang

Malleduk *Fulmarus glacialis*

Af arts koordinator Henrik Haaning Nielsen

Årets første fugle sås på Bulbjerg 19/3 – Danmarks eneste ynglelokalitet – hvor 4 fugle lå parvis på hver deres redehylde. I april måned sås kurmageri, og blandt andet sås et par ligge på redehylden, hvor et par ynglede med succes tilbage i 2000. Imidlertid blev der heller ikke i år set tegn på egentlig ynglen. Sidste observation blev gjort 30/6 af 5 fugle.

Måned	Max. antal fugle
Marts	4
April	7
Maj	6
Juni	8

Maksimumantallet af Malledukker (*Fulmarus Glacialis*) observeret på Bulbjerg i 2006 fordelt på måneder.

Sort Stork *Ciconia nigra*

Af arts koordinator Jørgen Jensen

Der er ingen tegn på, at der har ynglet Sort Stork i Danmark i 2006, da der ikke har været gentagne observationer af Sort Stork på eller i nærheden af egnede ynglelokaliteter. Den er eftersøgt på lokaliteten i Østjylland, hvor der blev fundet et sandsynligt ynglepar i 2005, men altså uden positivt resultat.

Årets første Sort stork blev set 1/5 Suserup. I maj blev der i alt set 7 fugle (6 i Jylland og 1 på Falster), i juni 11 fugle (9 i Jylland, 1 Saltholm og 1 Gedser), i juli 2 fugle på Langeland og i august 11 fugle i Jylland. Derudover blev der i løbet af sommeren gjort 3 iagttagelser af sort stork ved den jyske højderyg omkring Tørring. Årets sidste fugl sås 19/8 ved Kravnø Enge nord for Esbjerg. I Slesvig-Holsten er bestanden stabil på 7-8 par med god ungeproduktion (Gerd Janssen, pers. medd.), og i Mecklenburg-Vorpommern er den ligeledes stabil med 14-16 par, også her med god ungeproduktion (Carsten Rohde, pers. medd.). Bestanden stiger stadig i Mellem- og Sydtykland. Der foreligger ingen oplysninger om par i Sverige.

Hvid Stork *Ciconia ciconia*

Af arts koordinator Hans Skov

Storkesæsonen begyndte i 2006 med en strejfende fugl, der blev set 9/3 i Højer nær grænsen. Først 9/4 ankom den første trækkende ynglestork til Vegger. Vegger havde længe kun en enlig hanstork på reden, men d. 17/6 dukkede to storke op i området. Omkring 1/7 dannede hunnen par med Veggers hanstork. Den anden hanstork sås endnu i området, men blev ikke accepteret i nærheden af reden. Pardannelsen var dog alt for sen til yngel. Vegger-parret trak rekordsent bort 5/10, og endnu en uges tid senere var parret ikke kommet længere end til Vorup Enge ved Randers. Det lune

og solrige sensommervejr har nok været med til at holde på storkene.

Rudbøl fik et fastboende storkepar for første gang siden 2000, da et nyt storkepar den 24/4 slog sig ned på reden. Parret fandt sammen i Aventoft dagen før, men da reden her ikke var særligt godt lavet, fløj de nord over grænsen og endte i Rudbøl. Hannen i parret havde holdt til på rådhusreden i Ribe 15-22/4. Begge storke stammer fra storkeopdræt på øen Föhr ca. 30 km fra Rudbøl, hvor de klækkede fra hver deres rede i 2003. Parret fik lagt 3 æg og udrugede 3 unger, der dog døde en efter en pga. fødemangel. Den første bukkede under 19/6, den næste 21/6 og den sidste ca. 20/7. Kort efter forlod forældrefuglene Rudbøl.

Det tamme storkepar i Hvedstrup på Sjælland, der stammer fra det skånske udsætningsprojekt, overvintrede som vanligt. De lagde 4 æg, der alle blev udruget, men en unge døde et par uger gammel. De 3 tilbageblevne storkeunger blev ringmærket 17/6. Ungerne trak bort fra Hvedstrup 24/8 og var næste morgen nået til Gedser. De turde dog ikke trække ud over Østersøen og returnerede til Flintinge på Lolland, hvor de var nogle dage. Siden dukkede de op ved Korsør, sydlige Hornsherred og Stevns, før de 10/9 trak bort via Gedser. En af ungerne fra 2004 blev set i Hvedstrup i april og senere set i Skåne 2/7. To unger fra 2005 blev set i Elbdalen 100-140 km SØ for Hamborg. Siden er en af disse set i Holland på trækket sydpå. En tredje unge fra sidste år blev registreret NV for Bremen.

Antallet af strejffugle i Danmark i 2006 har været over middel. Største storkeflok blev set ved Rudbøl 5/5, hvor 11 storke (eksklusiv Rudbølparret) landede på en mark. Sjælland og især Nordsjælland har haft mange observationer i år. Ikke færre end 6 storke har været mere eller mindre stationære i Nordsjælland i op til flere måneder. Bl.a. holdt en stork fra Holsten til på en nyopsat storkeede på Esum Møllegård fra 17/5 til 8/6. Det kunne meget vel være den spæde begyndelse på en ny sjællandsk storkebestand. Denne bestand vil sandsynligvis blive en blanding af vilde tyske og polske storke og ungfugle fra det tamme par i Hvedstrup samt skånske projektstorke.

Hvid Stork, Vegger, 5. maj 2006. Foto: Hans Skov.

Ankomst og afrejsedatoer samt ynglesucces for Hvid Stork (*Ciconia Ciconia*) i 2006.

Par	Ankomst han	Ankomst hun	Afrejse	Æg	Flyvefærdige unger
Vegger	9/4	ca. 1/7	5/10	0	-
Rudbøl*	24/4	24/4	Ultimo juli	3	0
Hvedstrup**	Overvintrer	Overvintrer	Overvintrer	4	3

*Begge storke stammer fra storkeopdræt på øen Föhr.

**Begge storke er tamfugle fra det skånske storkeprojekt.

2006 synes at have været en god storkesæson i de fleste europæiske lande. En del af det tabte fra 2005 synes genvundet i de fleste lande, og ungeproduktionen var rigtig pæn (pers. medd. Kai-Michael Thomsen, Jörg Heyna, Georg Fiedler, Falk Schulz (Tyskland), Piotr Profus (Polen), René Rietveld (Holland), Berith Cavalin, Ola Olsson (Skåne) og Tristan Roi (Frankrig)). Verdensbestanden af hvid stork blev optalt i 2004/2005, hvilket resulterede i 230.000 par. Dette er en stigning på 39% fra 166.000 par i 1994/95 (http://bergenhusen.nabu.de/m03/m03_01).

Skestork *Platalea leucorodia*

Af artskoordinatør Jan Skriver

Skestorken fortsætter sin fremgang i Danmark, og 2006 blev endnu et rekordår med 33-34 par Skestorke fordelt på to kolonier. Den 11 år gamle koloni i Nibe Gjøl Bredning Vildtreservat i Limfjorden talte 19-20 par, mens kolonien ved Skjern Å, der blev grundlagt i 2002, var på 14 par. Der var her tale om en fordobling i antallet af ynglepar i forhold til året før.

Skjern Å-kolonien fostrede cirka 30 flyvedygtige unger, mens der fra Limfjordskolonien kom rundt regnet 40

unge Skestorke på vingerne. Det præcise antal unger er næsten umuligt at gøre op på ynglefugletællingerne. Dels kan skestorkene tidsmæssigt yngle spredt, dels flygter de store unger altid i skjul i rørskoven, når de bliver forstyrret under en optælling.

Foråret kom sent i 2006. Isen omkring Limfjordskolonien brød først op midt i marts. Skestorken ankom både ved Skjern Å og i Limfjorden i sidste uge af marts. Tidligere år er de første fugle allerede observeret i begyndelsen af marts.

I kolonien ved Skjern Å blev der reguleret skarver af hensyn til Skestorkene. Et halvt hundrede reder blev fjernet. Hensynet består i, at man forebygger selvtægt, hvor skarvhadere risikerer at fjerne skestorkenes reder, der til forveksling kan minde om skarvreder.

Der var strandet ræv på yngleøen i Limfjorden, og 1/4 deltog 37 jægere og 19 hunde i en jagt på øen. På det tidspunkt var 13 skestorke ankommet. Det lykkedes at nedlægge begge ræve, der var på øen. Siden skestorkene i 1996 etablerede sig på stedet, har der været ræv på øen efter vinterens isdække i 4 ud af de 11 år. Hver gang er det lykkedes at bekæmpe rævene og dermed sikre skestorkenes ynglesucces.

I maj blev der set Skestork i Odense Fjord, og det er

Flyvefærdige skestørkeunger, 30. juni 2006, Gjøl Bredning. Foto: Jan Skriver.

ikke usandsynligt, at arten kan etablere sig som ynglefugl på Fyn.

De første årsunger forlod kolonien i Limfjorden midt i juni, da der blev observeret ungfugle i Ulvedybet og på Bygholm Vejle. I juli og august sås nogle af de største forekomster af Skestorkene nogensinde i Danmark, da Bygholm Vejle i adskillige uger kunne mønstre antal på 85-100 skestork, mens Skjern Å-området og den sydlige del af Ringkøbing Fjord bød på 40-55 individer. I 2006 blev det besluttet at undlade ringmærkningen, da der var nyklækkede Skestorker i Limfjordskolonien på det optimale tidspunkt for en ringmærkning. Der har de senere sæsoner været en tendens til, at enkelte Skestorkepar yngler meget sent og først får unger i juli. Det betyder, at Limfjordskolonien huser ungfugle langt ind i august.

Selv om efteråret blev det mildeste nogensinde på vores breddegrader, blev der ikke set Skestork i november, som det ellers er sket de senere år. Ifølge DOFbasen blev årets sidste Skestork set 8/10 på Bønnerup Strand.

Sangsvane *Cygnus cygnus*

I 2006 er der ikke modtaget nogen bestandsopgørelse for arten.

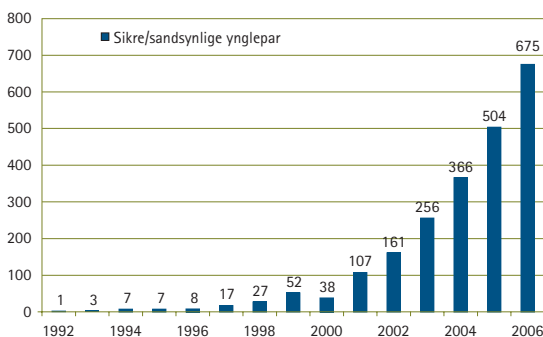
Bramgås *Branta leucopsis*

Af artskoordinator Christian Ebbe Mortensen

Også i 2006 foreligger der kun rapportering om ynglefund af Bramgås i Danmark fra Saltholm. Arten er også i år blevet optalt i forbindelse med Københavns Amts overvågning af øens ynglefugle. Overvågningen blev foretaget 15-18/5 med supplerende observationer af bl.a. ynglesucces 3-5/6.

Der blev i alt registreret 675 sikre ynglepar, heraf 265 redefund. De resterende er registreret ved kortlægning af vagtsomme hanner, hvor den rugende hun ikke kunne ses i vegetationen. Yngleområdet breder sig fortsat mod nord og vest ind på selve Saltholm fra den oprindelige udbredelse på Svaneklapperne og Saltholms sydøstlige del og dækker nu den sydlige halvdel af øen (med enkelte par på nordøen). Antallet af oversete par er derfor højst sandsynligt stigende i de senere

Bestandsudviklingen for Bramgås (*Branta leucopsis*) på Saltholm 1992-2006

år. Ikke desto mindre ses fortsat en imponerende fremgang for arten på Saltholm, der i forhold til 2005 var på 34%.

Allerede ved de første tællinger i maj blev der observeret mange par med nyklækkede unger. Ved de supplerende tællinger i juni var det dog ikke muligt at få et præcist billede af ynglesuccessen, men lige som sidste år synes den at være særdeles god. Ud over ynglefuglene blev der ved maj-tællingerne observeret omkring 2100 rastende fugle på øen nord for yngleområdet. Bramgåsens bestandsudvikling på Saltholm – og dermed i Danmark – er vist i ovenstående figur. Den tilsyneladende tilbagegang i ynglepar i 2000 skyldes antageligt, at yngleområdet dette år blev udvidet til at inkludere hovedøen, hvorfor nogle ynglepar kan være overset. Bramgåsens bestandsudvikling på Saltholm peger mod, at arten har etableret en fast ynglebestand i Danmark, og at det blot må være et spørgsmål om tid, før arten etablerer sig andre steder i landet. Der må findes flere lokaliteter, der kan tilgodese artens tilsyneladende krav om uforstyrrede yngleøer fri for prædatorer i form af ræve, mink, rotter o.lign.

Rødhovedet And *Netta rufina*

Af artskoordinator Hans Erik Jørgensen

Artens eneste faste danske yngleplads er fortsat Maribosøerne. Storstrøms Amts ynglefugleoptællinger ved søerne blev ikke gennemført i 2006, hvorfor der ikke er noget sikkert billede af ynglebestandens størrelse dette år. Sammenstykning af forskellige iagttagelser af mere eller mindre faste forekomster ved søerne i løbet af ynglesæsonen tyder dog på, at ca. 10 par har ynglet eller forsøgt at yngle i Maribo Sønderø, dvs. et bestandsniveau omtrent på linje med forekomsten i 2005. Der blev i Maribo Sønderø iagttaget fire ungekuld på henholdsvis 6, 5, 4 og 4 unger, alle klækket i midten af juli. I nabosøen, Højrede Sø, var der i dele af sæsonen et stationært par, men det er usikkert, om parret gjorde yngleforsøg.

Hvinand *Bucephala clangula*

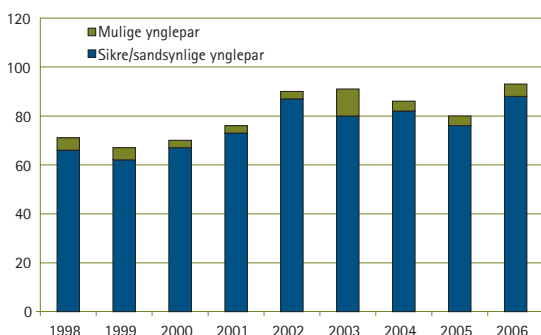
Af artskoordinator Johannes Bang

Årets bestand er opgjort til 88-93 par, hvilket er en mindre stigning i forhold til 2005. Fremgangen kan tilskrives en voksende bestand ved Furesøen.

På Frederiksborg Statsskovdistrikt, som huser den største danske bestand, fandtes 49-52 ynglepar. Heraf yngler 2 par i sortspættehuller og 3 par i naturligt redehul, resten yngled i opsatte redekasser.

Der er indkommet nye oplysninger fra Furesøen: Bestanden er i 2004 opgjort til 2 sandsynlige par og i 2005 til 4 sikre og 8 sandsynlige par. I 2006 er der optalt hele 12 sikre og 11 sandsynlige ynglepar og set i alt 71 Hvinandællinger. Den positive udvikling ved Furesøen skyldes uden tvivl en massiv opsætning af hvinandekasser på søens nordside og vestside, som er gennemført af Københavns Statsskovdistrikt. En tilsvarende udvikling kunne formodentlig finde sted i de øvrige nordsjællandske søer, hvis der blev sat kasser op.

Bestandsudviklingen af Hvinand (*Bucephala Clangula*) i Danmark i perioden 1998-2006

I private haver i Nødebo yngler 8-9 par. Ved Nydam i Bagsværd har 3 kasser været benyttet. Den ene af kasserne har været benyttet 2 gange, så der er i alt tale om 4 par. Ved Sjølsø yngler et par i redekasse og ved Skarresø i Vestsjælland 2 par i naturlige redehuller. På Fyn yngler 2 par i opsatte kasser ved søerne i Tarup Grusgrav. Fra Jylland foreligger der kun oplysning om en Hvinandehun, der opholdt sig i en dam i Klosterhede Plantage. Hunnens adfærd kunne tyde på, at det var en hun med æg eller evt. små unger, idet den vendte tilbage til stedet, når der den blev jaget op. Bemærk at de nye tal fra Furesøen ændrer tidligere års vurderinger af landsbestanden, således at der i 2004 var 82-86 ynglepar, og i 2005 taltes 76-80 ynglepar af Hvinand i Danmark.

Stor skallesluger *Mergus merganser*

Afartskoordinator Jan Blichert-Hansen

Stor Skallesluger ser ud til igen i 2006 at have haft et pænt år. Den samlede bestand vurderes til at være på 42-55 ynglepar og dermed på samme niveau som i 2005. Der er observeret sikre og mulige ynglepar flere steder, der ellers ikke har været velundersøgt de senere år. Det drejer sig om området mellem Falster og Sjælland, hvor der på Nordfalsters kyst ved Sortsø og ved Bogødæmningen er observeret hunner med unger. Desuden er der på Langø nordvestlige del observeret to hunner, der udviste yngleadfærd. Hovedparten af bestanden yngler fortsat i opsatte redekasser; kun 10-20 % vurderes at yngle på naturlige redesteder. Som de foregående år samler fuglene sig i Fakse bugt efter yngletiden. Der er således 1/9 meldt om 53 Store skallesluger ved Lund Hestehave.

Amtsvis fordeling af ynglende Stor Skallesluger (*Mergus Merganser*) i perioden 1998-2006.

Amt	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Storstrøms	30	23	23	24	35	29	30-35	37-46	35-45
Sønderjyllands	3	5-7	5-7	5-7	5-7	5-7	5-7	3-5	3-5
Bornholms	1	1-2	2	4	3	2-3	2-3	1-2	3-4
Århus	0	0	0	0	0	1	1	1	1
I alt	34	29-32	30-32	33-35	43-45	37-40	38-46	42-54	42-55

Rød Glente *Milvus milvus*

Afartskoordinator Per Bomholt

I 2006 blev der registreret 36 sikre, 4 sandsynlige og 12 mulige ynglepar, hvilket svarer til en samlet bestand på 40-52 par Røde Glenter.

Østjylland er med egnen omkring Vejle og Kolding glentens foretrukne landskab i Danmark. I Vejle Amt yngler 13 par, hvoraf der er 5 par alene i Vejle Ådal. Nordjylland huser en håndfuld par, og her er de nordligste par vest for Frederikshavn karakteriserede ved at være meget frugtbare og fostrer kuld på tre flyvedygtige unger. Bestanden af Rød Glente på Sjælland er vokset fra nogle få par i 1999 til 10 par i 2006. Fyn er med tre par ved at komme med på det danske glentekort. På Bornholm blev 1-2 ynglepar registreret. En inventeringslejr blev afholdt på Djursland, hvilket har medført et bedre billede af artens udbredelse i dette område. Der blev i 2006 registreret 2 sikre og 4 mulige par mod 1 sandsynligt og 1 muligt par i 2005. Der har i 2006 ikke været konstateret tab af ynglefugle pga. forgiftning, og det er kun i få tilfælde konstateret, at yngleforsøg er opgivet som følge af forstyrrelser.

Rød Glente, Mandehoved, 2. oktober 2006. Foto: Johnny Madsen.

Havørn *Haliaeetus albicilla*

Afartskoordinator Erik Ehmsen

I 2006 forsøgte 16 par at yngle i Danmark; heraf var de 11 par succesfulde og fik til sammen 23 flyvefærdige unger. Der var ekstraordinær stor ynglesucces hos tre par, der hver fik hele 3 unger på vingerne, nemlig parrene ved Tystrup-Bavelse, Hostrup Sø og Even Sø/Præstø Fjord. Årets høje ungeproduktion kan ikke forklares med vejret, da det ikke var markant bedre i den periode, hvor ungerne var små og mest følsomme over for vejrliget. Det er mere sandsynligt et resultat af, at fuglene er blevet ældre og mere erfarne. Der er en positiv sammenhæng mellem antal unger produceret

Redeterritorier af Havørn (*Haliaeetus Albicilla*) samt antallet af flyvefærdige unger produceret i perioden 1995-2006. Besatte territorier, hvor der ikke er registreret æglægning, er markeret med -. Reder med æglægning, men uden udføjne unger, er markeret med 0.

Redeterritorium	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Maribosøerne	0	-	1	1	2	2	2	1	3	2	2	2
Bankel Sø		1	1	2	2	1	1	1	0	2	2	2
Hostrup Sø		1	0	1	1	2	1	2	2	2	2	3
Arreskov Sø				2	1	0	2	2	2	1	2	2
Even Sø/Præstø Fjord				-	1	0	2	0	2	2	2	3
Gavnø					-	-	-	0	2	2	1	2
Roden Skov							1	-	1	2	1	0
Tystrup-Bavelse Søerne							2	-	1	2	3	3
Østlolland							1	1	0	1	0	1
Skarresø									-	0	1	2
Skast									0			
Langeland										0		
Enehøje										-	0	-
Haderslev										-	0	1
Nakskov Fjord											2	2
Bognæs												-
Tærø												0
Lille Vildmose												-
Unger i alt	0	2	2	6	7	5	12	7	13	16	18	23
Par i alt	1	3	3	5	6	6	9	9	11	13	13	16

og antal år siden parrets etablering.

Hele tre nye par byggede rede i 2006. Det nyetablerede par i Lille Vildmose er endda måske starten på en helt ny æra for Havørnen, da det er usædvanligt, at et par slår sig ned så langt fra allerede etablerede par.

Ud over fremgangen i ynglepar, er der også stadig flere gamle og subadulte fugle rundt omkring i landskabet, så fremtiden ser fortsat meget lovende ud for artens bestandsudvikling.

Læs mere i Årsrapport fra Projekt Ørn 2006 (Ehmsen & Pedersen 2007)

Blå Kærhøg *Circus cyaneus*

Af artskoordinator Keld Bakken

Denne ynglesæson startede meget optimistisk med hele 3 meldinger om sikre ynglefugle, men desværre var de opfølgende undersøgelser alle negative. Det må i de 2 af tilfældene formodes, at det var fugle på træk, som opholdt sig på lokaliteterne i en længere periode, og i det sidste tilfælde skønnes det, at det, som så mange gange tidligere, har drejet sig om rørhøge set på stor afstand.

Der blev kun gjort fire observationer af blå kærhøg i juli måned, en adult hun samt 3 adulte hanner, men alle var enkeltobservationer. Den ene af disse lokaliteter havde også et længerevarende ophold af både en han og en hun i 2005, så der skal holdes øje med denne lokalitet, da et ynglepar ofte bruger flere sæsoner på at udvælge sig en passende lokalitet med tilstrækkelig ro i yngletiden.

Hedehøg *Circus pygargus*

Af artskoordinator Lars Matha Rasmussen

Antallet af ynglende Hedehøg i Sydvestjylland i 2006 anslås at være 24 par fordelt med 19 sikre og 5 sandsynlige par. Dertil kommer yderligere 5 mulige par, så det samlede antal ynglepar i Vadehavsområdet anslås at være 24-29 par. Uden for undersøgelsesområdet dækket af Projekt Hedehøg vurderes forekomsten til et sandsynligt og 4 mulige par. Den samlede bestand i Danmark bliver dermed vurderet til 25-34 par. Af 22 par, hvor redehabitaten kendes, ynglende 16 par i afgrøder og 7 par i tagrør. De 16 par i afgrøder fordelte sig

Hedehøg, Kammerslusen, Ribe, 6. juni 2006. Foto: Anni Nielsen.

Kongeørn, Høstemark Skov, 17. juli 2006. Foto: Flemming Ahlmann.

med 9 par i vinterhvede, 5 par i vinterbyg og 2 i raps. For 13 par, hvor alderen på kullet kunne beregnes ud fra tidspunkt for klækning eller ungestørrelse, kunne tidspunktet for udflyvningen af første unge beregnes. Halvdelen af ungerne blev flyvefærdige i perioden 12-18/7. Resten af kuldene blev flyvefærdige i løbet af de følgende knap tre uger, idet seneste kuld blev flyvefærdige 6/8. Høsten af vinterbyg påbegyndtes ligesom i 2005 den 12. juli. Høsten forløb dog betydeligt hurtigere pga. varmt og tørt vejr. Høsten af vinterhvede blev fremskyndet af den tørre og solrige juli og påbegyndtes den 24. juli, hvilket var 14 dage tidligere end i 2005 og var i fuld gang den 1. august.

I alt 9 reder blev markeret, heraf blev de tre hegnede med elnet. To reder i vinterbyg blev med stor succes indhegnet med elnet. Hegningen, som er rævesikker, var et effektivt redskab til at sikre succes for ellers meget udsatte kuld. Endnu en rede med fire unger burde have været hegnet allerede inden høst, men blev præderet, da ejeren ikke var indstillet herpå. Som en konsekvens heraf blev en anden rede i vinterbyg hos samme ejer imidlertid hegnet allerede inden marken blev høstet. En uopdaget rede, der blev høstet midt om natten med mindst to flyvefærdige unger, blev efterfølgende rapporteret af landmanden. Reden blev hegnet som beskyttelse for ungerne, der fortsat overnattede i et lille uhøstet område ved redestedet.

En rede med en unge blev høstet, til trods for en aftale med ejeren om at marken først skulle høstes, efter ungen var fløjet. Desværre høstede naboen maskinstation ved en fejl reden. Tre reder blev opgivet pga. prædation. Yderligere 5 reder blev opgivet af ukendte årsager, hvoraf prædation kan være en af årsagerne. Den gennemsnitlige kuldstørrelse var på 3,31 unge pr. kuld (n=13), og der fløj 24 unger fra 11 reder.

Antallet af sikre og sandsynlige par vurderes at være 26 par i Danmark, omtrent samme antal som i 2005. Der er i 2006 blevet ringmærket i alt 29 unger, heraf blev de 27 også farvemærkede. Mærkningen sker som i led i et internationalt projekt med tilsvarende farvemærkning i Holland, Niedersachsen og Polen. Dog blev 7 unger i to kuld fundet døde pga. overophedning, inden de blev flyvefærdige.

Det vurderes, at Hedehøgens danske bestand er i fortsat tilbagegang, og at bevaringsstatus er ugunstig. En gunstig bevaringsstatus kræver en fortsat sikring af reder mod ødelæggelse, forstyrrelse og prædation. Accepten af projektet som følge af en flerårig indsats og positiv omtale i flere medier betød, at et yngleområde med 4 par øst for Abild blev opdaget. To landmænd henvendte sig om forekomsten af reder, og yderligere to reder i nabolaget blev lokaliseret. I området var der også ynglefugle i 2005, der ikke blev registreret. Der har således sandsynligvis været 4 par i området i 2005, hvorefter bestanden for 2005 nu er revurderet til 27 par.

Læs mere i rapporten "Hedehøg i Danmark ynglesæsonen 2006" (Rasmussen 2006).

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Af artskoordinator Tscherning Clausen

Kongeørneparret i Høstemark Skov har for fjerde år i træk haft succes, idet der igen i år er kommet en unge på vingerne, som blev set flyve første gang 13/7. Parret i Tofte Skov ses der kun lidt til, og kun ved enkelte lejligheder er de set flyve sammen eller samtidigt. De er slet ikke så aktive som for blot et par år siden. Der er tale om en mindst 12 år gammel kongeørn samt en yngre (3-4 K) Kongeørn.

Det nye par i Vendsyssel kom øjensynligt godt i gang, men hunnen forlod reden omkring 1/6. Reden blev kontrolleret 13/6, men var tom. Begge ørne var fortsat på lokaliteten hen på efteråret. Der er ingen meldinger om Kongeørn fra Hanstholm Vildtreservat. Derimod er der ved flere lejligheder rapporteret om to Kongeørne i området ved Overgaard ved Mariager Fjord, som skal blive interessante at følge.

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Af artskoordinator Leif Novrup

Der er igen i år kun fundet en aktiv rede (rede, hvor der er lagt mindst 1 æg). Det gælder det sædvanlige fundområde i Nordvestjylland. Her ankom Fiskeørnene tidligt i år, og de gik straks i gang med at udbygge den rede nær skarvkolonien, de startede på efter at have mistet deres yngel sidste år. Det blev til en meget høj tøndeformet rede, og her lagde hunnen æg og begyndte at ruge primo maj.

Den 16/6 blev der for første gang observeret unger i reden, to dununger, som den 17/7 næsten var udvoksede. 29/7 sås den første unge flyve fra reden, og den 31/7 fløj den anden. Begge unger fløj nu omkring redestedet, men de blev stadig fodret på reden, hvor hunnen parterede byttet og madede dem.

Den 12/8 om eftermiddagen blev den ene unge fundet død ca. 30 meter fra reden. Den var spist af et rovdyr, men rester af den ene vinge og halefjerene fandtes.

15/8 kunne den tilbageblevne unge selv spise, så hunnen var blevet overflødig og sås ikke derefter. Hannen og ungen blev omkring redestedet til 1/9, hvor de blev set for sidste gang.

Der har i år ikke været så mange spændende observationer af potentielle ynglefugle, som de sidste to år, men dog nogle få fra Viborg og Vestsjællands amter, så nogle få par kan have ynglet her, men redefund og bevis mangler. Derudover har der været en hel række observationer af Fiskeørn i yngletiden, som alle må betragtes at være ikke-ynglende, men blot oversomrende fugle.

Lærkefalk *Falco subbuteo*

Af artskoordinator Jesper Tofft

2006 blev ikke noget topår som 2005, men et godt år med 10 sikre og 5 mulige par Lærkefalke. Som altid er det kun i Sønderjylland, der er foretaget en egentlig overvågning af et større område, nemlig på Als og Sundved. Her er antallet af sikre par halveret fra seks i 2005 til tre i 2006. Der har heller ikke i samme omfang som i 2005 været indtastet iagttagelser fra yngletiden i DOFbasen. Der er flere steder set territoriehævdende falke i maj på egnede ynglelokaliteter, hvorfra fuglene senere er forsvundet sporløst. Tidsmæssigt passer det sammen med, at de kan have fundet et andet ynglested i nærheden. Den meget varme sommer med et formodet rigt fødeudbud har altså ikke haft nogen synlig positiv effekt på bestanden af Lærkefalk.

De sikre par fordelte sig således på landsdelene: Sønderjylland 3, Langeland 1, Sjælland 3 og Bornholm 3 par.

På baggrund af sidste års lille sensation med fund af 3 succesfulde reder i el-master, blev der udsendt en presmeddelelse herom på det rette tidspunkt ultimo juli, som blev bragt i adskillige medier. Desværre gav dette ikke en eneste henvendelse, og der blev kun fundet en rede i en elmast i 2006 af artskoordinatoren selv. En sønderjysk Lærkefalkunge blev fundet med brækket vinge, men senere genudsat efter behandling.

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Af artskoordinator Niels Peter Andreasen

Der er registreret hele 3 territoriehævdende par af Vandrefalk i Danmark i 2006, hvoraf de to par lagde æg og fik i alt 6 unger på vingerne.

På Møns Klint blev der set Vandrefalk i alle vintermånederne. I begyndelsen af marts hævdede han og hun revir, og 28/3 sad hunnen første gang i hullet anvendt til reden i ynglesæsonerne 2001-2003. I den følgende periode sås der hyppige parringer hos yngleparret. 3/4 afløste hannen for første gang hunnen på redehylden, som er tegn på æglægning og begyndende rugning. 9/5 afleverede hannen bytte i luften til hunnen, som fløj ind i redehulen med det, hvilket indikerer unger i reden. Flere gange i løbet af yngletiden kom der både enlige Vandrefalke og andre par forbi ynglepladsen, der alle blev jaget væk. 24/5 sås det første glimt af en dununge i redehulen, og 9/6 sås hovederne af 4 unger, der senere kunne kønsbestemmes til to hunner og to hanner. Mellem 20/6 og 22/6 fløj de af reden, hvorefter de blev fodret af forældrene på Storeklint. Fra midt i juli sås de sjældnere og sjældnere i klinteområdet.

På Bornholm blev der rapporteret om et par i kystklipperne ved Hammeren 9/6. Et par dage efter blev 2 unger set, som ud fra fotodokumentation vurderes at være fløjet af reden den første uge i juli.

På Stevns Klint er der observeret territoriehævdende

Vandrefalk, juv., Møns Klint, 22. juni 2006. Foto: John Larsen.

han og hun i løbet af hele ynglesæsonen, men uden redefund. Hunnen er tilsyneladende også kun 1 år gammel, men det skal blive spændende at følge parret.

Plettet rørvagtel *Porzana porzana*

Af artskoordinatorene Susanne Bruun og Helge R. Christensen.

Der er i alt registreret 54 syngende/territoriehævdende fugle, 28 under første influx i april/maj og 26 under sommer-influxet i juni/juli/august. Dette er en lille fremgang fra i alt 44 fugle i 2005. Overordnet set følger forekomsten altså fint prognosen fra sidste år, hvor det på baggrund af erfaringerne fra 25 års observationer på Vejlernes Feltstation blev forudsagt, at rørvagtlen i de kommende år vil gå svagt fremad mod endnu en pludselig og markant kulmination.

Forekomsten var dog noget usædvanlig i år, hvis der ses på fordelingen af fuglene under de to influx. I april/maj var der klart flere fugle i Vejlerne i 2006 end sidste år (19 fugle mod 9 i 2005), men i øvrigt optrådte arten på relativ få lokaliteter. I juni/juli/august optrådte arten langt mere spredt i landet, men til gengæld blev sommer-influxet med kun to fugle næsten ikke registreret i Vejlerne.

Antal territoriehævdende Plettet Rørvagtel (*Porzana Porzana*) i 2006 fordelt på sæson og amter.

Amt	Forår	Sommer
Viborg	19	2
Sønderjyllands	3	0
Nordjyllands	1	4
Ringkøbing	1	6
Ribe	1	0
Vestsjællands	1	0
Storstrøms	1	6
Bornholms	1	0
Århus	0	5
Fyns	0	1
Roskilde	0	1
Københavns	0	1
Frederiksborg	0	0
Vejle	0	0
I alt	28	26

Engsnarre *Crex crex*

Af artskoordinator Mark Pedersen

I alt er der registreret 112-127 forskellige crexende Engsnarre i 2006, hvilket er på samme niveau som i 2005. Ankomsten skete vanen tro medio maj, dog blev den første fugl hørt 9/5 i Haslev Kommune på Sjælland. Netop det sjællandske område er blevet et eftertragtet terræn for engsnarrer. Særligt området ved Holmegård Mose har i nyere tid været et af kerneområderne for engsnarre, hvor der i år er hørt op til 12 crexende hanner.

Omkring Kongemosen i Høng kommune er der på en enkelt nat registreret 16 syngende hanner. I Vallensbæk

Mose og Tranegilde Mose, tæt på København, er der hørt op til 5 crexende hanner.

I det centrale og østlige Nordjylland var der antalsmæssigt status quo i forhold til 2005, dog med færre dage med mange hørte fugle. På Ryå Enge blev der gennem juni og juli hørt op til 5 syngende hanner. I det nordlige Vendsyssel i området omkring Gårdbogård Sø, Sørig enge og ved Trynmosegård er der hørt 7 crexende fugle. Sønderjylland husede for et par år siden over 130 engsnarrer. I 2006 har mere end 20 nattere resulteret i kun 6 forskellige hørte fugle, en meget stor nedgang på kort tid.

I Holland har man med 80-95 fugle igen haft et dårligt år for arten, der meldes dog om mange engsnarrer i området langs Elben i Tyskland (Kees Koffijberg, pers. medd.).

Trane *Grus grus*

Af Jesper Tofft

Der foreligger oplysninger om i alt 47-51 ynglepar af Trane i 2006, men på baggrund af manglende oplysninger fra traditionelt besatte territorier, vurderes den reelle landsbestand at være på 60-63 ynglepar. Bestanden vurderes altså at være på højde med 2005, hvor 58-66 par blev optalt.

Materialet fra 2006 vurderes at være nogenlunde dækkende, dog er oplysningerne fra Nordjylland, på nær Thy og Læsø, mangelfulde. Det er igen i år lykkedes at få indsamlet et fint materiale fra Bornholm. Nogle spredte ynglelokaliteter, som var besat i 2005, er det ikke lykkedes at få oplysninger fra i 2006. Sandsynligheden taler dog for, at de fleste af disse lokaliteter stadig er besat.

I Nordjylland ser der ud til at være status quo med data på 27 par og en vurderet bestand nord for Limfjorden på 35-38 par. Den nordenfjordske bestand, inkl. årets unger og yngre ikke-ynglende fugle, er i efteråret 2006 vurderet til at være på ca. 150 fugle. Vejlerne note-rede en forbavsende tilbagegang fra 3 til 1 par. Fremgangen i den nordjyske bestand slår indtil videre ikke igennem syd for Limfjorden, hvor Lille Vildmose er eneste kendte ynglested, i 2006 med kun et enkelt par. I Sønderjylland var det et rigtigt fint år med en fremgang fra 3-4 par i 2005 til 5 par i 2006, som i alt fik 7 unger på vingerne.

På Bornholm er der også tale om en lille fremgang til 12-14 par, og det bliver spændende at følge hvor mange par, der er plads til på øen. Parrene spredes til nye lokaliteter, og der tages også helt små uanseelige skovmoser i brug som redesteder. Dette kan gøre det vanskeligt at følge ynglesuccesen, da fuglene gemmer sig i skoven med ungerne.

Det har generelt været fin ynglesucces, bortset fra på den klassiske lokalitet Hanstholm Vildtreservat i Thy, hvor alle 6 par var uden unger. Der er på landsplan oplysninger om i alt 41 unger fordelt på 26 kuld. Dvs. 1,56 unge pr. succesfuldt par. For de øvrige sikre par er yngleresultatet ukendt.

Fra og med 2007 har Palle A. F. Rasmussen overtaget hvervet som artskoordinator for Tranen.

Hvidbrystet Præstekrave *Charadrius alexandrinus*

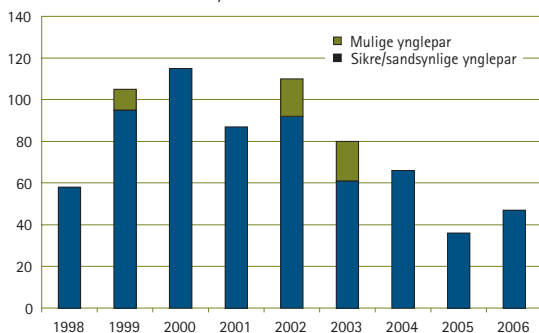
Af artskoordinatør Ole Thorup

Der yngede 47 par i Danmark i 2006, alle i Vadehavsområdet. Rømø var det vigtigste yngleområde med 43 par. Flere vigtige ynglelokaliteter på Rømø optales lige efter en stor oversvømmelse, hvorfor årets yngleresultat skal ses som et minimumstal. De fleste år har niveauet ligget på omkring 60 par, mens der 1999-2002 yngede en del flere. I 2005 og 2006 har antallet været noget lavere.

Hvidbrystet Præstekrave er knyttet til sandstrande og klitter og til helt kortgræssede strandenge, der ligger som nabo til sandstrande. Siden midt i 1990'erne har Vadehavet været det eneste område i Danmark med ynglende fugle. Siden 1996 har Danmarks Miljøundersøgelser i samarbejde med DOF (indtil 2002) og Naturinform hvert år optalt de ynglende Hvidbrystede Præstekraver i Vadehavet. Hvert femte år optælles alle ynglende vandfugle i Vadehavet, og denne meget omfattende tælling blev foretaget i 2006. Under disse store tællinger besøges alle lokaliteter ved og i Vadehavet flere gange, og der var derfor særlig gode muligheder i 2006 for at opdage eventuelle ukendte ynglelokaliteter. Der fandtes dog ikke nogen ynglepar uden for Fanø, Rømø og Tøndermarsken, hvor Hvidbrystet præstekrave yngler hvert år.

På Fanø sås som maksimum 3 hanner og 2 hunner, alle på Grønningen. Dette svarer efter den faste metodik til 3 ynglepar. Fra 1969 til 2001 yngede der normalt mellem 15 og 23 par på Fanø, men siden 2001 er antallet faldet voldsomt med kun 4 par i 2004 og 3 par i 2005 og 2006 som minimum. Det tyder på, at vegetationen i området udvikler sig i en retning, der gør stedet mindre velegnet for de ynglende Hvidbrystede Præstekraver og at der er et stort prædationstryk fra ræv. Rømø er med 43 ynglepar langt det vigtigste yngleområde for hvidbrystet præstekrave i Danmark. Der fandtes 24 par på stranden nord for Lakolk – heraf 10 par på Juvre Sand – og det er på niveau med de bedste år for arten her. På stranden syd for Lakolk fandtes derimod kun 4 par mod mellem 15 og 33 par i de bedste år. Den koloni blev dog ikke optalt, før en stor oversvømmelse i området havde overskyldt en stor del af ynglefuglenes rede på stranden, hvorfor antallet af ynglepar godt kan have været højere i dette område

Bestandsudviklingen af Hvidbrystet Præstekrave (*Charadrius Alexandrinus*) i Danmark i perioden 1998-2006

først på sæsonen. På de kreaturgræssede enge på Rømø Sønderland fandtes 15 par, hvilket er tæt på medianen for de seneste 11 ynglesæsoner.

Årets ynglesucces kendes ikke, men den formodes at have været temmelig dårlig, både på stranden, hvor der var to større oversvømmelser i yngletiden, og også inde på Rømø Sønderland, hvor antallet af yngleurologiske fugle faldt markant fra midt i maj til midt i juni. Der blev heller ikke iagttaget et større antal fugle ude på stranden efter yngletiden, som det var tilfældet i både 2004 og 2005.

I Tøndermarsken blev der registreret et par ved Saltvandssøen. Der er ingen oplysninger om fuglenes ynglesucces.

Resultaterne fra de årlige ynglefugletællinger i Vadehavet præsenteres i nyhedsbreve og arbejdsrapporter på www.dmu.dk.

Hjejle *Pluvialis apricaria*

Af artskoordinatør Egon Østergaard

Optællingerne af ynglende Hjejle er nu koncentreret om de to kernelokaliteter Borris Hede og en lokalitet i Thy. På Borris Hede er der iagttaget en fugl 2-3/6, men trods flere besøg er der ikke iagttagelser af yngleaktivitet. Den 5/8 blev der dog, ligesom i 2005, iagttaget 3 fugle, der kan have været lokale ynglefugle.

Der er ikke foretaget koordinerede yngleoptællinger på Thy Skovdistrikt i 2006, men iagttagelser af et varslende par flere gange i yngletiden giver formodning om et ynglepar. På trods af at flere egnede ynglehabitater er opstået efter klithede-projektet, foreligger der ingen iagttagelser fra Hanstholm Vildtreservat eller andre frilagte områder.

Tilbagegangen fortsætter i den tyske bestand, der nu kun tæller 5-10 par i tre højmoserområder. Det er en halvering siden 2000, og arten er nu kritisk truet også her (Niedersächsisches Umweltministerium 2006).

Svaleklire *Tringa ochropus*

Det er heller ikke i 2006 muligt at foretage en egentlig bestandsvurdering af Svaleklire i Danmark. Der er dog af caretakergruppen rapporteret om 17-18 par i Gribskov og 3 par i Store Dyrehave (Arne Olesen, pers. medd.).

Tinksmed *Tringa glareola*

Af artskoordinatør Egon Østergaard

En samlet bestandsvurdering kan ikke foretages for tinksmed i 2006, da Thy Skovdistrikt ikke har optalt arten i år.

I Sønderjylland fortsætter tilbagegangen, idet der nu kun er 1-2 par tilbage på én lokalitet, hvor der i 2005 var 3-5 par. På Borris Hede er der for andet år i træk kun fundet 1 par. I Ribe amt er der også tilbagegang, idet der kun er fundet 2-3 par. På 3 lokaliteter, der alle i 2005 husede 1 par, fandtes ingen i år.

Den samlede danske bestand findes således nu næsten udelukkende i Thy.

Svaleklire, Grib Skov, 27. maj 2006. Foto: Helge Sørensen.

Stenvender *Arenaria interpres*

Af artskoordinator *Palle A.F. Rasmussen*

Bestanden af Stenvender på Læsø og småøer og holme syd herfor blev optalt i år den 12/6. I alt blev der i år registreret 51 par, hvilket er på samme høje niveau som på de seneste optællinger i 2000 og 2003. Der foreligger ikke oplysninger om ynglende stenvendere andre steder i Danmark.

Tællingen blev gennemført efter samme metode, som er anvendt ved alle optællinger siden 1987, og er derfor sammenlignelig med tidligere år. Fordelingen af parrene var ret typisk med de fleste par på småøer og holme omkring Hornfiskrøn (14 par), Als Dyb Holme (18 par) og Als Dyb Revler (9 par). Desuden blev der registreret 1 par på Sdr. Nyland samt hele 9 par på Stokken. På sidstnævnte lokalitet er der ikke tidligere registreret mere end 3 par. Knogen syd for Bløden Hale (østlige Læsø) blev besøgt 29/5 i forbindelse med optælling af ynglefugle, men der blev ikke registreret ynglende stenvender. Knogen har i 1990 huset 1-2 par stenvendere.

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus*

Af artskoordinator *Lars Hansen*

For 5 år siden skrev jeg profetisk, at Sorthovedet Måge sandsynligvis ville etablere en fast ynglebestand i Danmark og med mulig tyngde i det fynske område. Det er nu en realitet. Siden sidste år er bestanden steget fra 7 til 19 par – en fremgang på 170% og med næsten halvdelen omkring Fyn.

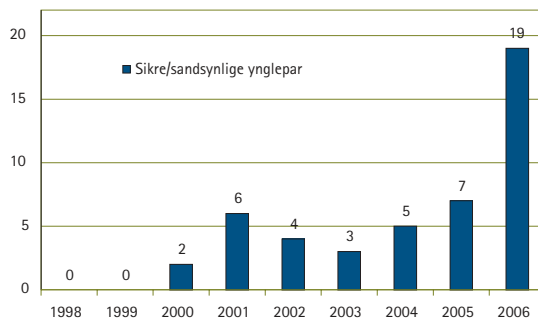
Vanen tro ses kun få fugle i vintermånederne, men fra det tidlige forår ankom mange fugle til den sydlige del af landet. I Vadehavet yngede 1 par i Ho Bugt og 2 par i Sneum Eng sø. Østjylland blev i år repræsenteret med 2 par på Hjarnø.

I det fynske område yngede ikke færre end 6 par på den lille ø, Fiskeholm, i Helnæs Bugt. Yderligere 2 par blev fundet i hhv. Odense Fjord og Det Sydfynske Øhav.

Øst for Storebælt blev der fundet hele 6 par fra Holmesø ved København og syd om Sjælland til det sydlige Storebælt. Parrene fordelte sig på hele 5 lokaliteter, hvoraf flere ikke tidligere har haft besøg af Sorthovedet Måge. Lolland havde i år sit første ynglepar.

Ynglesucces er undersøgt på næsten alle lokaliteter. Ud af 19 ynglepar havde 12 par ynglesucces, og den sam-

Bestandsudviklingen af Sorthovedet Måge (*Larus Melanocephalus*) i Danmark i perioden 1998-2006

lede ungeproduktion tæller 23-24 unger. Næsten alle er blevet flyvefærdige og må forventes at medføre yderligere stigning i bestanden i de kommende år. En ringmærket unge fra 2004 er i år genfundet i Nordfrankrig. Det er første gang en dansk unge er blevet genfundet, og det støtter formodningen om, at danske fugle overvintrer i dette område. Det forklarer måske også, at arten har svært ved at få fodfæste i den østlige del landet. Øst for Storebælt var der i 2006 kun 1 succesfuldt par, der blot fik 1 unge på vingerne. Hvor sorthovedet måge tidligere kun ynglede i hættemågekolonier, er ca. halvdelen af parrene i år fundet i stormmågekolonier. I de kommende år vil det derfor kræve et langt større arbejde at finde alle ynglepar. Heldigvis er mange ornitologer opmærksomme på arten og gode til at indberette deres fund, hvilket er en forudsætning for at følge den spændende bestandsudvikling for sorthovedet måge i Danmark.

Dværgmåge *Larus minutus*

Der er ikke modtaget nogen bestandsopgørelse for arten i 2006.

Sandterne *Gelochelidon nilotica*

Af arts koordinator Ole Thorup

Der fandtes ikke ynglende Sandterne med sikkerhed i Danmark i 2006. I sensommeren sås ved to lejligheder en familie med en årsunge i Esbjerg/Fanø-området. Det vides ikke, hvor disse ynglefugle kom fra. Hvert femte år optælles alle ynglende vandfugle i hele det danske Vadehav, og en sådan tælling blev udført i 2006. Det betyder, at der var en særlig god dækning i dette danske kerneområde for sandternen. Trods stor ornitologisk aktivitet i yngletiden, blev der alligevel ikke registreret et eneste ynglepar i 2006. Der blev set en enlig sandterne nogle gange i maj i Tøndermarsken og på Rømø. Den 22/7 sås en årsunge flyve med en voksen fugl ved Esbjerg Havn med kurs mod Fanø, og 22/8 var der to voksne Sandterner med en årsunge på det sydlige Fanø. Det vides ikke, hvor det eller de ynglepar har

Dværgmåge, Lund Fjord, Vejlerne, 16. juli 2006. Foto: Gerner Majlandt.

Sandterne, Rømø, 21. maj 2006. Foto: Søren Kristoffersen.

ynglet. De kan komme fra en ukendt ynglelokalitet i Danmark, eller de kan være kommet fra den eneste tyske ynglekoloni, der befinder sig ved Elbens munding ca. 150 km syd for Fanø. 2006 er det andet år, hvor Sandterne ikke er registreret sikkert ynglende i Danmark. Første gang var i 2002.

Splitterne *Sterna sandvicensis*

Af arts koordinator Jens Overgaard Christensen

Den samlede bestand af Splitterner i Danmark lå i 2006 på ca. 6100 par, og alle større kolonier vurderes at være optalt. Dette er betydeligt flere end i de forløbne mange år og svarer til en fremgang på 35-40 %. En lille del af fremgangen kan skyldes tilgang fra en forladt koloni i Tyskland.

Langli husede i 2006 ikke færre end 3300 par Splitterner. Fuglene var fordelt på to kolonier med 2200 par i Kogleaks og 1100 par ved Ebbevejen. I forbindelse med ringmærkning af unger har det været muligt at vurdere ynglesuccesen som værende god med ca. 1,5 flyvefærdige unge pr. par i Kogleakskolonien og 1,0 på Ebbevejen. Dette er en betydelig forbedring i forhold til 2005. Der er også meldt om god ynglesucces fra mange andre kolonier i 2006. Det store antal Splitterner på Langli i 2006 skal muligvis ses i sammenhæng med artens forsvinden fra andre lokaliteter. Splitterne er ikke registreret ynglende i de vestjyske fjorde i 2006, og ligeledes er en koloni tilsyneladende forsvundet fra Trischen i det tyske Vadehav

(www.trischen.de/brut06.htm). Her ynglede 300 par i 2005, dog uden succes (www.trischen.de/brut05.htm). De to største danske splitternekolonier ligger nu på Langli og Hirsholmene. Mellem disse to lokaliteter har der indtil for få år siden ligget en del øer med splitternekolonier og andre varierede kystfuglekolonier. Der tænkes her især på lokaliteter som Klægbanken i Ringkøbing Fjord, Fjandø og Sandøen i Nissum Fjord og en række Limfjordsøer, især de forskellige holme ved Nibe. Ingen af disse huser i dag større hættemågekolonier og stort set alle arter af Terner, Klyder mv. er forsvundet fra dem, herunder også Splitterner. Alle øerne er i dag enten mere eller mindre præget af prædation fra ræv eller dominans af store måger. Bedre synes for-

Antallet af ynglepar af Splitterne (*Sterna Sandvicensis*) i perioden 2004-2006 fordelt på kolonier.

Koloni	2004	2005	2006
Langli, Vadehavet	1200	1183	3300
Hirsholmene	878	1300	800
Vigelø/Skalø	358	150	31
Fiskeholm, Lillebælt	280	145	516
Nekselø, Vestsjælland	100-110	500	685
Holmesø, Køge Bugt	100	450	340
Sprogø, Storebælt	75	4	28
Mellempoldene	0-1	?	0
Klægbanken	?	0	0
Djævlø	?	400	0
Siø, Tåsinge	?	140	190
Holmene, Nibe Bredning	0	?	1
Hjarnø, Horsens Fjord	0	0	105
Omø	0	0	7-8
Maderne, Præstø Fjord	0	0	30-40
Rødsandområdet	0	0	50-100
I alt optalt	ca. 3000	ca. 4300	ca. 6100
Estimeret landsbestand	4000-5000	4300-4500	6100

holdene at være i de østlige dele af landet, hvor der er et større antal velegnede småøer for fuglene, og flere nye kolonier er etableret.

Sortterne *Chlidonias niger*

Af artskoordinatør Knud N. Flensted

I 2006 yngede der 57-61 par Sortterner i Danmark, fordelt på 3 hovedlokaliteter. I Vejlerne yngede 37 par i Kogleakssøen med moderat ynglesucces, idet minimum 15 juvenile Sortterner blev optalt samtidig den 5/7. I Tøndermarsken yngede i alt 15-18 par fordelt med 14-16 par i Hasberg Sø (den danske del), og 1-2 par blev registreret i Gammel Frederikskog. Her foreligger ingen oplysninger om ynglesucces. I Vest-Stadil Fjord yngede 5-6 par i Mellemdyb, og der kom mindst 1 unge på vingerne. I Ramsødalen på Sjælland blev der registreret 1 adult Sortterne på ynglepladsen i starten af maj, men mere blev det ikke til her.

Slørugle *Tyto alba*

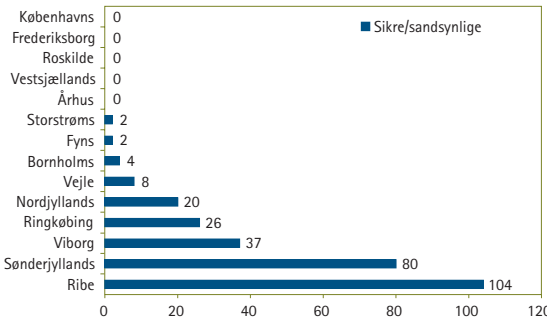
Af artskoordinatør Klaus Dichmann

Siden Slørugleprojektet startede i 1998 med indsamling af yngledata fra hele landet, har vi klimatisk set været forskånet for hårde vintre. Det så ikke godt ud først på året, idet flere end 20 Slørugler blev rapporteret fundet døde af sult og kulde. På trods af den lange vinter med udbredt islag, der lokalt blev liggende i lange perioder og bevirkede, at Sløruglen havde svært ved at fange mus under isskorpene, formåede landsbestanden alligevel at stige. Fra 277 kendte par i 2005 til 283 kendte par i 2006.

Slørugle, Sønderjylland, 13. oktober 2006. Foto: Klaus Dichmann.

Amtsvis fordeling af ynglende Størugle (*Tyto Alba*) i 2006.

Hvor det i 2005 var Viborg Amt, der kunne notere sig for den største fremgang, var det i år Ribe Amt, hvor bestanden steg fra 94 til 104 par.

Den forventede fremgang øst for Lillebælt lod også i 2006 vente på sig. Dog var der et enkelt lille lyspunkt, idet Storstrøms Amt, der siden 2003 har været registreret med 1 par, i 2006 kan notere sig for 2 par.

Ungeproduktionen var i 2006 med et gennemsnit på 3,9 unge pr. par en anelse lavere end i 2005, hvor gennemsnittet lå på 4,4 unge pr. par (udelukkende baseret på data fra Sønderjylland). En sammenligning med de sidste ni års kuldgennemsnit viser dog en klar tendens til, at kuld størrelsen er lav hvert andet år.

Stor Hornugle *Bubo bubo*

Afartskoordinator Hans Pinstrup

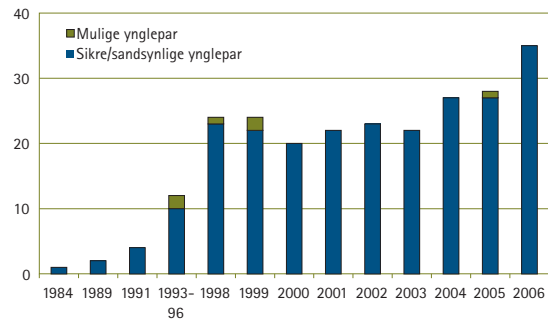
Der er rapporteret 35 par store hornugler i 2006, hvilket er det højeste antal i projektets historie. Da ikke alle

tidligere anvendte ynglelokaliteter er besøgt i år, er bestanden utvivlsomt på mange flere par, og et realistisk bud på bestandens størrelse er derfor nok nærmere på minimum 50 par.

Den lange vinter, der strakte sig langt ind i marts måned, skubbede ynglesæsonen ca. 3 uger og betød sandsynligvis også, at en del par ikke gennemførte ynglen. Årets ungeproduktion, set i relation til det høje antal par, var relativ lav. 17 par producerede minimum 28 unger, hvilket svarer til ca. 1,65 unge pr. produktivt par. 4 par fik ingen unger, hvoraf 2 par med sikkerhed vides at have lagt æg.

Redeplaceringerne var traditionelle, idet 21 kendte reder fordelte sig med 11 på jorden (de fleste i råstofgrave), 7 i rovfuglereder i træer og 3 på bygninger i råstofgrave. Det ser ud til, at flere og flere par etablerer sig i de store jyske skove og plantager, hvor de er begyndt at yngle i gamle reder fra musvåge og duehøg. Dette gør dem meget vanskelige at finde, men det bety-

Bestandsudviklingen af Stor Hornugle (*Bubo Bubo*) i Danmark i perioden 1984-2006

Stor Hornugle, Sønderjylland, 10. juni 2006. Foto: Klaus Dichmann.

Amtsvis fordeling af ynglende Stor Hornugle (*Bubo Bubo*) i 2005 og 2006 samt ynglesucces i 2006.

Amt	Antal par i 2005	Antal par i 2006	Par med ynglesucces i 2006 (antal unger)	Par uden ynglesucces i 2006	Par med ukendt succes i 2006	Enlige fugle i 2006
Storstrøms						1
Nordjyllands	2	3	1 (1)	1	1	1
Viborg	3	3	1 (1)		2	1
Århus	7-8	10	5 (8+)	2	3	2
Vejle	4	7	3 (4+)	1	3	1
Ringkøbing	6	3	1 (2)		2	
Ribe	1	3	1 (3)		2	
Sønderjyllands	5	6	5 (9)		1	3
I alt	28-29	35	17 (28+)	4	14	9

der også, at de ikke bliver udsat for prædation fra f.eks. hunde.

Der blev fundet 8 nye par: 1 par i Sønderjyllands Amt, 1 par i Ribe Amt, 2 par i Vejle Amt, 2 par i Århus Amt og 2 par i Nordjyllands Amt. Der registreredes langt færre enlige fugle i 2006 end i 2005.

På en lokalitet er der hele året observeret 3 fugle, hvilket er meget usædvanligt, idet et uglepar normalt ikke accepterer tilstedeværelsen af andre fugle i deres territorium. Der er sandsynligvis tale om en unge fra tidligere år, eller også støder to territorier tilfældigvis sammen netop der, hvor uglerne som regel ses og høres. Den tilsyneladende tilbagegang i Ringkøbing Amt fra 6 til 3 par skyldes primært, at 3 lokaliteter, hvor arten yngledede i 2005, slet ikke blev besøgt.

Igen i 2006 blev der konstateret en fugl i Storstrøms Amt, som sås og hørtes januar-maj, hvor den opholdt sig i en råstofgrav. Denne fugls oprindelse kendes ikke, og kan således stamme fra både den svenske bestand, der i disse år breder sig, og fra bestanden syd for Østersøen.

Kirkeugle *Athene noctua*

Af artskoordinator Lars Holm Hansen

Med 56-61 rapporterede par bliver det indkomne materiale om kirkeugle bedre og bedre. Dette skal særligt ses i lyset af Zoologisk Museums projekt om arten. Den reelle bestandsstørrelse estimeres på baggrund af materialet til at være på 70-85 ynglepar (20-25 par i Sønderjyllands, Ribe, Ringkøbing og Århus amter samt

Amtsvis fordeling af ynglende Kirkeugle (*Athene Noctua*) i 2006 samt ungeproduktion og enlige fugle.

Amt	Ynglepar	Unger	Enlige fugle
Sønderjyllands	1	4	
Ribe	4-8	5+	
Ringkøbing	2	3+	1
Århus	5-6	2+	2
Viborg	4	2+	2
Nordjyllands	38-40	16+	?
I alt	56-61	32+	5+

50-60 par i Nordjyllands og Viborg amter).

Ynglesæsonen 2006 var katastrofal dårlig i Nordjyllands. Ud af 29 par med kendt yngleresultat fik kun de 12 par unger. 17 par fejlede altså deres yngleforsøg, hvilket svarer til ca. 60 %. Årsagen til det meget dårlige resultat var den lange vinter. De gamle fugle overlevede godt nok, men på grund af vinterens streghed var de ikke i god nok form til at klare ynglecyclussen. Kropsvægten var kommet for langt ned. Flere af parrene gennemførte de første ynglestadier og lagde også æg, men disse blev opgivet igen efter ganske få dage. Et sted havde man held med at fodre et kirkeuglepar med laboratoriemus. Dette par var i stand til at opfostre 5 unger, som blev flyvefærdige.

Mosehornugle *Asio flammeus*

Af artskoordinator Niels Knudsen

I efteråret og vinteren 2005/06 var der mange iagttagelser af Mosehornugle – specielt i vadehavsregionen, men desværre smittede disse observationer ikke af på antallet af registrerede ynglepar. Der blev i 2006 konstateret 4 ynglepar af Mosehornugle i Danmark, hvilket er et enkelt par mere end sidste år. Der er gjort flere observationer, der kunne dreje sig om ynglefugle, men det har ikke kunnet konstateres med sikkerhed. Desuden er der på flere lokaliteter set fugle langt hen i maj/juni, dog uden nogen tegn på yngleadfærd i øvrigt.

Tre par yngledede på øer i det Sydfynske Øhav; det ene par fik formentlig spoleret ynglen pga. af katte, mens de to andre par på en nærliggende ø tilsyneladende gennemførte med tilsammen 3 unger.

På en lokalitet i Ribe Amt kunne man langt hen i maj se tre par som tilsyneladende havde etableret sig på hvert sit territorium. Af ukendte årsager forsvandt de to af parrene ultimo maj, og kun et par formåede at gennemføre ynglen. Lokaliteten er i perioder plaget af ræv og kat, og disse er givetvis hårde prædatorer for ynglefuglene generelt.

På Rømø blev der hørt Mosehornugle så sent som 5/6. Observationen er desværre enkeltstående, og intet tyder på ynglende fugle på øen.

Mosehornugle, Manda, 3. maj 2006. Foto: Peter Nielsen.

Perleugle *Aegolius funereus*

Af artskoordinator Hanne Tøttrup

2006 blev et af de rigtig gode år for Perleuglen med 5 syngende fugle på Bornholm og 1 syngende i Tved Plantage i Thy, der vurderes at dække over 3 sandsynlige og 2 mulige ynglepar.

På Bornholm blev der fra midten af januar lyttet efter arten, og 12/2 blev 1 hørt syngende i den centrale del af Paradisbakkerne. 26/2 blev 2 hørt i Paradisbakkernes østlige del og 23/3 blev 4 forskellige fugle hørt, 2 i den vestlige del, og 2 i den østlige del. 12/2-24/3 var lytteaktiviteten høj på lokaliteten, og ud fra observationerne viser det sig, at tre af de fire hørte Perleugler har haft faste territorier gennem denne periode uden at synges kontinuerligt. Dette kan være et tegn på, at ugleterne har fundet sig en mage, og de vurderes derfor som sandsynlige yngleterritorier. Først 9/7 blev der atter registreret Perleugle i Paradisbakkerne, hvor 1 adult kaldte i den centrale del. Caretakergruppen i Paradisbakkerne har nøje gennemført et af de områder hvorfra en af perleuglerne sang, for hultræer. Det lykkedes, men ingen af hullerne var tilsyneladende beboede af Perleugler.

I Rø Plantage blev en fugl hørt 7/3 og igen 8/3 og 14/3 i området ved Sdr. Borgedalssø.

14-19/3 blev der i Tved Plantage i Thy hørt 1 syngende Perleugle. Fuglen sang ivrigt og vedholdende, hvilket indikerer, at der er tale om en enlig han, som formodes at være en ikke-ynglende strejffugl.

De 10 opsatte perleuglekasser på Bornholm, der er

jævnt fordelt over hele øen, er blevet efterset. I 8 kasser var der redemateriale – mest mos – og i 3 af disse kasser var der gamle mejseæg. 1 kasse var fyldt med bitavler, og 1 var helt tom.

På Ottenby Fuglestation på Øland blev der i perioden 22/9-17/11 2005 ringmærket i alt 8 Perleugler, og yderligere 3 er i efteråret 2005 registreret i den sydlige del af Skåne. Til sammenligning blev der i efteråret 2004 kun ringmærket 1 Perleugle på Ottenby Fuglestation (<http://www.artportalen.se/birds/>). Årets gode resultat på Bornholm skal sandsynligvis ses i sammenhæng med dette influx. 15/10 2006 blev en Perleugle ringmærket på Gedser Odde.

I Schleswig-Holstein er perleuglen endnu ikke fundet ynglende nord for Kielerkanalen, men i 2006 er en hørt syngende lige nord for Rendsburg og 1 hørt syngende i Süderlügum lige syd for den danske grænse (Hans Dieter Martens, pers. medd.). Måske varer det ikke længe, før der kan findes ynglende Perleugle i sortspættehullerne i Sønderjylland.

Biæder *Merops apiaster*

Af artskoordinator Magnus Bang Hansen

Der foreligger primært observationer fra foråret. I alt blev 25 fugle observeret, stort set kun enlige fugle på træk og ved de kendte steder: Skagen, Sydlangeland, Blåvandshuk, Grenå, Gilbjerg Hoved og Røsnæs. Der er ingen tegn på yngleforsøg, og der er ikke rapporteret fugle fra efterårstrækket.

Toplærke *Galerida cristata*

Af artskoordinator Anders Østerby

Der er i 2006 kun fundet ynglende Toplærke i Hirtshals, hvor 2-3 par har produceret 4 unger. Den 9/6 sås 2 gamle fugle med en nyudfløjet unge ved Hirtshals Station. Denne familie blev jævnligt set de efterfølgende 14 dage. Den 23/6 sås en gammel fugl med 2 nyudfløjne unger omkring Nordsøcentret. 14/7 sås en gammel fugl fodre en enkelt unge; hvad der er sket med den anden unge, vides ikke. 8/8 ses en voksen fugl med en nyudfløjet unge omkring Netto nær Hirtshals Station. Da der har holdt flere voksne fugle til omkring stationen, er det usikkert om der er 2 par, eller om det er det samme par, der har produceret to kuld. Desuden blev der i løbet af det tidlige forår set fugle omkring Margretheparken i Hirtshals, men der er ikke konstateret yngleaktivitet senere på året. I januar-februar sås 4-6 fugle omkring bageren, hvilket er den største forekomst i de senere år, og det kunne være tæt på hele byens vinterbestand, der var samlet her. 23/6 sås en enkelt Toplærke på to tætliggende lokaliteter i Skagen. Denne fugl synes at være den eneste observation af en omstrefjende fugl i landet i år. I Løkken er der ikke konstateret Toplærker på den gamle ynglelokalitet ved Action House. Her blev der heller ikke set fugle i 2005, hvorfor arten må regnes som værende forsvundet fra byen. I Frederikshavn holder en enkelt fugl på forbavsende vis stand omkring Hjørringvej i den vestlige del af byen.

Markpiber *Anthus campestris*

Af artskoordinator Knud Pedersen

Den rekordvarme sommer i 2006 havde tilsyneladende ingen positiv effekt på den akut truede restbestand af Markpiber i Danmark. Det triste resultat efter sæsonens eftersøgning af ynglende Markpiber på Anholt og Skagens Odde blev på blot 1 fugl set og fotograferet på Anholt 29/5 og 1 sandsynligt ynglepar ved Råbjerg Stene i juni.

Markpiber, Anholt, 29. maj 2006. Foto: Christian Andersen Jensen.

Hvor effektiv en eftersøgning, der har været efter arten på Anholt, er uklar. At der trods alt med sikkerhed er dokumenteret en fugl i yngletiden, er dog status quo i forhold til 2005, hvor der også blot blev registreret 1 enlig territoriehævdende fugl på en enkelt dato i slutningen af maj, men ingen sikre ynglefund.

På Skagens Odde blev arten i 2006 i forbindelse med NOVANA-projektet eftersøgt ganske grundigt på tidligere kendte ynglelokaliteter i hele området. Eneste, men nok så interessante, fund var af et par med yngleadfærd ved Råbjerg Stene i juni. 6/6 observeredes 1 syngende han og 1 hun med yngleuro, og 28/6 sås begge fugle igen, og de udviste tydelig urolig adfærd, da observatøren opholdt sig i området. Senere besøg på lokaliteten i juli var dog negative, og hvorvidt det er lykkedes for parret at gennemføre yngleforsøget med succes, er uklart.

De tidligere ynglelokaliteter på Læsø er også i forbindelse med NOVANA-projektet blevet besøgt i sommeren 2006, men med negativt resultat.

Helt uden for artens kendte ynglesteder i Danmark er der 18/7 meldt om en rastende Markpiber ved Råghammer på Bornholm.

Konklusionen på årets rapporterede fund af Markpiber fra de danske ynglepladser, sammenholdt med situationen i Nordvesteuropa, hvor bestanden er decimeret voldsomt de seneste år (BirdLife International 2004), må være, at artens fremtid som dansk ynglefugl hænger i en meget tynd tråd.

Vandstær *Cinclus cinclus*

Af artskoordinator Erik Dylmer

Der er i år kun kendskab til et enkelt sikkert ynglepar af Vandstær, hvilket drejer sig om den oftest benyttede lokalitet ved Grejs Å i Vejle Amt.

2 ungefødrende fugle blev set 8/5. 22/5 observeredes 3 flyvefærdige unger, der alle befandt sig inden for 30 meters afstand af redestedet. Blot en enkelt voksen fugl blev noteret denne dag.

Vandstær, Mølleåen, Sjælland, 9. januar 2006. Foto: Mogens Hansen.

Sydlig Blåhals *Luscinia svecica cyaneacula*

Af artskoordinatoren John Frikke

Den Sydlige Blåhals har ynglet i det sydlige Jylland siden 1992 efter omtrent 100 års fravær som dansk ynglefugl. Særligt inden for de seneste 5-7 år har arten virkelig fået fodfæste, og den er nu fast ynglefugl i marskområderne ved Vadehavet fra Tøndermarsken i syd til Varde Ådal og Ho Bugt Enge i nord.

Registreringerne i 2006 afslørede 90 territoriale hanner/par, hvilket er noget færre end i de foregående to sæsoner. Denne tilbagegang vurderes dog ikke at være reel, men i stedet afspejler en mindre indsats og registreringsaktivitet i de sønderjyske kerneområder. Registreringsaktiviteten synes at have været den samme i Ribe Amt, og her spores en fortsat svag antalmæssig fremgang, særligt i det nordligste kerneområde ved Ho Bugt.

Blåhalsen kan være ganske vanskelig at registrere i det åbne, vidtstrakte og ofte blæsende marsklandskab, men et særligt kendskab til bestanden i visse områder viser, at arten ikke er særlig stedtro og at størrelsen af lokale bestande kan variere temmelig meget fra år til år. Dog tyder registreringerne i 2006 på, at arten fortsat spreder sig mod nord.

De mest atypiske registreringer i 2006 er af syngende/territoriehævdende fugle i Frøslev Mose og Tinglev Mose i Sønderjylland samt ved Gamst Søenge nordøst for Vejen. Disse fund i moser og vådområder i indlandet er måske starten på en betydelig udvidelse af artens udbredelsesområde i Danmark. Fundene bør følges op med fremtidige eftersøgninger på lokaliteterne og i lignende moseområder i det sydlige Jylland. En stationær syngende han ved Sønderho Strand på Fanø er også en spændende registrering, for Blåhalsen har kun i ganske få tilfælde fundet vej til vadehavsoerne. I 2006 blev der desuden registreret en syngende fugl i Skjern Enge, som sammen med tidligere fund ved Tipperne (ikke territoriehævdende), Stadil Fjord og så langt nordpå som i Vejlerne, tyder på, at den sydlige blåhals måske også er på vej til lavbundsområderne ved de vestjyske fjorde og Limfjorden. Med artens beskedne krav til levested, kan den fortsat forventes at dukke op på mange nye lokaliteter.

Antallet af territoriale hanner/par af Sydlig Blåhals (*Luscinia svecica cyaneacula*) fordelt på amt og år.

Amt	2004	2005	2006
Sønderjyllands Amt	103	111	51
Ribe Amt	31	36	38
Ringkøbing Amt	1	0	1
I alt	135	147	90

Antallet af territoriale hanner/par af Sydlig Blåhals (*Luscinia svecica cyaneacula*) fordelt på lokalitet og år.

Lokalitet	2004	2005	2006
Sønderjyllands Amt			
Ubjerg Kog	3	4	4
Magisterkog (m. sydl. del i 05)	23	20	11
Rudbøl Kog	28	29	11
Gl. Frederikskog	1	1	3
Ny Frederikskog	1	1	1
Magrethekog Syd	?	?	1
Magrethekog Nord (m. Vidåen)	14	18	1
Højer Kog	14	12	1
Sejersbæk Kog	?	3	1
Gammelenge	5	2	?
Møgeltønder Kog	?	2	4
Ballum Forland	2	5	2
Ballum Enge	3	14	4
Rømhøddæmningen	0	0	1
Astrup Enge	6	0	2
Brøns Enge	2	?	?
Rejsby Enge	?	?	1
Rejsby Forland	0	0	2
Helm Odde Marsk (Rømhø)	1	0	?
Tinglev Mose	0	0	1
Frøslev Mose	0	0	1
Ribe Amt			
Gl. Hviding Enge	1	0	2
Råhede Enge	1	3	1
V. Vedsted Enge	0	0	3
Ribemarsken Syd	2	3	4
Ribemarsken Nord	0	0	1
Vilslev Enge	1	7	1
Darum Enge	0	0	3
Sneum-Tjæreborg Enge	8	2	1
Hostrup/Kokspang Enge	0	1	0
Kravnsø Enge (Varde Ådal)	1	2	2
Vibæk Enge (Varde Ådal)	0	1	?
Alslev Marsk (Varde Ådal)	0	3	1
Janderup Enge (Varde Ådal)	4	2	2
Billum Enge (Varde Ådal)	3	3	5
Tarphage Enge (Varde Ådal)	3	3	4
Kjelst Enge	4	3	2
Skødstrup Enge	1	1	2
Mosevrå Enge	2	2	1
Sønderho, Fanø	0	0	1
Gamst Søenge	0	0	1
Ringkøbing Amt			
Vest Stadil Fjord	1	0	0
Skjern Enge	0	0	1
I alt	135	147	90

Sydlig Blåhals, Rudbøl, 26. maj 2006. Foto: Jens Kristian Kjærgaard.

Stor Tornskade *Lanius excubitor*

Af artskoordinator Niels Peter Brøgger

Årets ynglebestand opgøres til 10 sikre og 7 sandsynlige par med 22 unger fra 7 af parrene. Desuden er der 2 mulige par fra indberetninger af fugle i yngletiden på tidligere ynglelokaliteter. Landsbestanden kan derfor opgøres til 17-19 par.

Der er to store ynglelokaliteter i Danmark. Den ene er Borris Hede med fugle på mindst 7 territorier, heraf 1 sikkert ynglepar med 4 unger og 6 sandsynlige par med stedfaste fugle på tidligere ynglelokaliteter. Den anden lokalitet er Oksbøl-området med 6 sikre par, hvor der er talt i alt 16 unger hos de 5 par.

I ingen andre områder er der registreret mere end 1 par. I år mangler der sikre oplysninger om fugle på Karup Flyvestation og Lønborg Hede, som begge tidligere har huset flere par. Ingen af stederne har været grundigt undersøgt i 2006.

Der har været en del lokaliteter med tilsyneladende enlige fugle langt hen i april måned. Disse lokaliteter bør nok undersøges nærmere, da rugningen ofte startes i første halvdel af april måned. Ungerne kan forlade reden og området i slutningen af maj måned.

Der er stadig ingen sikre ynglefund fra Sønderjylland, Nordjylland eller Øerne, men melding om fugle til hen i april en del steder.

Amtsvis fordeling af ynglende Stor Tornskade (*Lanius Excubitor*) i 2006 samt ynglesucces.

Amt	Ynglepar	Par med ynglesucces	Unger
Ringkøbing	11	2	6
Ribe	6	5	16
Århus	0-1		
Vejle	0-1		
I alt	17-19	7	22

Stor Tornskade, Nordhavnstippen, København, 20. oktober 2006. Foto: Mogens Hansen.

Referencer og litteraturliste

BirdLife International 2004: Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12).

Ehmsen, E. & L. Pedersen 2007: Årsrapport for Projekt Ørn 2006. Dansk Ornitologisk Forening.
 Findes på: http://www.dof.dk/sider/images/stories/proj/oern/dokumenter/aarsrapport_havoern_2006.pdf

Grell, M.B. (red.) 1999: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998. DOFT 93: 105-126.

Grell, M.B. (red.) 2000: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1999. DOFT 94: 55-72.

Grell, M.B. (red.) 2001: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2000. DOFT 95: 51-68.

Grell, M.B. (red.) 2002: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2001. DOFT 96: 43-67.

Grell, M.B. & B. Rasmussen (red.) 2003: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2002. DOFT 97: 175-192.

Grell, M.B., Heldbjerg, H., Rasmussen, B., Stabell, M., Tofft, J. & T. Vikstrøm (red.) 2004: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2003. DOFT 98: 45-100.

Findes på: http://www.dof.dk/sider/images/stories/proj/datsy/dokumenter/Doft_08_2004_LOW.pdf

International White Stork Census Newsletter Vol. 3 2006.

Findes på: http://bergenhusen.nabu.de/m03/m03_01/

Niedersächsisches Umweltministerium 2006. Die Umsetzung der EU-Vogelschutzrichtlinie in Niedersachsen.

Findes på: http://cdl.niedersachsen.de/blob/images/C27637202_L20.pdf

Nyegaard, T. & M.B. Grell (red.) 2005: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2004. DOFT 99: 88-106.

Findes på: <http://www.dof.dk/sider/images/stories/proj/datsy/dokumenter/DATSY2004.pdf>

Nyegaard, T. & M.B. Grell (red.) 2006: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2005. DOFT 100: 11-28.

Findes på: http://www.dof.dk/sider/images/stories/proj/datsy/dokumenter/DATSY_DOFT_2_06Low.pdf

Rasmussen, L.M. 2006: Hedehøg i Danmark ynglesæsonen 2006. Dansk Ornitologisk Forening.

Findes på: <http://www.dof.dk/sider/images/stories/proj/hedehoeg/dokumenter/hedehoeg2006rap.pdf>

Fugleåret 2006 i Fugleværnsfondens reserverater

Af Morten Jørgensen og Søren F. Hansen

Fugleværnsfonden (FVF) fyldte 40 år i 2006, så det er kærkomment og nærliggende at deltage i Fugleåret 2006 med en oversigt over, hvordan det egentlig går med fuglene derude i de nu 19 reserverater.

Mange af FVF's reserverater er kystnære, andre knyttet til søer eller moser, og det er således naturligt nok "vandfugle", der fylder mest i denne oversigt. Men når det er sagt, hører lighederne generelt også op: Reservaterne er af meget forskellig størrelse, de ligger geografisk fordelt (se kort), så de til sammen rummer en stor variation og artsdiversitet, og der er stor forskel på, hvor megen menneskelig aktivitet, der i årets løb har været de enkelte steder – det gælder både med hensyn til plejetiltag, og hvad angår optællinger og observationer.

En kort beskrivelse af hvert reservat og af de væsentligste plejetiltag i dem i løbet af 2006 følges af en opremsning af årets væsentligste observationer (de vigtigste ynglefugle, højeste rast-tal, eventuelle træk-tal, fænologisk interessante observationer og for lokaliteten usædvanlige forekomster). Ynglefugle-tallene kommer i nogle tilfælde fra dedikerede FVF-optællere, som i så tilfælde er nævnt, ellers kommer alle tal fra DOFbasen. For SU-arter omtales kun fund godkendt af SU. Under alle omstændigheder skal alle frivillige, arbejdsgrupper, optællere, observatører m.fl. her takkes varmt for en indsats, som ikke bare gør denne rapport mulig, men først og fremmest har plejet og forbedret forholdene for de danske fugle på FVF's reserverater.

Vaserne, Nordsjælland. Foto: Allan G. Nielsen.

Vaserne, Nordsjælland (1)

14 hektar sø, ellesump, krat og skov, overdraget til FVF af Aage V. Jensens Fonde i 1999. Yngleområde for en række hulrugende arter, bl.a. Lille Flagspætte.

En meget aktiv arbejdsgruppe har igen arbejdet hårdt for at reducere omfanget af kæmpebjørneklo, ligesom der blev opstartet en høeng, som slås med le. Et område med høje urter blev slået to gange – alt sammen for at skabe en mere varieret flora. De mange lokale vildt-levende mink er et problem, og et 3-måneders projekt med henblik på at indfange nogle af dem forløb uden succes.

Ynglefugle: Der er indtastet i alt 12 observationer i DOF-basen af Lille Flagspætte i månederne februar, marts, april, juni og september. Der er oftest set 2 sammen, og der er set både han og hun. Af andre interessante observationer er Lærkefalk 6/6 1, 15/9 1 1K og 21/9 1 ad og 1 1K. Disse kunne teoretisk være lokale fugle.

Fænologi: Rødstjert 5/10 1, Skovsanger 30/4 1 yngende og 21/8 2.

Gundsømagle Sø med Fugleværnsfondens fugletårn i forgrunden. Foto: Allan G. Nielsen.

Gundsømagle Sø, Nordsjælland (2)

300 hektar sø (60 hektar) med rørskov, krat, skov og enge, erhvervet i 1984.

Den store begivenhed for FVFs frivillige arbejdsgruppe ved Gundsømagle Sø var modtagelsen af Roskilde Amt Miljøpris. Den blev givet til "en person eller en gruppe, som på frivillig basis har gjort en ekstraordinær indsats for at bevare eller forbedre et stykke natur, eller give et bredt publikum nye oplevelsesmuligheder i naturen". Af pleje på stedet udførte gruppen i 2006 bl.a. renovation af det vestlige fugletårn samt etablering af ny gangbro og sti langs søens sydside. Hvert år i juli slås et engområde med værdifuld flora med le, og høet tørres og anvendes til dyrefoder.

Ynglefugle: Toppet Lappedykker 3, Grågå 4, Natugle 1, Råge 96. Ynglefugleoptællinger er foretaget af den frivillige arbejdsgruppe for Gundsømagle Sø.

Fra DOF-basen kan bl.a. tilføjes: Vandrikse 15/4 5 hørt, Skægmejs 1/4 6 og 8/7 3 hørt og 3 1K set, Rødrygget Tornskade 3/9 1 1K (lokal?).

Rastefugle: Rørdrum 5/8 1, Hvid Stork 18/4 2 overflyvende, Grågå 4/3 234, Knarand 26/11 42, 2/12 31, 25/12 12 og 31/12 10, Troldand 1/4 340 og 2/12 550, Taffeland 1/4 45 og 25/11 60, Vibe 24/9 400 overflyvende, Sortterne 9/5 1, Isfugl 13/4 & 15/4 1, Ravn 29/4 2.

Fænologi: Sangsvane 3/6-14/10 1 ad (der fik 17/10 sel-skab af 2 andre, hvorefter alle 3 var væk), Bramgå 3/6-4/11 1 (med brækket vinge), Gøg 28/4 1, Nattergal 20/8 2, Bynkefugl 29/4 1, Sivsanger 1/9 3, Rørsanger 28/4 2 sy og 7/10 1.

Ravnstrup Sø, Sydsjælland (3)

9,5 hektar sø med mose og rørskov, eng, pilekrat og gammel løvskov, som blev erhvervet i 1983. Primært yngleplads for småfugle tilknyttet biotopen såsom Nattergal, Gærdesmutte, Rødhals og forskellige sangere. En del af området afgræsses af får for at bekæmpe kæmpebjørneklo, som stort set er udryddet. En frivillig arbejdsgruppe plejer et ekstremrigkær ved høslæt med le. Dertil kommer, at Ravnstrup Sø fra 2006 er en af bare 4 CES-fangstlokaliteter *Constant Effort Site* i Danmark *Constant Effort Site* (CES). Med konstant fangstindsats i samme område over en årrække opnås viden om arternes forekomst og hyppighed på lokaliteten, samt variation og udvikling i fuglelivet. Desuden opnås viden om de enkelte arters ungeproduktion og overlevelse. Ved Ravnstrup Sø skal der i hver ynglesæson ringmærkes 12 gange i 10 net fra 1/5 til 1/9, hver gang fra solopgang og 6 timer frem. 310 fugle gik i nettene i 2006, fordelt på 25 arter. Talrigest var Munk (33), Rørsanger (30) og Havesanger (29), mens bl.a. 10 ringmærkede Nattergale tyder på en god lokal bestand. Det skal blive spændende at se, hvad 2. sæson bringer i 2007. Se desuden afsnit om Ringmærkning, side 160.

Ravnstrup Sø i Sydsjælland. Foto: Jan Kofoed Winther.

Ynglefugle: Rørdrum 0-1 (hørt i ca. en måned i foråret), Skovsneppe 1-2 (bl.a. 6/6 1 syngende), Vandrikse 3-5, Sjagger min. 1 par.

Rastefugle: Sorthalset Lappedykker 2/4 2 kurtiserende (ynglede dog ikke), Lille Flagspætte 8/5 1, Isfugl 6/7 1 overflyvende.

Ægholm ved Nyord, nord for Møn (4)

1,8 hektar kystfugleø, erhvervet i 1969 som FVF's første ejendom. Yngleplads for bl.a. Skarv, Knopsvane, Ederfugl samt flere måger.

Ynglefugle: Skarv 507 (en fordobling i forhold til de seneste år), Knopsvane 17, Ederfugl 92, Sølvmåge 61, Svartbag 3. Ved de nærliggende andre små-øer, inklusive Sækkesand, ynglede ud over flere af de samme fugle desuden Klyde, Stor Præstekrave, Havterne og Dværgerterne. Ynglefugle er optalt af Jan Blickert-Hansen, Leo Borch og Per Schiermacker-Hansen

Rastefugle: Skarv 21/8 950, Grågås 25/8 1100, Knortegås 10/5 130 Ederfugl 5/6 500.

Nyord ved Møn (5)

186 hektar afgræsset strandeng og strandrørsump, erhvervet af flere omgange fra 1971 til 2001. En vigtig Østdansk ynglelokalitet for en række strandengs-arter, deriblandt Klyde, Stor Kobbersneppe, Spidsand, Atlingand og nogle år Almindelig Ryle og Brushane. Derud-

over rasteplass for et meget stort antal andefugle samt nogle vadefugle og rovfugle.

Som led i et 5-årigt engfugleprojekt er der etableret et græsningslaug, der fremover skal sikre en optimal græsning på de mange forskellige lodder. Derudover har der været løbende pleje i form af reparation af kreaturhegn, opsætning af piktogramstolper, udtynning i lunden ved fugletårnet, høslæt med le, samt slåning af tilgroede blå bånd zoner i kystbræmmen. Der er stadig problemer med ræv på Nyord Enge.

Ynglefugle: Grågås 11, Gravand 5, Knarand 1, Gråand 16-18, Spidsand 3-4, Skeand 7, Ederfugl 9, Toppet Skallesluger 5, Strandskade 33-35, Vibe 46-48, Brushane 0, Dobbeltbekkasin 0, Almindelig Ryle 0, Stor Kobbersneppe 3, dog 9-10 territorier primo maj, Rødben 65-67, Blishøne 19, Gul Vipstjert 3. Antal ynglepar er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Niels Peter Andreasen og delvis Søren Ferdinand Hansen

Rastefugle: Rørdrum 18/2 1, Silkehejre 1-8/5 1, Knopsvane 10/2 6075, 1/7 2200, 10/7 7000 og 9/12 4450, Sangsvane 4/2 800 og 31/12 138, Sort Svane 5/11 1, Blisgås 1/10 80, Tundrasædgås 26/2 28 træk S, Canadagås 15/1 450, Bramgås 28/9 1000, 16/10 3900, 18/10 3000 og 31/12 1220, Gravand 26/1 110 og 9/12 145, Gråand 28/1 3000 og 10/2 2200, Spidsand 26/1 90 og 9/12 135, Pibeand 26/1 1150 og 9/12 2100, Krikand 26/1 225 og 9/12 530, Amerikansk Krikand 26/1-1/3 1 ad. han, Taffeland 31/1 700, Taffeland x Bjergand 31/1 & 3/2 1 2K han, Bjergand 31/1 200 og 3/2 500, Troldand 28/1 6000, 31/1 10.000 og 3/2 15.000, Hvinand 26/1 1100, Toppet Skallesluger 9/12 120, Stor Skallesluger 26/1 70, Lille Skallesluger 31/1 150, Havørn hele året bortset fra højsommer, flest i februar med ca. omkring 7 fugle og 7/11 4, Fjeldvåge 4/2 5, Blå Kærhøg 4/2 4, Vandrefalk 4 rst vinter/forår indtil maj (1 ad. han, 1 ad. hun og 2 2K) og igen efterår/vinter 3 rst (2 ad. og min. 1 1K), Blishøne 10/2 1000 og 22/10 1100, Trane 7/10 7, Hjejle 10/10 4000 og 18/10 5000, Hvidklire 10/7 47, Dværgmåge 31/3 1 ad. og 25/11 3 ad. og 2 1K, Sortterne 4/5 3, Hvidvinget Terne 4/5 2,

Nyord Strandenge. Foto: Jan Kofoed Winther.

Mosehornugle set fra januar til april, flest 14-15/3 3 og 25/5 2, Isfugl 9+10/1 1, Ringdrossel 26/4 1 hun, Stor Tornskade 27/4 1, Sortkrage 31/1 1, Bjergirisk 29/10 600, Hvidsisken 24/2 2 hanner.

Fænologi: Knarand 30/1 5, Sortklire 5/11 5 og 7/11 5, Stor Regnspove 3/2 68, Silkehale 6/5 1 Ø, Nattergal 26/4 1 sy., Skovsanger 26/4 1 sy.

Barup Sø, Nordfalster (6)

26 hektar sø med ellesump, rørskov og krat erhvervet i 1998 af Karen Krieger Fonden, for hvem FVF forvalter området. Kvasbunker fra tidligere kratrydninger er fjernet, hegn er sat op, og kreaturer græsser nu i reservatet – alt sammen led i bestræbelserne på at skabe åbne, lyse enge.

Ynglefugle: Vandrikse 14-16, Skovsnepe 1, Rørdrum 1, Rødrygget Tornskade 1, Nattergal 9-10, Rørsanger 25-35, Sivsanger 3, Savisanger 0-1 (indtil ultimo juni), Rørspurv 25-20. Antal ynglepar er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Leif Jakobsen.

Rastefugle: Rørdrum 4/4 3 pauk., 19/4 og 2/5 2 pauk., Rødhovedet And 7/4 1 hun, Plettet Rørvagtel 27/4 1 sy., Vibe 20/8 583.

Saksfjed/Hyllekrog, Sydlolland (7)

163 hektar strandeng, klit, rørskov, eng, overdrev og løvskov erhvervet i 1995 af Karen Krieger Fonden, for hvem FVF forvalter området. Området huser en del

ynglende andefugle og strandengs-vadefugle, mens der længere fra kysten bl.a. er Rødrygget Tornskade. Området er rasteplass for en lang række arter, ikke mindst vade- og andefugle, således er området en af landets vigtigste fældepladser for Knopsvane. Der er også ofte et stort og varieret træk over området, hvilket nedenstående rast- og træktal tydeligt viser.

På grund af de store landskabsmæssige forskelle (samt en vis forvirring omkring adskillelsen af lokaliteterne, ikke mindst ved indtastning i DOF-basen) er ynglefugle herunder adskilt for de to delområder, hvorimod rast- og træktallene og de fænologiske observationer er slået sammen.

Hyllkrog - Ynglefugle: Gråstrubet Lappedykker 1, Gråand 6, Knarand 3, Skeand 1, Ederfugl 27, Strandskade 5, Vibe 6, Stor Præstekrave 6, Rødben 9, Dobbeltbekkasin 0-1.

Saksfjed Inddæmning - Ynglefugle: Gråstrubet Lappedykker 5, Gråand 13, Knarand 5, Skeand 3, Strandskade 3, Vibe 11, Rødben 11, Dobbeltbekkasin 11, Skovsnepe 2, Natugle 1, Rødrygget Tornskade 3. Antal ynglepar er fra begge lokaliteter skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Uffe Nielsen

Rastefugle: Nordisk Lappedykker 15/10 2 vdr., Skarv 2/9 1800, Knopsvane 25/2 940, 29/8 5000 og 6/9 2900, Sort Svane 6/9 2 ad., Grågås 24/10 1000 og 450 Ø, Gråand 25/2 263, Pibeand 5/3 408, Hvinand 5/3 257, Havørn 10/9 3 rst og 2 trækf., Aftenfalk 14/9 1 2K hun, Vandrefalk 5/2 1-2 ad. & 1 træk SV, Vibe 4/10 500, Hjejle 4/10 1000, Temminck's Ryle 16/8 1 og 29/8 1,

Hvepsevågens dag ved Hyllekrog. Foto: Allan G. Nielsen.

Skovsneppe 22/1 1, Odinsbane 16/8 1 1K, Sortterne 16/8 2, 29/8 5 og 6/9 2 1K, Mosehornugle 22/1 1, Vende-hals 24/4 1, Bjergpiber 12/10 2, Rødstrubet Piber 6/9 1, Rødtoppet Fuglekonge 1/4 1 og 24/4 1, Stor Tornskade 5/2 1 og 1/4 1, Rødrygget Tornskade 2/6 19, Pungmeise 10/10 1 og 15/10 1.

Trækfugle: Grågås 24/10 450 Ø, Kortnæbbet Gås 11/10 3, Bramgås 11/10 5550, Knortegås 2/6 540 Ø, Ederfugl 1/4 2060 SØ og 11/10 5100, Havørn 15/10 6, Hvepsevåge 10/9 250, Lille Skrigeørn 3K+ S, Musvåge 15/10 1070, Rød Glente 11/10 49 trk + 80 rast, 12/10 290, Sort Glente 13/9 1, 14/9 1 ad. SSØ, 1/10 1 S og 11/10 1 + 2 rst, Blå Kærhøg 11/10 8, Stepphøg 11/10 1 1K rst og 3 1K træk, Rørhøg 10/9 19 SV og 14/9 15 S, Spurvehøg 10/9 209 SV og 12/10 200 S, Tårnfalk 4/10 20 S + 10 rst, Lærkefalk 14/9 3 ad. S, Dværgfalk 10/9 39 V + 1 rst, Odinsbane 2/9 1 1K S, Almindelig Kjøve 9/9 4 mørke V og 10/9 1 V, Lille Kjøve 9/9 1 V, Dværgmåge 1/4 5 ad. Ø, 6/9 5 ad. og 6 1K SV, 9/9 6 V, 10/10 8 SV og 3/12 6 2K og 2 1K S, Ringdue 15/10 min. 210.000, Huldue 14/9 179, 10/10 397 S og 15/10 225, Hedelærke 10/10 99 S, Bjergpiber 10/10 1 S, Skovpiber 2/9 110 S, Gul Vipstjert 2/9 360 S heraf 130 ssp. Thunbergi, Bjergvipstjert 12/10 9, Landsvale 14/9 2880 SV, Sjagger 24/10 500 S, Allike 15/10 335, Skovspurv 10/10 75 trækf., Grønirisk 24/10 312 S, Tornirisk 24/10 286 S, Laplandsværpling 10/10 1 SV.

Fænologi: Bjergand 9/9 1 han V, Hvepsevåge 1/10 1 1K S og 4/10 3 1K S, Rød Glente 5/2 1 VNV, Blå Kærhøg 2/6 1 2K hun, Aftenfalk 22-24/10 1 1K, Skovpiber 1/10 1 S og 10/10 4 S, Gul Vipstjert 1/10 1 S, Rødstjert 1/10 1 1K han, Rørsanger 1/10 1, Gærdesanger 1/10 2, Løvsanger 1/10 1.

Nakskov Inderfjord, Vestlolland (8)

10 hektar rørskov og vandflade, erhvervet i 1987. Yngle- og især rastelokalitet for en række vandfugle, ikke mindst mange andefuglearter.

Ynglefugle: Toppet Lappedykker 2 og Trolldand 4 er de eneste oplysninger om yngel. Desuden Pungmeise 26/7 1 sy.

Rastefugle: Rørdrum 6/3 + 24/3 + 28/3 1, samt 20/8 1 overflyvende, Sangsvane 27/2 68, 19/3 153, 21/3 650, 29/12 200, Knopsvane 29/12 300, Blisgås 25/3 400, 29/12 200, Sædgås 8/1 500, 9/11 400, Tundrasædgås 29/12 2500, Taigasædgås 29/12 8, Kortnæbbet Gås 29/12 1, Grågås 8/1 1000 og 3/9 2600, Bramgås 29/12 4000, Indisk Gås 9/3 1, Gråand 27/2 230, Hvidøjet And 3/9 1 ad. hun, Trolldand 18/2 8000, 24/11 2400 og 20/12 4450, Taffeland 12/2 300, 19/3 550, 26/7 750, 3/9 800, 17/9 1200, 20/12 350, Lille Skallesluger 12/2 15, 20/2 17 hanner & 5 hunner, Havørn 9 observationer af overvejende overflyvende fugle i februar, marts, maj og juni af minimum 3 forskellige fugle (1 imm. & 2 ad.) og derudover 9/9 2 1k, Vibe 29/12 400, Stormmåge 19/10 420, Dværgmåge 2/5 3, Blishøne 9/3 800 og 22/8 550,

Udsigt over Gulstav Mose fra fugletårn. Foto: Allan G. Nielsen.

Skægmeise 27/2 9, 26/10 12 og flest 20/12 37, Sortkrage 18/2 1.

Trækfugle: Vibe 9/9 450 SØ.

Fænologi: Sangsvane 26/7 & 3/9 & 17/9 1 ad., Tundrasædgås 17/9 7, Bjergand 3/9 2 hunner.

Gulstav Mose, Sydlangeland (9)

7 hektar kalkrig mose med udbredt rørsump, overdrev, eng samt krat, erhvervet i 1971 og 1976. Ynglelokalitet for rørskovsfugle som Lille Lappedykker, Rørdrum, Vandrikse, Rør- og Kårsanger. Afgrænsningen i Gulstav Mose har hidtil været begrænset til sommeren og har været foretaget af kreaturer. Nu skal det blive spændende at se, hvilke forskelle det gør, at reservatet udsættes for helårsgræsning af vildheste. En gennemgribende renovering af fugletårnet fandt sted i 2006.

Ynglefugle: Lille Lappedykker 5, Gråstrubet Lappedykker 9, Rørdrum 2, Grågås 19, Taffeland 6, Vandrikse 4, Grønbenet Rørhøne 8, Blishøne 19. Antal ynglpar er

Rødrygget Tornskade, Gulstav Mose. Foto: Allan G. Nielsen

Den såkaldte "Langebro" ved Nørballe Nor. Foto: Allan G. Nielsen.

skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Ole Goldschmidt.
Derudover fra DOFbasen Rødrygget Tornskade 1-2 (24/6 1 han og 1 1K, 7/7 2 han og 1 hun, 13/8 3, 15/8 + 24/8 2 1K, 16/8 4).

Rastefugle: Silkehejre 14/9 1 i 10 minutter derefter SV, Sølvhejre 13-17/8 2, Kortnæbbet Gås 10/4 1, Grågås 4/3 600, Indisk Gås 27/5 1, Havørn 22/9 1 1K rst derefter Ø, Rød Glente 7/10 14, Gul Vipstjert 21/8 200, Korttået Træløber 10/4 1, Pirol 18/5 2 ad. hanner, Stor Tornskade 15/10 2, Ravn 22/8 1, Karmindompap 27/5 1 sy.

Trækfugle: Tundrasædgås 7/10 3 SØ, Rød Glente 6/10 46 SV, Musvåge 12/10 314 og 15/10 170 trækf., Lærkefalk 15/9 3.

Tryggelev-Nørreballe Nor, Sydlangeland (10)

170 hektar sø/brakvandslagune (3 lagunesøer Tryggelev Nor, Salme Nor og Nørreballe Nor), rørskov, strandeng, klitter, overdrev og krat, erhvervet i flere omgange fra 1975 til 2004. Vigtig yngle- og rastelokalitet for et bredt spektrum af landets vandfugle.

Fugleværnsfonden (FVF) fyldte 40 år i 2006. Dette blev festligholdt bl.a. ved en storstilet indvielse af Tryggelev-Nørreballe Nor på Langeland, hvor et stort 5-årigt naturgenopretningsprojekt netop i 2006 så sin afslutning. Blandt de seneste og sidste tiltag var etableringen af udløbsbygværket i strandvolden, udvidelsen af skjulet ved Tre Høje til kørestolsbrug, planering af stien dertil, samt opsætning af piktogramstolper og planchehalvtage. Derudover kom der en ny P-plads ved Nørreballe Nor. Af tilbagevendende eller kontinuerlige opgaver kan nævnes græsning og slåning på de nye øer i Nørreballe Nor, oprensning af afvandingskanaler mm. Et tilbageslag for reservatet var stormfloden 2. novem-

ber, der brød gennem strandvolden ved Tryggelev Nor. Resultatet var, at enorme mængder sten og grus skyllede ind i Noret, skader på tekniske installationer, ødelagte kreaturhegn og en bortskyllet tilkørselsvej.

Generelt var ynglesæsonen i Tryggelev og Salme Nor ringe, hvor nogle arter helt udeblevet, imens andre arter var repræsenteret med færre par end normalt og desværre ofte mange med ringe ynglesucces. Nørreballe Nor havde derimod generelt en god ynglesæson, bortset fra svømmeænderne. I ynglefugleoversigterne herunder er der, på baggrund af indrapporteringen foretaget af optællerne Ole Goldschmidt og Nis Rattenborg, knyttet nogle kommentarer til antal og succes.

Ynglefugle i Tryggelev og Salme Noe: Lille Lappedykker 16 (normalt, men kun 7 kuld med ialt 8+ pulli), Toppet Lappedykker 8 (få, 7 kuld), Gråstrubet Lappedykker 14 (få, 8 kuld), Rørdrum 8 paukende, dog kun 5 efter medio maj, Knopsvane 9 (2 kuld set), Grågås 24 (min 19 kuld, under middel), Gravand 26 (10 kuld, begge dele få), Gråand 26, Knarand 6 (1 kuld), Spidsand 2 (1 par opgav tidligt), Atlingand 2-3 (2 par opgav tidligt), Skeand 3 (meget få), Taffeland 4, Vandrikse 8 (få), Grønbenet Rørhøne 5 (få), Blishøne 49 (16 kuld, få), Stor Præstekrave 5, Vibe 18 (14 par opgav), Rørsanger 14, Skægmejsje 10, Rørspurv 17. Fra DOF-basen endvidere Plettet Rørvagtel 2/6 1 sy.

Ynglefugle i Nørreballe Nor: Lille Lappedykker 21 (9 kuld), Toppet Lappedykker 16 (4 kuld), Gråstrubet Lappedykker 22 (12 kuld), Sorthalset Lappedykker 1 (2 pulli), Rørdrum 0-1, Grågås 18 (14 kuld), Knarand 8 (1 kuld), Gråand 18-24 (7 kuld), Atlingand 3 (alle opgav), Skeand 14 (2 kuld, resten opgav), Taffeland 5 (3 kuld), Troldand 2 (ingen succes), Blishøne 28 (10 kuld), Klyde 22 (min. 10 kuld), Lille Præstekrave 0-1, Stor Præstekrave 8 (7 kuld), Vibe 17 (min. 9 kuld).

Rastefugle i Tryggelev og Salme Nor: Silkehejre 6/6 1, Sølvhejre 30/9-26/10 1, Pibesvane 31/10 40, Blisgås 14/1 56, Tundrasædgås 14/1 5, Taigasædgås 14/1 9, Grågås 14/1 1546 og 26/7 1500, Lysbuget Knortegås 27/8 1 (også set 20/8 og 25/8 i Nørreballe Nor), Gråand 29/8 527, Knarand 11/8 32, 23/9 97, 25/10 161, Spidsand 16/10 102, Skeand 16/10 197, Pibeand 1/10 690, Krikand 16/10 377, Taffeland 8/1 205, Rødhovedet And 17/4 1 ad han, Bjergand 24/3 2480, Troldand 4/3 3000 og 3/12 814, Ederfugl 14/11 1500, Havørn 22/9 1 1K overflyvende, Blishøne 6/8 850, Trane 19/7-15/8 1 ad., Stor Præstekrave 15/8 46, Kærløber 20/8 1 1k, Temminck's Ryle 11/5 2 (samme dag 4 i Nørreballe Nor), 19/7 8 og 29/8 1, Dværgryle 23/9 8, Tinksmid 11/8 22, Mudderklire 24/7 25 og 27/7 26, Odinsbane 11-19/8 2 1k og 20-23/8 1 1k, Dværgmåge 3/6 1, Middelhavsmåge 17/4 1 ad, Sortterne 7/5 3 ad., 11/8 1 1K og 24/8 3 1K, Bjergpiber 14/1 1 og 3/12 1, Flodsanger 21-27/5 1, Rørsanger 26/7 27 syngende, Stor Tornskade 14/10 1, Skægmejse 25/7 23 og 26/7 26.

Rastefugle i Nørreballe Nor: Lille Lappedykker 30/8 og 7/10 72, Sølvhejre 7/10 1 (på visit fra Tryggelev Nor), Sangsvane 25/1 134, Pibesvane 4/2 120, Blisgås 11/2 76 og 18/11 6, Kortnæbbet Gås 21/3 1, Grågås 11/2 430, 11/8 1320 og 20/10 2190, Lysbuget Knortegås 20/8 og 25/8 1, Rustand 28/7 1, Gråand 14/1 342, Knarand 30/8 102, Skeand 30/8 230, Pibeand 24/3 270, Atlingand 11/8 18, Taffeland 11/2 200, 22/9 260, 14/11 og 16/12 400, Troldand 8/1 3500, 24/3 7440 og 3/12 4450, Bjergand 10/4 996, 11/4 1000 og 3/12 300, Blishøne 30/8 1730 og 29/10 385, Temminck's Ryle 9/5 1, 11/5 4 og 21/5 2, Stormmåge 3/12 700, Sorthovedet Måge 7/10 1 ad., Kaspisk Måge 7/10 1 1K, Middelhavsmåge 20/10 1 1K, Sortterne 9/5 4, 4/6 1 ad, 20/8 og 24/8 og 25/8 1 1K, Ravn 11/4 1.

Trækfugle alle 3 Nor: Store Regnspøve 17/4 284 Ø og 23/4 222 Ø + 13 rst, Dværgmåge 23/4 5 Ø og 1/5 8 Ø.

Fænologi alle 3 Nor: Knarand 3/12 28 og 30/12 5, Skeand 3/12 26, Atlingand 1/10 1, Bjergand 6/8 og 11/8 1 hun, Rørhøg 3/11 1 1K og 16/11 1 han, Sortklire 3/11 1, Misteldrossel 3/12 1.

Roholm, Odense Fjord (11)

Kystfugleløb på 1 hektar, erhvervet i 1978. Rasteområde for bl.a. Skarv og Ederfugl. Intet at bemærke vedrørende fuglelivet.

Bøjden Nor, Sydvestfyn (12)

Cirka 22 hektar afgræsset strandeng og lagunesø, ejet af Karen Krieger Fonden, men siden 1982 forvaltet af FVF. Vigtigt rasteområde for svømme- og dykænder, ikke mindst Bjergand.

Vigtigste tiltag i 2006 var etableringen af et hegn, der først og fremmest skal holde hunde fra nabostranden ude. Derudover er der fældet træer, ryddet krat langs

stien til de to skjul, samt opsat fuglekasser. Der er også udarbejdet en ny informationsfolder for Noret.

Ynglefugle: Grågås 2, Gråand 20, Troldand 2, Vandrikse 1, Blishøne 15, Stor Præstekrave 5, Vibe 2-3. Antal ynglear er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Per Bak.

Rastefugle: Sorthalset Lappedykker 6-10/7 2 ad., Skestork 27/7 2, Gråand 23/2 260, 30/9 300 og 1/12 300, Taffeland 23/2 650 og 30/9 600, Hvidøjet And x Taffeland 7/11 1 han, Bjergand 14/1 400, 23/2 3300, 7/4 800, 10/5 110, 17/10 42, 4/11 550, 25/11 1600 og 16/12 2600, Troldand 18/2 1550 og 22/12 800, Bjergand x Troldand 26/11 og 3/12 1 han, Ederfugl 21/3 1200, Odinsbane 15-21/8 1, Mosehornugle 3/2, 17/2 og 18/3 1, Ravn 20/10 og 17/11 1.

Trækfugle: Dværgmåge 1/9 2 1K V.

Fænologi: Knarand 9/1 1, 21/1 3, 16/12 2, og 29/12 2, Sangdrossel 16/12 1, Gransanger 18/12 1 og 28/12 1.

Fra strandengen ved Bøjden Nor. Foto: Allan G. Nielsen

Søgård Mose, Sønderjylland (13)

16,7 hektar hedemose med kantskov af især birk, skænket til FVF i 1986. Ynglelokalitet for hedemosearter som Dobbeltbekkasin, Bynkefugl og Fyrremejse.

Der arbejdes kontinuerligt på at rydde krat og holde hedemosen åben. Der arbejdes også på at opkøbe et mindre areal på 0,7 hektar, hvilket vil øge mulighederne for fremover at gennemføre en sammenhængende plejeindsats.

Ynglefugle: Lille Lappedykker 2-3, Troldand 2-3, Dobbeltbekkasin 1-2, Skovpiber 2-3, Bynkefugl 2-3. Antal ynglepar er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Egon Iversen. Fra DOF-basen endvidere enkelte indtastninger, der kunne involvere ynglende fugle: Vagtel 8/8 1 sy, Skovhornugle 5/6 1 sy, Sortspætte 17/2 1 og Fyrremejse 14/4 2.

Sølsted Mose, Sønderjylland (14)

80 hektar hedemose med kratskov, tørvegrave og afgræsset eng, erhvervet i 1993, 1994 og 1996. Ynglelokalitet for flere fåtallige hedemose- og kratskovsarter

som Hedehøg, Krikand, Tinksmed, Rødrygget Tornskade og Fyrremejse.

FVFs ambition for reservatet er en hævnning af vandstanden kombineret med omfattende kratrydning. Der blev arbejdet på at skaffe midler fra EU (Interreg-3) såvel som Skov- og Naturstyrelsen til at undersøge konsekvenserne for området som følge af en vandstandshævning.

Ynglefugle: Lille Lappedykker 3-5, Rørdrum 1, Troldand 1-2, Hedehøg 0-1, Duehøg 0-1, Trane 1, Agerhøne 2-4, Vandrikse 4-6, Dobbeltbekkasin 3-5, Lille Flagspætte 0-1, Nattergal >15, Bynkefugl 3-5, Misteldrossel 3-4, Græshoppesanger >5, Fyrremejse 5-7, Pungmejse 3-4, Rødrygget Tornskade >2, Gråsisken 4-5. Antal ynglepar er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Martin Iversen. Dertil kommer fra DOF-basen en interessant observation: Vende-hals 5/6 1 sy.

Fænologi: Gøg 26/4 1, Havesanger 29/4 1, Græshoppesanger så sent som 1/9 2 syngende.

Stormengene, Rømø (15)

35 hektar naturlig forlandsmarsk, klitter og hede. Marskområderne og de lidt højereliggende hedeområ-

Fra Sølsted Mose. Foto: Allan G. Nielsen.

der oversvømmes ved kraftigt højvande. Erhvervet i 1991 og 1994. En af de eneste naturlige marskdannelser i hele vadehavet, og yngleplads for strandengsfugle (f.eks. Ederfugl, Strandskade, Vibe, Gul Vipstjert) og derudover rasteplads for mange arter, især vade- og andefugle.

Ynglefugle: Ingen oplysninger i DOFbasen.

Rastefugle: Mørkbuget Knortegås 16/10 400, Pibeand 16/10 1050, Strandskade 16/10 550, Rosenstær 16/9 1 1K med 1000 Stære.

Trækfugle: Turteldue 16/9 1 V.

Stubbe Sø, Djursland (16)

23 hektar rørskov, eng, sø, hede/overdrev, kratskov og nåleskov, erhvervet i 2001. Ynglelokalitet for nåleskovsfugle (f.eks. Sortspætte, Misteldrossel, Topmejs), hede-/overdrevsarter (f.eks. Hedelærke, Rødrygget Tornskade) og flere svømmeænder. En 5-årig plejeplan er blevet udarbejdet for perioden 2005-2010. Den rummer bl.a. målsætninger om afgræsning, øget vekselvirkning mellem åbne og mere tilgroede arealer, forbedret adgang til området for offentligheden bl.a. ved anlæggelsen af en sti, samt etableringen af et skjul i rørskoven.

Ynglefugle: Skovpiber 2, Rødstjert 2-3, Misteldrossel 1-2, Musvit 15, Rødrygget Tornskade 2. Antal ynglepar er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Peter Lange.

Rastefugle: Enkeltbekkasin 26/12 2, Ravn 26/12 40 rst + 16 V.

Bøvling Klit, Vestjylland (17)

6,5 hektar afgræsset strandeng, erhvervet i 1979 og 1983. Ynglelokalitet for en række vadefuglearter (bl.a. Klyde, Stor Kobbersnepe og Almindelig Ryle) samt vigtigt rasteområde (særligt forår) for mange vadefugle, ænder og gæs. Hegnet ved den sydligste parcel er blevet flyttet i 2006, hvorefter afgræsningen i det område fungerer optimalt. Afgræsningen foregår i regi af "Driftfællesskabet Bøvlinge Klitenge", et græsningslaug, der omfatter alle lodsejere med strandengsparceller i området.

Ynglefugle: Vibe 7, Almindelig Ryle 0-1 (3 i hele Bøvling Klit området), Stor Kobbersnepe 0 (men 3 i Bøvling Klit udenfor FVF's areal), Rødben 2 (40 i hele Bøvling Klit området). Antal ynglepar er skønnet på baggrund af optællinger foretaget af Egon Østergaard.

Rastefugle: Skestork 9/4 1 ad, Blisgås 11/2 250, Tundra-sædgås 29/1 52, Kortnæbbet Gås 11/2 2800, Bramgås 30/1 4000, 13/4 6000 og 11/11 1750, Lysbuget Knortegås 8/4 575, Rødhals Gås 17/2 1, Musvåge op til 10 vinter/forår, Jagtfalk 25/1 til 24/31 2K, 11/11 2000, Hjejle 22/4 5000 og 11/11 11000, Brushane 16/4 250, Lille Kobbersnepe 26/5 700, Sorthovedet Måge 13/10 1 1k, Sjagger 29/1 1000, Bjergirisk 30/1 165, Snespurv 25/1 225.

Trækfugle: Rødstrubet Lom 4/3 1070 S (over havet), Engpiber 1/10 4000 S på 2 timer.

Fænologi: Brushane 15/11 3.

Agerø, Mors (18)

27,5 hektar sommer-afgræsset strandeng, erhvervet i 1982 og 2002. Særligt vigtig som rasteplads for gæs, ikke mindst Lysbuget Knortegås, og Hjejle.

Der er udarbejdet ny informationsfolder for Agerø.

Ynglefugle: Havterne 26. Også Vagtel 29/7 1 sy. kunne være yngel.

Rastefugle: Skarv 8/10 2100, Grågås 27/8 1400 og 8/10 1930, Kortnæbbet Gås 17/4 500, Pibeand 15/1 400 og 8/10 2000, Vibe 10/12 800, Hjejle 6/5 2400 og 17/10 800, Vandrefalk 16/9 1 ad og 1 juv og 17/10 2 ad, Strandhjejle 8/10 16, Bjergirisk 8/10 ca. 100 og Bjerglærke 8/10 15.

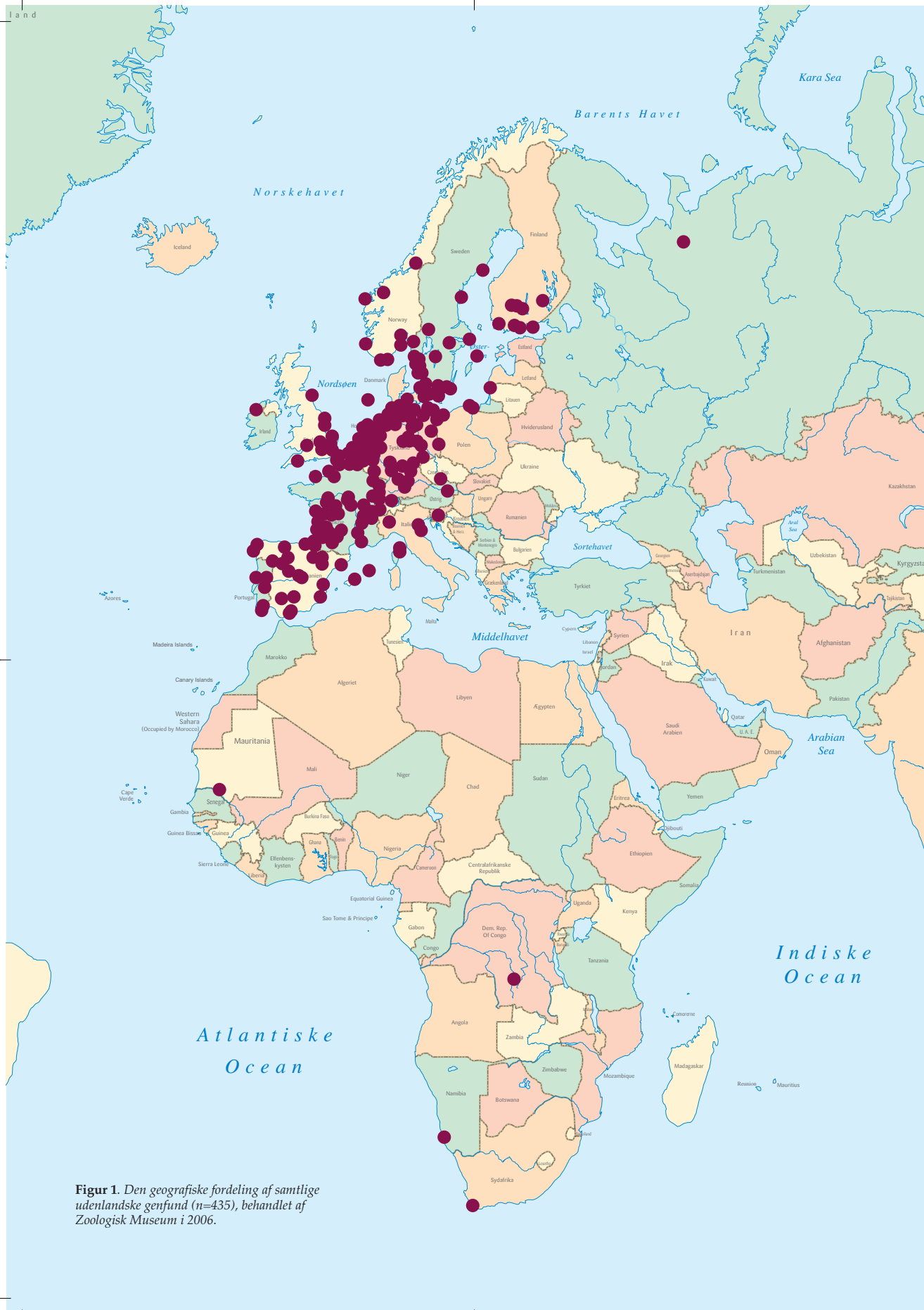
Hvad angår Lysbuget Knortegås, så var de første på plads 18/2 7, derefter sås følgende opbygning af rastende fugle 11/3 380, 17/4 1500, 3/5 1200, 26-27/5 2000. Eneste observation fra 2. halvår var 8/10 20.

Fænologi: Brushane 24/11 2.

Råbjerg Mose, Nordjylland (19)

En 0,5 ha stor matrikel i den vestlige del af Råbjerg Mose. Mosen er et stort delvist skovbevokset hedemoselandskab med det for Skagen Odde karakteristiske Rimme Doppe strandvoldsystem, og har i mange år været yngleplads for tranen. Der yngler endvidere bl.a. Krikand, Stor Regnspeve og Dobbeltbekkasin.

Ynglefugle: Rødrygget Tornskade 1-2 par er eneste oplysning i DOFbasen. Andre interessante observationer er: Vagtel 25/5 1 sy., Engsnarre 11/7 1 sy., Trane 3/5 1, Natravn 11/7 1 sy., Gråsisken 9/6 2 sy.

Figur 1. Den geografiske fordeling af samtlige udenlandske genfund ($n=435$), behandlet af Zoologisk Museum i 2006.

Ringmærkningsåret 2006

– Zoologisk Museums ringmærkningsaktiviteter i Danmark

Af Jesper J. Madsen, Kjeld T. Pedersen, Jan Bolding, Gert Christensen, Peter S. Jørgensen og Kasper Thorup.

Ringmærkningsåret 2006 bar præg af stor travlhed på Ringmærkningscentralen. De centrale emner var Fugleinfluenza og færdiggørelsen af bogen *Dansk Trækfugleatlas*, der begge har været meget tidskrævende opgaver. Fundet af fugleinfluenzaen H5N1 i Europa og Danmark lagde beslag på en stor del af centralens arbejdskraft i vinteren og foråret, mens trækfugleatlas set krævede en hel del ressourcer i foråret, sommeren og efteråret.

Til trods for at der blev fundet fugleinfluenzaen H5N1 flere steder i landet, og de deraf følgende restriktioner i berørte områder, blev der i 2006 ringmærket 70.432 fugle i Danmark (tabel 2), hvilket er på niveau med de sidste syv år. I alt blev mærket 165 forskellige arter, hvoraf én var ny mærkningsart for landet: en ringnæbbet måge blev fanget og mærket 26. februar ved Nærum Gadekær nord for København.

Rødhals var den art der blev mærket flest af i 2006 med 6.170 fugle (tabel 1), efterfulgt af Musvit (5.361), Landsvale (4.489), Fuglekonge (4.198), Grønirisk (2.645) og Skarv (2.631). I forbindelse med specifikke godkendte ringmærkningsprojekter blev der i 2006 mærket en del Hedehøge (29 unger), Røde Glenter (13 unger), Viber (140 unger & 49 adulte), Sorthovedet Måge (16 unger), Splitterne (2.096), Slørugler (582 unger & 16 adulte), Kirkeugler (20 unger & 20 adulte), Isfugle (27 unger) og Vendehele (25 unger & 29 adulte). Endvidere blev der ringmærket ekstra mange Skovsnepper (66 adulte), Svartbage (391 unger & 2 adulte), Sildemåger (719 unger), Hulduer (52 unger & 16 adulte), Bjergvipstjerner (45 unger & 4 adulte), Gulbuge (475), Alliker (105) samt Rørspurve (724). En del almindelige arter bliver dog fortsat ringmærket i meget små mængder, bl.a. Gravand, Pibe-, Krik- og Skeand, Toppet Skallesluger, Dykænder, Hvepsevåge, Musvåge, Stor Præstekrave, Hjejle, Tinksmed, Svaleklire, Mudderklire, Gøg, Gul Vipstjert, Sanglærke, Misteldrossel, Krage, Bjergirisk, Bomlærke m.fl., alle med under 20 mærkninger i 2006.

Otte fugle- og ringmærkningsstationer stod for næsten 40 % af alle mærkninger i 2006 i Danmark: Flest fugle blev mærket på Christiansø (7.672), men både Gedserområdet (5.243), Keldsnor (4.843) og Skagen (3.724) havde et godt år. De øvrige stationer var Tipperne, Blåvand, Fanø og Gilbjerg. En ny (regional) ringmærkergruppe blev dannet i 2006: Fyn Ringmærkergruppe, hvis hovedaktivitet i første omgang er Keldsnor Fuglestation. Der var således syv aktive ringmærkergrupper i 2006. Målt i antal ringmærkede fugle, var de mest aktive: Fyn, Lolland-Falster og Nordvestjysk ringmærkergrupper. Ringmærkerne William C. Aarestrup og Kurt Klarborg fra Pandrup er blandt de ringmærkere

uden tilknytning til en gruppe, som ringmærkede flest fugle i 2006. I alt 8.872 fugle satte de ringe på i 2006, efterfulgt af Lars Hansen fra Nyborg som mærkede 3.224 fugle.

Ringmærkningscentralen modtager årligt flere tusinde genfund og aflæsninger, inkl. af fugle ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark. Mange aflæsninger af farveringe, lokale aflæsninger og genfund af udenlandske mærkede fugle videregives til de projektansvarlige. I takt med udviklingen af egnet software, modtager centralen et stigende antal aflæsninger fra ringmærkerne af fugle de selv har mærket. Det er interessante data som der er øget efterspørgsel på.

I 2006 har centralen behandlet omkring 1.500 gemeldinger (ekskl. de fleste aflæsninger af farveringe) modtaget fra offentligheden eller fra ringmærkere som har aflæst 'andres' ringe. Omkring 435 af disse er fundet uden for landets grænser (se figur 1 og tabel 1). Blandt langdistance genfundene er fire fugle fundet i tropisk Afrika: To Splitterner er fundet i det sydlige Afrika, bl.a. en fugl der blev mærket som unge på Hirsholm 9. juni 2006 og som blev fundet syg fem måneder senere på havnen i Lüderitz i Namibia, en strækning på mindst 9.100 km. Endvidere er en Landsvale fra Husby Sø ved Ulfborg fundet i DR Congo og endelig er en Rørhøg fra Hindsholm på Fyn fundet dræbt af et fly i Banjul International Airport i Gambia. I den anden retning er en troldand fra Amager skudt ved floden Menze øst for Arkhangelsk, en strækning på 2.063 km i nordøstlig retning.

Af andre interessante genfund modtaget i 2006 kan nævnes en redeunge af Sorthovedet Måge mærket på Fiskeholm 5. juni 2004 som blev aflæst ved den Engelske Kanal i det nordlige Frankrig 27. juli 2006, altså i en alder af 3K. En isfugl, mærket 17. august 2005 ved Indfjorden i Vestjylland, fløj tre måneder senere mod et vindue på vadehavs øen Pellworm i Nordtyskland og døde. Dette er det første udenlandske genfund af en dansk-mærket isfugl.

Kun 1,3% af de musvitter der mærkes i Danmark findes i udlandet (Bønløkke m.fl. 2006), derfor er det lidt interessant med en aflæsning i Letland 24. oktober 2006 af en Musvit mærket ved Gedser Fuglestation et halv år for inden. I 2006 modtog centralen også et genfund af den samme ringdrossel, først aflæst og senere skudt i Frankrig i efteråret 1999. Fuglen var mærket på Blåvand Fuglestation i oktober 1998. Endelig skal nævnes at en af de såkaldte trompet-dompapper, mærket på Djursland 25. februar 2006, blev fundet dræbt mod et vindue næsten tre måneder senere i Mikkeli i det

	Norge	Sverige	Finland	Letland	Rusland	Polen	Tyskland	Holland	Belgien	Luxemburg	England	Irland	Frankrig	Schweiz	Spanien	Portugal	Italien	Slovenien	Tjekkiet	Østrig	Gambia	DR Congo	Namibia	Syd Afrika	Sum
Skarv	4	13					25	11	1		1		52	6	8		3		1	1					126
Hvid stork							25	1					6	1											33
Grågås													1												1
Kortnæbbet Gås	3							1																	4
Troldand					1																				1
Ederfugl		1					1	2																	4
Spurvehøg		1				1	2						1												5
Rørhøg																					1				1
Tårnfalk		2																							2
Hjeje															1										1
Rødben													1												1
Skovsneppe													1												1
Stormmåge		2	5				2	7			2		1												19
Sølvmåge	1	6	3			3	29	14	1							1									58
Sildemåge		1					1	1			1		1		1	1									7
Svartbag		4						4					5												13
Sorthovedet Måge													1												1
Hættemåge		2	1				2	29			6	2		1											43
Splitterne		3							3						2								1	1	10
Alk						3																			3
Slørugle							6																		6
Isfugl							1																		1
Landsvale													1		2							1			4
Musvit		1		1			1																		3
Blåmejse		1					1																		2
Gærdesmutte							1																		1
Rødhals		1		1			3	1	1		1		2		1										11
Ringdrossel													2												2
Solsort										1															1
Sjagger													2												2
Vindrossel													3												3
Sangdrossel													3		2	3									8
Rørsanger		1							5	1		1	1		1										9
Sivsanger									2			1	1					1							5
Munk							1																		1
Havesanger							1																		1
Gærdesanger		1																							1
Løvsanger		1													1										2
Gransanger									1						1										2
Fuglekonge		1					1	1																	3
Jernspurv		1							2								1								4
Stær													1												1
Grønirisk	1	2						1	4		1		1												8
Grønsiken	1						1	3	3																10
Tornirisk									1																1
Gråsiken		1					1																		2
Dompap		1	1																						2
Bogfinke											1														1
Rørspurv													3		1										4
Sum	11	46	10	2	1	7	105	76	24	1	14	2	90	7	23	6	3	1	1	1	1	1	1	1	435

Tabel 1. Antal udenlandske genfund behandlet af Zoologisk Museum i 2006, fordelt på arter og lande.

sydøstlige Finland. Således havde fuglen trukket mindst 1.135 km i nordøstlig retning.

I 2006 fortsatte flere af Zoologisk Museums forsknings- og formidlingsprojekter der har baggrund i mærkning af fugle. Først og fremmest museets Baggrundsmærkningsprojekt, hvis formål er at indsamle basal viden om danske fugle (ca. 170 arter). Herunder hører størstedelen af mærkningsaktiviteterne foretaget af de frivillige ringmærkere. Endvidere Kirkeugle-projektet der skal identificere årsagerne til tilbagegangen i den danske kirkeugle-bestand, DTUsat-projektet der skal udvikle satellitsender til at følge mindre fuglearter, Phd-projektet om forandringer i fænologi hos europæiske sangfugle, Vildtplejestations-projektet med ringmærkning af nødstedte fugle, Constant Effort Sites (CES) projektet som overvåger ynglefuglebestande og årsager til eventuelle ændringer, og flere andre projekter.

I 2006 godkendte Zoologisk Museum 48 ringmærkningsprojekter som rakte ud over rammerne af museets eget Baggrundsmærkningsprojekt. De var fordelt på 14 farvemærkningsprojekter (inkl. to nye: sorthovedet måge og måger på Sprogø), et eksperimentelt projekt, 12 projekter vedrørende rødlistede arter og 21 projekter vedrørende veldækkede arter. I alt udstedte museet 192

personlige ringmærkningslicenser gældende til Danmark og på Færøerne i 2006. Antallet af aktive ringmærkere har været stabil igennem de sidste 10 år. Det økonomiske fundament for Ringmærkningscentralens virke har siden 1998 været treårige kontrakter mellem Zoologisk Museum og Skov- og Naturstyrelsen. I forbindelse med kontrakterne er udarbejdet detaljerede strategiplaner for centralen og retningslinier for ringmærkningen i Danmark. I 2006 var den 3. strategiplan gældende hele året. Det gode samarbejde mellem Zoologisk Museum og Danmarks Miljøundersøgelser fortsatte i 2006, der bl.a. betyder at der i Danmark kun anvendes ringe med museets adresse. Administrationen af mærkninger og genfund af vildtlevende fugle i Danmark varetages af Zoologisk Museum. Endvidere har Ringmærkningscentralen haft et godt samarbejde med Ringmærker Foreningen i det forløbne år, bl.a. i forbindelse med organiseringen af kursus for nye ringmærkere, årsmøde og ikke mindst det nye lovende CES-projekt.

Reference:

Bønløkke, J., J.J. Madsen, K. Thorup, K.T. Pedersen, M. Bjerrum & C. Rahbek 2006: Dansk Trækfugleatlas. – Forlaget Rhodos og Zoologisk Museum.

Kirkeugle, Purrehus-egnen, Østjylland, 21. marts 2006. Foto: Benny Kristensen.

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*
		Pull	Andet	Total	
Sule	<i>Sula bassana</i>		1	1	
Skarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	2629	2	2631	201
Rørdrum	<i>Botaurus stellaris</i>		1	1	
Hvid Stork	<i>Ciconia ciconia</i>	3		3	57
Skestork	<i>Platalea leucorodia</i>				3
Knopsvane	<i>Cygnus olor</i>	169	114	283	350
Sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>	1		1	
Kortnæbbet Gås	<i>Anser brachyrhynchus</i>				14
Grågås	<i>Anser anser</i>	109	9	118	60
Canadagås	<i>Branta canadensis</i>		2	2	1
Mørkbuget Knortegås	<i>Branta bernicla bernicla</i>		45	45	
Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>		1	1	
Knarand	<i>Anas strepera</i>				1
Gråand	<i>Anas platyrhynchos</i>		13	13	12
Troldand	<i>Aythya fuligula</i>		7	7	5
Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>	4	269	273	32
Hvinand	<i>Bucephala clangula</i>		2	2	1
Toppet Skallesluger	<i>Mergus serrator</i>		2	2	
Rød Glente	<i>Milvus milvus</i>	13		13	
Rørhøg	<i>Circus aeruginosus</i>	7		7	1
Hedehøg	<i>Circus pygargus</i>	29		29	1
Duehøg	<i>Accipiter gentilis</i>	79	3	82	4
Spurvehøg	<i>Accipiter nisus</i>	15	77	92	9
Musvåge	<i>Buteo buteo</i>		3	3	7
Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	252	3	255	11
Lærkefalk	<i>Falco subbuteo</i>		1	1	
Vandrikse	<i>Rallus aquaticus</i>		7	7	
Grønbenet Rørhøne	<i>Gallinula chloropus</i>		1	1	
Blishøne	<i>Fulica atra</i>		5	5	2
Strandskade	<i>Haematopus ostralegus</i>	9	1	10	
Klyde	<i>Recurvirostra avosetta</i>	1		1	
Stor Præstekrave	<i>Charadrius hiaticula</i>	4	1	5	
Hjejle	<i>Pluvialis apricaria</i>		1	1	1
Vibe	<i>Vanellus vanellus</i>	140	49	189	
Sortgrå Ryle	<i>Calidris maritima</i>		9	9	2
Almindelig Ryle	<i>Calidris alpina</i>	18	3	21	1
Enkeltbækkasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>		3	3	
Dobbeltbækkasin	<i>Gallinago gallinago</i>		5	5	3
Skovsneppe	<i>Scolopax rusticola</i>		66	66	3
Stor Kobbersneppe	<i>Limosa limosa</i>	1		1	
Stor Regnspove	<i>Numenius arquata</i>	4		4	
Rødben	<i>Tringa totanus</i>	11		11	1
Mudderklire	<i>Actitis hypoleucos</i>		3	3	
Stenvender	<i>Arenaria interpres</i>		12	12	
Sorthovedet Måge	<i>Larus melanocephalus</i>	16		16	1
Hættemåge	<i>Larus ridibundus</i>	828	454	1282	56
Ringnæbbet Måge	<i>Larus delawarensis</i>		1	1	
Stormmåge	<i>Larus canus</i>	749	1587	2336	35

Tabel 2. Antal fugle ringmærket samt antal gemmeldinger behandlet af Zoologisk Museum i 2006. Ekskluderet i genfundstallene er et større antal aflæsninger af farveringe på Skarv, Kortnæbbet Gås, Knopsvane og Måger, samt ringmærkernes lokale aflæsninger.

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*
		Pull	Andet	Total	
Sildemåge	<i>Larus fuscus</i>	719		719	15
Sølvmåge	<i>Larus argentatus</i>	1968	142	2110	119
Middelhavsmåge	<i>Larus argentatus michahellis</i>		1	1	
Kaspisk Måge	<i>Larus argentatus cachinnans</i>		1	1	
Gråmåge	<i>Larus hyperboreus</i>		1	1	
Svartbag	<i>Larus marinus</i>	391	2	393	31
Ride	<i>Rissa tridactyla</i>				15
Splitterne	<i>Sterna sandvicensis</i>	2096	1	2097	28
Fjordterne	<i>Sterna hirundo</i>	74	4	78	
Havterne	<i>Sterna paradisaea</i>	326		326	2
Dværgterne	<i>Sterna albifrons</i>	15		15	2
Lomvie	<i>Uria aalge</i>		2	2	
Alk	<i>Alca torda</i>	308	7	315	3
Tejst	<i>Cephus grylle</i>	10		10	1
Søkonge	<i>Alle alle</i>		4	4	2
Huldue	<i>Columba oenas</i>	52	16	68	
Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	8	21	29	3
Tyrkerdue	<i>Streptopelia decaocto</i>	2	8	10	
Gøg	<i>Cuculus canorus</i>	1		1	
Slørugle	<i>Tyto alba</i>	582	16	598	53
Stor Hornugle	<i>Bubo bubo</i>	12		12	
Kirkeugle	<i>Athene noctua</i>	20	20	40	
Natugle	<i>Strix aluco</i>	42	5	47	13
Skovhornugle	<i>Asio otus</i>		6	6	
Mosehornugle	<i>Asio flammeus</i>		1	1	
Perleugle	<i>Aegolius funereus</i>		1	1	
Natgrav	<i>Caprimulgus europaeus</i>				1
Mursejler	<i>Apus apus</i>	13	7	20	
Isfugl	<i>Alcedo atthis</i>	27		27	1
Vendehals	<i>Jynx torquilla</i>	25	29	54	
Sortspætte	<i>Dryocopus martius</i>	32	5	37	
Stor Flagspætte	<i>Picoides major</i>		18	18	
Sanglærke	<i>Alauda arvensis</i>	4	1	5	
Digesvale	<i>Riparia riparia</i>		126	126	
Landsvale	<i>Hirundo rustica</i>	2675	1814	4489	12
Bysvale	<i>Delichon urbica</i>	519	18	537	
Skovpiber	<i>Anthus trivialis</i>		164	164	
Engpiber	<i>Anthus pratensis</i>	10	31	41	
Gul Vipstjert	<i>Motacilla flava</i>		4	4	
Bjergvipstjert	<i>Motacilla cinerea</i>	45	4	49	
Hvid Vipstjert	<i>Motacilla alba</i>	14	20	34	1
Silkehale	<i>Bombycilla garrulus</i>		45	45	1
Vandstær	<i>Cinclus cinclus</i>		10	10	
Gærdesmutte	<i>Troglodytes troglodytes</i>	10	1139	1149	21
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>		1488	1488	14
Rødhals	<i>Erithacus rubecula</i>	10	6160	6170	26
Nattergal	<i>Luscinia luscinia</i>		47	47	
Blåhals	<i>Luscinia svecica</i>		8	8	

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*
		Pull	Andet	Total	
Husrødstjert	<i>Phoenicurus ochrurus</i>		21	21	
Rødstjert	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	50	436	486	1
Bynkefugl	<i>Saxicola rubetra</i>		32	32	
Vestlig Sortstrubet Bynkefugl	<i>Saxicola torquata rubicola</i>		1	1	
Stenpikker	<i>Oenanthe oenanthe</i>		18	18	
Ringdrossel	<i>Turdus torquatus</i>		6	6	2
Solsort	<i>Turdus merula</i>	92	1506	1598	29
Sjagger	<i>Turdus pilaris</i>		30	30	2
Sangdrossel	<i>Turdus philomelos</i>	1	1223	1224	9
Vindrossel	<i>Turdus iliacus</i>		176	176	3
Misteldrossel	<i>Turdus viscivorus</i>		1	1	
Græshoppesanger	<i>Locustella naevia</i>		28	28	1
Savisanger	<i>Locustella luscinioides</i>		5	5	
Sivsanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		336	336	5
Kærsanger	<i>Acrocephalus palustris</i>		493	493	
Rørsanger	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>		1614	1614	23
Drosselrørsanger	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		1	1	
Gulbug	<i>Hippolais icterina</i>	4	471	475	
Høgesanger	<i>Sylvia nisoria</i>		13	13	
Gærdesanger	<i>Sylvia curruca</i>	2	895	897	8
Tornsanger	<i>Sylvia communis</i>	8	1395	1403	6
Havesanger	<i>Sylvia borin</i>		957	957	1
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>		1698	1698	2
Lundsanger	<i>Phylloscopus trochiloides</i>		3	3	
Fuglekongesanger	<i>Phylloscopus proregulus</i>		1	1	
Hvidbrynet Løvsanger	<i>Phylloscopus inornatus</i>		8	8	
Brun Løvsanger	<i>Phylloscopus fuscatus</i>		1	1	
Skovsanger	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>		36	36	
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>		1692	1692	5
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	2410	2411	7
Fuglekonge	<i>Regulus regulus</i>		4198	4198	8
Rødtoppet Fuglekonge	<i>Regulus ignicapillus</i>		12	12	
Grå Fluesnapper	<i>Muscicapa striata</i>	17	106	123	
Lille Fluesnapper	<i>Ficedula parva</i>		18	18	
Broget Fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	92	391	483	
Skægmejse	<i>Panurus biarmicus</i>		415	415	
Halemejse	<i>Aegithalos caudatus</i>		97	97	
Sumpmejse	<i>Parus palustris</i>	41	68	109	5
Fyrremejse	<i>Parus montanus</i>		2	2	1
Topmejse	<i>Parus cristatus</i>	7	48	55	3
Sortmejse	<i>Parus ater</i>	336	97	433	3
Blåmejse	<i>Parus caeruleus</i>	769	1658	2427	23
Musvit	<i>Parus major</i>	2760	2601	5361	49
Spætmejse	<i>Sitta europaea</i>	25	18	43	
Træløber	<i>Certhia familiaris</i>		25	25	1
Korttået Træløber	<i>Certhia brachydactyla</i>		3	3	1
Pungmejse	<i>Remiz pendulinus</i>		12	12	
Rødrygget Tornskade	<i>Lanius collurio</i>		74	74	

Tablet 2 – fortsat. Antal fugle ringmærket samt antal genmeldinger behandlet af Zoologisk Museum i 2006. Ekskluderet i genfundstallene er et større antal aflæsninger af farveringe på Skarø, Kortnæbbet Gås, Knopsvane og Måger, samt ringmærkernes lokale aflæsninger.

Art	Latin	Mærkninger			Genfund*
		Pull	Andet	Total	
Stor Tornskade	<i>Lanius excubitor</i>		2	2	
Skovskade	<i>Garrulus glandarius</i>		28	28	
Husskade	<i>Pica pica</i>		30	30	
Allike	<i>Corvus monedula</i>	9	96	105	1
Råge	<i>Corvus frugilegus</i>		16	16	
Krage	<i>Corvus corone</i>	1	11	12	1
Ravn	<i>Corvus corax</i>	2		2	
Stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	116	79	195	1
Gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	14	285	299	1
Skovspurv	<i>Passer montanus</i>	140	1211	1351	3
Bogfinke	<i>Fringilla coelebs</i>	1	1548	1549	15
Kvækerfinke	<i>Fringilla montifringilla</i>		962	962	2
Grønirisk	<i>Carduelis chloris</i>	14	2631	2645	31
Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>		99	99	1
Grønsisken	<i>Carduelis spinus</i>		1762	1762	13
Tornirisk	<i>Carduelis cannabina</i>		99	99	2
Bjergirisk	<i>Carduelis flavirostris</i>		1	1	
Gråsisken	<i>Carduelis flammea</i>		650	650	4
Hvidsisken	<i>Carduelis hornemanni</i>		1	1	
Lille Korsnæb	<i>Loxia curvirostra</i>		3	3	
Karmindompap	<i>Carpodacus erythrinus</i>		18	18	
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>		614	614	16
Kernebider	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		83	83	1
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>		362	362	9
Rørspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>		724	724	10
Bomlærke	<i>Miliaria calandra</i>		3	3	
I alt (165 arter)		19603	50829	70432	1548

Fuglekonge, Christiansø.
Foto: Peter Lyngs

Danmarks Ringmærkerforening

Af Henning Ettrup

CES Ringmærkning ved Brabrand Sø i 2006. Foto: Henning Ettrup.

Danmarks Ringmærkerforening blev etableret i 2000 af ringmærkere med licens fra Zoologisk Museum. Foreningen har, foruden at varetage ringmærkernes interesser i relevante sammenhænge, det formål, at være med til at øge kendskabet til ringmærkning af fugle og dens betydning i fugleforskningen og fuglebeskyttelsen. Foreningen uddanner desuden nye ringmærkere, så de via kurser på bl.a. fuglestationerne, som forenin-

gen samarbejder med, indhøster erfaring i håndtering og bestemmelse af fugle.

Foreningen har i 2006, efter 2 års forsøgsmærkning (Drachmann 2006), startet et projekt med standardiseret fangst af ynglefugle (Constant Effort Sites eller CES) i Danmark. Ved CES forstås at der fanges fugle med spejlnet i yngletiden med henblik på ringmærke ynglefugle og deres afkom. Der ringmærkes i alt 12 gange sommeren igennem, én gang i hver 10-dagesperiode fra primo maj til ultimo august. Der fanges med et fast antal netmeter placeret ens i hver fangstperiode. Formålet er bl.a. at følge ungeproduktionen, ændringer i bestandsstørrelser og udbredelse samt overlevelsesrater i fuglebestandene (se Ralph & Dunn 2004). Idéen med det danske CES-projekt er at bidrage til den fælles-europæiske CES-overvågning af spurvfugle. CES skal ses i sammenhæng med eller som supplement til andre metoder til overvågning af fuglelivet.

Der er i 2006 etableret 4 sites (Vestamager, Raunstrup Sø, Brabrand Sø og Dybendal nær Silkeborg), men vi håber, at flere vil følge efter de kommende år. Resultater og erfaringer indhøstet ved fangsterne vil løbende blive afrapporteret. Det første års samlede fangst fremgår af tabel 3. Yderligere information om CES og foreningens øvrige aktiviteter, kan findes på foreningens hjemmeside www.ringmaerkning.dk.

Litteratur:

Drachmann, J. 2006: Standardiseret fangst af fugle i Dybendal, Skærbæk Plantage. Unpubl. rapport.

Ralph, C.J and Dunn, E.H. (ed.) 2004: Monitoring bird populations using mist nets. *Studies in Avian Biology* No. 29.

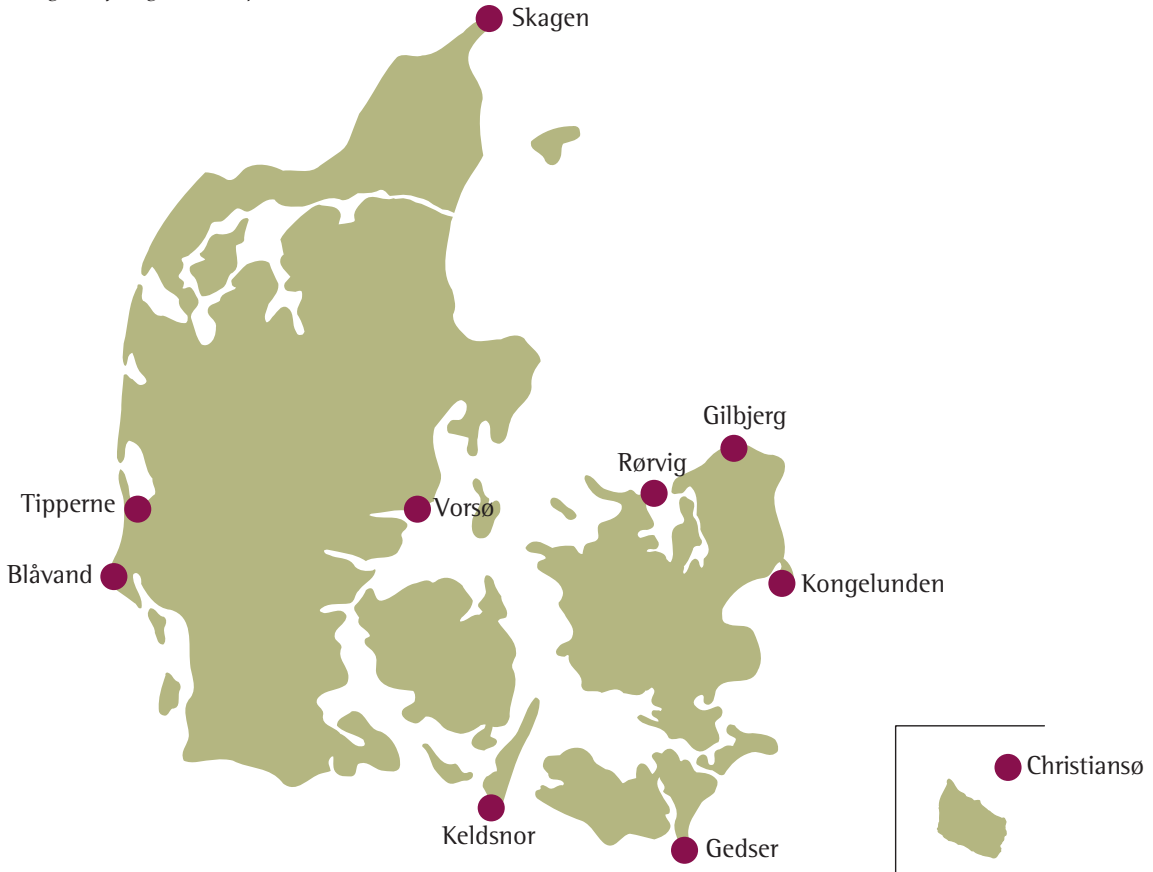

	Brabrand	Dybendal	Ravnstrup	Vestamager	SUM
Stor Flagspætte			1		1
Vendehals		1			1
Skovpiber		1		9	10
Gærdesmutte	1	5	9	2	17
Jernspurv	1	7	23	1	32
Rødhals		14	8	32	54
Nattergal			10	5	15
Rødstjert	1			3	4
Sangdrossel		5	3		8
Solsort	2	6	20	2	30
Havesanger	2		29	33	64
Munk		18	33	15	66
Gærdesanger		7	2	4	13
Tornsanger	4	13	13	13	43
Sivsanger	31				31
Græshoppesanger	3			9	12
Rørsanger	188		29	10	227
Kærsanger	2		5	3	10
Gulbug				1	1
Løvsanger	2	33	15	106	156
Gransanger	8	2	21	14	45
Fuglekonge		3			3
Grå Fluesnapper				2	2
Broget Fluesnapper				1	1
Musvit	22	4	20	24	70
Sortmejse		2			2
Blåmejse	33		25	22	80
Topmejse		10			10
Sumpmejse	1	2	8		11
Pungmejse	6				6
Skægmejse	4				4
Spætmejse			1		1
Træløber		1	2		3
Rødrygget Tornskade		5		1	6
Skovskade		1		2	3
Skovspurv	3		5		8
Bogfinke		4	8	1	13
Gråsiken, lille	1	4		1	6
Grønirisk	5	7	3		15
Dompap		14			14
Rørspurv	86		4	13	103
Gulspurv		8	10		18
Total	406	177	307	329	1219
Antal arter	21	25	25	27	42

Table 3. Oversigt over ringmærkningsresultaterne på de 4 danske CES-lokaliteter, hvor der i 2006 er fanget.

Danske Fuglestationer – Anno 2006

Redigeret af Jørgen Staarup Christensen

Indledning

Fuglestationer i traditionel forstand med fast, aflønnet personale i faste fysiske rammer er ved at være en saga blot i Danmark. Eneste tilbageværende statsdrevne feltstation i dag er Tipperne i Ringkøbing Fjord. I regi af Dansk Ornitologisk Forening drives 5 fuglestationer, og i privat/frivillig regi 4 fuglestationer. Graden af organisering og formalisering er meget forskellig, men uanset organisering foretager hovedparten af stationerne årligt systematisk optællinger og/eller ringmærkning, som muliggør, at indsamlet materiale kan sammenlignes fra år til år. Dog er såvel DOF som private stationer oftest helt afhængige af enkeltpersoners frivillige indsats. Til *Fugleåret* har vi modtaget en årsberetning fra alle stationer, på nær Skagen og Tipperne. Den aktuelle dækning og aktivitet i 2006 vil fremgå af de enkelte afsnit.

Statsejede Fuglestationer:

Tipperne

Tipperne hører i dag under Miljø- og Energiministeriet

og administreres af Skov- og Naturstyrelsen ved Oxbøl Statsskovdistrikt. Skovdistriktet står for opsyn og pleje samt publikumsinformation. Fuglelivet på Tipperne overvåges af ornitologer, der er ansat af Danmarks Miljøundersøgelser.

Dansk Ornitologisk Forenings Fuglestationer:

Gedser Fuglestation

Fuglestationen blev etableret 1995, og ledes af Palle Nygaard. Gedser Fuglestation har primært til formål at dække fugletrækket ved optællinger og ringmærkning. Dækning og aktivitetsniveau varierer fra år til år. Stationen har fast fysisk ramme i en ældre bolig nær Gedser Fyr.

Kongelundens Fuglestation

Fuglestationen drives i regi af DOF København under ledelse af Preben Berg. Der foretages daglige optællinger fra 1. marts til 5. juni (forårstrækket), 15. juni til 15. august (vadfugletrækket) og 16. august til 20. november (efterårstrækket). Desuden foretages årlig optæl-

ling af ynglefugle på strandene. Ringmærkningen af småfugle foretages nu om dage kun lejlighedsvis og i mindre omfang. Alle aktiviteter er ulønnede og køres efter frivillighedsprincippet.

Gilbjerg Fuglestation

Gilbjerg Fuglestation blev etableret i 1995 og ledes i dag af Morten Rasmussen i regi af DOF København. Der foretages årligt optællinger af forårstrækket i perioden 1. marts - 15. juni. Fuglestation har fast fysisk ramme i skurvogn i et samarbejde med Dansk Folkeferie.

Keldnor Fuglestation

Fuglestationen blev etableret 1995 og drives i regi af DOF Fyn under ledelse af Jacob Sterup. Keldnor Fuglestation har primært til formål at dække efterårstrækket ved optællinger og ringmærkning. Dækning og aktivitetsniveau varierer fra år til år. Stationen har ingen fast fysisk ramme, men evt. fast personale bor i et sommerhus lejet til formålet.

Blåvand Fuglestation

Fuglestationen blev etableret i 1963 og med fast fysisk ramme i den gamle fyrbolig siden 1968. Fuglestationens daglige leder er Bent Jacobsen. Fugletrækket overvåges systematisk ved optællinger og ringmærkning både forår og efterår. Fuglestationen indgår i et samarbejde med Ribe Amt om naturvejledning og formidling, som en del af Blåvand Naturcenter.

Frivillige/private fuglestationer:

Christiansø Feltstation

Christiansø Naturvidenskabelige Feltstation (CHNF) er en privat almennyttig forening. Peter Lyngs er feltstationens daglige leder. Formål med CHNF er at fremme kendskabet til og interessen for Ertholmenes natur, at støtte og foretage naturvidenskabelig forskning i og overvågning af naturen på Ertholmene, samt at arbejde for at beskytte og bevare Ertholmenes enestående natur.

Rørvig Fuglestation

Rørvig Fuglestation er en lokal forening, hvis formål er at udforske fuglelivet på Rørvig-halvøen. Formand for foreningen er Anders Tøttrup. Foreningen udgiver hvert år en rapport over årets observationer.

Vorsø Feltstation

Øen Vorsø er i dag en del af Silkeborg Statskovdistrikts naturskogsområde. Fungerer i dag på privat basis, hvor feltstationens tidligere leder Jens Gregersen foretager stort set daglige uforpligtende optællinger på øen, samt årlige kortlægninger af øens ynglefuglebestande.

Skagen Fuglestation

Frivillig og løst organiseret med lokale Rolf Christensen som primus motor. Der foretages stort set daglige optællinger af trækket både forår og efterår, samt daglig ringmærkning enten forår eller efterår.

Dværgefalk, 1K, Grenen, 10. oktober 2005. (Foto: Knud Pedersen)

Christiansø Feltstation

Af Peter Lyngs

En to-årig Alk flyver over Græsholmen, 27. juni 2006. Ringen - DK2423 – viser, at den blev ringmærket som unge på den vestlige del af holmen 13. juli 2004. Christiansø Feltstation har nu over 25.000 aflæsninger af Alke ringmærket på Græsholmen, og dette unikke materiale bruges blandt andet til at studere forekomsten af ungfugle, alder ved første yngleforsøg og dødelighed. Foto: Peter Lyngs.

Indledning

Feltstationen var bemandet fra starten af april til starten af november, og de rutiner, som har været fulgt siden 1998, fortsatte: Optællinger af rastende og trækende fugle forår og efterår, optællinger af og videnskabeligt arbejde med ynglefugle forår og sommer, samt noget ringmærkning af trækfugle efterår. Desuden foretog canadiske forskere ederfugleundersøgelser i april-maj, og Jørgen Rabøl orienteringsforsøg i august-september. Generelt havde Ertholmenes ynglefugle et godt år, og det samlede antal ynglefugle lå på omkring 13.600 par fordelt på 31 arter.

Ynglefuglene

Det videnskabelige arbejde med ynglefuglene var som vanligt koncentreret omkring Ederfugl og Alk og bestod i detaljerede undersøgelser af bl.a. ynglesucces, ynglebiologi og populationsdynamik. Ederfuglebestanden på Ertholmene er næsten halveret i løbet af de seneste 10 år. Vores undersøgelser viser, at overlevelsen hos voksne ynglefugle og antallet af lagte æg er normalt, men at klækningssuccesen er noget lavere end før, bl.a. på grund af et højere antal ubefrugtede æg. Den vigtigste parameter i tilbagegangen synes dog at

være en formindsket overlevelse frem til yngledygtig alder.

Vi har arbejdet intensivt med Alkene siden 1983, og i dag er studiet det længst varende og mest detaljerede i verden. Alkebestanden på Ertholmene har det rigtig godt. Målt som antal unger, der forlader reden for at stå til havs, er ynglesuccesen høj - i 2006 0,84 unge/par. Bestanden er steget fra 200 par i 1983 til 965 par i 2006, den kraftigste stigning i en alkebestand man nogensinde har registreret. Denne stigning skyldes en høj overlevelse hos både gamle og unge fugle, masser af mad i form af Brislinger, og en ikke ubetydelig indvandring fra andre kolonier i Østersøen. Vi har fundet ud af, at udveksling af unge fugle mellem forskellige kolonier er ret almindeligt. Alke er 3-5 år gamle, før de begynder at yngle, og mange besøger i deres "lømmel-år" andre kolonier for lige at kigge. De fleste vender dog hjem og yngler i den koloni, de er klækket i, men andre udvander, og vi ved nu, at den spirende koloni på selve Bornholm bl.a. er grundlagt af fugle fra Græsholmen. Når Alkene først er begyndt at yngle et sted, skifter de normalt ikke koloni.

Trækfuglene

Foråret var præget af ret rolige vindforhold, alt for

meget god sigt og et generelt småt tiltræk af rastende småfugle. Der var dog enkelte perioder med pænt tiltræk omkring slutningen af april (med bl.a. 900 rastende Munk 27. april) og midten af maj (med bl.a. 75 rastende Nattergal 17. maj). Fra midten af juni til slutningen af juli satte et højtryk sig fast med næsten tropisk varme til følge.

August blev derimod meget regnfuld, hvilket resulterede i et stort tiltræk af afrika-trækkere denne måned, bl.a. 2000 rastende Løvsanger 17. august, 1700 Gærdesanger, 10 Høgesanger og 150 Rødrygget Tornskade 19. august og 1000 Havesanger 26. august. Med i alt 1750 bogførte blev antallet af rastende Skovsangere det højeste i stationens 31-årige historie.

September og oktober blev præget af vinde mellem sydvest og øst og et jævnt godt tiltræk uden de store overraskelser og uden nogle rigtig store dage. Der var ingen invasionsartede bevægelser, og manglen på hårde nordlige vinde betød et meget beskedent træk af Traner og Gæs. Kun 670 Traner og under 1600 Brantagæs passerede, hvilket er langt under de 6-7000 Traner og over 100.000 Brantagæs, et godt efterår kan præstere. Der kom dog lidt østlige sangere forbi, og det er jo altid rart: 10 Hvidbrynet Løvsanger, 2 Fuglekongesanger (hvoraf den ene blev fundet fladtrådt i gaden), 1 Lundsanger og 2 Brun Løvsanger blev det til i perioden 18. september - 19. oktober.

November startede med en brølende snestorm, og stationen blev lukket for vinteren 3. november efter et trækfuglemæssigt ret middelmådigt år.

På Christiansø Feltstations hjemmeside - www.chnf.dk - kan de daglige observationer fra 2006 og andre år findes på siden www.chnf.dk/obs/tidligereobs/.

	Forår	Efterår
Dækning	5. april-22. juli	23. juli-3. november
Ringmærkning, total	410	7262
Tre talrigest mærkede arter	Alk 310	Rødhals 3014 Fuglekonge 2097 Sangdrossel 729
Sjældneste ringmærkede arter	Blåhals 40 Lille Fluesnapper 53 Karmindompap 76	Kaspisk Måge 11 Skovsanger 1750 (!) Rødrygget Tornskade 692 Lille Fluesnapper 34 Hortulan 12
Observationer, almindeligste arter	Løvsanger 3214 Rødhals 2767 Munk 1913	Rødhals 16747 Løvsanger 12017 Fuglekonge 8225
Observationer, usædvanlige arter/antal	Blåhals 40 Lille Fluesnapper 53 Karmindompap 76	Kaspisk Måge 11 Skovsanger 1750 (!) Rødrygget Tornskade 692 Lille Fluesnapper 34 Hortulan 12
Observationer, sjældne arter	Hærfugl 1 Flodsanger 1 Drosselrørsanger 1 Høgesanger 1 Lundsanger 4 Hvidhal..Fluesnapper 3	Aftenfalk 1 Kærløber 1 Rovterne 9 Høgesanger 15 Lundsanger 1 Fuglekongesanger 2 Hvidbrynet Løvsanger 10 Brun Løvsanger 2
Ynglefugle almindeligste (par)	Sølvmåge 8000 Lomvie 2500-3000 Ederfugl 1780 Alk 965	
Ynglefugle sjældne (par)	Karmindompap 1 Baltisk Sildemåge 3	

En Løvsanger søger føde på åkanderne i Pumpen på Christiansø, 31. august 2006 - én af de 11.000 Løvsangere, der blev bogført på Christiansø i efteråret 2006. Den bleggule underside og gråliggrønne overside viser, at det er en adult fugl - ungfugle har meget mere gullig underside og olivengrønlig overside. Foto: Peter Lyngs.

Gedser Fuglestation

Af Palle Nygaard

Indledning

2006 var et relativt stille år uden de store sjældenheder på Gedser Odde og med begrænset dækning på ringmærknings siden, hvilket betød en fangsttotal på under det halve af rekordåret 2005.

Det er fortsat meget vanskeligt at tiltrække observatører til fuglestationen, og langt hovedparten af trækobservationerne på Odden gøres derfor af folk uden tilknytningen til fuglestationen og behandles derfor ikke her. Dog er de mest spændende observationer nedenfor en blanding. Der henvises til DOFbasen for detaljer. Oktober måned blev dog dækket, idet Rasmus Due Nielsen boede på stationen, mens han gennemførte en overvågningsopgave for DMU i forbindelse med Rødsand Havmøllepark.

Formidlingen bestod også i 2006 af fremvisning for enkelte skoleklasser samt "Åbent Hus" den sidste søndag i september.

Naturplejen af ringmærkningsområdet lægger beslag på flere og flere kræfter. Det er især de meget livskraftige brombær, som truer med at overvokse hele området. Sidst på efteråret blev der vanen tro derfor afholdt arbejdsdag, hvor der blev gået til den med ørnene, save og buskrydder.

Kommunalreformen betød, at det blev sidste år med Storstrøms Amt som ejere af huset og nære samarbejdspartnere. Et flot samarbejde, som vi har været meget glade for, og som har budt på gode forhold for både fugle og fugleinteresserede siden opstarten af den første fuglestation på stedet i 1995.

Fra 2007 ejes ejendommen af Skov- og Naturstyrelsen, og der skal forhandles en ny aftale på plads, som forhåbentlig kan sikre fuglestationens fremtid på stedet i mange år fremover.

Ringmærkning

Bemandingen bestod af den faste gruppe på 9 mere eller mindre lokale ringmærkere, men langt de fleste netrunder stod Jens W. Christoffersen og Jesper Brink-

	Forår	Efterår
Dækning	Ingen fast dækning	Ingen fast dækning
Ringmærkning, total	1.041 (54 arter)	4.014 (57 arter)
Tre talrigest mærkede arter	Løvsanger 222 (21%) Jernspurv 85 (8%) Musvit 72 (7%) Tornsanger 60 (6%) Gærdesanger 52 (5%)	Fuglekonge 758 (19%) Rødhals 611 (15%) Løvsanger 492 (12%) Tornsanger 200 (5%) Broget fluesn. 181 (5%)
Sjældneste ringmærkede arter	Blåhals 40 Lille Fluesnapper 53 Karmindompap 76	Kaspisk Måge 11 Skovsanger 1750 (!) Rødrygget Tornskade 692 Lille Fluesnapper 34 Hortulan 12
Observationer, usædvanlige arter/antal	Stellersand 1 Sort Stork 1	Sortbuget Knortegås 1 Rødhals Gås 1 Storpiber 1 Fuglekongsanger 1 Hvidbrynet Løvsanger 1

mann for, og de tegner sig for henholdsvis 66% og 21% af mærkningerne. I alt blev der ringmærket 5.055 fugle fordelt på 68 arter.

Fugleinfluenzaen var fortsat i udbrud hen over vinteren og foråret og betød, at en del Musvitter på tidligt gennemtræk ikke kunne ringmærkes, da der først blev åbnet op for ringmærkning senere end normalt.

Genmeldinger og egne kontroller

12 genmeldinger, heraf 3 Spurvehøge fra henholdsvis Danmark, Tyskland og Frankrig. En Musvit mærket 8. april 2006 blev aflæst i Letland 24. oktober 2006. Løvsanger mærket 30. august 2005 blev aflæst i Spanien 1. september 2006. Grønirisk mærket som 3K+ 24. oktober 2003 blev aflæst i Västerbotten, Sverige 30. maj 2006. 5 egne kontroller af udenlandske ringe, bl.a. en Havesanger mærket som 1K 1. september 2005 i Antwerpen, Belgien, blev aflæst af os 27. maj 2006. Gransanger, Jernspurv og Rødhals udgør de øvrige aflæsninger, men her har vi endnu ikke modtaget mærkningsdata.

Kongelundens Fuglestation

Af Preben Berg

På grund af køligt vejr i marts måned gik vi først i gang med de daglige trækobservationer den 19. marts i forbindelse med vejrskiftet. Herefter daglige forårsobservationer til og med den 4. juni. Sommerdækningen (morgen- og aftendækning) af vadefugletrækket var nok noget under den sædvanlige gode standard grundet svigtende træk (især aftentræk) igennem en årrække. Dernæst fuld efterårsdækning frem til 30. november, hvorefter der blev holdt lav profil i december på grund af varmere og deraf manglende sne

og nattefrost. I sådant noget vejr foregår der som bekendt ikke noget kuldeflugtstræk, men i januar 2007 kom der sne og kulde i dagene 22-29. januar, som så i stedet blev opdækket.

Observationerne i 2006 blev udført af især Preben Berg, Steffen Sommer Nielsen, Frank Jensen-Hammer, Bent Bøggild Pedersen og Stig Kjærgaard Rasmussen. Rastoptællinger af hele stranden er gjort mindst en gang om ugen året rundt af Stig Kjærgaard Rasmussen og Preben Berg. Ynglefugleoptællinger er som sæd-

Rødrygget Svale, Kongelunden, 23. maj 2006. Foto: Preben Berg.

vanligt foretaget i strandområdet ligeledes af Stig Kjærgaard Rasmussen og Preben Berg. Hovedparten af de mange iagttagelser blev dagligt indtastet i DOFbasen. I årets løb blev der også sendt 15 meddelelser ud på DOFcall.

Ynglefuglene

Atter i år så det ikke godt ud angående vores lokale ynglefugle af Vadefugle og Terner pga. færdsel på sandrevler samt pløjning af marker i yngletiden m.m. I kitesurfersagen er situationen katastrofal, da surferne får lov af SNS (Jægersborg skovdistrikt) i kraft af en bekendtgørelse til at være der året rundt uden særligt mange begrænsninger. Plejeplanen for området (vedr. engene) blev omsider udarbejdet af amtet i 2006, men det vil vise sig, hvornår den bliver ført ud i livet.

Trækfuglene

Fuglemæssigt kan nævnes årets eneste SU-art: Citronvipstjert. Desuden sås disse subhits/gode arter som Nordisk Lappedykker, Sule, Silkehejre, Sølvhejre, Hvid Stork, Steppenhøg, Hedehøg, Aftenfalk, Plettet Rørvagtel, Engsnarre, Sortgrå Ryle, Tredækker, Odinshane, Storkjove, Sorthovedet Måge, Middelhavssølvmåge, Gråmåge, Rovterne, Søkonge, Vende-hals, Grønspætte, Bjerglærke, Rødrygget Svale, Blåhals, Rødtoppet Fugle-

	Forår	Efterår
Dækning	19. marts – 4. juni	24. juni – 30. november
Ringmærkning, total	Ingen	Ingen
Observationer almindeligste arter	Sangsvane 1.314 Bramgås 22.260 Trane 1.126	Bramgås 45.387 Trane 1.817 Ringdue 197.700 Hedelærke 769 Bjergvipstjert 226 Bog/Kvækerfinke 429.000
Observationer usædvanlige arter/antal		Sortterne 412
Observationer sjældne arter	Rødrygget Svale 1 Grønspætte 1	Steppenhøg 2-3 Tredækker 2
Ynglefugle almindeligste (par)	Klyde 45 Vibe 42-43 Rødben 38-40	
Ynglefugle sjældne (par)	Engryle 1-2 Dværgerterne 7	

konge, Pirol, Ravn, Gulirisk, Karmandompap og Hortulan.

Vanen tro sås desuden en hel del større antal i årets løb, hvoraf nok mest bemærkelsesværdigt var Sortterne med i alt min. 412 ex. i efteråret! I alt sås ca. 217 arter ved Kongelunden i 2006.

Gilbjerg Fuglestation

Af Alexander Lee, Janus Ethelberg, Arne Volg og Morten Rasmussen

Gilbjerg Fuglestation. Foto: Morten Rasmussen.

Indledning

I år var vi igen heldige at have observatør på plads hele foråret, da Alexander Lee dækkede trækket fra 5. marts til 15. juni.

Samarbejde med Dansk Folkeferie kører fortsat upåklageligt. De stiller deres faciliteter til rådighed mod, at vi guider nogle ture for dem. I år blev det til 5 ture, hvoraf den ene, efter Folkeferies ønske, blev lagt i skolernes sommerferie. Disse ture var en blandet succes, men alt i alt blev små 100 deltagere guidet rundt i området. Derudover blev der som sædvanligt også arrangeret Ringmærkningens dag, og igen i år var det en rimelig succes med ca. 40 deltagere.

Gilbjerg Fuglestation har tæt kontakt til Skov- og Naturstyrelsen (SNS) angående en plejeplan for Gilbjerg Hoved. Som det mest positive kan nævnes, at der er en førststuderende, der har lavet en forvaltningsplan for Gilbjerg Hoved, som SNS har lovet at kigge på i løbet af vinteren. Heller ikke i år har der været de større renoveringer på skurvognen, men der vil dog blive lagt noget nyt tagpap på i løbet af vinteren. Som en helt ny ting havde skurvognen i år internetadgang, der gjorde det muligt for observatøren at lægge trækdata online hver dag. Det har været en utrolig succes, og vi har alle (især observatøren) fået utrolig megen positiv respons ude blandt feltfolket.

Ringmærkning

Der blev igen i år ringmærket ved Gilbjerg af Kurt Møller Nielsen, dog kun i meget begrænset omfang. Med en samlet fangst på omkring 50 fugle var udbyttet beskedent.

Trækfuglene

Forårstrækket blev et år på det jævne, men der var selvfølgelig mange spændende dage på Gilbjerg, og det blev også til nye træk- og dagstotaler for flere arter. Første større træk sås 14. marts med 8.420 Alliker (2. største dagstotal på Gilbjerg) ud af en årstotal på 31.400 fugle. Den 22. marts passerede 1007 Grågæs (ny dagsrekord), den 28. marts 901 Grågæs. Samlet blev 4595 noteret denne sæson. Sangsvaner kom i hidtil uset antal – i alt 2.202 – og med 28. marts 492 og 29/3 688 fugle (ny dagsrekord). Hulduer sås omvendt i begrænset omfang med en forårstotal på 322, den største dag var på 31 fugle.

På trods af gode trækbetainger, da varmen brød igennem den 27.-28. marts, var der få Hedelærker, og forårstotalen blev kun på 72 fugle, hvilket er lidt skuffende i betragtning af, at denne art er i fremgang, og at der året forinden havde været blot en enkelt dag med 85 eksemplarer.

Med varmen kom også de første Rørhøge, Fiskeørn, og

	Forår	Efterår
Dækning	1. marts - 15. juni	Løst dækket
Ringmærkning, total	50	-
Tre talrigest mærkede arter	Solsort Rødhals Løvsanger	
Observationer, almindeligste arter	Bog/Kvæker 141.135 Ringdue 40.420 Allike 31.400 Gul Vipstjert 3.042	
Observationer, usædvanlige arter/antal	Grågås 4595 Sangsvane 2202 Trane 888 Havørn 10 Lærkefalk 152	
Observationer, sjældne arter	Islom 1 Hvid Stork 1 Kongeederfugl 1 Steppehøg 1	
Ynglefugle, almindeligste (par)	Ingen optælling	
Ynglefugle, sjældne (par)	Ingen optælling	

2. april trak 15.340 Ringduer, 21 Bjergvipstjerter og 449 Misteldrosler. Der kom meget få Fiskeørne over Gillebjerg denne sæson - i alt 95, bedste dag 2. april 16 fugle - og ligeledes meget få Fjeldvåger med i alt 131, bedste dag 23. april med 21 fugle. Også det store finketræk med dage på 100.000 - 200.000 undveg nordspidsen i år, og største dag var 9. april på 35.000 fugle.

Den 2. april bød blandt andet på 14 Duehøge (rekordtangering) og 395 Traner. Men den efterfølgende dag (3. april) blev historisk. Vejrudsigten var dog langt fra lovende, og dagen startede med et tungt skydække, hvorfor der kun var mødt få op for at bevidne både Hede- og Steppenhøg, samt flot udbud af diverse andre rovfugle og småfugle, deriblandt ikke mindst 70 trækende Tårnfalke. En klar tangering af den hidtidige dagsrekord på 46.

Derefter var det, som om der var sat et forbillede, i hvert fald for Lærkefalkene. Tre dage i maj (5.-7. maj) bød på flotte antal med henholdsvis 40 (ny dagsrekord), 29 og 22 fugle af denne smukke Falk. Desuden bød perioden på flere Gulirisker og Laplandsværinger, 21 Hortulaner, Biæder, Hedehøg, Steppenhøg, Sort Glente og Aftenfalk, samt et stort svaletræk, hvor også en Rødrygget Svale var imellem.

Største dagtotal for Gul Vipstjert var 16. maj med 695 fugle, og samme dag i øvrigt også 2461 Mursejlere og 46 Grå Fluesnappere. Ellers var tallene i bund, og Hvepsevågen nærmest udeblev. Største dag var 22. maj med kun 19 fugle, og samlet blev årstotalen på kun 56 fugle.

Et andet nævneværdigt træk ved sæsonen er de i alt 10 Havørne, der passerede lige fra marts til maj, og dermed satte ny forårsrekord.

Igen i år oplevedes et uvant stort antal Suler ud for Gillelejes kyst. De seneste år har der været en stadig stigende forekomst af Suler i det sydlige Kattegat og Øresund. Denne tendens var igen meget tydelig, hvor Sulen primært blev set fra primo april til slutningen af maj. De tre største forårsforekomster var 7. april 197 fugle, den 24. maj 312 fugle og den 26. maj 295 fugle.

Rørvig Fuglestation

Af Anders P. Tøttrup

Rørvig Fuglestation er en privat forening med godt 60 medlemmer, som støtter stationens arbejde med at udarbejde en årsrapport samt opretholdelse af en aktiv hjemmeside. På fuglestationens hjemmeside (<http://rfst.dk/>) kan Rørvigrapporten, dækkende 2006 (den 34. årgang), hentes gratis ned i en printvenlig version. Her findes ligeledes rapporter tilbage til 2001.

Alle observationer indsamlet i Rørvig-området fra og med 1998 er nu overført til DOFbasen, og en stadig voksende andel af observationerne bliver nu tastet direkte ind i den nationale base. De ganske få observationer, som endnu ikke er kommet med på bølgen, bliver hjulpet på vej ved årsskiftet, så fremover bliver alle Rørvig-observationer sendt til DOFbasen.

Vi har planer om at lægge et større arbejde i at registrere vore ynglefugle og har som en start fokuseret på enkelte arter, som er særlig interessante for vores område. Der kan læses mere om vores fokus-arter på hjemmesiden.

Ud over arbejdet med at overvåge fuglelivet på Rørvig-halvøen er foreningens bestyrelse aktive medspillere i det fredspolitiske arbejde og forsøger i videst muligt

omfang at agere "vagthund" for vores smålokaliteter, som er under stadigt pres.

	Forår	Efterår
Dækning	1. januar - 30. juni	1. juli - 31. december
Ringmærkning, total	Ingen	Ingen
Observationer almindeligste arter	Bjergand 930 R (5/3)	Canadagås 1000 R Tejst 43 T (27/10)
Observationer usædvanlige arter/antal	Sule 291 (26/5) Nord.Lappe. 24 (1/4) Lærkefalk 161 Trk Sortstr. bynke. 3 (24/3)	Islom 4 Lille Kjøve 5 Alk 830 (27/10) Tårnfalk 73 Trk
Observationer sjældne arter	Pomeransfugl 1 Hvidvinget Måge 1 Hvidskægget Terne 1 Grønspætte 1	Kuhls Skråpe 1 Brun Løvsanger 1 Amk. Skarveand 1
Ynglefugle almindeligste (par)	Skarv 1128	
Ynglefugle sjældne (par)	Pungmejse min. 1	

Fra felten

Feltaktiviteten på Rørvig-halvøen er koncentreret om trækobservationer ved Korshage og de bagvedliggende smålokaliteter, som huser rastende fugle både forår og efterår, samt rastende fugle i og omkring Hovvig. I 2006 holdt vinteren Hovvig i et kuldejerngreb til langt ind i marts, så der først efter 20. marts kom opbrud i isdækket. Andre lokaliteter måtte således byde ind med bl.a. Kongeederfugl, store tal af Nordisk Lappedykker og hele 3 hanner af Sortstrubet Bynkefugl. Det tidlige forår bød på Kongeørn i Musvåges hovedtræk, før en vestenvindsperiode lukkede af for Trane og

Fiskeørn. Men fra de første dage i maj kom den lune østenvind, som altid er gavmild ved Rørvig, og der kom rigtig gang i rovfuglene, især Lærkefalk og pænt med Hedeheg. Den sidste del af maj forsvandt i endnu en omgang iskold vestenvind, så Hvepsevåge fandt andre veje, men det gav så til gengæld havfugle i form af flere Almindelig Skråpe og 291 Sule på en majdag! Sommeren blev meget varm, og Hovvig kunne diske op med Rovterne og Plettede Rørvagtel, mens efteråret bedst huskes for en publikumsvenlig Brun Løvsanger på Korshage, før november rystede stationens 8. Kuhls Skråpe af sig efterfulgt af Stor Stormsvale, Sabinemåge og Thorshane fra samme periode.

Keldsnor Fuglestation

Af Jacob Sterup

Indledning

Fuglestationens fokus ligger først og fremmest på at følge efterårstrækket på Sydlangeland. Ud over trækfugleobservationer gøres der en stor indsats med hensyn til fangst af småfugle nær sydspidsen. Der var ikke fast bemanning på observatørsiden i efteråret 2006, men alligevel blev trækket fulgt næsten dagligt fra ca. 20. august og frem til udgangen af oktober. Ringmærkningen blev dækket bedre end nogensinde tidligere med i alt 87 ringmærkningsdage mellem 23. juli og 4. november.

Ringmærkning

Med i alt 4.843 ringmærkede fugle blev det den hidtil bedste sæson for fuglestationen. Den høje total skyldes i

højere grad en stor fangstindsats frem for et godt småfugleår.

August var den bedste måned med et gennemsnit på over 80 fugle pr. ringmærkningsdag. Et stort småfuglefald 17. august gav stationens næststørste ringmærkningsdag nogensinde med 407 fugle, heraf 82 Kærsanger og 68 Gulbug.

Adskillige arter blev mærket i usædvanligt høje tal. Blandt andet er efterårstotalerne for Gulbug (194), Havesanger (197), Munk (349) og Gransanger (640) alle nye rekordtal med en pæn margen ned til tidligere bedste sæson. Også 7 ringmærkede Skovsanger og 8 Pungmejse var helt usædvanligt mange for Keldsnor. Den ene Pungmejse blev i øvrigt senere på efteråret genfanget i Frankrig. Andre arter skuffede derimod, blandt andet Løvsanger (351) og Fuglekonge (216). En Drosselrørsanger 25. august var efterårets mest usædvanlige fangst og ny ringmærkningsart for stationen.

Den lune oktober resulterede i mange sene sangere med 11 Rørsanger, hvilket er usædvanlig mange så sent, samt 2 Løvsangere, 1 Gærdesanger og 1 Havesanger.

Trækfuglene

Efterårssæsonen blev indledt med en Sorthovedet Gul Vipstjert i Keldsnor 16. juli. Fuglen blev set frem til 17. august. Herudover bød sensommeren og det tidlige efterår på en række lokale småsjældenheder rundt omkring på Sydlangeland, såsom Rustand 1 28. juli, Skestorke 2 30. juli, Sølvhejre 2 13-17. august, en stationær Trane og Kærløber 7 mellem 20. juli og 22. august og Odinsbane 9 mellem 8. juli og 3. september. En Hvidvinget Terne trak forbi Keldsnor 14. august, og en Pomeransfugl tog samme rute 17. august. Det normalt pæne rovfugletræk i slutningen af august og starten af september blev en noget skuffende affære takket være vestlige vinde gennem hele perioden. Dagstotalerne af Hvepsevåge nåede aldrig over de 50, og også Rørhøg og Fiskeørn skuffede.

Omkring 10. september drejede vinden om i en østlig retning. Her holdt den sig et par uger, hvilket gav pæne træktalet af Spurvehøg og Falke. En Silkehejre sås

	Forår	Efterår
Dækning	Ingen fast dækning	Trækobs.: 19. aug. - 29. okt. Ringmærkning: 23. juli - 4. november
Ringmærkning, total		4.843
Tre talrigest ringmærkede arter		Gransanger 640 Tornsanger 411 Rørsanger 408
Sjældneste ringmærkede arter		Drosselrørsanger 1 Rødtoppet Fuglekonge 1 Vendeheals 4
Observationer almindelige arter	Bramgås 24.000 (11. maj)	Kærløber 7 Odinsbane 9
Observationer usædvanlige arter/antal	Silkehejre 1 Sølvhejre 1 Rødhovedet And 1 Biæder 1 Flodsanger 1 Savisanger 1 Lille Fluesnapper 1	Silkehejre 1 Sølvhejre 3 Sort Stork 2 Skestork 2 Rødhals Gås 1 Rustand 1 Pomeransfugl 1 Sorthovedet Måge 2 Hvidvinget Terne 1 Sorthovedet Gulvip. 1 Hvidbrynet Løvsanger 1

kortvarigt i Gulstav Mose 14. september, og endnu en Sølvhejre dukkede op i Tryggelev Nor 30. september, hvor den blev det meste af en måned. Trækket af Musvåge og Rød Glente kulminerede mellem 4. og 15. oktober med dagscifre på op til 980 Musvåge og 57 Rød Glente. Brantagæs og Ederfugl kulminerede 9.-11. oktober med i alt 7000 Bramgås, 10.000

Knortegås og >20.000 Ederfugl. 15. oktober sås en Hvidbrynet Løvsanger nær Dovns Klint, og 17. oktober trak 438 Dværngmåger forbi klinten. Oktober var varm, og Ringduetrækket kom først i gang i månedens sidste dage, hvor der 26. og 28. oktober trak i alt 60.000 Ringduer sydpå.

Blåvand Fuglestation

Af Bent Jakobsen

Indledning

Blåvand Fuglestation var bemanded hele 2006, således fortsatte de sædvanlige optællingsrutiner både forår og efterår. Fra midt i marts til medio juni fortsatte ringmærkningen, og derudover optaltes de rastende fugle. Fra 1. juli påbegyndtes træktællingerne, som fortsatte til medio november. Efterårets ringmærkning foregik i perioden 1. august til medio november.

Ringmærkning

Med 1083 ringmærkede fugle blev foråret det 4. laveste siden 1984 og det dårligste siden 1992. Løvsanger fremviser endnu en gang tilbagegang, og med 124 ringmærkede er det det hidtil laveste antal ringmærket på et forår. Også Solsort fremviste et lavt antal, hvilket kan skyldes, at mange var trukket igennem tidligt grundet den milde vinter.

Den 16. april blev der ringmærket en Gransanger med karakterer af Iberisk Gransanger. Der er sendt en dna-prøve til Sverige til nærmere analyse. Vi har fået svar fra den Iberiske Gransanger mærket i 2005, og det var en Gransanger, så de er åbenbart meget vanskelige. Efteråret bød på i alt 3850 ringmærkede fugle, hvilket gør dette til et middelår. Største dag blev 10. oktober med 587 fugle i nettene, heraf 389 Rødhalse. Dette var desuden næsthøjeste dagstotal ved stationen. Endnu en gang skuffede afrika-trækkerne fælt.

Trækfuglene

Vinteren var endnu en gang mild, hvilket betød mange fugle på stranden, og af rasttal kan nævnes 950 Sandløbere og 145 Stenvendere og op til 16 Sortgrå Rylere. På havet 40.000 Sorttænder tæt på kysten, men tallet har uden tvivl været meget højere, da der ofte sås kæmpeflokke lette for passerende skibe ca. 10 km ude. Så et gæt på mellem 100.000 og 200.000 er ikke urealistisk. Foråret var i øvrigt stille og roligt uden de store overraskelser.

Efterårstrækket af vadefugle blev dækket allerede fra 1. juli, så vi fik hele adulttrækket med. Generelt var det

	Forår	Efterår
Dækning	1. januar - 30. juni	1. juli - 31. december
Ringmærkning, total	1.083	3.850
Tre talrigest ringmærkede arter	Løvsanger 124 Rødhals 102 Jernspurv 89	Rødhals 943 Fuglekonge 433 Munk 399
Sjældneste ringmærkede arter	Blåhals 1 Grøn. Stenpikker 1 Lundsanger 1 Rødtoppet Fuglek. 5	Søkkonge 3 Høgesanger 1 Hvidbrynet Løvsanger 5 Rødtoppet Fuglek. 2
Observationer, almindeligste arter	Sortand 40.000	Bog/Kvækerfinke 197.831 Engpiber 25.112 Stær 24.332
Observationer, usædvanlige arter/antal		Kortnæbbet Gås 15.584 Skarv 7378 Dværngmåge 1064 Søkkonge 985
Observationer, sjældne arter	Amerikansk Sortand 1 Brilleand 3* Sort Glente 1 Biæder 3 Lundsanger 2	Islom 4 Turteldue 1 Markpiber 1 Storpiber 3 Fuglekongsanger 2 Hvidbrynet Løvsanger 14
Ynglefugle, sjældne (par)	Rørdrum 1 Sortstrubet Bynkef. 1	

*) SU har foreløbigt godkendt 2 fugle fra foråret.

en dårlig sæson med meget små tal. Islandsk Ryle 2607, Almindelig Ryle 3839, Sandløber 1763 og Lille Kobbersnepe 1112. Strandskade ligger stadig på ca. halvdelen i forhold til 70'erne og 80'erne. Ifølge den netop udkomne artikel om 40 års vadefugletræk ved Blåvand skyldes tilbagegangen højst sandsynligt det intensive muslingefiskeri i Holland.

Med i alt 135 trækkende Rørhøge i efteråret blev der sat ny sæsonrekord for Blåvand. Den 9. oktober trak i alt 117.100 Bog-/Kvækerfinker, hvilket er ny dagsrekord. Desuden skal en Mursejler 24. oktober og Gærdesanger 10. november bemærkes, da de er hidtil seneste observationer ved Blåvand for disse arters vedkommende.

Vorsø Feltstation

Af Jens Gregersen

Havørne på Vorsø.

Indledning

Øen blev i 1928 købt af Københavns Universitet gennem et legat, som blev skænket af zoologen Herluf Winge. Han ønskede "Et Fristed for Planter og Dyr, også de såkaldt skadelige". I 1979 overgik Vorsø til staten og blev en del af det lokale Statsskovdistrikt. Den meste landbrugsjord overgik til naturtilstand i 1929, de sidste 15 ha. i 1979, så der er 50 år imellem, dermed ligger hele øen nu urørt hen.

Siden 1979 har der været feltstation, de første 7 år under den daværende Fredningsstyrelse, dernæst 7 år under Skov- og Naturstyrelsens daværende Naturovervågningskontor, som drev feltstationen sammen med Tipperne, Vejlerne, Langli, Suserup og Christiansø. Derefter fulgte 7 år, hvor feltstationen blev drevet af Danmarks Miljøundersøgelser, Kalø. I oktober 2000 ophørte DMU's engagement, og Silkeborg Statsskovdistrikt stod tilbage med feltstationen. Alle rutiner stoppede formelt, og der er nu gået 7 år uden forpligtende optællinger på feltstationen. Der er alligevel så vidt muligt talt op og foretaget ynglefugletællinger.

Rutinerne

Naturrestativet Vorsø omfatter de godt 60 ha. landarealer, der består af hovedøen, Vorsø Kalv og Langøerne. Hertil kommer de omkringliggende vandarealer, hvoraf store områder er vadeområder, især mellem øen og land og omkring Vorsø Kalv.

Vandfugletællinger og linjetaksringer var i perioden 1979-2000 faste rutiner, hvor lønede observatører udførte tællingerne. Den største indsats er sket omkring Skarverne, som har ynglet på Vorsø siden 1944. I 1972 påbegyndtes ringmærkning og en mere målrettet optælling af Skarverne. Da feltstationen blev oprettet, blev der indført rutiner omkring aflæsning af mærkede Skarver og deres liv i kolonien. Et observationstårn beregnet til daglige observationer blev bygget i efteråret 1983, og herfra er der indsamlet et omfattende materiale, som i dag er overtaget af Danmarks Miljøundersøgelser. Talrige afhandlinger er gennem årene publiceret internationalt om Skarvernes ynglebiologi og trækforhold. Da undersøgelserne stod på, blev meget af det, som blev klarlagt, brugt i den diskussion om Skarven, som blev mere og mere intens gennem 1980'erne.

Optælling i dag

Fra efteråret 2005 begyndte undertegnede at skrive de daglige observationer ind i DOFbasen. Indtil 2001 indgik alle Vorsø observationerne i DOF Vejle Amts årsrapporter. Ellers var det fast rutine, at der blev udarbejdet årsrapporter fra Vorsø, udgivet af Miljøministeriet, senest som DMU rapporter. I perioden 1982-1996 er der kommet årsrapporter, som kun omhandler Vorsø data, senere var alle feltstationerne slået sammen i én rapport.

I dag foregår optællingerne ikke i fastsatte rutiner. Undertegnede forsøger så vidt muligt at skaffe et max. tal på alle arter for hver måned. Det foregår ved at opsoge de områder i reservatet, hvor fuglene er, og under vandstandsforhold, hvor det giver bedst udbytte. Derudover registreres en væsentlig del af fuglene ved de næsten daglige overfarter til og fra øen via traktor over vejen. Dernæst er der næsten daglige observationer fra sydstranden af Vorsø, hvor man ser over mod Vorsø Kalv, som er en af de gode rasteplasser ved øen. I perioden fra marts til maj er der næsten daglige besøg i skarv-tårnet på sydvesthjørnet af øen. De få fugle, som stadig er mærkede med plastic farveringe med individuelle numre, følges fortsat af undertegnede. Der foreligger en årlig ynglefugleoptælling. Fra marts til juni gennemgås øen, og territorier kortlægges og de kolonirugende arter optælles.

Fugleåret på Vorsø

Alting afhænger af vintervejret, men isfrit er der som regel. Der er en fin forekomst af Hvinand i Horsens Fjord, sikkert op mod 3000 fugle. Men ellers er det ved nytårstid, at et toptal af Gråenderne skal hentes hjem, bedst er det, hvis der har været let frost, så alle søerne er frosset, op til et par tusinde er det normale. Fryser det så meget, at Nørrestrand ved Horsens er frosset, kan man forvente en del dykænder, ikke mindst Lille Skallesluger.

I de senere år er Storspove gået stærkt frem, nu med stabile vinterforekomster på 100 eller mere. Også Islandsk Ryle er i de senere år set mere om vinteren. Når vandstanden har været høj og er svagt faldende, findes de på nogle bestemte revler, somme tider i selskab med enkelte Stenvendere. Foråret sporedes tidligt i 2006, selv om der var en solid periode med is. Strandskader er ikke forårsbebudere på Vorsø, men tiltager mærkbart i februar. Tidligere var Storspove kun talrige i marts og april med op til 300. Så mange kan nu ses næsten hele året. Lille Kobbersneppe var specielt talrig i 2006, tidligt i marts var der flokke på 500, og de var aldrig før set så talrige. De smukke fugle foruragerer og højvandsraster hvert forår i stort tal, men rokerer rundt i hele Horsens Fjord, som er kendt for stabile og høje rastetal om foråret, op til 3000. Jernspurv begynder at synge først i marts, som sammen med Gulspurv er forårets tidligste, to karakterarter på de mindst tilgroede områder. Men snart er der Gransanger og Munk. Tomsanger og Havesanger er fuldtallige hen mod 1. juni. De sidste Kærsangere indfinder sig ofte endnu senere. Hvidklire er kortvarigt talrig først i maj, på gode dage op til et par hundrede, langt mere end hvad efteråret kan opvise. Allerede sidst i juni er der Hvidklirer igen, og de ses til begyndelsen af oktober. Der ses næsten ingen Hjejler i foråret, men det er for efteråret én af de mere markante arter, ganske få dukker så småt op i sidste tredjedel af juli, hvorefter antallet stiger dagligt. Midt i august er der et par tusinde, rekorden på Vorsø

er 12.000 Hjejler i september 1998, men dette tal repræsenterer max. for Horsens Fjord, Alrø er hovedlokaliteten i oktober.

Grågås har vist den mest bemærkelsesværdige fremgang. År for år er antallet støget, og i 2006 var der ofte 1200 fugle gennem august og september. Pibeand viser sig fra sidst i august, og forekomsten er stabil gennem efteråret. 300 Pibeander er max. Også Krikand er fast i Vorsø-området og forekommer mest i Vesterdam, som er et vandhul på sydvesthjørnet af Vorsø, stedet hvor den ældste koloni af Skarv findes, og hvor observationstårnet stadig består.

Islandsk Ryle forekommer i nogle år i pæne tal; 50 er mange, og nogle år ses de første allerede i juli, stadig i yngledragt. Antallet af Almindelig Ryle tiltager hen på efteråret, over 500 er mange.

Måger er et kapitel for sig. Vorsø-området er overnatningsplads for store mængder af Stormmåger. Antallet kan komme op på næsten 10.000. Fuglene ligger i læ på den ene eller anden side af øen. Hættemåge er gået meget tilbage, især om foråret, hvor der nu sjældent ses mere end 3000.

Efteråret bemærker sig også ved store tal af overnatende Råger og Alliker, tilsammen mere end 10.000, som giver en fantastisk stemning, når de i skumringen flyver ind til overnatning i Vorsø Vesterskov. Antallet af Gråkrage overstiger sjældent mere end 300.

Vorsø-området har store tal for Toppet Skallesluger, som i sensommeren kan optræde med hundreder der benytter vejen som fældeområde. Ederfugl optræder året igennem, men i de senere år i aftagen. Især antallet af ungekul, som opfostres i området, er blevet mindre, efter at ynglebestanden på Alrø krakkede i 1996. Så er der Lappedykkerne, som har en helt speciel forekomst i Horsens Fjord. Alle arter er truffet, men især Sorthalset Lappedykker er bemærkelsesværdig. I sensommeren er talt op til 50 øst- og syd for Vorsø. I 2006 blev der set Sorthalset helt hen i november.

I november er der som regel store mængder af Sjagger,

	Forår	Efterår
Dækning	Hele perioden	
Observationer almindeligste arter	Toppet Lappedyk. 140 Lille Kobbersneppe 950 Stor Regnspeve 360 Hvidklire 190	Grågås 1480 Pibeand 470 Hjejle 1800
Observationer usædvanlige arter/antal	Havørn 1	Havørn 1-2
Observationer sjældne arter	-	-
Ynglefugle almindeligste (par)	Skarv 1730 Fiskehejre 45 Råge 430 Ringdue 50 Solsort 48 Gærdesmutte 55 Jernspurv 28 Munk 38 Havesanger 18	
Ynglefugle sjældne (par)	Huldue 4 Gulbug 5	

Solsort og til dels Vindrossel, som fouragerer i øens bevoksninger af hvidtjørn. Der er altid Silkehaler på Vorsø når der er den mindste invasion, især hunderose og kvalkved-bær tiltrækker dem.

Kærnebider, Stor Tornskade, Fjeldvåge og Blå Kærhøg er blevet sjældne gæster på grund af tilgroningen. De var tidligere helt faste vintergæster. I de senere år er Munk blevet set i vintermånederne, og antallet af overvintrende Rødhalse er givet steget.

Ynglefuglene

Der yngler omkring 50 arter på Vorsø. Grå Fluesnapper er uregelmæssig, nok fordi den overses. Forsvundet i nyere tid er Rødrygget Tornskade, Rødstjert og Piro. Største ændring hos småfuglene er, at Løvsanger er skiftet ud med Gransanger.

Vorsø er selvfølgelig mest kendt for at have mange Skarver. I 1991 var der godt 5000 par, men nu er der kun 1700 par. Der er sket det samme som i alle større Skarvkolonier, antal af par falder, og der opstår en masse nye kolonier spredt over hele landet. Engang var der også mange Fiskehejrer, 200 par, men nu er der kun 60 par. Råge er mere konstant med omkring knap 500 par. Stæren kan næsten også betegnes som koloniruger, op til 70 par er registreret, men antallet er mindst halveret i dag.

En fornem ynglefugl er Gulbug. Der kan være op til 10 par, som har territorier i ganske særlige stadier af successionen, nemlig hvor der stadig er solåbent, men med stor variation af buskadser, helst hunderose, hyld, hvidtjørn og hassel. Den forsvinder hurtigt, når der bliver tilgroet.

Huldue er den eneste lidt sjældne ynglefugl med 4-7 par årligt. Skovene er eminente for denne hulruger. Et år rugede en fugl i en allikekasse i stenladen. Ringdue er meget talrig med mindst 50 par, som alle flyver på land for at finde føden, hvad Huldue også gør.

Gærdesmutte er talrigste spurvefugl, dernæst Solsort og Bogfinke. Nattergal er vel den mest bemærkelsesværdige, og den har været kendt som ynglefugl på Vorsø meget tidligt. Så tidligt, at den ikke fandtes stort

set andre steder på egnen. 8-12 par yngler, men der er tilbagegang på det seneste.

Tætheden af spurvefugle på Vorsø er meget stor. Fra-trukket Stære og kragefugle yngler 8-9 par pr. hektar. Der yngler ingen rovfugle fast på Vorsø, men 15-20 par Gråkrage. Kolonier af måger og terner mangler, efter at ræv og grævling indvandrede i 1930'erne.

Sjældne fugle – før og nu

Mest kendt er Danmarks 3. forekomst af Tophejre. Den opholdt sig tre dage i maj 1987, og enkelte prominente artsjægere kom og så den. Der var Sølvhejre i 1988, og i 2004 var der en ung Nathejre.

Vorsø er ikke kendt for mange observationer af attraktive arter. Det har selvfølgelig at gøre med observatøernes observans, få var særligt udfarende, og selv har jeg ikke gået så meget op i at finkæmme ryleflokkene. Der var en Damklire en hel uge i august 1996, men så er alt også sagt om vadere. Der er observeret Høgesanger i 1984, Dværgværling i 1986 og Hvidbrynet Løvsanger i 1994.

Havørnen

Den første Havørn blev set i september 1991, men den var flygtig. I 1995 havde en ung fugl holdt til i juli. I 1999 holdt en anden yngre fugl til over flere uger i august. Siden sommeren 2005 har der regelmæssigt været Havørn på Vorsø med op til to fugle. I 2006 blev der set Havørn i de fleste måneder, og særligt i efteråret, da der opholdt sig nogle hundrede Blishøns, var den samme immature ørn på blishønejagt. Da Blishønsene forsvandt, forsvandt ørnen også.

Som regel har Havørnen siddet i nogle udgæede popler på østsiden af Vorsø og i udgæede træer i Østerskov, men i juli 2005 begyndte 1-2 ørne at overnatte i Vester-skov. Meget tyder på, at de to ørne er de samme, som optræder i Salten Langsø og Skanderborg Sø. Omkring Horsens Fjord er der flere potentielle ynglesteder, så vi håber det bedste.

Islandske Ryler, september 2006. Tegning: Jens Gregersen.

Feltornitologisk Udvalg 2006

Af Esben Eriksen og Michael Mosebo Jensen

Feltornitologisk Udvalg har haft nogenlunde samme aktivitetsniveau som tidligere år, dog har et nyt projekt, Tårnenes Dag, set dagens lys.

Set over kalenderåret har følgende aktiviteter fundet sted med udvalget som initiativtager:

Ørnens Dag

I februar løb "Ørnens Dag" af stablen i samarbejde med lokalafdelingerne og Fuglenes Hus. Arrangementet strakte sig over to weekender. Første weekend blev ørneene forsøgt optalt, mens den anden weekend var rammen om den egentlige "Ørnens Dag", hvor familien Danmark var inviteret til en af de helt store naturoplevelser. 2500 mennesker var mødt op i håbet om at nyde synet af en vild og fritflyvende ørn. Tåge er jo også spektakulært, blot ikke når man har sat næsen op efter ørne, og desværre måtte mange mennesker tage hjem uden at have set én. Weekenden forinden, hvor ørneene skulle tælles, var til gengæld helt optimal med sol og vind - i hvert fald i Østdanmark. Over 100 ørne blev talt.

Sommerfelttræf

Sommerfelttræffet i Vadehavet foregik i dagene 6.-9. juli, hvor en flok fuglekiggere satsede på at finde en sjælden vadefugl eller terne. Det er et koncept, der er affødt af, at der i de senere år har været øget fokus på, at juli kan producere interessante gæster på vores himmelstrøg - Der er ingen grund til at gå i hi med sommerfugleerstatninger!

Tårnenes Dag:

"Tårnenes Dag" blev afholdt for første gang 20. august. Det var et nyt koncept, hentet fra Finland, hvor deltagerne fra tårne og andre platforme i landskabet

dystede om at tælle flest mulige arter i tidsrummet 05.00 til 14.00. Samtidig kom der gæster og hjælp med eller fik forevist diverse fugle. Der var 35 deltagere, og omkring 4-500 mennesker mødte frem.

FT 2006

Efterårsfelttræffet i uge 42 blev endnu en gang en succes mht. antal deltagere (91), og ikke mindst Den Stribede Sanger, første amerikanske spurvefugl i Danmark, var med til at gøre dette træf uforglemmeligt - således en værdig gave til DOF's 100 års jubilæum. Basen for træffet var henlagt til Rønmø Skole, hvor foredrag og festmiddag var med til at gøre det til et både lærerigt og socialt udbytterigt træf. Når gymnastiksalen ikke var ramme for foredrag, blev den ivrigt brugt af de børn, der var med på træffet.

Fuglestationerne

Den glædeligste nyhed i indeværende år er, at Blåvand Fuglestation overlever strukturreformen, mens Gedders situation desværre endnu er uafklaret. Jf. selvstændige beretninger fra disse og andre fuglestationer landet over.

Fremtidige projekter

Vi har ingen planer om at drosle ned for aktiviteterne i 2007. Tværtimod er en ny idé, affødt af utallige drømmerier på diverse felttræf, blevet en realitet: Projekt Færøerne. Her vil en gruppe på ca. 20 pionerer i 14 dage i september forsøge at få Færøerne på feltlandkortet, inspireret af de mange spændende fund, der i tidens løb er gjort på Shetlandsøerne. De øvrige omtalte projekter fortsætter ligeledes. Vi har i udførelsen og markedsførelsen nydt stor glæde af samarbejde med Naturbutikken og Netfugl, men en anden forudsætning er, at feltfolket fortsat vil støtte op og deltage.

Der kigges på Stribet Sanger under Felttræffet i uge 42 i Vadehavet. Mandø, 16. oktober 2006. Foto: Jens Søgaard Hansen.

Storkegruppen 2006

Af Hans Skov

Hvid Stork, Vegger, 5. maj 2006. Foto: Hans Skov.

Storkesæsonen begyndte i 2006 med en strejfstork, der 9. marts dukkede op i Højer nær grænsen. Vi skulle dog frem til 9. april, før den første trækkende ynglestork nåede tilbage til Vegger. Forinden havde Storkegruppen dog udbedret flere storkereder i løbet af marts måned. Årets resultat blev 3 par storker og 3 udflyjende unger.

Vegger havde længe kun en enlig hanstork på reden, men 17. juni 2006 dukkede to storker op i området. Ca. omkring 1. juli dannede hunnen par med Veggers hanstork. Den anden hanstork sås endnu i området, men blev ikke accepteret i nærheden af reden. Pardannelsen var naturligvis alt for sent til yngel. Vegger-parret trak bort så sent som 5. oktober (ny rekord), og endnu en uges tid senere var parret ikke kommet længere end til Vorup Enge ved Randers. Det lune og solrige sensommervejr har nok været med til at holde på storkene.

Rudbøl fik et fastboende storkepar for første gang siden 2000, da et nyt storkepar 24. april 2006 slog sig ned på reden. Parret fandt sammen i Aventoft dagen før, men da reden her ikke var særligt godt lavet, fløj de nord for grænsen og endte i Rudbøl. Hannen i parret havde fra d. 15-22. april været på rådhus reden i

Ribe. Begge storker stammer fra storkeopdræt på øen Föhr ca. 30 km fra Rudbøl og er 3 år gamle, men fra hver deres rede. Parret fik lagt 3 æg og udrugede 3 unger, der dog døde en efter en på grund af fødemangel. Den første bukkede under 19. juni, den næste 21. juni og den sidste ca. 20. juli. Kort efter forlod forældrefuglene også Rudbøl.

Hvedstrup storkeparret på Sjælland overvintrede som vanligt. De lagde 4 æg og fik udruget alle 4 æg, men en unge døde et par uger gammel. De 3 tilbageblevne storkeunger kunne ringmærkes 17. juni 2006. Ungerne trak bort fra Hvedstrup 24. august og var næste morgen nået til Gedser. De turde dog ikke trække ud over Østersøen og returnerede til Flintinge på Lolland, hvor

Lokalitet	Ankomst		Afrejse
	han	hun	
Vegger (NJ)	9/7	ca. 1/7*	5/10
Rudbøl** (SJ)	24/4	24/4	ultimo juli
Hvedstrup*** (S)	overvintrer		overvintrer

*Hunnen var dog i området fra 17/6.

** Begge storker er 3 år gamle og stammer fra storkeopdræt på øen Föhr.

*** Begge storker stammer fra det skånske storkeprojekt.

de var nogle dage. Siden dukkede de op ved Korsør, sydlige Hornsherred og Stevns, før de 10. september trak bort via Gedser. En af Hvedstrup-ungerne fra 2004 blev set i Hvedstrup i april 2006, og 2. juli 2006 blev den aflæst i Skåne. Tre af Hvedstrup-ungerne fra 2005 blev aflæst i 2006. To blev set i Elbdalen 100-140 km SØ for Hamborg. Siden blev en af disse set i Holland på trækket sydop. Den 3. unge fra 2005 blev set NV for Bremen. Ungerne blev set i grupper af ungstørke. 16. november 2006 blev en af Hvedstrup-ungfuglene fra 2004 aflæst lidt syd for Madrid. Flere og flere storke overvintrer i Spanien i stedet for at trække til Afrika. Antallet af strejffugle har været over middel i 2006. Største storkeflok blev set ved Rudbøl 5. maj, hvor 11 storke (ud over Rudbøl-parret) landede på en mark. Sjælland og især Nordsjælland har haft ganske mange storkebesøg i 2006. Ikke færre end 6 storke var mere eller mindre stationære i Nordsjælland i op til flere måneder. Bl.a. holdt en stork fra Holsten til på en nyopsat storkerede på Esrum Møllegård i 3 uger fra 17. maj - 8. juni. Det kunne meget vel være den spæde begyndelse på en ny sjællandsk storkebestand. Denne bestand vil blive et miks af vilde tyske og polske storke og ungfugle fra Hvedstrup samt skånske projektstørke.

Analysen af små 500 stk. storkegylp indsamlet i Danmark fra 1976-2003 er gået ind i sin afsluttende fase. De fleste bidrag er afleveret til Naturhistorisk Museum i Århus, og vil i løbet af 2007/2008 ligge klar som en form for rapport/artikel.

Hvid Stork, Hvedstrup, 20. juni 2006. Foto: Hans Skov.

2006 synes at have været en god storkesæson i de fleste europæiske lande. En del af det tabte fra 2005 synes genvundet i de fleste lande, og ungeproduktionen var rigtig pæn.

Verdens storkebestand (Hvid Stork) blev optalt i 2004/2005, og nu kan man se, at verdensbestanden er steget med 39 % på 10 år. Fra 166.000 par i 1994/95 til 230.000 par!

Hvid Stork, Rudbøl, 7. maj 2006. Foto: Hans Skov.

Rovfuglegruppen 2006

Af Johannes Bang

Tårnfalk, Nordhavstippen, 4. november 2006. Foto: Mogens Hansen.

Indledning

Rovfuglegruppens aktivitetsniveau var på niveau med tidligere år. I alt tæller gruppen i dag 30 medlemmer.

Møde mellem Rovfuglegruppen og Hovedbestyrelsen

Der blev afholdt møde med Hovedbestyrelsen (HB) 23. september 2006 i Vejlerne. Mødets konklusioner var større åbenhed og publicering af de resultater, der opnås i Rovfuglegruppen. Samtidig bør Rovfuglegruppen gøre en mere aktiv indsats for at hverve nye medlemmer, således at minimum alle ornitologer, der arbejder med rovfugle, også skal være medlemmer af rovfuglegruppen. Desuden blev en mere aktiv anvendelse af DOFbasen til vidensudveksling sat på dagsordenen.

Ringmærkning af rovfugle i Danmark

Efter at ringmærkningen i ZM's ringmærkningsafdeling er blevet reorganiseret, er det et krav, at rovfugle kun må ringmærkes i forbindelse med et projekt. Der er nu etableret en styregruppe, som overvåger ringmærkningen. Projekter skal godkendes af styregruppen, og der kræves en præcis beskrivelse af, hvilken art der ønskes ringmærket, og formål med projekt. Samtidig kræves det, at der ved projektets afslutning publiceres et resultat af projektet. Dette betyder dog, at visse almindelige rovfuglearter fremover ikke standardmæs-

sigt vil blive ringmærket (Musvåge, Rørhøg m.fl.), hvilket risikerer at svække vores viden om disse arters yngle-, træk- og overvintringsforhold.

Det har længe været et stort ønske fra Rovfuglegruppen at kunne indlede ringmærkning af danske ynglefugle af Havørn og Vandrefalk. Det er vigtigt at kunne dokumentere, hvordan Danmarks bestand af Havørn og Vandrefalk udvikler sig. Jo mere vi ved om deres spredning og udnyttelse af landskabet, des bedre. Samtidig vil ringmærkning også kunne bidrage med viden om dødelighed, stedtrohed, rekruttering, trækforhold, overvintringsområder og udveksling med de andre ørnebestande i Nordeuropa. I Sverige og Tyskland er der ringmærket flere hundrede havørneunger de senere år, og det har givet masser af viden om rovfuglene. Blandt andet ved vi, at den danske bestand er grundlagt af tyske ørne.

Publicering

Rovfuglegruppen vil i fremtiden sætte flere kræfter ind på at få resultater publiceret. Det er vigtigt, at mange års arbejde ikke ender upubliceret i en skrivebordskuffe. Det er svært for amatører at klare kravene til statistikken i forbindelse med publicering, men der sættes på en workshop i foråret 2007, tættere samarbejde med Videnskabeligt Udvalg, samt indgåelse af samarbejde mellem "amatører og professionelle forskere".

Censusområderne

Rovfuglegruppen overvåger systematisk rovfuglebestandene i såkaldte Censusområder i form af Vendsyssel, Kolding-området og Hinnerup-området. For Tårnfalkens vedkommende også Sjælland.

Tårnfalk: Svag tilbagegang i Nordsjælland, usikkerhed om udvikling i Koldingområdet og Hinnerupområdet.

Hvepsevåge: I Koldingområdet havde man haft det største antal reder (17). I 12 reder kom der 2 unger, og i 5 reder 1 unge. Hvepsevågen ruger nu helt indtil bygrænsen.

Spurvehøg: Bestanden er faldet fra 80 til 67-68 reder i Koldingområdet.

Duehøg: Bestanden har stabiliseret sig på 10 par i Koldingområdet. En tilsvarende stabilisering har fundet sted i Nordjylland, men på et væsentligt lavere niveau

end tidligere. Duehøgen er stort set forsvundet i områder, hvor der foregår fasanudsætning.

Musvåge: Bestanden er gået tilbage fra 95-88 beboede reder til ca. 80. I 45 % af rederne i Koldingområdet er der ikke kommet unger på vingerne.

Rød Glente: På landsbasis er bestanden opgjort til 35 sikre par, 4 sandsynlige par og 11 mulige. Det vides ikke med sikkerhed, om der er tale om en reel fremgang, eller om de mange par i forhold til tidligere skyldes en mere intensiv eftersøgning af arten. Der er ikke fundet forgiftede Glenter i 2006

Rørhøg: Den største bestand findes i Tystrup-Bavelse området med 45 par, og i Skælskørområdet med 35 par. Rørhøgen yngler i små moser og i korn- og brakmarker. I et område, hvor landbruget blev omlagt til økologisk landbrug, steg bestanden fra 3 til 6 par.

Uglegruppen 2006

Af Klaus Dichmann.

Indledning

Uglegruppens aktivitetsniveau fik i 2006 endnu en tand opad. Flere nye redekasser blev hængt op i egnede lader og udhuse, og på landsplan er der nu skønsmæssigt ophængt ca. 1000 kasser. Flere nye ugleinteresserede meldte sig under fanen i løbet af året, så gruppen nu tæller 69 aktive medlemmer fordelt over hele landet.

Uglesymposium

Uglegruppen indledte den nye sæson med afholdelse af sit tredje uglesymposium den sidste weekend i april. Symposiumet blev igen i år afholdt på Myrthuegård - Natur- og Kulturcenter ved Varde – og som de 2 foregående år var interessen for at deltage i mødet også denne gang stor blandt Uglegruppens medlemmer. Ud over en gennemgang af de enkelte uglearters status, gylpundersøgelser (med Julies assistance) og forevisning af litteratur om ugler m.m., havde Uglegruppen inviteret Peter Sunde og Julie Dahl Møller fra Zoologisk Museum i København.

Peter Sunde gav mødedeltagerne en opdatering på Zoologisk Museums 3-årige kirkeugleprojekt, og Julie Dahl Møller fortalte om sit arbejde med birkemus og den overvågning (Novana), der i øjeblikket sker af arten. Flere af Uglegruppens medlemmer deltager nu aktivt i eftersøgningen af birkemusene ved at indsende gylp fra særligt udvalgte lokaliteter.

Generelt aktivitetsniveau

Uglegruppens aktiviteter med opsætning af redekasser, registrering af arten samt andre uglerelaterede aktiviteter fortsatte også i 2006 i højeste gear. Af eksempler på disse spændende aktiviteter kan nævnes:

Et 2-dages arrangement i Givskud Zoo med Sebastian Klein og medlemmer af Vejle Amts sløruglegruppe. Alle aktiviteterne under arrangementet, bl.a. bygning af redekasser, foderautomater, foderbrætter m.m. var gra-

Klaus Dichmann ringmærker Slørugler. Foto: Lene Dichmann.

tis, men der blev opfordret til at donere kr. 20,- til DOF's arbejde med at redde de danske slørugler for hver ting, man fremstillede.

Ved arrangementets afslutning søndag eftermiddag kunne Projekt Slørugle v/Klaus Dichmann modtage en check på i alt 8000 kr.

På Landsskuet i Herning havde Ringkøbing Amts uglegruppe igen i år opstillet en uglestand, som blev godt besøgt, og flere gode kontakter til landmænd blev knyttet.

Desuden har mediedækningen omkring uglegruppens arbejde i hele 2006 været fantastisk, både i form af tv, radio og div. tidsskrifter og aviser. Der findes vel efterhånden næppe en person her i landet, som ikke på et eller andet tidspunkt har hørt eller læst om uglegruppens arbejde.

Status for de enkelte uglearter

Sløruglen: Bestanden kunne også i 2006 notere sig for en fremgang i forhold til året før. 8 nye par kom der til, så det endelige resultat på landsplan blev på i alt 285 par. Vinteren 2005/2006 var ellers lang og kold med et tykt isdække, der er især ramte Nordjylland og Viborg amt. Isdækket gjorde det svært for sløruglen at finde tilstrækkeligt med føde i en længere periode, hvorved flere blev fundet døde af sult.

Kirkeuglen: Med sine i 2006 ca. 80 registrerede par i Danmark, koncentreret i Nord- og Østjylland, holder Kirkeuglen fortsat stand. Desværre bevæger antallet af par sig desværre i en negativ retning, og det på trods af flere redekasse projekter i området i de senere år.

Mosehornugle: Skønsmæssigt er der kun 3-10 ynglepar tilbage i Danmark, hvor Mandø i gode år med mange mus alene tegner sig for 1-3 par.

Stor Hornugle: Stor Hornugle er fortsat i fremgang i

Et kuld Slørugler. Foto: Klaus Dichmann.

Danmark, og det på trods af at en del ynglepar ikke havde ynglesucces pga. forstyrrelser i yngletiden. Den samlede bestand i 2006, som fortsat kun tegner sig for Jylland, vurderes forsigtigt til ca. 40 ynglepar. For øvrige uglearter er der ikke foretaget en bestandsvurdering.

Havfuglegruppen 2006

Af Jan Durinck

Indledning

Aktivitetsniveauet i Havfuglegruppen har været en del højere sammenlignet med tidligere år, bl.a. på grund af involvering i Caretakerprojektet og havfugleundersøgelserne i Østersøen. Særlig vigtigt har været arbejdet med at koordinere optællinger i flere lande i Østersøen.

Projekt Ilanddrevne Fugle (PIF) 2006

Projektet, som nu er et af de længstvarende i DOF, startede i 1984. PIF blev gennemført som planlagt og på linie med tidligere år med en landsdækkende tælling af ilanddrevne fugle i sidste weekend af februar. Store dele af vestkysten samt dele af de indre farvande blev dækket, men de fleste observatører fandt relativt få ilanddrevne fugle denne vinter.

Der er udarbejdet et manuskript til en videnskabelig artikel, som behandler de 22 års data (1984-2005). Artiklen er optaget til tryk og vil udkomme som: "Trends in chronic marine oil pollution in Danish waters assessed using 22 years of beached bird surveys". Jørn Lennart Larsen, Jan Durinck & Henrik Skov. Marine Pollution Bulletin. 2007.

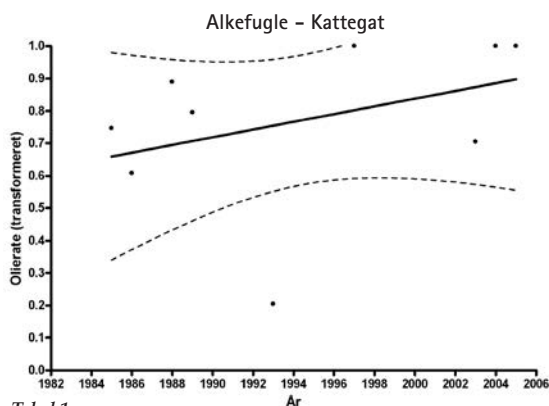
Analyserne på baggrund af 22 års observationer viser en stigende tendens i olieforurening af Alkeugle i Kattegat og en faldende tendens i Nordsøen. Det skal dog siges, at disse tendenser ikke er statistisk signifikante, hvilket betyder, at de ikke er helt videnskabeligt holdbare.

Status for marine IBAs

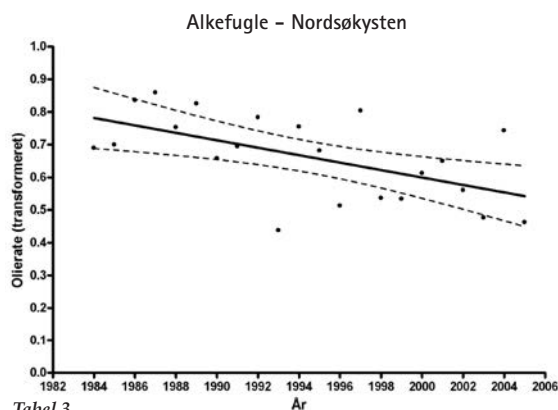
Havfuglegruppen har i samarbejde med Caretakerprojektet netop startet optællinger i de marine IBAs Skagerak & sydvestlige Norskerende, nordvestlige Kattegat og Lille Middgrund. Områderne er internationalt vigtige overvintringsområder for en række havfugle, og en grundlæggende kortlægning har tidligere været udført. De væsentligste tidligere optællinger fandt sted i 1987-88 og fandt meget store bestande af. b.a. Alk, Lomvie og Søkonge. Med data fra nye tællinger er det derfor muligt at vurdere status for områderne ved en sammenligning med det eksisterende datamateriale. I praksis vil tællingerne blive udført fra færgeruter, som krydser områderne, samt fra forskningsskibe. De første tællinger er allerede gennemført fra ruten Hirtshals-Kristianssand og fra et to-ugers togt med det svenske forskningsskib Argos. Yderligere informationer om Havfuglegruppens arbejde, publikationer samt mere detaljerede projektbeskrivelser kan findes på gruppens hjemmeside på dof.dk.

Havfuglekongference

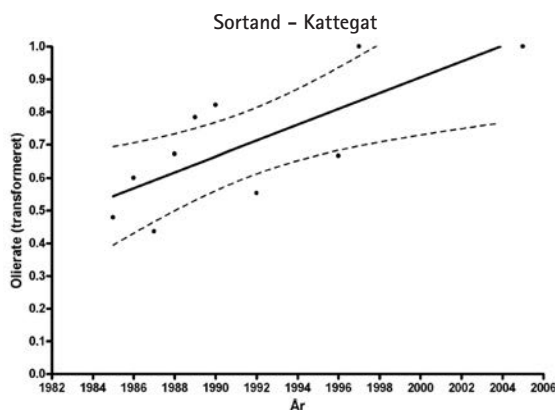
The Seabird Group afholdt i september 2006 den 9. internationale havfuglekongference med titlen "Seabird Populations Under Pressure" i Aberdeen, Skotland. Gruppen mødes årligt og altid med mange deltagere. Havfuglegruppen var her repræsenteret med to personer (en person støttet af VU), og de vigtigste resultater af Projekt Ilanddrevne Fugle blev præsenteret med en poster.

Tabel 1.

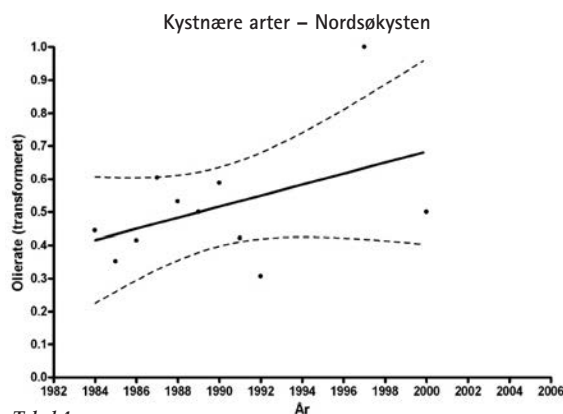

Tabel 3.

Tabel 2.

Tabel 1-3: Tendensen til stigende forurening af Sortand i Kattegat er klar og videnskabeligt holdbar.

Tabel 4.

Tabel 4: Tendens til stigende forurening af kystnære arter i Nordsøen, d.v.s. især Lommer og Dykænder, men heller ikke denne tendens er videnskabeligt holdbar.

Status for Østersøens Vandfugle

Nordisk Ministerråd støtter et arbejde med at opgøre havfuglebestandene i Østersøen via optællinger med titlen "Status of wintering Water bird populations in the Baltic Sea" (SOWBAS). Danmarks Miljøundersøgelser samt en lang række videnskabelige institutioner omkring Østersøen samarbejder om at opgøre havfuglebestandene. Dette vil sammen med de første omfattende optællinger i 1992-1993 starte en overvågning af disse bestande samt medvirke til Helsingforskommissionens arbejde med at beskytte marine områder. Optællingerne i 1992-93 var EU-financierede og meget omfattende og førte til en revision af bestandsopgørelsen af flere arter. Særligt vigtigt i Østersøen er bestandene af Havlit, Fløjsand og Lille Skallesluger. Arbejdet, som begyndte i 2006 og blev meget generet af de blæsende vejrforhold i vinteren 2006-2007, vil fortsætte i den kommende vinter.

Galathea

Tre danske ornitologer, heraf en fra Havfuglegruppen, deltog i 2006 og 2007 på forskellige dele (togben) af ekspeditionen: fra Nuuk til Azorerne, fra Accra til Cape Town og fra Boston til København. Undervejs blev der observeret havfugle og havpattedyr, og der blev gjort spændende iagttagelser af bl.a. Rissos Delfin, Halvspæk-

hugger samt mange Storskråper, Stor Stormsvaler, Søkonge og mange andre. Alene fra Boston til København sås 125 hvaler og 3.516 fugle. En analyse af observationerne sammenholdt med ekspeditionens andre data er nu undervejs, og det er meningen, at dette skal munde ud i en videnskabelig artikel.

Sortand, Klitmøller, 27. oktober 2006. Foto: Flemming Ahlmann.

DOFbasen 2006

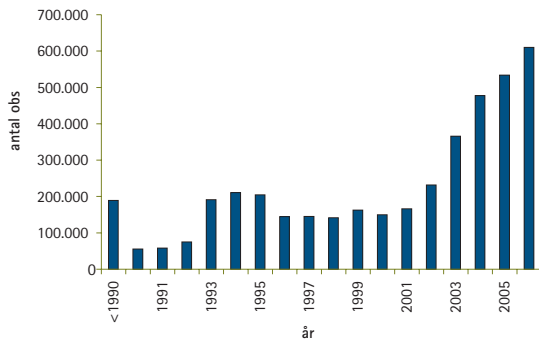
Af Peter Lange

DOFbasen er en internetbaseret database for fugleobservationer (og andre dyr). Den består af to centrale dele:

- Lokalt installeret **computerprogram** til indtastning af observationer
- **Hjemmeside** til visning af data, download af program, brugeroprettelse og hjælp.

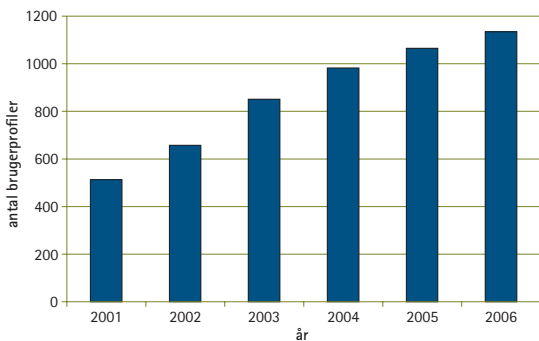
De involverede i DOFbasen er:

- **Central koordination:** Har ansvaret for udvikling af DOFbasen i samarbejde med lokalkoordinatorerne
- **En lokalkoordinator fra hver lokalafdeling:** Har ansvaret for vedligeholdelse af lokalitetslister, brugeroprettelser, brugerkurser og hjælp til brugere.
- **To programmører:** En arbejder på programmet og en på hjemmesiden.
- **Brugerne:** Indtaster en masse observationer!

Antal observationer i DOFbasen.

DOFbasen blev i sin nuværende udformning lanceret i 2002, og lige siden er antallet af brugere, og dermed datamængden, år for år steget. 2006 blev ingen undtagelse, idet der fra 2006 findes ikke mindre end 607.604 poster, indtastet af 1133 forskellige observatører. Hertil

Antal brugerprofiler med data i DOFbasen 2001-2006.

kommer 2990 observationer med ynglepar. Observationerne er gjort på 7435 forskellige lokaliteter. I 2006 blev der ifølge DOFbasen registreret i alt 377 fuglearter og -underarter i Danmark, hvoraf 50 var på SU-listen, og 11 var undslupne eller udsatte arter.

Trafikken på DOFbasens hjemmeside:

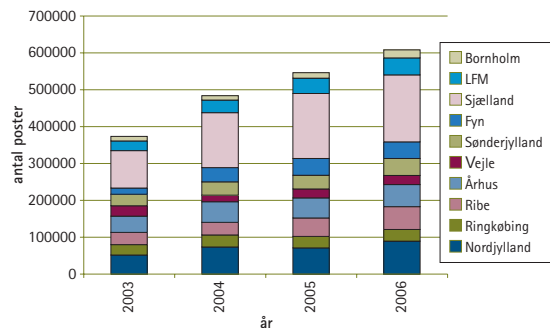
www.dofbasen.dk er steget tilsvarende, og de fleste måneder i 2006 var der over 20.000 unikke besøgende på siderne.

Som det ses af figuren er der en del poster i DOFbasen, fra før systemet blev lanceret. Det skyldes, at en del lokale rapportgrupper har lagt datasæt fra de tidligere versioner af DOFbasen ind i DOFbase3, samt at DOF i 2006 fik konverteret et stort datasæt fra lokalitetsregistreringen under Fuglenes Danmark (se Grell 1998) ind i DOFbase3. Desuden er der en del brugere, der har tastet samtlige deres observationer ind i DOFbasen.

Nyheder i DOFbasen i 2006

I løbet af 2006 er der lanceret flere nye tiltag, der gerne skal være med til at øge brugervenligheden og sikre et endnu bedre datasæt i DOFbasen. Frem for alt er der nu adgang til et kortværk på hjemmesiden, der viser placeringen af alle de lokaliteter, der er oprettet i DOFbasen. På kortet vises placeringen ved en prik, der markerer centerkoordinatet for lokaliteten, hvilket forhåbentlig sikrer korrekt lokalitetsanvendelse samt giver mange muligheder for en bedre formidling af data fra DOFbasen. I løbet af 2006 er der også indført en forbedret håndtering af ynglepar, der bl.a. giver brugeren mulighed for at indtaste en optælling af et antal ynglepar og en bearbejdning af årets samlede bestandsvurdering fra en given lokalitet.

Der har lige fra DOFbasens start været brug for en løbende kvalitetsvurdering af de indtastede data. Dette

Antal observationer i DOFbasen fordelt på rapportområder 2003-2006. Bemærk, at en mindre del af Sjælland (den del der ligger i DOF Størstrøm lokalafdeling) er medregnet under LFM.

har fra starten været DOFbasegruppens opgave, men efterhånden som denne opgave er blevet mere omfattende, har det været nødvendigt at nedsætte et kvalitetsudvalg, hvis eneste opgave er at sikre høj datakvalitet i DOFbasen. Et udvalg bestående af en række kompetente feltornitologer begyndte i løbet af 2006 arbejdet med løbende at kvalitetssikre de mange indtastede data. Typisk kan der være tale om fejlindtastninger, f.eks. Havesanger i februar eller 200 Havørne, men

der kan også være tale om observationer af fuglearter, der er vanskelige at bestemme, hvor udvalget typisk opfordrer folk til at tilføje en kort beskrivelse af fuglen og omstændighederne ved fundet i notefeltet i DOFbasen.

I 2006 blev der også lanceret en ny levende forside på www.dofbasen.dk, med forskellige former for statistisk præsentation af data.

Øverst: Krumnæbbet Ryle, Blåvands Huk, 24. august 2005. Foto: Peter Nielsen.
Nederst: Krumnæbbet Ryle, Stauings Ø, 24. august 2005. Foto: Johnny Madsen.